

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

**ΘΕΜΑ :
ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ
ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ .**

**ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ :
ΦΟΥΣΤΑΝΑΚΗ – ΨΑΡΟΛΟΓΑΚΗ ΙΩΑΝΝΑ**

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ :
ΑΝΤΩΝΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΚΑΡΑΓΚΙΖΟΥΔΗ ΜΑΡΘΑ**

ΗΡΑΚΛΕΙΟ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2004

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την ολοκλήρωση της πτυχιακής αυτής εργασίας αισθανόμαστε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε όλους εκείνους που συνέβαλαν με το δικό τους μοναδικό τους τρόπο.

Καταρχήν ευχαριστούμε την υπεύθυνη καθηγήτρια της πτυχιακής εργασίας, Κα Φουστανάκη – Ψαρολογάκη Ιωάννα, υπεύθυνη του Κέντρου Φροντίδας Οικογένειας Ηρακλείου και επιστημονικό συνεργάτη του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Α.Τ.Ε.Ι Κρήτης. Το αμέριστο ενδιαφέρον και η καθοδήγησή της ήταν ιδιαίτερα σημαντική κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της παρούσας εργασίας. Την ευχαριστούμε για την γόνιμη συνεργασία που είχαμε όλο αυτό το διάστημα.

Ευχαριστούμε, επίσης, τους Υπευθύνους των Υπηρεσιών που απευθυνθήκαμε, για την πολύτιμη συνεργασία τους.

Τέλος, κρίνουμε αναγκαίο, να ευχαριστήσουμε τόσο την οικογένειά μας όσο και τους φίλους μας, για την ενθάρρυνση και ανατροφοδότηση που μας έδιναν στη διάρκεια της εργασίας μας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	6
1.2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.</u>	11
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ- ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	11
1.1.ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ.....	11
- ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	14
1.2.ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	19
1.3.ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ.....	22
1.4.ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ.....	24
- 1.4.1.ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	25
- 1.4.2.ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	25
- 1.4.3.ΒΑΣΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	27
- 1.4.4.ΟΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	29
- 1.4.5.Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	30
1.5.ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ.....	30

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.</u>	32
ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	32
2.1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	32
2.2.ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ.....	33
2.3.ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ.....	34
2.4.ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟΣ- ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ.....	35
2.5.ΔΙΚΤΥΑ ΑΤΥΠΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ.....	38

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.</u>	40
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	40
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ – ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ – ΠΑΙΔΙΟΥ	40
3.1.ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ – ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ- ΠΑΙΔΙΟΥ	40
3.2.ΦΟΡΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	41
- 3.2.1.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ.....	42
- ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.....	47
3.3.ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΜΟΝΟΓΟΝΕΙΚΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ (ΜΓΟ) ...	47
3.4.ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΟΛΥΜΕΛΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ.....	50

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.</u>	52
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ	52
4.1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	52
4.2.ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ.....	53
4.3.ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ.....	54
- 4.3.1.ΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ.....	55
- 4.3.2.ΟΙ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΕΞΟΧΕΣ.....	55
4.4.ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ.....	56
- 4.4.1.ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ.....	57
- 4.4.2.ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS.....	58
- 4.4.3.ΑΝΑΔΟΧΗ.....	58

- 4.4.4.ΥΙΟΘΕΣΙΑ.....	60
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.	62
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ	62
5.1.ΓΕΝΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.....	62
5.2.ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ - ΦΟΡΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	62
- 5.2.1.ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ.....	63
- 5.2.2.ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.....	64
5.3.ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ.....	64
- 5.3.1.ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ.....	64
- 5.3.2.ΚΑΠΗ.....	65
- 5.3.3.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ “ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ”.....	65
- 5.3.4.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΔΟΧΗΣ.....	66
- 5.3.5.ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	67
5.4.ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ.....	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.	70
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ Α.Μ.Ε.Α	70
6.1.ΓΕΝΙΚΑ.....	70
6.2. ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΤΗΝ ΧΩΡΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	71
6.3.ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΜΟΡΦΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ.....	76
- 6.3.1.ΑΤΟΜΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΩΦΩΣΗΣ Η΄ ΒΑΡΗΚΟΪΑΣ	76
- 6.3.2.ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΑΣΗΣ.....	77
- 6.3.3.ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΚΙΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.....	79
- 6.3.4.ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΛΥΣΗ.....	80
- 6.3.5.ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ.....	81
- 6.3.6.ΦΟΡΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ.....	83
6.4.ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ Α.Μ.Ε.Α.....	85
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.	86
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΕΝΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	86
7.1.ΓΕΝΙΚΑ.....	86
7.2.ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ.....	87
7.3.ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ – ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.....	90
- 7.3.1.ΓΕΝΙΚΑ.....	90
- 7.3.2.ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ – ΦΟΡΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΡΩΓΗΣ.....	91
-7.3.3.ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΒΑΤΕΣ	91
- ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΑΓΩΓΗΣ.....	93
- ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΝΗΛΙΚΩΝ.....	93
- ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΕΝΗΛΙΚΕΣ (ΦΥΛΑΚΕΣ).....	94
7.4.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ.....	95
7.5.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ.....	96

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8.	98
8.1.ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ.....	98
8.2.ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	101
8.3.ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	101

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9.	104
9.1.ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	104
9.2.ΣΚΟΠΟΣ.....	104
9.3.ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ- ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ.....	104
9.4.ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	105
9.5.ΠΕΔΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ.....	105
9.6.ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.....	105
9.7.ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	105
9.8.ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	106
9.9.ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΚΟΥ ΧΑΡΤΗ.....	233
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ- ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	248

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο τομέας των κοινωνικών υπηρεσιών, βασικός άξονας κάθε συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, αποτελεί στη χώρα μας ένα παραμελημένο πεδίο έρευνας και μελέτης .Παρά την ιδιαίτερα αυξημένη σημασία των μηχανισμών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και την άμεση σύνδεσή τους με καθημερινές ανάγκες και απαιτήσεις, η ερευνητική και επιστημονική κοινότητα δεν έχει προχωρήσει ακόμα σε μια ουσιαστική διερεύνηση του ρόλου και της λειτουργίας τους.

Η προσέγγιση αυτή εξηγείται ερμηνευτικά με βάση τους περιοριστικούς όρους ανάπτυξης του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας στην Ελλάδα .Σε αντίθεση με το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και τις τεχνικές προστασίας της υγείας, το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας παραμένει εξαιτίας της υπολειμματικής του εξέλιξης ένα ελάχιστο ελκυστικό πεδίο έρευνας, και μάλιστα όχι μόνο για τους νομικούς και τους οικονομολόγους αλλά και για τους κοινωνικούς επιστήμονες .Απουσιάζει μάλιστα από την Ελληνική βιβλιογραφία μία διεπιστημονική μελέτη για τη θεσμική συγκρότηση και τις αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του προνοιακού συστήματος .

Το κενό αυτό στο επίπεδο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμος Ηρακλείου) φιλοδοξεί να καλύψει κατά το δυνατόν η παρούσα μελέτη . Φιλοδοξία της εργασίας αυτής είναι να παρουσιάσει ένα βασικό εργαλείο για την οργάνωση και διαχείριση του τοπικού μοντέλου κοινωνικών υπηρεσιών, παρέχοντας παράλληλα τη δυνατότητα περαιτέρω διερεύνησης των προοπτικών θεσμικής και κοινωνικοπολιτικής μεταρρύθμισης του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα νέα κοινωνικά προβλήματα και οι ανάγκες που απορρέουν από την παράταση της οικονομικής ύφεσης, τη δημογραφική γήρανση του πληθυσμού, την άμβλυνση του παραδοσιακού ρόλου των άτυπων δικτύων φροντίδας και την αναδιάρθρωση των δημοσίων κοινωνικών πολιτικών, συνθέτουν ένα καινούριο πεδίο έρευνας και συζήτησης για τη λειτουργία των συστημάτων κοινωνικής προστασίας. Το πεδίο αυτό παρουσιάζει ιδιαίτερες διαστάσεις που συνδέονται εκτός των άλλων με τη νομική κατοχύρωση των βασικών κοινωνικών δικαιωμάτων, την υπερεθνικοποίηση των κοινωνικών πολιτών και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών μέσω της εφαρμογής των τεχνικών της κοινωνικής ασφάλειας.

Ένας βασικός άξονας στο πλαίσιο επεξεργασίας των παρακάτω ζητημάτων είναι η προσαρμογή των προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας στις νέες εξελίξεις. Και αυτό γιατί η κοινωνική πρόνοια αποτελεί το βασικό εργαλείο κάλυψης των αναγκών κάθε ατόμου που δε διαθέτει επαρκείς πόρους συντήρησης και αδυνατεί να καλυφθεί από τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, τα οποία περιορίζονται στην κάλυψη τυποποιημένων ασφαλιστικών κινδύνων. Η παραδοσιακή αυτή λειτουργία της πρόνοιας διευρύνεται κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, ώστε να προσαρμοστεί στις συνθήκες που εμφανίζονται λόγω του διαρθρωτικού πλέον φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού.

Όσον αφορά το πεδίο των κοινωνικών υπηρεσιών, το Ελληνικό σύστημα βρίσκεται πλέον σε ένα μεταβατικό στάδιο που χαρακτηρίζεται από την αποκέντρωση αρμοδιοτήτων σε τοπικό επίπεδο και τις απόπειρες ρύθμισης των σχέσεων μεταξύ της κεντρικής διοίκησης και ιδιωτικών ή εθελοντικών φορέων.

Η παρούσα μελέτη διακρίνεται σε εννέα κεφάλαια που συγκροτούν τα θεματικά πεδία της ύλης, περιλαμβάνοντας την ανάπτυξη των νομικών, οργανωτικών και κοινωνικοπολιτικών αξόνων του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας.

- Το **πρώτο κεφάλαιο** εξειδικεύει και οριοθετεί την έννοια του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, όπως αυτό τυποποιείται με βάση τη θεμελιώδη διάκριση μεταξύ τεχνικών κοινωνικής ασφάλειας - κοινωνική ασφάλιση.

Η χρήση του όρου κοινωνική πρόνοια επιβάλλει μια εννοιολογική διευκρίνιση, γιατί είναι δυνατόν να προκαλέσει σύγχυση. Ο λόγος της σύγχυσης οφείλεται στο γεγονός ότι ο όρος χρησιμοποιείται άλλοτε για να δηλώσει τη διευρυμένη κοινωνική λειτουργία του κράτους, οπότε γίνεται αναφορά στο κράτος πρόνοιας, την κοινωνική πρόνοια και το κράτος ευημερίας, και άλλοτε για να περιγράψει τα προγράμματα κοινωνικής περίθαλψης και προστασίας.

Η κοινωνική πρόνοια θεωρείται ένας από τους βασικούς θεσμούς της σύγχρονης κοινωνίας και πρέπει να καλύπτει τις ανάγκες του συνόλου του πληθυσμού. Το περιεχόμενο όμως του όρου « κοινωνική πρόνοια» ποικίλει από χώρα σε χώρα και από εποχή σε εποχή, ανάλογα με την ιστορία, τον πολιτισμό τα κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα κάθε χώρας.

Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στην ιστορική αναδρομή από την οποία προκύπτει ότι από την μια η εξέλιξη και από την άλλη η διαχρονικότητα του θεσμού της κοινωνικής πρόνοιας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, από τις πρωτόγονες μέχρι τις πλέον σύγχρονες κοινωνίες.

Παράλληλα γίνεται αναφορά στους στόχους και στις αρχές της κοινωνικής πρόνοιας (αρχή επικουρικότητας – εξατομίκευσης). Επίσης αναπτύσσεται η σύσταση, η εξέλιξη και η αναδιάρθρωση του Κράτους Πρόνοιας στην Ελλάδα, με ιδιαίτερη αναφορά στην περιγραφή των τομέων Κοινωνικής Ασφάλειας – Ασφάλισης, και Υγειονομικής φροντίδας.

- Στο **δεύτερο κεφάλαιο** αναλύεται ο ρόλος των τεσσάρων βασικών τομέων της Κοινωνικής Πρόνοιας :του Δημοσίου Τομέα, του Ιδιωτικού Κερδοσκοπικού, του Εθελοντικού Μη Κερδοσκοπικού και των Δικτύων της Άτυπης φροντίδας στην κοινότητα.

Το υφιστάμενο μοντέλο κοινωνικών υπηρεσιών χαρακτηρίζεται από την εκτεταμένη συμμετοχή των άτυπων δικτύων φροντίδας στην κάλυψη βασικών αναγκών. Οι στρατηγικές των δικτύων αυτών δεν εντάσσονται όμως στο επίσημο σύστημα πρόνοιας, καθώς δεν μπορούν να τυποποιηθούν νομικά ή οργανωτικά. Έτσι το σύστημα τυποποιείται με άξονα τη διάκριση μεταξύ δημοσίων, ιδιωτικών κερδοσκοπικών και εθελοντικών φορέων. Η διάρθρωση του συστήματος θεμελιώνεται στην αυξημένη παρέμβαση του δημοσίου τομέα στο σχεδιασμό και τη διαχείριση των υπηρεσιών. Οι φορείς της κεντρικής διοίκησης ασκούν τις αρμοδιότητες επιτελικού σχεδιασμού, ενώ οι φορείς της Νομαρχιακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης παρέχουν υπηρεσίες, χωρίς να εξασφαλίζεται αναγκαστικά ο εσωτερικός συντονισμός τους.

Ο Ιδιωτικός τομέας όπως συγκροτείται από τη λειτουργία των κερδοσκοπικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της πρόνοιας, καλύπτει ουσιαστικά τα κενά των δημοσίων πολιτικών, προωθώντας σε αρκετές περιπτώσεις υπηρεσίες που δεν είναι διαθέσιμες από τους δημόσιους φορείς. Η παρέμβαση των ιδιωτικών φορέων εντάσσεται σε ένα ιδιαίτερα αυστηρό τυπικό πλαίσιο που προϋποθέτει τη χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας από τη δημόσια διοίκηση.

Ο Εθελοντικός τομέας, ένα ιδιαίτερο πλέγμα ενεργοποίησης μη κυβερνητικών οργανώσεων, φιλανθρωπικών ενώσεων και αστικών μη κερδοσκοπικών εταιριών, αναπτύσσεται με γοργούς ρυθμούς τα τελευταία χρόνια στη Χώρα μας. Η λειτουργία

του χαρακτηρίζεται από τη συμπλήρωση των δημοσίων προνοιακών πολιτικών και την παροχή ιδιαίτερα εξειδικευμένων υπηρεσιών για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού, που συχνά δεν καλύπτονται από τους δημόσιους φορείς πρόνοιας .

- Στο **τρίτο κεφάλαιο** παρουσιάζονται τα προγράμματα κοινωνικής προστασίας Οικογένειας-Μητρότητας – Παιδιού .Γίνεται αναφορά στην επιδιωκόμενη πολιτική και στους στόχους της όσον αφορά τις συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες. Παραθέτονται οι φορείς εφαρμογής προγραμμάτων καθώς και τα προγράμματα του Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα για την προστασία της Μητρότητας.
- Στο **τέταρτο κεφάλαιο** παρουσιάζονται αναλυτικότερα τα προγράμματα προστασίας των παιδιών. Γίνεται αναφορά στα μέτρα προστασίας του παιδιού και της φυσικής οικογένειας .Περιγράφονται οι Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας και οι Εναλλακτικές μορφές παιδικής Προστασίας .
- Στο **πέμπτο κεφάλαιο** αναλύονται τα προγράμματα προστασίας των ατόμων τρίτης ηλικίας .Γίνεται αναφορά στα μέτρα προστασίας και στους φορείς εφαρμογής των προγραμμάτων .Αναφέρονται αναλυτικά οι Υπηρεσίες Ανοικτής Φροντίδας με έμφαση τον θεσμό και τις λειτουργίες που προσφέρει το ΚΑΠΗ καθώς και στο πρόγραμμα «βοήθειας στο σπίτι» .Τέλος παρουσιάζεται και η Ιδρυματική περίθαλψη των ηλικιωμένων .
- Στο **έκτο κεφάλαιο** περιγράφονται λεπτομερέστατα οι μορφές και οι κατηγορίες αναπηρίας .Παρατίθεται μια λίστα συγκεντρωτική με τους φορείς εφαρμογής προγραμμάτων για αναπήρους .Τέλος γίνεται εκτενέστατη αναφορά στα ισχύοντα μέτρα προστασίας ατόμων με ειδικές ανάγκες στην χώρα μας, δίνοντας περισσότερο έμφαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και αποκατάστασή τους.
- Το **έβδομο κεφάλαιο**, αναφέρεται στα ισχύοντα προγράμματα για κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες .Δίνεται περισσότερη έμφαση στην αντιμετώπιση του προβλήματος των εξαρτημένων ατόμων καθώς επίσης στην αντιμετώπιση της αντικοινωνικής συμπεριφοράς ορισμένων ατόμων .Περιγράφονται αρκετά αναλυτικά οι υπηρεσίες για τους ανήλικους παραβάτες και τα καταστήματα κράτησης για ενήλικες (φυλακές) .Τέλος γίνεται αναφορά στα ισχύοντα προγράμματα για τους πρόσφυγες και παλιννοστούντες της χώρας μας .

- Στο **όγδοο κεφάλαιο**. γίνεται αναφορά στις κοινωνικές υπηρεσίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και στις βασικές αρχές λειτουργίας τους. Τέλος παρουσιάζονται τα δημογραφικά χαρακτηριστικά της Πόλης του Ηρακλείου .
- Στο **ένατο** και τελευταίο **κεφάλαιο** της πτυχιακής αυτής εργασίας παρουσιάζεται το ερευνητικό μέρος .Γίνεται αναφορά στους στόχους και σκοπούς της έρευνας, διατυπώνονται ερευνητικά ερωτήματα και υποθέσεις, καθώς και οι δυσκολίες που παρουσιάστηκαν κατά την διεξαγωγή της καταγραφής των υπηρεσιών. Τέλος γίνεται αναφορά στην μεθοδολογία της έρευνας .Παρουσιάζονται τα αποτελέσματα που προέκυψαν με βάση την έρευνα και καταγραφή των στοιχείων .Κλείνοντας παραθέτουμε τον προνοιακό χάρτη της πόλης του Ηρακλείου .Η εργασία ολοκληρώνεται παραθέτοντας συμπεράσματα και προτάσεις όπως προκύπτουν από την σύνδεση θεωρητικού και ερευνητικού μέρους .

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι μέσα από την εργασία μας έγινε προσπάθεια για καταγραφή των κοινωνικών υπηρεσιών και προγραμμάτων που αφορούν ευαίσθητες – ευάλωτες και αποκλεισμένες ομάδες πληθυσμού σε Τοπικό Επίπεδο. Όπως είναι ευνόητο δεν είναι δυνατή η λεπτομερής περιγραφή όλων των προγραμμάτων .Γίνεται αναφορά στο είδος και το ύψος των διαφόρων παροχών. Θα πρέπει όμως να τονιστεί ότι αυτά αλλάζουν κάθε τόσο και ποικίλουν από περίπτωση σε περίπτωση .Οι πληροφορίες αυτές υπάρχουν στις Διευύνσεις Κοινωνικής Πρόνοιας, στα Ασφαλιστικά Ταμεία και σε άλλους φορείς για κάθε συγκεκριμένο πρόγραμμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ –ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ .

1.1. Έννοια και περιεχόμενο της Κοινωνικής Πρόνοιας .

Η έννοια της “κοινωνικής πρόνοιας”, δεν έχει γενικά παραδεκτό και σταθερό περιεχόμενο .Το περιεχόμενό της διαφέρει από εποχή σε εποχή και από χώρα σε χώρα, ανάλογα με το πολιτικοκοινωνικό σύστημα, τις κοινωνικοοικονομικές και διοικητικές δομές καθώς και τις ιστορικά διαμορφωμένες τάσεις .Όλοι αυτοί οι παράγοντες θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, προκειμένου να καθοριστεί το περιεχόμενο και η αποστολή της κοινωνικής πρόνοιας , στην Ελλάδα .¹

Ο όρος «Κοινωνική Πρόνοια» χρησιμοποιείται άλλοτε για να δηλώσει τη διευρυμένη κοινωνική λειτουργία του κράτους ,οπότε γίνεται αναφορά στο κράτος πρόνοιας, την κοινωνική πρόνοια και το κράτος ευημερίας, και άλλοτε για να περιγράψει τα προγράμματα κοινωνικής περίθαλψης και προστασίας .

Η σύγχρονη αντίληψη για την κοινωνική πρόνοια αναγνωρίζει ότι στις αναπτυσσόμενες βιομηχανικά κοινωνίες, οι προνοιακές παροχές πρέπει να καλύπτουν τις ανάγκες όλου του πληθυσμού, χωρίς να παραβλέπεται το γεγονός ότι μερικές ευπαθείς ομάδες και άτομα χρειάζονται αυξημένη και ιδιαίτερη βοήθεια για την αντιμετώπιση των προβλημάτων τους .Η Κοινωνική Πρόνοια θεωρείται ένας από τους βασικούς θεσμούς της σύγχρονης κοινωνίας, όπως είναι η οικογένεια, το σχολείο και άλλοι θεσμοί .

Η δεύτερη χρήση του όρου υποδηλώνει τη θέση ότι , η Κοινωνική Πρόνοια πρέπει να περιορίζεται επιλεκτικά μόνο σε εκείνους οι οποίοι δεν έχουν τα οικονομικά μέσα και τις δυνατότητες να καλύψουν οι ίδιοι τις ανάγκες τους .Αυτή είναι η παραδοσιακή αντίληψη της κοινωνικής περίθαλψης και προστασίας των αναξιοπαθούντων .Σύμφωνα με αυτήν, μόνο ένα μικρό ποσοστό του πληθυσμού έχει ανάγκη προνοιακών παροχών από το κράτος .Συνεπώς με τον όρο Κοινωνική Πρόνοια σ’ αυτήν την περίπτωση, εννοούμε όλες εκείνες τις δραστηριότητες οι οποίες στοχεύουν στην παροχή υλικής βοήθειας και ψυχοκοινωνικής συμπαράστασης από το κράτος ή άλλους φορείς, σχεδόν αποκλειστικά σε ευπαθείς ομάδες και άτομα τα οποία δεν είναι σε θέση από μόνα τους να ανταποκριθούν στην κάλυψη βασικών τους αναγκών .

Στην περίπτωση αυτή, γίνεται λόγος για την πρωτογενή λειτουργία του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας² .Εδώ μάλιστα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο σχεδιασμό και τη χορήγηση χρηματικών παροχών (επιδόματα) που αποβλέπουν ακριβώς στην κάλυψη των βασικών αναγκών διαβίωσης .

¹ Κ.Ε.Π.Ε. Θέματα Ε1 Προγραμματισμού, Εκθέσεις για το Πρόγραμμα 1983-1987, «Κοινωνική Πρόνοια», Αθήνα, Μάιος 1985 σελ.372

² Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, το Ελληνικό μοντέλο των Κοινωνικών Υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 200, σελ.46-48 .

Όσον αφορά τους επιδιωκόμενους σκοπούς γίνεται διάκριση μεταξύ παλιών και σύγχρονων προνοιακών αντιλήψεων. Έτσι η κοινωνική πρόνοια απέβλεπε κάποτε στην εμπέδωση της κοινωνικής φιλανθρωπίας και στη διασφάλιση της δημόσιας τάξης από αντικοινωνικά στοιχεία, με μέτρα επανορθωτικού και συχνά ιδρυματικού χαρακτήρα.³

Μέχρι και το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, στις περισσότερες χώρες, ο όρος "Κοινωνική Πρόνοια" αναφερόταν κυρίως σε υλικές κατά κανόνα παροχές, για την ικανοποίηση αναγκών ορισμένων "οριακών" ομάδων του πληθυσμού, όπως οι ανάπηροι, οι άγαμες μητέρες τα ορφανά, οι ηλικιωμένοι κ.α.

Οι ραγδαίες όμως κοινωνικοοικονομικές μεταβολές που επακολούθησαν (αλλαγή της δομής της οικογένειας, απασχόληση γυναικών, αστικοποίηση, πολιτικές και πολιτιστικές αλλαγές) δημιούργησαν, μεταξύ άλλων, δυσχέρειες ή και προβλήματα προσαρμογής σε μεγάλες ομάδες πληθυσμού, με σοβαρές επιπτώσεις στην ψυχική και κοινωνική τους υγεία.

Τα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα είναι πολυδιάστατα, οφείλονται δηλαδή σε ποικιλία παραγόντων που συνδέονται μεταξύ τους. Τις περισσότερες φορές, οι ρίζες τους βρίσκονται στο πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό περιβάλλον και μάλιστα στις ομάδες, με τις οποίες το άτομο έρχεται σε άμεση επαφή και επηρεάζουν τη στάση και συμπεριφορά του, όπως είναι η οικογένεια, το σχολικό ή επαγγελματικό πλαίσιο και η κοινότητα.

Οι σύγχρονες εξελίξεις επιβάλλουν την προσαρμογή των συστημάτων πρόνοιας σε μια επίσης σημαντική επιδίωξη: πρόκειται για την προώθηση της ένταξης των ενδιαφερομένων στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί να γίνει λόγος για τη δευτερογενή λειτουργία του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, η οποία εξυπηρετείται μέσω της ανάπτυξης ενός ιδιαίτερα σύνθετου πλέγματος παροχών και υπηρεσιών που περιλαμβάνει τόσο παραδοσιακές χρηματικές παροχές, παροχές σε είδος και προσωπικές κοινωνικές υπηρεσίες όσο και υπηρεσίες επιμόρφωσης, συμβουλευτικής, επαγγελματικής κατάρτισης και προώθηση στην απασχόληση.⁴

Κάνοντας μια επισκόπηση στην νομοθεσία, διαπιστώνεται ότι η Κοινωνική Πρόνοια αποτελεί ένα ιδιόμορφο νομικό θεσμό, αφού περιλαμβάνει ένα σύνολο έννομων σχέσεων και καταστάσεων που ρυθμίζει ειδικότερα το δίκαιο προς εξυπηρέτηση συγκεκριμένων σκοπών. Η προνοιακή κάλυψη παρέχεται τόσο από κρατικά προγράμματα, όσο και από κοινωνικές οργανωμένες δομές με ιδιωτική πρωτοβουλία.

³ Κρεμάλη Κ., Το δικαίωμα του ατόμου για Κοινωνική Πρόνοιας, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα, 1991, σελ. 63-65.

⁴ Ο.π. σελ. 47.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι στην τυπική της μορφή ,η κοινωνική πρόνοια δεν απευθύνεται σε ολόκληρες επαγγελματικές ή κοινωνικές τάξεις, αλλά σε μεμονωμένα άτομα ή σε περιστασιακές ομάδες μέσα στο κοινωνικό σύνολο .

Επομένως μπορούμε να πούμε ότι οι παροχές που δίνονται έχουν κανονικά ένα προνοιακό χαρακτήρα .Διαρκούν δηλαδή μέχρι να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις αυτοβοήθειας του ατόμου ή μέχρι να παρέλθει η δεδομένη ανάγκη .Αυτό γίνεται γιατί στην αντίθετη περίπτωση ,της συνέχισης της παροχής βοηθημάτων, θα μπορούσε να αποτελέσει αντικίνητρο για την επανένταξη του ατόμου στην παραγωγική διαδικασία .Διακρίνονται παροχές σε χρήμα, σε είδος και σε υπηρεσίες .⁵

Το περιεχόμενο της κοινωνικής πρόνοιας έγκειται στην εξασφάλιση ελάχιστων μέσων συντήρησης για τους οικονομικά αδυνάτους και στη λήψη στοιχειωδών μέτρων προστασίας για άτομα που βρίσκονται σε ειδικές ή έκτακτες καταστάσεις ανάγκης .Σε ποια έκταση τελικά μπορεί να φτάσει η σχετική προστασία ,θα προκύψει από το σκοπό της κοινωνικής πρόνοιας, όπως αυτός ερμηνεύεται σε ορισμένο τόπο και χρόνο .

Στην χώρα μας, θεμελιώδης σκοπός της κοινωνικής πρόνοιας θεωρείται η εξασφάλιση συνθηκών ζωής σύμφωνα με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια .⁶

Αποστολή της κοινωνικής πρόνοιας είναι προφανώς η ένταξη του ατόμου στην οικογενειακή, κοινωνική ή παραγωγική ζωή .Με ποιο τρόπο ακριβώς θα πρέπει να επιδιωχθεί η αναγκαία ένταξη, προκύπτει κάθε φορά από κανόνες και αρχές του προνοιακού δικαίου .

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι πρόκειται για ένα ρυθμιζόμενο από κανόνες δικαίου ``Θεσμό επικουρικής και εξατομικευμένης προστασίας που παρέχεται από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς προς άτομα ή ομάδες, με σκοπό την πρόληψη ,τη μείωση ή την επανόρθωση των συνεπειών μιας κατάστασης, κοινωνικής ή οικονομικής ανάγκης``.⁷

Με βάση τα παραπάνω, η κοινωνική πρόνοια δεν πρέπει να στραφεί μόνο προς την κατεύθυνση της προσαρμογής του ατόμου προς το περιβάλλον του, αλλά και να δρα για την προσαρμογή των κοινωνικών συνθηκών στις ανάγκες του ανθρώπου, με συγκεκριμένες παρεμβάσεις για την βελτίωση και αλλαγή του περιβάλλοντος .

---

⁵ Κρεμάλη Κ., Το δικαίωμα του ατόμου για Κοινωνική Πρόνοιας, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα, 1991, σελ. 64.

⁶ Ο.π. 64 .

⁷ Ο.π. 65 .

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.

Στο κεφάλαιο αυτό, γίνεται μια αναφορά στην χρησιμοποίηση των κοινωνικών υπηρεσιών ανά τους αιώνες .Αποτελεί μια ιστορική αναδρομή μέσα από την οποία θα γίνει κατανοητή από την μια η εξέλιξη και από την άλλη η διαχρονικότητα του θεσμού της κοινωνικής πρόνοιας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, από τις πρωτόγονες μέχρι τις πλέον σύγχρονες κοινωνίες .

Οι μέχρι σήμερα αναδρομές στις ρίζες του θεσμού της κοινωνικής πρόνοιας αφορούν, σχεδόν αποκλειστικά, τις συνθήκες οργάνωσης και όχι την ουσιαστική χρησιμοποίηση των κοινωνικών υπηρεσιών ανά τους αιώνες .

Η Ιστορική αυτή αναδρομή καλύπτει χρονικά τέσσερις μεγάλες περιόδους .

Πρώτη περίοδος : Αρχαιότητα

Η πρώτη περίοδος αναφέρεται στην αρχαιότητα .Από τα βάθη της ανθρώπινης ιστορίας, ο άνθρωπος, από βιολογική παρόρμηση φροντίζει για τα βρέφη, τα παιδιά, τους αρρώστους .

Στην αρχαία Ελλάδα εντοπίζονται μεμονωμένα δείγματα θεωρητικής υποστήριξης του ατόμου , ως δέκτη υπηρεσιών .Αναφέρεται μάλιστα ότι η πόλη-κράτος καθιέρωνε ένα σύστημα κοινωνικής προστασίας προς το σύνολο του πληθυσμού με κριτήριο την «ανάγκη».⁸

Επομένως, η εκδήλωση φροντίδας και συμπαράστασης προς τους αδυνάτους δεν παρέμεινε σε ατομικό επίπεδο .Έγινε κοινωνική υποχρέωση, θεσμοθετήθηκε σε νόμους που η πολιτεία είχε ευθύνη να εφαρμόζει .

Τα μέτρα του Λυκούργου στην Σπάρτη (800 π.χ.), του Σόλωνα στην Αθήνα (630 π.χ.) και του Περίανδρου στην Κόρινθο (668 π.χ.) είναι ενδεικτικότερα : Αναδασμός της γης, κατάργηση των χρεών, φορολογία υπέρ των φτωχών, νομισματικές μεταρρυθμίσεις, συσσίτια, είναι μερικά από τα μέτρα κοινωνικής προστασίας της εποχής εκείνης .⁹

Προβάλλονται αρχές κοινωνικής φροντίδας και φιλευσπλαχνίας, όπως προστασίας ξένων, ορφανών και ηλικιωμένων, απαγόρευση ατίμωσης γυναικών .Η φιλανθρωπία και η δικαιοσύνη παρουσιάζονται σαν βασικές αξιώσεις του κοινωνικού συνόλου, με στόχο την κατοχύρωση της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης .

Ειδικότερα πάρθηκαν κατά καιρούς μέτρα από πολιτικούς ηγέτες, νομοθέτες κ.λ.π. τα οποία αφορούσαν :

- προστασία ορφανών πολέμου,

⁸ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΕΛΛΗΝ, Αθήνα 1999, σελ 108.

⁹ Κοινωνική Πρόνοια, εισαγωγή- ιστορία – Οργάνωση - Διοίκηση Φορέων, Αθήνα , 1969 .

- προοδευτική φορολογία πλουσίων για την οικονομική ενίσχυση απόρων γεωργών,
- συστήματα δανεισμού και παραχώρησης γης σε φτωχούς και άκληρους αγρότες,
- διανομή σιταριού και άλλων βασικών προϊόντων στους άπορους βάσει καταλόγων,
- βοήθεια αναπήρων και διατροφή αναπήρων πολέμου από το Δήμο,
- ανάπτυξη ενώσεων αμοιβαίας βοήθειας .¹⁰

Δεύτερη περίοδος : Χριστιανισμός – Μεσαίωνας - Βυζάντιο .

Η δεύτερη περίοδος περιλαμβάνει την εξέλιξη του θεσμού της κοινωνικής πρόνοιας από την εμφάνιση του Χριστιανισμού .Κατά την Βυζαντινή περίοδο, με την εξάπλωση του Χριστιανισμού, τα μέτρα κοινωνικής πρόνοιας αποκτούν περισσότερο ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα .Κατά την περίοδο αυτή, η προνοιακή προστασία αρχίζει να εξαρτάται στενά από καθορισμένες προσωπικές ιδιότητες των ενδιαφερόμενων δηλαδή, από τη συνδρομή, εξειδικευμένων πραγματικών προϋποθέσεων με σκοπό να αποτρέπεται η κατασπατάληση των περιορισμένων μέσων .

Αντίθετα με την ελληνική αρχαιότητα, στα χρόνια εκείνα της βυζαντινής αυτοκρατορίας, μπορεί πιο κατηγορηματικά να υποστηριχθεί η έλλειψη αυτοτελούς δικαιώματος για προνοιακές παροχές, τουλάχιστον ως προς τους φτωχούς .Αυτές χορηγούνται κυρίως σε είδος.

Μια τέτοια άποψη ενισχύεται και από το γεγονός ότι η κοινωνική προστασία κατά την εποχή αυτή λόγω της έκτασης της αυτοκρατορίας, βασιζόταν περισσότερο σε αρχές ιδιωτικής ή κοινωνικής φιλανθρωπίας, παρά σε αρχές κοινωνικής δικαιοσύνης .Την περίοδο εκείνη επικρατούσαν έντονα αισθήματα αγάπης και φιλαλληλίας από τη χριστιανική διδασκαλία .

Αρκεί να αναλογιστούμε τις «αγάπες»,¹¹ δηλαδή τις γνωστές συνεστιάσεις των χριστιανών, όπου δεν χρειαζόταν ασφαλώς να επικαλεστεί κάποιος δικαίωμα για να μετάσχει, καθώς και τα «πτωχεία», δηλαδή τα πτωχοκομεία με διοίκηση κληρικών .¹²

Αξίζει να αναφερθεί ότι ο όρος “φιλανθρωπία” για τους Βυζαντινούς σήμαινε αγάπη προς τον συνάνθρωπο .Αγάπη που φτάνει μέχρι την θυσία του φιλάνθρωπου προς τον βοηθούμενο .

¹⁰ Στασινοπούλου Ο., Κράτος Πρόνοιας, εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 1990, σελ. 36

¹¹ Κρεμάλη Κ., Το δικαίωμα του ατόμου για Κοινωνική Πρόνοιας, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα, 1991, σελ. 97-99.

¹² Καλλινικάκη Θ., Κοινωνική Εργασία, εισαγωγή στη θεωρία και την πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας, εκδ. Ελληνικά γράμματα, Αθήνα, 1998, σελ. 20-23 .

Η θέσπιση προϋποθέσεων για την ιδρυματική περίθαλψη απέβλεπε περισσότερο στον ανεπαρκή οπωσδήποτε συντονισμό του προνοιακού έργου που ασκούσαν παράλληλα το Κράτος, η Εκκλησία, οι αυτοκράτορες προσωπικά και η ιδιωτική πρωτοβουλία .

Στην διάρκεια αυτής της Μεσαιωνικής περιόδου από την εμφάνιση του Χριστιανισμού μέχρι το τέλος του μεσαίωνα, οι αξίες του Χριστιανισμού επηρεάζουν καθοριστικά τις αντιλήψεις για την άσκηση κάθε προνοιακής δραστηριότητας .Έτσι βλέπουμε τα μέτρα κοινωνικής πρόνοιας μεταξύ άλλων να περιλαμβάνουν :

- Την Συλλογή χρημάτων και τη διανομή τους σε χήρες, ορφανά, αστέγους, φτωχούς, ξένους .Οι διακόνισσες φρόντιζαν για τις ιδιαίτερες ανάγκες των φτωχών και ασθενών οι οποίοι είχαν ανάγκη βοήθειας .
- Πρόνοια για τους ανέργους, μέσω της ανεύρεσης εργασίας μέσα από την εκμάθηση κάποιου τέχνης .
- Φροντίδα για τους δούλους, τους αιχμαλώτους, τους φυλακισμένους, με στόχο την απελευθέρωση τους ακόμα και την σωτηρία τους από τον θάνατο.
- Φροντίδα σε όλους όσους έχουν ανάγκη, μεταξύ των οποίων και αλλόθρησκοι και ειδωλολάτρες .

Τρίτη περίοδος :Αναγέννηση– Διαφωτισμός – Φιλελευθερισμός – Βιομηχανική επανάσταση

Η τρίτη περίοδος περιλαμβάνει την Αναγέννηση, τον Διαφωτισμό, την Γαλλική επανάσταση .Η περίοδος εκείνη χαρακτηρίζεται από την μείωση των μοναστηριών και την αυξημένη συμμετοχή του λαϊκού στοιχείου στις προτεσταντικές ομολογίες .Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να αυξάνεται συνεχώς η ευθύνη της τοπικής κοινότητας και του κράτους για την περίθαλψη των απόρων, των ασθενών και των παιδιών .

Η βαθμιαία ανάληψη από το κράτος της ευθύνης για την κοινωνική πρόνοια, παράλληλα με την αναγνώριση των πολιτικών δικαιωμάτων του ατόμου, ιδιαίτερα και μετά την Γαλλική επανάσταση, σημαίνει ότι η κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη προς τον πολίτη δεν εξαρτάται πλέον από αισθήματα συμπόνιας και ηθικής υποχρέωσης του βοηθού.

Αντιθέτως θεμελιώνεται η αρχή ότι το κράτος είναι υπεύθυνο για την παροχή βοήθειας στα άτομα τα οποία τουλάχιστον δεν είναι υπαίτια για την κατάστασή τους.¹³

¹³ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΕΛΛΗΝ, Αθήνα 1999, σελ 131.

Η Πρόνοια χρηματοδοτείται από την φορολογία και συνεπώς η έκταση, η μορφή και το ύψος των βοηθημάτων γίνονται αντικείμενα νομοθετικών ρυθμίσεων και δημοσίου ελέγχου. Παράλληλα με την κοινοτική ή κρατική βοήθεια προς τους πάσχοντες, γίνεται προσπάθεια να κινητοποιηθεί το άτομο για αυτοβοήθεια. Συμπληρωματικά βέβαια, οι ιδιωτικές δωρεές και η φιλανθρωπική δράση της εκκλησίας και άλλων κοινωφελών ιδρυμάτων ενίσχυαν την χρηματοδότηση των προγραμμάτων κάθε κοινότητας.

Ένα σημαντικό επίτευγμα αυτής της περιόδου είναι η διαμόρφωση μιας επιστημονικής προσέγγισης στα προβλήματα των απόρων, των ανέργων, των αναπήρων. Αρχίζουν ουσιαστικά να αναπτύσσονται σε υποτυπώδη μορφή οι Επιστήμες της Κοινωνικής Εργασίας και της Κοινωνικής Πολιτικής. Έτσι οι επαγγελματίες που ασχολούνται συστηματικά με τα προβλήματα των φτωχών και γενικά των αναξιοπαθούντων, αναζητούν τα αίτια της κατάστασης των ανθρώπων παράλληλα με την υλική βοήθεια που τους προσφέρουν.

Η Βιομηχανική επανάσταση δημιούργησε ριζικές αλλαγές στην κοινωνική δομή και στις συνθήκες διαβίωσης του ανθρώπου ώστε οι κυβερνήσεις όλων των βιομηχανικά αναπτυγμένων κοινωνιών υποχρεώθηκαν να λάβουν μέτρα για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.

Τα θέματα που κυριαρχούσαν την περίοδο εκείνη αφορούσαν την βελτίωση των συνθηκών εργασίας, της προστασίας της εργασίας των γυναικών και ανηλίκων ως ευπαθή μέλη της κοινωνίας, το ωράριο εργασίας, και των ημερών ανάπαυσης καθώς επίσης το ύψος του ημερομισθίου, της κοινωνικής ασφάλισης κ.α.

Την περίοδο εκείνη στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας έγιναν αξιόλογα πράγματα. Πρώτα απ' όλα διαμορφώθηκαν ορισμένοι τύποι Ιδρυμάτων Κοινωνικής Πρόνοιας όπως ορφανοτροφεία, οργανωμένα πάνω σε παιδαγωγική βάση, Ιδρύματα προστασίας αναπήρων, αναμορφωτήρια, παιδικοί σταθμοί κ.α.

Αξιοσημείωτο γεγονός της περιόδου εκείνης είναι η ίδρυση του Ερυθρού Σταυρού. Το 1863, δώδεκα κράτη υπέγραψαν τη συνθήκη του Ευρωπαϊκού Ερυθρού Σταυρού, ανάμεσά τους και η Ελλάδα. Σκοπός του ήταν αρχικά η ανακούφιση και περίθαλψη των τραυματιών και των αιχμαλώτων πολέμου. Αργότερα επεκτάθηκε η αποστολή του, σε περιόδους ειρήνης, στην υγειονομική περίθαλψη και προστασία θυμάτων φυσικών καταστροφών και θεομηνιών, αλλά και στην εξυπηρέτηση των απόρων, με την ίδρυση Νοσηλευτικών Μονάδων και Σταθμών Πρώτων Βοηθειών.¹⁴

---

¹⁴ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΕΛΛΗΝ, Αθήνα 1999, σελ 141-150.

Η ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ.

Στη νεώτερη Ελλάδα διακρίνουμε, την περίοδο των αποσπασματικών μέτρων κοινωνικής πρόνοιας μέχρι το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και την περίοδο των οργανωμένων προνοιακών προγραμμάτων μέχρι σήμερα .

Κατά την πρώτη περίοδο της εθνικής ανασυγκρότησης η κρατική μέριμνα στράφηκε, όπως ήταν φυσικό, στην περιστασιακή προστασία των αναπήρων και θυμάτων πολέμου, των εγκαταλελειμμένων παιδιών, καθώς και στην καταστολή των επιδημιών, στην αποκατάσταση των προσφύγων και σεισμοπαθών .

Η έκταση των αναγκών ήταν τόση ώστε το κράτος αναγκάστηκε να αναλάβει ενεργότερο ρόλο .Την περίοδο εκείνη δημιουργούνται μεγάλες οργανώσεις, όπως το Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Προστασίας κ΄ Αντιλήψεως ΠΙΚΠΑ, (1914) με σκοπό την κάλυψη κοινωνικών αναγκών και την προστασία της παιδικής ηλικίας .Το ΠΙΚΠΑ ιδρύθηκε για να ανταποκριθεί στις ανάγκες των τραυματιών των Βαλκανικών πολέμων και να περιθάλπει τις οικογένειες των απόρων στρατευμένων .

Πριν καλά- καλά κλείσουν οι πληγές που άφησαν οι Βαλκανικοί πόλεμοι ήρθε η Μικρασιατική καταστροφή και το ΠΙΚΠΑ ασχολήθηκε με την αποκατάσταση των προσφύγων, την παροχή υλικής βοήθειας και ιατρικής περίθαλψης .Από τότε συνεχίζει το πολύπλευρο έργο του με διάφορες νοσηλευτικές και προνοιακές υπηρεσίες και προγράμματα σε όλη την Ελλάδα .¹⁵

Οργανωμένα μέτρα κοινωνικής πρόνοιας- ιδρυματικού ιδίως χαρακτήρα – εξακολουθούν να παίρνουν η Εκκλησία και Εθνικοί Ευεργέτες , ενώ οι δημόσιοι φορείς κοινωνικής πρόνοιας περιορίστηκαν σε υπηρεσίες δημόσιας αντίληψης, με την σημερινή έννοια του όρου .

Αυτές οι κοινωνικές υπηρεσίες συνεπώς, που κάλυπταν απρόβλεπτες και εξαιρετικά επείγουσες ανάγκες, δεν ήταν ακόμα εφικτό να συνδυαστούν με οποιασδήποτε μορφής αξιώσεις των ατόμων που τις δέχονταν παθητικά, όπως και τις εκδηλώσεις φιλανθρωπίας .¹⁶Ακόμα και μετά την ίδρυση των πρώτων Οργανισμών Κοινωνικής Πρόνοιας, η κοινωνική αρωγή και η κοινωνική δράση απέβλεπαν βασικά στην κάλυψη έκτακτων αναγκών .

Κατά την δεύτερη περίοδο, πραγματοποιείται πλέον προγραμματισμένη χορήγηση προνοιακών παροχών τόσο για την κάλυψη μεμονωμένων κινδύνων, όσο και για την αντιμετώπιση της φτώχειας γενικότερα .Οι κοινωνικές υπηρεσίες παρέχονται από τους διάφορους φορείς , όπως το Κράτος (τα Γραφεία Κοινωνικής Πρόνοιας στις Νομαρχίες), την Εκκλησία (Φιλόπτωχα ταμεία, και Εκκλησιαστικά ιδρύματα) και την ιδιωτική πρωτοβουλία (διάφορες Κοινοφελείς οργανώσεις) .

¹⁵ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΕΛΛΗΝ, Αθήνα 1999, σελ 157.

¹⁶ Κρεμάλη Κ., Το δικαίωμα του ατόμου για Κοινωνική Πρόνοιας, εκδ. Αντ. Σάκουλα, Αθήνα, 1991, σελ. 97-99.

Στα πλαίσια των ποικίλων προνοιακών προγραμμάτων οι κοινωνικές υπηρεσίες προκαθορίζονται συνήθως, έτσι ώστε τα άτομα να γνωρίζουν, ποια μορφή προνοιακής υπηρεσίας μπορεί να τους προσφέρει για συγκεκριμένες ανάγκες, μόλις συντρέξουν οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις. Έτσι το κράτος έχει υποχρέωση να καλύπτει βασικές βιοτικές ανάγκες οποιουδήποτε ατόμου, μετά από αντικειμενικό έλεγχο προϋποθέσεων.¹⁷

1.2. Στόχοι και βασικές αρχές της Κοινωνικής Πρόνοιας .

Η ιδιομορφία των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων καθιστά όλο και περισσότερο έκδηλη την ανάγκη εξειδικευμένων υπηρεσιών από άτομα με πλατιά και βαθιά γνώση της φύσης και των αναγκών του ανθρώπου, της ατομικής και κοινωνικής συμπεριφοράς του. Τα ειδικευμένα αυτά άτομα πρέπει να είναι σε θέση ταυτόχρονα να χρησιμοποιήσουν σειρά από τεχνικές και μεθόδους, που θα τους επιτρέψουν τη σωστή διάγνωση των σχετικών προβλημάτων, και τον αποτελεσματικό χειρισμό τους .

Στις σύγχρονες προοδευτικές κοινωνίες, η παροχή κρατικής φροντίδας θεωρείται πλέον πρώτιστο καθήκον της πολιτείας, που απορρέει από τις αρχές της “κοινωνικής δικαιοσύνης” και της “ισότητας” .Οι παροχές δίνονται σε εκπλήρωση νομικά κατοχυρωμένων “κοινωνικών” δικαιωμάτων, με βάση την αρχή του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και δε συνεπάγονται κοινωνική υποβάθμιση των ανθρώπων που τις δέχονται. Όσον αφορά το κόστος των παροχών δεν καλύπτεται πάντοτε, όπως παλιά, από φιλανθρωπικές πηγές ούτε από έκτακτη κρατική επιχορήγηση, αλλά από το σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης.¹⁸

Έχοντας υπόψη τα πλαίσια μέσα στα οποία κινείται η σύγχρονη αντίληψη για την κοινωνική πρόνοια, μπορούμε να καθορίσουμε τον βασικό στόχο της, ως εξής: Την παροχή βοήθειας σε ολόκληρο τον πληθυσμό, και ειδικά σε ομάδες που αντιμετωπίζουν προσωρινά ή μόνιμα κοινωνικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας, για τη δημιουργία αξιοπρεπών συνθηκών ζωής, για την αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων και των ταλέντων τους και ενεργό συμμετοχή στην κοινωνικοοικονομική ζωή και ανάπτυξη της χώρας, ανεξάρτητα από την οικονομική κατάσταση και τον τόπο διαμονής τους.¹⁹

¹⁷ Κρεμάλη Κ., Το δικαίωμα του ατόμου για Κοινωνική Πρόνοιας, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα, 1991, σελ. 99-101.

¹⁸ Κ.Ε.Π.Ε. Θέματα Ε1 Προγραμματισμού, Εκθέσεις για το Πρόγραμμα 1983-1987, «Κοινωνική Πρόνοια», Αθήνα, Μάιος 1985 σελ.39-41.

¹⁹ Ο.π. σελ 41 .

Ειδικότερα στόχοι της κοινωνικής πρόνοιας , πρέπει να είναι :

- Η πρόληψη δημιουργίας κοινωνικών προβλημάτων, με την ανάληψη δράσης σε επίπεδο κοινότητας για την εξάλειψη των δυσμενών επιδράσεων του
- Η σφαιρική και ριζική αντιμετώπιση των προβλημάτων και όχι απλώς των συμπτωμάτων τους .Αυτό προϋποθέτει σωστή διάγνωση και καταπολέμηση των αιτιών, και παροχή κατάλληλης, ουσιαστικής και επαρκούς φροντίδας .

Αυτό σημαίνει ότι ο μέχρι σήμερα ρόλος της κοινωνικής πρόνοιας, που περιοριζόταν μόνο στις ευπαθείς ομάδες πρέπει να αλλάξει ριζικά και να καλύψει τις ανάγκες ολόκληρου του πληθυσμού, συμβάλλοντας ενεργά πλέον στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της χώρας .

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων θα πρέπει να δημιουργηθούν οι κατάλληλες κοινωνικές και διοικητικές δομές που θα εξασφαλίζουν, το σεβασμό προς τα άτομα και το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης .Παράλληλα τη συμμετοχή τόσο του συνολικού πληθυσμού, όσο και των εξυπηρετούμενων ομάδων ή ατόμων σε όλες τις φάσεις της διαδικασίας λήψης και εφαρμογής αποφάσεων .Ιδιαίτερα σημαντικό, θεωρείται επίσης η στελέχωση των κοινωνικών υπηρεσιών με κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό διάφορων ειδικοτήτων .

Ειδικότερα θα λέγαμε ότι οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας θα πρέπει να απευθύνονται σε ολόκληρο τον πληθυσμό, να είναι προσιτές στο λαό, να αντιμετωπίζουν τα προβλήματα του ατόμου σφαιρικά και όχι με διασπαρμένες προσπάθειες από πολλούς φορείς .Επίσης θα πρέπει να εξασφαλίζουν τη συμμετοχή του πολίτη και του προσωπικού των υπηρεσιών πρόνοιας στον προγραμματισμό και στην αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών .

Όσον αφορά τις βασικές αρχές που διέπουν την κοινωνική πρόνοια , θα λέγαμε ότι είναι οι εξής :

α. Αρχή της επικουρικότητας .

Σύμφωνα με την αρχή αυτή το άτομο πρέπει να υποστεί τις συνέπειες της αδιαφορίας του, αν δεν μεριμνήσει έγκαιρα για την κάλυψη των κινδύνων που το απειλούν .Η συλλογική ευθύνη της κοινωνίας αρχίζει από τη στιγμή που διαπιστώνεται ότι η αδυναμία του ατόμου, για την αυτοπροστασία του ,είναι τελείως δικαιολογημένη .Ειδικότερα θα λέγαμε ότι πρόκειται για την προσωρινή ή οριστική αναστολή της προστασίας από φορείς κοινωνικής πρόνοιας, εφόσον το ίδιο το άτομο έχει επαρκή μέσα για αυτοβοήθεια ή εφόσον τρίτοι καταβάλουν αντίστοιχες παροχές .²⁰

²⁰ Κρεμάλη Κ., Το δικαίωμα του ατόμου για Κοινωνική Πρόνοιας, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα, 1991, σελ. 124-132.

Ικανότητα αυτοβοήθειας έχει ένα άτομο, όταν διαθέτει αποδοχές, εισοδήματα ή περιουσιακά στοιχεία, αρκετά για να προλάβει και να αντιμετωπίσει τις διάφορες καταστάσεις ανάγκης .Με βάση την αρχή της επικουρικότητας, συνεπάγεται ότι ο χρήστης μιας κοινωνικής υπηρεσίας του δημοσίου τομέα είναι υποχρεωμένος να την διακόψει, μόλις αποκατασταθεί η ικανότητα αυτοβοήθειας ή μόλις καλυφθεί επαρκώς η ανάγκη από άλλη πηγή .Αυτό συνεπάγεται βέβαια και ότι το δικαίωμα του κάθε ατόμου για κοινωνική πρόνοια έχει προσωρινό χαρακτήρα και η διάρκειά του εξαρτιέται από την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας .²¹

β. Αρχή της εξατομίκευσης .

Η κοινωνική πρόνοια δεν αποβλέπει τόσο στην πρόχειρη ικανοποίηση υλικών αναγκών, όσο στην αντιμετώπιση των αιτίων και των συνεπειών του ανθρώπινου πόνου. Η αρχή της συγκεκριμενοποίησης αποτελεί στην κυριολεξία συγκεκριμενοποίηση της γνωστής μας γενικής αρχής της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, οι προνοιακές κοινωνικές υπηρεσίες επικεντρώνονται στον ανθρώπινο παράγοντα. Η καθιέρωσή της υλοποιεί, την συνταγματικά κατοχυρωμένη, προστασία της ανθρώπινης αξίας και της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας .²²

Με βάση την αρχή της εξατομίκευσης, οι Κοινωνικές Υπηρεσίες υποχρεώνονται μάλιστα να λαμβάνουν υπόψη, τους ακόλουθους παράγοντες, οι οποίοι θεωρούνται ιδιαίτερα σημαντικοί για την ορθολογική προσαρμογή των προνοιακών μέτρων στις ιδιαίτερες περιστάσεις των εκάστοτε δικαιούχων :

- ✓ την οικογενειακή, επαγγελματική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση του ατόμου
- ✓ τα αίτια που έχουν οδηγήσει στην εμφάνιση ή παράταση της συγκεκριμένης ανάγκης
- ✓ τη δυνατότητα του ατόμου να καλύψει την αντίστοιχη ανάγκη ,την αποτελεσματική υποστήριξη του ατόμου, ,με τρόπο που να αμβλύνει τις πιθανότητες κοινωνικού στιγματισμού στο ευρύτερο περιβάλλον του .²³

---

²¹ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, το Ελληνικό μοντέλο των Κοινωνικών Υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 200, σελ.44.

²² Κρεμάλη Κ., Το δικαίωμα του ατόμου για Κοινωνική Πρόνοιας, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα, 1991, σελ. 124-132.

²³ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, το Ελληνικό μοντέλο των Κοινωνικών Υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 200, σελ.45.

1.3 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Σήμερα ο όρος « Κράτος Πρόνοιας » αναφέρεται σε συγκεκριμένη και ιστορικά καθορισμένη μορφή οργανωμένης και διευρυμένης κάλυψης ενός φάσματος κοινωνικών αναγκών και όχι στο καθολικά αποδεκτό και επιθυμητό μοντέλο. Αναλαμβάνει την ευθύνη κάλυψης αναγκών απασχόλησης, υγείας, παιδείας, κατοικίας, κοινωνικής φροντίδας, προστασίας του περιβάλλοντος, και ελεύθερου χρόνου για τον ενεργό και μη ενεργό πληθυσμό, αναπτύσσοντας το μηχανισμό του για την παροχή των ανάλογων υπηρεσιών ή για τη ρύθμιση παροχής τους από τον ιδιωτικό κερδοσκοπικό και μη τομέα.

Παράλληλα βασίζεται στις αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης και της σχεδιασμένης συλλογικής δράσης, με απώτερο στόχο την επίτευξη της ευημερίας των πολιτών του και την εξάλειψη ή τουλάχιστον τη σημαντική μείωση, της κοινωνικής ανισότητας..

Τα βασικά μοντέλα του κράτους πρόνοιας είναι : α)το **υπολειμματικό** και β)το **θεσμικό- αναδιανεμητικό**.

Το **υπολειμματικό** μοντέλο στηρίζεται στη φιλοσοφία του *laissez- faire*, στην αντίληψη ότι η κάλυψη των αναγκών πρέπει να γίνεται μέσα από τους μηχανισμούς της ελεύθερης αγοράς και από την οικογένεια .Το κράτος παρεμβαίνει μόνο σε περιπτώσεις που η κάλυψη δεν είναι εφικτή, και δρα σαν « δίχτυ ασφαλείας »με την κοινωνική ασφάλιση όταν αποδυναμωθούν αυτοί οι μηχανισμοί.

Το υπολειμματικό μοντέλο στηρίζεται στην παραδοχή ότι τα κοινωνικά προβλήματα και οι ανάγκες του πληθυσμού δημιουργούνται από προσωπικές καταστάσεις ή αδυναμίες .Στόχος είναι να αποφευχθεί η εξαθλίωση των ατόμων και να παρέχεται βοήθεια στα άτομα που πραγματικά την έχουν ανάγκη, και την χρειάζονται, ενθαρρύνοντας ταυτόχρονα την ατομική πρωτοβουλία και τον υγιή ανταγωνισμό. Οι παροχές στα άτομα αυτά δίνονται μετά από την εξακρίβωση από τον κοινωνικό λειτουργό των αιτιών και της έκτασης των αναγκών του ατόμου ή της οικογένειας.

Το συγκεκριμένο μοντέλο παρέχει υπηρεσίες, οι οποίες προορίζονται μόνο για εκείνους που δεν μπορούν από μόνοι τους να καλύψουν τις ανάγκες τους. Αυτό το γεγονός όμως έχει αρνητικές επιπτώσεις στα άτομα γιατί όπως επισήμανε ο Titmuss, όταν οι κοινωνικές υπηρεσίες προορίζονται μόνο για ειδικές ομάδες, κατά κανόνα στιγματίζονται τα άτομα τα οποία τις χρησιμοποιούν. Κάτι τέτοιο όμως μπορεί να οδηγήσει στη μη χρησιμοποίησή τους από τα άτομα τα οποία τις χρειάζονται για να αποφύγουν το στιγματισμό τους.

Παράλληλα το υπολειμματικό πρότυπο ανάπτυξης και παροχής υπηρεσιών συνδέεται με την αρχή της επιλεκτικότητας, σύμφωνα με την οποία επιλέγουν τα άτομα που θα τους παρέχουν βοήθεια με βάση κάποια κριτήρια που είναι κυρίως οικονομικά. Με άλλα λόγια η συγκεκριμένη αρχή συμβάλλει στην αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων, και την περιστολή των δαπανών για κοινωνικά προγράμματα .

Στο **θεσμικό- αναδιανεμητικό** μοντέλο κύριος στόχος των συστημάτων κοινωνικής πολιτικής είναι η καθολική κάλυψη των αναγκών έξω από τους μηχανισμούς της αγοράς. Εκφράζει την αντίληψη ότι στις βιομηχανικές κοινωνίες, η οικογένεια, η εκκλησία, η κοινότητα, δεν μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες των ανθρώπων σε περιστάσεις αρρώστιας και άλλων προβλημάτων. Παρόλο αυτό, όμως πρέπει να αναφέρουμε ότι η οικογένεια παίζει σπουδαίο ρόλο στην κάλυψη των αναγκών των μελών της, και καλύπτει τις κοινωνικές , συναισθηματικές και οικονομικές ανάγκες των μελών της όταν δεν είναι σε θέση να τις διαχειριστούν μόνοι τους.²⁴

Το θεσμικό- αναδιανεμητικό ,μοντέλο στηρίζεται στην άποψη ότι τα κοινωνικά προβλήματα και οι αντίστοιχες ανάγκες παρουσιάζουν ιδιαίτερες διαστάσεις που απαιτούν τη θέσπιση εξειδικευμένων μηχανισμών κάλυψης .Έτσι, το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας ενεργοποιείται για την κάλυψη των αναγκών ολόκληρου του πληθυσμού και όχι μόνο των ατόμων που θεωρούνται φτωχοί ή αδυνατούν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας .²⁵

Το κύριο χαρακτηριστικό του θεσμικού προτύπου είναι ο αναδιανεμητικός χαρακτήρας. Αυτοί δηλαδή που ωφελούνται δεν είναι εκείνοι οι οποίοι πληρώνουν ανάλογα για τις υπηρεσίες που χρησιμοποιούν. Το πρότυπο αυτό στηρίζεται στην αντίληψη ότι οι οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές έχουν συνέπειες για ολόκληρες κατηγορίες του πληθυσμού, και το κράτος παρεμβαίνει μέσα από τα προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας για να αμβλυνθούν οι αρνητικές συνέπειες της οικονομικής πολιτικής και οι δυσλειτουργίες της αγοράς.

Επιπρόσθετα το θεσμικό πρότυπο ανάπτυξης κοινωνικών υπηρεσιών συνδέεται με την αρχή της καθολικότητας. Οι κοινωνικές υπηρεσίες δηλαδή όπως και οι δημόσιες, καλύπτουν τις ανάγκες ολόκληρου του πληθυσμού. Με αυτόν τον τρόπο εξαφανίζεται το φαινόμενο του στιγματισμού όσων χρησιμοποιούν ή εξυπηρετούνται από τα προγράμματα κοινωνικής προστασίας .

Παράλληλα ασκεί κριτική στο υπολειμματικό μοντέλο για την επικέντρωσή του στη θεραπεία των κοινωνικών προβλημάτων και όχι στην πρόληψη, και για τον

²⁴ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΕΛΛΗΝ, Αθήνα 1999, σελ 233.

²⁵ ²³ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, το Ελληνικό μοντέλο των Κοινωνικών Υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 200, σελ.45.

κοινωνικό στιγματισμό όσων προσφεύγουν στις κρατικές υπηρεσίες. Στις αξίες του ατομικισμού και του ανταγωνισμού αντιτάσσει το αίσθημα συλλογικής ευθύνης και την επίτευξη κοινωνικής συνοχής.

1.4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Στην Ελλάδα το σύνολο σχεδόν του ενεργού πληθυσμού προστατεύεται από τους κοινωνικούς κινδύνους του γήρατος, της ασθένειας, της αναπηρίας και του θανάτου. Η κοινωνική ασφάλιση διακρίνεται σε άμεση και έμμεση. Η άμεση ασφάλιση έχει σχέση με την ενεργό συμμετοχή στην παραγωγική διαδικασία, ενώ διαμέσου του εργαζομένου – δηλαδή έμμεσα- καλύπτονται τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας που δεν έχουν απασχόληση.

Η κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα ακολουθεί σε γενικές γραμμές τις αρχές που διέπουν τα ασφαλιστικά συστήματα των υπόλοιπων δυτικών χωρών. Είναι δηλαδή **καθολική**, γιατί καλύπτει το 98% περίπου του πληθυσμού, **δημόσια** γιατί στηρίζεται κατά μεγάλο μέρος σε κρατικές ενισχύσεις και **υποχρεωτική** για όλους τους Έλληνες.²⁸

Το μικρό ποσοστό του πληθυσμού που δεν καλύπτεται από το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης αποτελείται κυρίως από αλλοδαπούς, αθίγγανους, καθώς και μερικές χιλιάδες Ελλήνων που δεν έτυχε να ασφαλιστούν ή δεν διατήρησαν προϋπάρχουσα ασφαλιστική σχέση. Ορισμένοι από αυτούς είναι ασφαλισμένοι στον ιδιωτικό τομέα, ενώ οι υπόλοιποι είναι αρμοδιότητα του τομέα της Κοινωνικής Πρόνοιας.

Παράλληλα, ο θεσμός της κοινωνικής ασφάλειας κατοχυρώθηκε σε διεθνές επίπεδο με την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που ψηφίστηκε από τη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στις 10 Φεβρουαρίου το 1948. Η διακήρυξη αποτελεί την πρώτη πανηγυρική τυποποίηση των ατομικών, πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων από έναν Διεθνή Οργανισμό.

Η κοινωνική ασφάλεια ρυθμίζεται στο κείμενο της διακήρυξης ως ένα αυτοτελές δικαίωμα κάθε ανθρώπου. Το περιεχόμενο του κάθε δικαιώματος εξειδικεύεται στο άρθρο 22 που προβλέπει ότι «κάθε άτομο ως μέλος του κοινωνικού συνόλου, έχει το δικαίωμα σε κοινωνική ασφάλεια. Η κοινωνία, με την εθνική πρωτοβουλία και τη διεθνή συνεργασία, ανάλογα πάντα με την οργάνωση και τις οικονομικές δυνατότητες κάθε κράτους, έχει χρέος να του εξασφαλίσει την ικανοποίηση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων που είναι

---

²⁸ Κρεμάλη Κ., Το δικαίωμα του ατόμου για Κοινωνική Πρόνοιας, εκδ. Αντ. Σάκουλα, Αθήνα, 1991, σελ. 22.

απαραίτητα για την αξιοπρέπεια και την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας του.»²⁹

1.4.1. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Από τη δεκαετία του 1980, η πολιτική των κυβερνήσεων στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης έχει 5 στόχους:

- ✓ Να αυξηθούν οι συντάξεις των κατώτερων επιπέδων, έτσι ώστε η σύνταξη να φτάσει σε ένα αξιοπρεπές επίπεδο.
- ✓ Να εξασφαλιστεί το ελάχιστο ύψος της μηνιαίας σύνταξης για τους αγρότες, καθώς και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- ✓ Να υπάρξει ασφάλιση για ολόκληρες κατηγορίες ομογενών από την Αίγυπτο, την Τουρκία, τις Ανατολικές χώρες της Ευρώπης, και τη Σοβιετική Ένωση, η οποία να τους εξασφαλίζει ένα ελάχιστο επίπεδο κοινωνικής ασφάλισης.
- ✓ Να κυριαρχήσει η θεσμοθέτηση της διαδοχικής κοινωνικής ασφάλισης. Με αυτόν τον τρόπο θα διευκολυνθούν οι εργαζόμενοι οι οποίοι απασχολήθηκαν σε διάφορους ασφαλιστικούς φορείς και δεν θεμελιώνουν δικαίωμα για παροχή, τους παρέχεται η δυνατότητα με ορισμένες βέβαια προϋποθέσεις, να μεταφέρουν τα ασφαλιστικά τους δικαιώματα σε ένα ταμείο, έτσι ώστε να δικαιούνται τη συνταξιοδότησή τους.

1.4.2. ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Το σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων αντιστοιχεί στο σύνολο των μέτρων που ρυθμίζουν τη χορήγηση οικονομικών πόρων (οι αποκαλούμενες ασφαλιστικές παροχές) μέσω ειδικών φορέων (ασφαλιστικοί οργανισμοί) σε πρόσωπα που αντιμετωπίζουν τυποποιημένους κοινωνικούς κινδύνους .

Το 1934 ιδρύθηκε το ΙΚΑ και αποτέλεσε το βασικό σταθμό για την ανάπτυξη του συστήματος της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα . Περισσότεροι από 330 ασφαλιστικοί φορείς υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και κοινωνικών ασφαλίσεων. Η ταξινόμηση των φορέων, διακρίνεται σε φορείς :

- **Κύριας ασφάλισης.** Το ύψος της σύνταξης καθορίζεται με βάση το μισθό, τη διάρκεια ασφάλισης και τα οικογενειακά βάρη του εργαζόμενου. Υπάρχει ένα ανώτατο και κατώτερο όριο.

²⁹ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, το Ελληνικό μοντέλο των Κοινωνικών Υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 200, σελ.36.

- **Επικουρικής ασφάλισης** (παροχές επικουρικής σύνταξης). Η επικουρική σύνταξη είναι μία πρόσθετη μορφή ασφάλισης η οποία στοχεύει στην αναπλήρωση του εισοδήματος, επειδή η κύρια σύνταξη είναι ανεπαρκής. Ουσιαστικά καλύπτει τα κενά προστασίας της κύριας ασφάλισης. Παράλληλα η ασφάλιση αυτή χρηματοδοτείται από τους ίδιους τους εργαζόμενους και αναπληρώνει το εισόδημα κατά 20%, ενώ το 60% καλύπτεται από την κύρια σύνταξη.
- **Ασθένειας** (παροχές ασθένειας και μητρότητας). Η ασφάλιση αυτή καλύπτει τις δαπάνες που τυχόν θα δημιουργηθούν σε περίπτωση ασθένειας του ασφαλιζόμενου ή της οικογένειάς του. Επιπρόσθετα ο ασφαλιζόμενος λαμβάνει ένα μικρό ποσό χρημάτων με το οποίο αναπληρώνει το εισόδημά του για όσο διάστημα κριθεί ανίκανος από την αρμόδια επιτροπή. Οι παροχές ασθένειας όμως διαφέρουν από ταμείο σε ταμείο. Συγκεκριμένα η ασφάλιση μητρότητας καλύπτει την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης καθώς και τη μαιευτική φροντίδα.. Παράλληλα προβλέπεται και επίδομα μητρότητας ως ότου η μητέρα επιστρέψει στην εργασία της.³⁰
- **Πρόνοιας (εφάπαξ παροχές)**. Εδώ περιλαμβάνονται οι δαπάνες για έξοδα κηδείας των ασφαλιζομένων, έξοδα γάμου κ.α.
- **Αλληλοβοήθειας** (συμπληρωματικές παροχές)³¹

Σήμερα η κοινωνική ασφάλιση καλύπτει τους σπουδαιότερους επαγγελματικούς και κοινωνικούς κινδύνους, που μπορούν να θέσουν υπό δοκιμασία το μισθωτό, όπως είναι το γήρας, η ασθένεια η ανεργία , οι επαγγελματικές ασθένειες και ενισχύει την οικογένεια με την προστασία της μητρότητας και των τέκνων της .

Οι **αρχές** στις οποίες στηρίζεται η κοινωνική ασφάλιση είναι δύο , της **αυτονομίας** και της **αυτοβοήθειας**. Κατά την αρχή της αυτονομίας κάθε ασφαλιστικός οργανισμός που έχει τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ, τελεί μεν υπό τη δημοσιονομική εποπτεία του κράτους είναι όμως αυτοτελής στον κύκλο της δράσεώς του. Στη διοίκηση των οργανισμών αυτών μετέχουν εκπρόσωποι των ασφαλισμένων μισθωτών και των επιχειρηματιών, συμμετέχει όμως και ο κρατικός αντιπρόσωπος.

Σύμφωνα με την αρχή της αυτοβοήθειας οι ασφαλιζόμενοι συμμετέχουν στις δαπάνες του ασφαλιστικού οργανισμού μέσω της ασφαλιστικής εισφορά τους. Γιατί με την εισφορά του ο ασφαλιζόμενος λαμβάνει πρόνοια για το μέλλον του και αυτό υπογραμμίζει την ευθύνη του για τη διαμόρφωση της τύχης του η οποία ενισχύει το στοιχείο της ατομικότητάς του

³⁰ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ, Οδηγός Ασφαλισμένου, Αύγουστος 1999, σελ. 27 .

³¹ Σταθόπουλο Πέτρο, κοινωνική πρόνοια, εκδόσεις ‘ Έλλην’ , Αθήνα 1996, σελ.190 .

1.4.3. ΒΑΣΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΙΚΑ

Στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (**Ι.Κ.Α**) είναι ασφαλισμένοι άμεσα οι μισθωτοί και έμμεσα τα μέλη της οικογένειάς τους, και το οποίο αποτελεί βασικό φορέα του ιδιωτικού τομέα στον αστικό χώρο .Παράλληλα στον συγκεκριμένο φορέα ανήκουν εκτός από τους άμεσα και έμμεσα ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι άλλων ταμείων π,χ (οι συνταξιούχοι του ΤΕΒΕ, ΤΣΑ, ΤΑΕ) .Επίσης στο Ι.Κ.Α εντάσσονται οι αυτοτελώς απασχολούμενοι , οι οποίοι δεν ασφαρίζονται υποχρεωτικά σε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης

Οι κύριες παροχές του Ι.Κ.Α είναι συντάξεις, εξωνοσοκομειακή και νοσοκομειακή περίθαλψη, επικουρική ασφάλιση .Οι υπηρεσίες εξωνοσοκομειακής περίθαλψης παρέχονται δωρεάν και μόνο σε ορισμένες κατηγορίες παροχών υπάρχει κάποια συμμετοχή. Ακόμη πρέπει να αναφερθεί ότι η χρηματοδότησή του γίνεται από τις εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών.

ΤΕΒΕ

Στο **ΤΕΒΕ** είναι ασφαλισμένοι οι βιοτέχνες και οι επαγγελματίες , διάφορες κατηγορίες αυτοαπασχολούμενων ελεύθερων επαγγελματιών και καλύπτει το 10% περίπου του πληθυσμού .Οι παροχές του ΤΕΒΕ είναι δύο ειδών :συντάξεις και ασθένειας .Στον κλάδο ασθένειας υπάγονται μόνο οι εν ενεργεία ασφαλισμένοι .Οι συνταξιούχοι του ΤΕΒΕ υπάγονται στον κλάδο ασθένειας του ΙΚΑ.Το ταμείο αυτό χρηματοδοτείται κυρίως από τις εισφορές των ασφαλισμένων, οι οποίες υπολογίζονται ανάλογα με το επάγγελμά τους και την εισοδηματική τους τάξη .Όμως και το ταμείο αυτό παρουσίαζε μέχρι πρόσφατα σημαντικό έλλειμμα.

ΟΓΑ

Ο **ΟΓΑ** είναι ένας ασφαλιστικός οργανισμός που εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Καλύπτει 2,5 εκατομμύρια ασφαλισμένους και εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες εργαζομένους στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις χώρες με διμερείς συμβάσεις .Καλύπτει επίσης τους ανασφάλιστους υπερήλικες και χορηγεί πολυτεχνικά επιδόματα σε 400.000 οικογένειες, ως εντολοδόχος του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Η εξέλιξη του ΟΓΑ, από την ίδρυσή του το 1961 μέχρι σήμερα, χαρακτηρίζεται από τη διαρκή ενδυνάμωση της ασφαλιστικής προστασίας που παρέχει ο οργανισμός.

Η αποφασιστική όμως τομή έγινε το 1997 με τη μετατροπή του ΟΓΑ σε ταμείο Κύριας Ασφάλισης (Ν.2458/97), οπότε καθιερώθηκε πλήρες φάσμα ασφαλιστικής προστασίας και ύψος παροχών ικανοποιητικού επιπέδου.

Οι νέες παροχές που θεσμοθετήθηκαν, όπως κύρια σύνταξη, διαδοχική ασφάλιση, συντάξεις επιζώντων, εργατικού ατυχήματος, αύξηση συντάξεων κάθε χρόνο κ.α, κατέστησαν τους ασφαλισμένους του ΟΓΑ ισότιμους με τους ασφαλισμένους των άλλων Ταμείων, ενώ η μεγάλη συμμετοχή του κράτους εξασφάλισε τη βιωσιμότητα του ταμείου.

Από 1-1-1998 λειτουργεί στον ΟΓΑ ο Κλάδος Κύριας Ασφάλισης Αγροτών που θεσμοθετήθηκε με το Ν. 2458/97. Στην ασφάλιση του Κλάδου υπάγονται υποχρεωτικά και αυτοδίκαια :

- οι αγρότες, οι απασχολούμενοι δηλαδή προσωπικά συστηματικά και κατά κύριο βιοποριστικό επάγγελμα στην αγροτική οικονομία.
- Οι αγροεργάτες, δηλαδή οι απασχολούμενοι κατά κύριο βιοποριστικό επάγγελμα με ημερομίσθιο ή μισθό , σε είδος ή σε χρήμα, σε οποιαδήποτε παραγωγική αγροτική εργασία.
- Οι αλιείς που δεν υπάγονται στην ασφάλιση άλλου φορέα.
- Οι επαγγελματίες και βιοτέχνες που ασκούν το επάγγελμά τους σε χωριά η οικισμούς με πληθυσμό μέχρι και 2000 κατοίκους , υπό ορισμένες προϋποθέσεις και εφόσον δεν έχουν ασφαλιστεί στο ΤΕΒΕ ή στο ταμείο εμπόρων.

Στην ασφάλιση του κλάδου υπάγονται προαιρετικά :

- Οι μοναχοί και μοναχές, που απασχολούνται με οποιοδήποτε τρόπο σε αγροτικές εργασίες.
- Οι συνταξιούχοι οποιουδήποτε ασφαλιστικού φορέα από έμμεσο δικαίωμα, εφόσον ασκούν επάγγελμα για το οποίο υπάγονται στην ασφάλιση του ΟΓΑ.
- Τα πρόσωπα που έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους και δεν έχουν υπερβεί το 21^ο έτος, εφόσον ασκούν επάγγελμα για το οποίο υπάγονται στην ασφάλιση του ΟΓΑ.

Παράλληλα σύμφωνα με τις διατάξεις των Π.Δ/ των 358/97 και 359/97 , οι απασχολούμενοι στην αγροτική οικονομία αλλοδαποί ασφαλιζονται στον ΟΓΑ από 1-1-1998, εφόσον έχουν τις προϋποθέσεις για νόμιμη διαμονή και εργασία.

ΟΑΕΔ

Το 1954 ιδρύθηκε ο **ΟΑΕΔ** (Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού) για να προστατεύσει τα άτομα από τον κίνδυνο της ανεργίας, ο οποίος λειτουργεί ως Ν.Π.Δ.Δ. υπό την εποπτεία του Υπουργείου εργασίας.

Στον ΟΑΕΔ υπάγονται οι μισθωτοί οι οποίοι έχουν σύμβαση ορισμένου χρόνου , ασχέτως εθνικότητας. Εκτός όμως από την ασφάλιση για την κάλυψη της ανεργίας, ο ΟΑΕΔ χορηγεί στους δικαιούχους και οικογενειακά επιδόματα .Βασική προϋπόθεση για την καταβολή παροχών είναι η απώλεια εργασίας χωρίς την έκδηλη υπαιτιότητα του εργαζομένου καθώς και η ικανότητα αλλά και η διαθεσιμότητα του υποψηφίου για εργασία .Ο χρόνος εργασίας αποτελεί ένα βασικό παράγοντα από το οποίο εξαρτάται η διάρκεια επιδότησης.

Για την πρόληψη της ανεργίας ο ΟΑΕΔ εκπονεί προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης των μισθωτών, συμπεριλαμβανομένου και του επαγγελματικού προσανατολισμού, την παροχή συμβουλευτικών και κοινωνικών υπηρεσιών από κοινωνικούς λειτουργούς και άλλους ειδικούς ,στα θέματα αυτά, επιστήμονες.

1.4.4. ΟΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Οι παροχές της κοινωνικής ασφάλισης προς τους ασφαλισμένους είναι δυνατόν να χωριστούν στις εξής ομάδες:

- **Παροχές συντάξεων.** Οι συντάξεις μπορεί να είναι γήρατος, αναπηρίας, ή για τα επιζώντα μέλη της οικογένειας του ασφαλισμένου. Στην τελευταία περίπτωση σύνταξη δικαιούται η σύζυγος (το 70% της σύνταξης του θανόντος) και ο σύζυγος μόνο όταν είναι ανάπηρος και συντηρείται από τη σύζυγο .Επίσης το 20% της σύνταξης του θανόντος δικαιούται το κάθε παιδί μέχρι τα 18 του χρόνια και μέχρι τα 24, εάν σπουδάζει ή είναι ανίκανο προς εργασία. Εάν δεν υπάρχει κανένας από τους δυο συζύγους τότε τα παιδιά παίρνουν το 80% της σύνταξης.
- **Παροχές ασθένειας.** Παροχές σε είδος (εξωνοσοκομειακή – νοσοκομειακή – φαρμακευτική περίθαλψη) και σε χρήμα (επιδόματα ασθένειας) .Παροχές ασθένειας σε είδος δικαιούνται και οι έμμεσα ασφαλισμένοι, αυτές τις χορηγούν όλοι οι φορείς ασθένειας, ενώ επιδόματα ασθένειας μόνο ορισμένοι φορείς .Τα επιδόματα ασθένειας χορηγούνται λόγω ύπαρξης και άλλων μελών στην οικογένεια και προσαυξάνονται κατά 10% του βασικού για κάθε μέλος, μέχρι και 4 μέλη.
- **Παροχές πρόνοιας.** Εδώ ανήκουν κυρίως τα εφάπαξ βοηθήματα που χορηγούνται κατά την έξοδο του ασφαλισμένου από το επάγγελμα.

- **Παροχές ανεργίας.** Ο κίνδυνος από την ανεργία στη χώρα μας αντιμετωπίζεται με υποχρεωτικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης των μισθωτών, κυρίως από τον ΟΑΕΔ, στον οποίο οι μισθωτοί καταβάλλουν το 1% του μισθού τους και οι εργοδότες 2%.
- **Παροχές οικογενειακών επιδομάτων.** Συνήθως η κοινωνική ασφάλιση καλύπτει και τα πρόσωπα που συντηρούνται από τον ασφαλισμένο, με προσαύξηση των χορηγούμενων παροχών ανάλογα με τον αριθμό των προστατευόμενων μελών της οικογένειας.³³

1.4.5. Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Τα ασφαλιστικά ταμεία χρηματοδοτούνται από διάφορες πηγές .Οι κυριότερες είναι οι παρακάτω:

- Εισφορές των εργοδοτών και των εργαζομένων, όταν οι ασφαλισμένοι είναι μισθωτοί .Οι εισφορές των εργαζομένων (ασφάλιστρα) υπολογίζονται σε ποσοστό επί του μισθού για τους μισθωτούς.
- Εισφορές μόνο των ίδιων των εργαζομένων, όταν εργάζονται αυτοτελώς .Στους αυτοτελώς εργαζόμενους οι εισφορές δεν εξαρτώνται από το εισόδημά τους, αλλά είναι πάγιες και διακρίνονται απλά σε κατηγορίες ανάλογα με το είδος του επαγγέλματος.
- Κρατικές επιχορηγήσεις .
- Τέλος χρηματοδοτούνται από τους λεγόμενους κοινωνικούς πόρους .Κοινωνικοί πόροι χαρακτηρίζονται ορισμένες ειδικές εισφορές, δηλαδή εισφορές για τις οποίες επιβαρύνονται άτομα που δεν είναι ασφαλισμένα στο συγκεκριμένο οργανισμό .Το μεγαλύτερο μέρος της άμεσης και έμμεσης κρατικής επιχορήγησης επωφελείται ο ΟΓΑ³⁴

1.5. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Ο τομέας της υγειονομικής φροντίδας θεωρείται ως δεύτερος βασικός άξονας της κοινωνικής προστασίας μαζί με τους τομείς της κοινωνικής ασφάλισης και της κοινωνικής πρόνοιας .Μέχρι τη δεκαετία του 1980 η υγειονομική περίθαλψη παρεχόταν στα δημόσια νοσοκομεία , στις ιδιωτικές κλινικές και στα αγροτικά ιατρεία.³⁵

Ο πληθυσμός της υπαίθρου, των ορεινών περιοχών και των νησιών βρισκόταν σε μειονεκτική θέση αφού δεν υπήρχαν κατάλληλες υγειονομικές μονάδες με

³³ Κουκούλη Σ., Στοιχεία Κοινωνικής Πολιτικής , Ηράκλειο 1999-2000,σελ.7

³⁴ Ο.π.,σελ.5

³⁵ Στασινοπούλου Ο. Β, Κράτος Πρόνοιας ,Αθήνα, 1992, σελ.42

εκπαιδευμένο προσωπικό για την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγειονομικής φροντίδας .Καθώς επίσης η ψυχιατρική περίθαλψη των ασθενών παρεχόταν αποκλειστικά στα δημόσια ψυχιατρεία.

Με άλλα λόγια η ποιότητα της υγειονομικής περίθαλψης ήταν χαμηλού επιπέδου, οι υγειονομικές υπηρεσίες χωρίς συντονισμό, κατανεμημένες άνισα μεταξύ των μεγάλων αστικών κέντρων και της υπαίθρου, και γενικά χωρίς αποτελεσματικότητα στην κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.

ΔΙΑΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ .

2.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ .

Ο όρος «Κοινωνικές Υπηρεσίες» περιλαμβάνει, εκτός από τα προγράμματα κοινωνικής προστασίας, και άλλους τομείς, όπως η υγεία (σωματική και ψυχική), η κατοικία, η κοινωνική ασφάλιση και η εκπαίδευση .Οι κοινωνικές υπηρεσίες δεν αντικαθιστούν άλλες μορφές κοινωνικής οργάνωσης (π.χ. οικογένεια, ενορία) αλλά είναι νέες μορφές αντιμετώπισης κοινωνικών αναγκών που ανταποκρίνονται στις σημερινές κοινωνικές συνθήκες .

Στο κεφάλαιο αυτό επιχειρείται μια περιγραφή της διάρθρωσης των Κοινωνικών Υπηρεσιών .Στην εποχή μας αναγνωρίζεται ότι ένα σύνολο προνοιακών φορέων συμβάλλει στην παραγωγή και διανομή κοινωνικών υπηρεσιών σε χρήμα (επιδόματα) είδος (κατοικία , τρόφιμα) και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών με την ευρύτερη έννοια του όρου .Οι πολλαπλοί αυτοί φορείς αποτελούν το δίκτυο παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και χαρακτηρίζουν τις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες.

Ο όρος λοιπόν Κοινωνικές Υπηρεσίες σημαίνει “τις οργανωμένες δραστηριότητες δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων κοινωνικής πολιτικής, οι οποίοι επιδιώκουν – συνήθως με διαδικασίες αναδιανομής εισοδημάτων – τη διατήρηση, τη βελτίωση ή την αποκατάσταση της ικανότητας των ατόμων, ομάδων και κοινοτήτων, για να αντιμετωπίζουν τα πιεστικά κοινωνικά ή οικονομικά προβλήματα από τις διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες ζωής” .³⁷

Οι φορείς κοινωνικής πρόνοιας, με βάση το νομικό τους καθεστώς διακρίνονται σε φορείς δημόσιων ή ιδιωτικών κοινωνικών υπηρεσιών. Οι πρώτοι συγκροτούνται από κεντρικές και περιφερειακές δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου και οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ενώ οι δεύτεροι αποτελούνται από φιλανθρωπικά ιδρύματα ή σωματεία, εργατικές ενώσεις, συνεταιρισμούς καθώς και επιχειρησιακών ή επιχειρηματικούς φορείς .Παράλληλα, βέβαια αναπτύσσεται σε μεγάλη έκταση το προνοιακό έργο της εκκλησίας .³⁸

Οι κοινωνικές υπηρεσίες με δραστηριότητα της δημόσιας διοίκησης διέπονται συνήθως αναλογικά ή και ευθέως από κανόνες του δημόσιου και ειδικότερα του προνοιακού δικαίου. Όσες εξάλλου διεξάγονται με ιδιωτική πρωτοβουλία ανταποκρίνονται βασικά σε θρησκευτικούς ή σε άλλους ανθρωπιστικούς κανόνες .

Με γνώμονα την οργανωτική τους δομή, οι κοινωνικές υπηρεσίες διακρίνονται σε πρωτογενείς ή δευτερογενείς : Οι πρώτες χορηγούνται από ειδικά διαμορφωμένους φορείς (π.χ. ΚΑΠΗ) ή από ανεξάρτητους ειδικά εκπαιδευμένους

³⁷ Κρεμάλη Κ., Το δικαίωμα του ατόμου για Κοινωνική Πρόνοιας, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα, 1991, σελ. 73 .

³⁸ Ο.π. σελ. 133 .

επαγγελματίες (π.χ λογοθεραπευτές), ενώ οι δεύτερες προσφέρονται από αυτοτελή τμήματα άλλων φορέων (π.χ. τα γραφεία κοινωνικής μέριμνας του ΙΚΑ) .

Στην πράξη είναι πολλές φορές αδύνατο να ξεχωρίσουμε τα προβλήματα ως προβλήματα υγείας, ασφάλισης, κοινωνικής πρόνοιας κ.α. εξαιτίας του γεγονότος ότι οι κοινωνικές Υπηρεσίες είναι αλληλένδετες .Πολλές φορές ένα άτομο ή μια οικογένεια έχουν ένα πρόβλημα το οποίο για να λυθεί μπορεί να χρειάζεται την παροχή πολλαπλών υπηρεσιών .Παράλληλα τα προβλήματα που φέρνουν οι άνθρωποι στις κοινωνικές οργανώσεις σπάνια είναι απλά και μονοδιάστατα .Συνήθως είναι πολύπλοκα, πολυσύνθετα και απαιτούν και πολύ χρόνο και την συμμετοχή πολλών επιστημών από διάφορες ειδικότητες .

Θα πρέπει επομένως να τονιστεί ότι η ταξινόμηση που γίνεται πιο κάτω είναι για καθαρά αναλυτικούς λόγους γιατί στην καθημερινότητα γνωρίζουμε ότι υπάρχει επικάλυψη των φορέων στην παροχή υπηρεσιών.

2.2. ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ .

Στο Δημόσιο περιλαμβάνονται οι Κρατικές υπηρεσίες, ιδίως εκείνες του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, τόσο σε Κεντρικό όσο και σε Περιφερειακό και Νομαρχιακό επίπεδο .Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι κοινωνικές υπηρεσίες τις οποίες παρέχουν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και φορείς του Α΄ & Β΄ βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης .Χαρακτηριστικό γνώρισμα των προνοιακών φορέων του δημοσίου τομέα είναι ότι αποτελούν θεσμοθετημένα όργανα με νομική υπόσταση .

Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας είναι ο αρμόδιος φορέας της Κεντρικής Διοίκησης για την άσκηση πολιτικής στους τομείς της υγείας και πρόνοιας .Μέχρι το 1995 το συγκεκριμένο Υπουργείο ασκούσε και τις αρμοδιότητες του τομέα της κοινωνικής ασφάλισης υπό τον τίτλο Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων .Το 1995 η αρμοδιότητα περί κοινωνικής ασφάλισης μεταβιβάστηκε στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων .³⁹

Οι υπηρεσίες του Δημόσιου τομέα έχουν την νομική υποχρέωση να παρέχουν τις προβλεπόμενες κατά περίπτωση προνοιακές υπηρεσίες στους πολίτες κατά κανόνα δωρεάν, αφού τα έσοδά τους προέρχονται από την φορολογία .Το προσωπικό τους αποτελείται από εκπαιδευμένα στελέχη επαγγελματιών πρόνοιας, κυρίως κοινωνικούς λειτουργούς, επισκέπτες υγείας, νηπιοβρεφολόγους και άλλους.

³⁹ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, το Ελληνικό μοντέλο των Κοινωνικών Υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 200, σελ.100.

Ο δημόσιος τομέας αποτελεί ένα δίκτυο ασφάλειας και εξασφαλίζει ένα ελάχιστο έστω επίπεδο οικονομικής διαβίωσης με τα επιδόματα και άλλες μορφές προστασίας σε άτομα και οικογένειες που στερούνται των αναγκαίων πόρων .Η δημόσια προνοιακή οργάνωση διευκολύνει ασφαλώς την πρόσβαση σ' αυτές τις υπηρεσίες ενός μεγάλου μέρους του πληθυσμού .Η φροντίδα παρέχεται στο πλαίσιο διοικητικών και άλλων κανόνων που καθορίζονται από τη σχετική νομοθεσία .

Η σχέση μεταξύ του ατόμου ή της οικογένειας που δέχεται τη φροντίδα και των εργαζομένων στο δημόσιο δεν είναι σχέση ανταποδοτικότητας .Το προσωπικό είναι υποχρεωμένο στο πλαίσιο της έμμισθης σχέσης με τον φορέα να παρέχει τις υπηρεσίες του στους βοηθούμενους χωρίς καμία άλλη αμοιβή .Στο σημείο αυτό ασκείται κριτική ως προς την βραδύτητα και περιορισμένη αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών αφού το προσωπικό δεν έχει ιδιαίτερα κίνητρα για να δείξει ευαισθησία και ν' ανταποκριθεί στις ανάγκες των πολιτών .⁴⁰

Επιπλέον κριτική υφίσταται και στο ότι ο δημόσιος φορέας παρέχει υπηρεσίες κατώτερου επιπέδου, υπάρχει καθυστέρηση στο να απαντήσουν στα αιτήματα των πολιτών καθώς επίσης και στο ότι η γενικότερη στάση των εργαζομένων δείχνει έλλειψη ενδιαφέροντος για τα προβλήματα και τις ανάγκες των πολιτών .⁴¹

2.3. ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ .

Η ανάπτυξη του Ιδιωτικού τομέα πρόνοιας στην Ελλάδα τοποθετείται από θεσμική άποψη στις αρχές της δεκαετίας του 1970, οπότε και εισάγεται ειδικό νομοθετικό πλαίσιο για τη ρύθμιση των σχέσεων των ιδιωτικών φορέων με την κεντρική διοίκηση .⁴²

Χαρακτηριστικά παραδείγματα φορέων πρόνοιας στον Ιδιωτικό Κερδοσκοπικό Τομέα είναι οι βρεφικοί και παιδικόι σταθμοί, οι οίκοι ευγηρίας, τα ιδρύματα κλειστής περίθαλψης, οι παιδικές κατασκηνώσεις κ.α .Είναι προφανές λοιπόν ότι τα αντίστοιχα προγράμματα λειτουργούν στο πλαίσιο του Δημοσίου και του εθελοντικού μη κερδοσκοπικού φορέα, για όσους δεν μπορούν ή δεν επιθυμούν να πληρώσουν για τις υπηρεσίες αυτές .

Οι φορείς αυτοί λειτουργούν κατά κανόνα με άδεια των κρατικών αρχών έτσι ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση των σχετικών προδιαγραφών για την καλή λειτουργία τόσο του φορέα όσο και η διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων

⁴⁰ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΈΛΛΗΝ, Αθήνα, 1999, σελ.204-205 .

⁴¹ Ό.π. σελ.205 .

⁴² Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, το Ελληνικό μοντέλο των Κοινωνικών Υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 200, σελ.100.

υπηρεσιών .Η σημερινή κρίση του κράτους πρόνοιας και οι ιδιωτικοποιήσεις συνέβαλαν στην συνεχή επέκταση των οργανώσεων του τομέα αυτού .

Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας έχει την ευθύνη για την έκδοση άδειας λειτουργίας και την εποπτεία τέτοιων οργανισμών . Λειτουργούν με καθαρά ιδιωτικά-οικονομικά κριτήρια με βασικό κίνητρο το οικονομικό κέρδος .Οι δαπάνες για την παροχή υπηρεσιών καλύπτονται άμεσα ή έμμεσα από τους εξυπηρετούμενους ή τις οικογένειές τους .Σε αντίθεση με τις δημόσιες Υπηρεσίες, ο Ιδιωτικός Κερδοσκοπικός Τομέας κινείται με γρήγορους ρυθμούς και μπορεί πολύ πιο εύκολα να καλύψει την ζήτηση για υπηρεσίες .⁴³

Από την δεκαετία του 80 ,με την κρίση του κράτους πρόνοιας και την πολιτική της ιδιωτικοποίησης, άρχισε η επέκταση του Ιδιωτικού Κερδοσκοπικού Τομέα σε προγράμματα πρόνοιας ,τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Β. Αμερική .Τα προγράμματα πρόνοιας αναπτύχθηκαν για να καλύψουν εξειδικευμένες ανάγκες .Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η ίδρυση και λειτουργία ξενώνων στην κοινότητα για πρώην ψυχικά ασθενείς και άτομα με διανοητικές αναπηρίες .Επίσης η ανάπτυξη ιατροκοινωνικών μονάδων μετανοδοκομειακής φροντίδας για χρονίως πάσχοντες, υπερήλικες και ασθενείς με κινητικές αναπηρίες .Τα προγράμματα αυτά επιχορηγούνται από το Δημόσιο Τομέα .⁴⁴

Θα πρέπει να τονιστεί ότι γίνεται προσπάθεια για ενίσχυση του Ιδιωτικού Κερδοσκοπικού Φορέα και την υποταγή του στον έλεγχο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας .Η συνύπαρξη φορέων δημοσίου και ιδιωτικού είναι αναγκαία γιατί συμπληρώνει ο ένας τον άλλο και ιδιαίτερα στον χώρο των Πρωτογενών Προνοιακών Κοινωνικών Υπηρεσιών .

Η Δημόσια προνοιακή οργάνωση αποκτά στοιχεία ανταγωνιστικότητας, αναθέτοντας μερικώς την εκπλήρωση της αποστολής της σε δυσεύρετες ιδιωτικές κοινωνικές υπηρεσίες, ενώ οι τελευταίες βασίζονται συνήθως σε κρατική επιχορήγηση για να διατηρούνται προσιτές στο ευρύ κοινό .

2.4. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟΣ ΜΗ - ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ .

Στον τομέα αυτό ανήκουν φορείς μη κυβερνητικοί, όπως η Εκκλησία (εκκλησιαστικά ιδρύματα, προνοιακά προγράμματα και φιλόπτωχα ταμεία ενοριών), οι Εθελοντικές Οργανώσεις και τα Φιλανθρωπικά σωματεία .Γενικότερα θα λέγαμε ότι πρόκειται για Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα .Οι περισσότερες υπηρεσίες που ανήκουν στον τομέα αυτό αναπτύσσουν δραστηριότητες τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και σε Εθνικό και Διεθνές όπως ο Ερυθρός Σταυρός .

⁴³ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΈΛΛΗΝ, Αθήνα, 1999, σελ.204

⁴⁴ Ο.π., σελ.206 .

Ο εθελοντισμός στηρίζεται στην ηθική επιταγή και το χρέος κάθε ανθρώπου να βοηθήσει τον πλησίον. Θα πρέπει βέβαια να επισημανθεί ότι ο εθελοντικός τομέας είναι πολύ περιορισμένος από τον δημόσιο τομέα, αφού έχει στην διάθεσή του πενιχρούς οικονομικούς πόρους. Παράλληλα οι εθελοντικές οργανώσεις δεν ενδιαφέρονται να ανταποκριθούν στις ανάγκες των ασθενέστερων κοινωνικά και οικονομικά τάξεων.

Η λειτουργία των φορέων του εθελοντικού τομέα στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από την έλλειψη ενός συγκεκριμένου ιδεολογικοπολιτικού πλαισίου που θα καθορίσει τις σχέσεις τους με την κεντρική διοίκηση και τους φορείς της αγοράς.⁴⁵

Τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των εθελοντικών οργανώσεων προέρχονται, κατά κανόνα, από επιχειρηματίες, επιτυχημένους δικηγόρους, γιατρούς, τραπεζίτες, διευθυντές μεγάλων οργανισμών, όπως δείχνουν σχετικές έρευνες.⁴⁶

Θα πρέπει εντούτοις να αναφερθεί ότι οι εθελοντικές οργανώσεις δείχνουν περισσότερη ευαισθησία στις ανάγκες των ανθρώπων και γίνονται εναλλακτικοί φορείς κάλυψης αναγκών, σε αντίθεση με τους λιγότερο ευαίσθητους φορείς του δημοσίου. Επίσης η ύπαρξη των εθελοντικών οργανώσεων αποτελεί ένα αντίβαρο στην γραφειοκρατική δυσκαμψία των δημόσιων προνοιακών φορέων.

Βασικό χαρακτηριστικό του εθελοντικού τομέα είναι η δυνατότητά του να καινοτομεί, να αναλαμβάνει να οργανώσει νέα προγράμματα και δραστηριότητες με απώτερο στόχο την πλήρη ανάπτυξη των ατόμων και των οικογενειών τους. Παράλληλα μέσα από τα προγράμματα που εφαρμόζουν συμβάλουν στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη κοινοτήτων.

Επιπλέον με την ευαισθητοποίηση, γενικότερα της κοινής γνώμης απέναντι στα κοινωνικά προβλήματα επισημαίνουν την υποχρέωση που έχει ο κάθε πολίτης να συμβάλει στην αντιμετώπισή τους.

Ο εθελοντικός τομέας είναι από την φύση του ελεύθερος να καινοτομεί, να αναλαμβάνει προγράμματα και δραστηριότητες που αποσκοπούν στην πλήρη ανάπτυξη των ατόμων, των οικογενειών, καλύπτοντας όχι μόνο τις βασικές ανάγκες επιβίωσης αλλά και άλλες, λιγότερο εμφανείς εξίσου όμως σημαντικές. Οι ανάγκες αυτές αφορούν την ικανότητα του ατόμου να παίρνει αποφάσεις για τη ζωή του, να αναπτύσσει ικανοποιητικές σχέσεις με το περιβάλλον και γενικότερα να μπορεί να λειτουργεί με ανεξαρτησία και ωριμότητα.

Στο επίπεδο της κοινωνίας, οι εθελοντικές οργανώσεις με την παρουσία και τις δραστηριότητες τους κινητοποιούν ένα μεγάλο αριθμό εθελοντών, ευαισθητοποιούν την κοινή γνώμη σχετικά με τα κοινωνικά προβλήματα και

⁴⁵ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, το Ελληνικό μοντέλο των Κοινωνικών Υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 200, σελ.144.

⁴⁶ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΈΛΛΗΝ, Αθήνα, 1999, σελ.210.

επισημαίνουν την υποχρέωση του κάθε πολίτη να συμβάλλει στην αντιμετώπισή τους .

Εξαιτίας της φύσης τους, οι εθελοντικές οργανώσεις είναι σε θέση να ασκούν πίεση προς τους φορείς του δημοσίου τομέα, όντας ανεξάρτητες από αυτόν .Άλλες πάλι φορές λειτουργούν συμπληρωματικά προς τον δημόσιο τομέα .Στην περίπτωση αυτή ο δημόσιος τομέας έχει την κύρια ευθύνη για την παροχή υπηρεσιών, έχει στην διάθεσή του περισσότερους πόρους .Ρόλος του εθελοντικού τομέα στην περίπτωση αυτή είναι η κάλυψη κενών, η επιπρόσθετη βοήθεια πέρα από τις παρεχόμενες υπηρεσίες του δημοσίου τομέα .⁴⁷

Όσον αφορά την χρηματοδότηση του εθελοντικού τομέα, οι φορείς αυτοί αντλούν μέχρι και σήμερα τα έσοδά τους από δωρεές, εράνους, κληροδοτήματα και ακίνητες περιουσίες καθώς επίσης και από έσοδα τα οποία προέρχονται από την παροχή υπηρεσιών .

Το κράτος κατά καιρούς χρηματοδοτεί τις εθελοντικές οργανώσεις για παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών που το ίδιο δεν είναι σε θέση να προσφέρει .Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η χρηματοδότηση εθελοντικών οργανώσεων από το Υπουργείο για την λειτουργία ξενώνων, με απώτερο στόχο την αποασυλοποίηση ασθενών από τα δημόσια ψυχιατρεία .Με την χρηματοδότηση που παρέχει το δημόσιο στις εθελοντικές οργανώσεις αποκτά και την δυνατότητα στον δημόσιο τομέα να κατευθύνει τις δραστηριότητες των οργανώσεων προς την κοινωνική πολιτική που κρίνει χρήσιμη .⁴⁸

Επιπλέον οι εθελοντικές οργανώσεις χρηματοδοτούνται ακόμα από διεθνείς οργανισμούς προκειμένου να εφαρμόσουν προγράμματα κοινωνικής προστασίας για ειδικές κατηγορίες ατόμων όπως πρόσφυγες, παλιννοστούντες, ανέργους κ.α.

Το ζητούμενο είναι η ενεργοποίηση των πολιτών, με γνώμονα την αλληλεγγύη, την αλληλοβοήθεια και την «προσφορά ψυχής».Δεν είναι δυνατόν όλα να αναμένονται από το Κράτος .''Το Κράτος είμαστε εμείς'' .Αυτό πρέπει να γίνει συνείδηση σε όσο το δυνατό περισσότερους ανθρώπους, ώστε να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά τα κοινωνικά προβλήματα .

Η εθελοντική προσφορά βασίζεται στη δράση και τη θέληση του ατόμου .Κάθε σπουδαίο κίνημα στην ιστορία της ανθρωπότητας έχει ξεκινήσει από μία πράξη θέλησης ενός ή περισσότερων ατόμων .Οι πολίτες θα πρέπει να αφιερώσουν χρόνο, πόρους και ευαισθησία ως εθελοντές, για να υπάρχουν λιγότεροι άνθρωποι και ομάδες που υποφέρουν από φτώχεια, καταπίεση ή άλλους αρνητικούς παράγοντες.

---

⁴⁷ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΈΛΛΗΝ, Αθήνα, 1999, σελ.210 .

⁴⁸ Ο.π., σελ.212 .

Η συμμετοχή στην εθελοντική δράση, πέρα από το ότι θεωρείται αναπόσπαστο μέρος της ιδιότητας του πολίτη και έκφραση ελευθερίας του ατόμου, είναι σίγουρο ότι προσφέρει όχι μόνο στους λήπτες αλλά και στους δότες των υπηρεσιών .

2.5. ΔΙΚΤΥΑ ΑΤΥΠΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ .

Στον τομέα αυτό εντάσσονται οι φορείς αυτοβοήθειας και τα δίκτυα άτυπης φροντίδας .Συνήθως οι ομάδες αυτοβοήθειας λειτουργούν ως σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, και κατά κανόνα δεν υπάρχει νομικό πλαίσιο λειτουργίας, αφορά επομένως ανεπίσημο τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας .

Ο όρος “ανεπίσημη φροντίδα” επίσης χρησιμοποιείται για να διαχωρίζεται από παρόμοιες μορφές φροντίδας, η οποία όμως παρέχεται με αμοιβή από οικιακές βοηθούς, φροντιστές ηλικιωμένων κ.α. Πρόκειται για την βοήθεια και στήριξη που προσφέρουν τα λεγόμενα “άτυπα δίκτυα” δηλαδή τα οικογενειακά σχήματα, οι συγγενείς, οι φίλοι, οι γείτονες .Βασικός φορέας άτυπης φροντίδας είναι η οικογένεια, και έπειτα ακολουθούν οι συγγενείς, οι φίλοι, οι γείτονες .⁴⁹

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονίσουμε τον σημαντικό ρόλο που καλείται να ασκήσει η οικογένεια σήμερα .Θεωρείται ότι έχει ευθύνη και υποχρέωση να φροντίσει για τους υπερήλικες .Έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί δείχνουν ότι οι οικογένειες δεν επιθυμούν την επέκταση του δημόσιου τομέα στην παροχή υπηρεσιών .Εκείνο που προτιμούν είναι η οικονομική ενίσχυση ώστε να μπορούν να προσλάβουν το αναγκαίο προσωπικό που θα τους ανακουφίζει στη φροντίδα των ηλικιωμένων συγγενών τους .

Στην Ελλάδα επικρατεί η αντίληψη ότι τα άτυπα δίκτυα, ιδιαίτερα τα οικογενειακά και ευρύτερα συγγενικά δίκτυα, παρέχουν ένα μεγάλο μέρος της φροντίδας, καθημερινής αλλά και εντατικής, καθώς υποκαθιστούν ή συμπληρώνουν σε μεγάλο βαθμό το επίσημο δίκτυο των κοινωνικών υπηρεσιών .

Το βασικό κίνητρο στη λειτουργία των άτυπων δικτύων είναι η αυτοβοήθεια, και το ενδιαφέρον για εξυπηρέτηση ατόμων με παρόμοιες ανάγκες και προβλήματα .Οι ομάδες αυτοβοήθειας σχηματίζονται από ανθρώπους οι οποίοι αντιμετωπίζουν ένα κοινό πρόβλημα .

Οι ομάδες αυτές είναι πλέον συνηθισμένο φαινόμενο στις σύγχρονες κοινωνίες για τους εξής λόγους :

α) υπάρχει αδυναμία του κράτους να καλύψει όλες τις ανάγκες για κοινωνική προστασία ,

⁴⁹ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΈΛΛΗΝ, Αθήνα, 1999, σελ.215 .

β) επικρατεί η αντίληψη ότι οι πολίτες πρέπει να αυτενεργούν και να στηρίζονται στις δικές τους δυνάμεις, παρά να περιμένουν λύσεις στα προβλήματά τους από τις κρατικές υπηρεσίες,

γ) υπάρχει η πεποίθηση ότι, αν οργανωθούν οι πολίτες σε ομάδες αυτοβοήθειας, θα επιτύχουν πολύ περισσότερα οφέλη παρά αν δράσουν ατομικά.⁵⁰

Χαρακτηριστικά παραδείγματα ομάδων αυτοβοήθειας είναι ο Σύλλογος των Ανώνυμων Αλκοολικών, το οποίο λειτουργεί στο Ηράκλειο και οι ομάδες υποστήριξης καρκινοπαθών από πρώην καρκινοπαθείς .

Οι δαπάνες για τη λειτουργία των φορέων αυτοβοήθειας καλύπτονται από δωρεές και συνήθως εισφορές των μελών και οι υπηρεσίες προσφέρονται από εθελοντές .Θα πρέπει στο σημείο αυτό να τονιστεί ότι σε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό οι εθελοντές είναι γυναίκες και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους άμισθα, μέσα και έξω από την οικογένεια, σε συγγενικά πρόσωπα, ασθενείς, τροφίμους ιδρυμάτων και σε αναξιοπαθούντα μέλη της κοινότητάς τους .Η προσφορά τους αυτή είναι πολύ δύσκολο να υπολογιστεί σε οικονομικό κόστος .Παρόλα αυτά τα άτυπα δίκτυα έχουν περιορισμένες δυνατότητες και μπορούν να παρέχουν φροντίδα μέσα σε ορισμένα πλαίσια ,μετά από κάποιο σημείο οι πόροι τους (χρόνος, χρήματα, συναισθηματική ενέργεια) εξαντλούνται.

Με την συμμετοχή των πολιτών στα άτυπα δίκτυα φροντίδας και στις οργανώσεις αυτοβοήθειας δίνεται η δυνατότητα στον καθένα από αυτούς να εκφράσουν μεταξύ άλλων και συναισθήματα κοινωνικής αλληλεγγύης και συμπαράστασης στον συνάνθρωπό τους .

Στην Ελλάδα επίσης υπολογίζεται ότι ένα πολύ μεγάλο μέρος της άτυπης φροντίδας παρέχεται από γυναίκες ηλικίας 45-65 χρόνων .Οι γυναίκες αυτές, εκτός από τα παιδιά τους, κατά κανόνα φροντίζουν και για τους ηλικιωμένους γονείς .

---

⁵⁰ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΈΛΛΗΝ, Αθήνα, 1999, σελ.218 .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ .

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ – ΜΗΤΡΟΤΗΤΑ – ΠΑΙΔΙΟΥ .

1.1.Επιδιωκόμενη πολιτική και στόχοι για την προστασία της οικογένειας – μητρότητας – παιδιού .

Η οικογένεια, σε όλες τις ανθρώπινες κοινωνίες, από τα βάθη των αιώνων, είναι ο κυριότερος θεσμός για τη βιολογική και κοινωνική αναπαραγωγή .Σύμφωνα με το άρθρο 16, παρ.3, της Οικουμενικής Διακήρυξης :“Η οικογένεια αποτελεί το φυσικό και βασικό στοιχείο της κοινωνίας και δικαιούται της προστασίας της κοινωνίας και του κράτους” .Μέσα από την οικογένεια ικανοποιούνται οι βασικές ανάγκες του παιδιού, που δεν είναι παρά οι ανάγκες της κοινωνίας, και οι ανάγκες της κοινωνίας δεν είναι τίποτα άλλο από την ικανοποίηση των ουσιαστικών αναγκών του παιδιού .⁵¹

Οι σύγχρονες αντιλήψεις για την παιδική προστασία στη Δύση επηρεάστηκαν από τα συμπεράσματα της πρώτης Συνδιάσκεψης του Λευκού Οίκου η οποία πραγματοποιήθηκε το 1909 .Τα δυο βασικά συμπεράσματα της Συνδιάσκεψης αυτής για θέματα παιδικής προστασίας ήταν :

- 1)Η οικογένεια είναι το φυσικό πλαίσιο για τη διαμόρφωση του πνεύματος και του χαρακτήρα του παιδιού ,
- 2) Τα παιδιά δεν πρέπει να τη στερηθούν, αν δεν συντρέχουν ειδικοί και επείγοντες λόγοι .

Υποστηρίχθηκε ακόμη, ότι τα παιδιά καλού χαρακτήρα γονέων, που έχουν αξίες και ικανές μητέρες, πρέπει να ενθαρρύνονται με τα κατάλληλα και απαραίτητα μέτρα κοινωνικής προστασίας προκειμένου να παραμένουν με τους γονείς .

Έτσι η πολιτεία από την μεριά της, οφείλει να παρέχει όποιο είδος βοήθεια κριθεί αναγκαίο, αποβλέποντας στην διατήρηση του όσο το δυνατόν κατάλληλου περιβάλλοντος για την αγωγή και την φροντίδα των παιδιών .Βέβαια, το βασικότερο είδος βοήθειας που έπρεπε να προσφερθεί είναι κυρίως η οικονομική ενίσχυση, ώστε τα παιδιά να μην αποχωρίζονται από τους γονείς τους .

Η προστασία της μητρότητας στηρίζεται στην αντίληψη ότι το κράτος πρέπει να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα, ώστε κάθε μητέρα να μπορεί να φέρει στον κόσμο και να αναθρέψει τα παιδιά της κάτω από συνθήκες- κοινωνικές- οικονομικές- νομικές – που συμβάλλουν στη σωματική και ψυχική τους υγεία .

Η προστασία του παιδιού συνίσταται στη λήψη μέτρων τα οποία, αποβλέπουν “στην εξασφάλιση της κανονικής ανάπτυξης των σωματικών,

⁵¹ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΈΛΛΗΝ, Αθήνα, 1999, σελ.279 .

πνευματικών και ψυχικών δυνατοτήτων του παιδιού, ως και την επαγγελματική αποκατάστασή του ''.

Τα μέτρα αυτά είναι : Γενικά, και αφορούν όλα τα άτομα στην παιδική ηλικία, ανεξάρτητα από την κοινωνική τάξη στην οποία ανήκουν και Ειδικά μέτρα, τα οποία αποβλέπουν σε ορισμένες κατηγορίες παιδιών που έχουν ανάγκη κοινωνικής προστασίας λόγω κοινωνικών αιτιών είτε σωματικής ή πνευματικής αναπηρίας.⁵²

Η ελληνική οικογένεια, τα τελευταία 30 χρόνια., υπόκειται σε πολλές αλλαγές ως προς τη δομή και τις λειτουργίες τις οποίες επιτελεί . Μετά το 1950, οπότε άρχισε η εκβιομηχάνιση της χώρας, η εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση αποδυνάμωσαν τη μικρή κοινότητα και την εκτεταμένη μορφή της οικογένειας .Η αλλαγή αυτή από την αγροτική-σύγχρονη κοινότητα είχε μια βαθιά επίδραση στην κοινωνία .

Όμως θα πρέπει να τονίσουμε ότι παρά τις αλλαγές που έχουν γίνει η οικογένεια στην Ελλάδα παραμένει συζυγική .Για το λόγο αυτό η Ελληνική νομοθεσία περιορίζεται στην συζυγική- πυρηνική μορφή της οικογένειας .Επομένως προσδοκία της Ελληνικής κοινωνίας είναι ότι τα ζευγάρια θα είναι νόμιμα παντρεμένα και θα αποκτήσουν παιδιά .

Τα μέτρα προστασίας της οικογένειας συνεπώς στηρίζουν την πυρηνική- παραδοσιακή οικογένεια .Όμως δεν θα πρέπει να παραλείψουμε την αυξητική τάση των διαζυγίων και την εμφάνιση της μονογονεϊκής οικογένειας .Τα νέα αυτά κοινωνικά δεδομένα λαμβάνονται υπ' όψη στη διαμόρφωση μέτρων προστασίας για την οικογένεια .

Όλα τα μέτρα στοχεύουν στην υποστήριξη της οικογένειας, η οποία θεωρείται το πλέον κατάλληλο περιβάλλον για την ανατροφή του παιδιού κοντά στην μητέρα, με τη βοήθεια και συμπαράσταση του πατέρα και των υπόλοιπων μελών της οικογένειας .Όταν δεν υπάρχει φυσική οικογένεια, τότε λαμβάνεται μέριμνα για την προστασία του παιδιού με άλλες μορφές φροντίδας .

3.2. ΦΟΡΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Τα μέτρα προστασίας της οικογένειας – μητρότητας- παιδιού μπορούν να ταξινομηθούν σε δυο κατηγορίες :Στην πρώτη περιλαμβάνονται όλα εκείνα τα μέτρα τα οποία έχουν ως στόχο την ενίσχυση της φυσικής οικογένειας, ώστε να επιτελέσει τις λειτουργίες της αναπαραγωγής και της ανατροφής των παιδιών, μέχρι την ενηλικίωσή τους .Στην δεύτερη κατηγορία εντάσσονται όλα τα προγράμματα για την προστασία των παιδιών τα οποία βοηθούνται έξω από την φυσική τους οικογένεια .

⁵² Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΈΛΛΗΝ, Αθήνα, 1999, σελ.277-278 .

Παρακάτω θα γίνει περιγραφή των προγραμμάτων του δημοσίου και ευρύτερου δημόσιου τομέα και στην συνέχεια θα ακολουθήσει περιγραφή των προγραμμάτων από φορείς του μη- κερδοσκοπικού τομέα.

3.2.1. Προγράμματα του Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα για την προστασία της μητρότητας.⁵³

Η προστασία της μητρότητας συνδέεται άμεσα με την προστασία του εμβρύου και του βρέφους .Η έγκυος, και στη συνέχεια η λεχώνα, έχει ανάγκη ιδιαίτερης φροντίδας για να ανταποκριθεί στο έργο της τεκνογονίας .Συνεπώς, για την προστασία της μητρότητας προβλέπονται διάφορες οικονομικές παροχές, κοινωνικές υπηρεσίες και διευκολύνσεις για όσες εργάζονται, ώστε απρόσκοπτα να ολοκληρώσουν την εγκυμοσύνη τους .

Οικονομική ενίσχυση :

Για τον συνδυασμό οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής η Οδηγία 92/85/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19^{ης} Οκτωβρίου 1992 αναφέρεται στην εφαρμογή μέτρων, που αποβλέπουν στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων .Κατά την Οδηγία αυτή, οι έγκυοι, οι λεχώνες και οι γαλουχούσες εργαζόμενες πρέπει να θεωρούνται, από πολλές απόψεις, ως ομάδα ειδικών κινδύνων και για το λόγο αυτό είναι απαραίτητη η λήψη μέτρων για την υγεία και την ασφάλειά τους .

Σε καμία όμως περίπτωση τα μέτρα αυτά δεν πρέπει να καθιστούν μειονεκτική τη θέση των γυναικών στην αγορά εργασίας και συνεπώς την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών .⁵⁴

Επιδόματα μητρότητας : Όσες γυναίκες είναι ασφαλισμένες σε κάποιο φορέα, δικαιούνται ένα επίδομα μητρότητας, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες της εγκυμοσύνης και του τοκετού . Επιδόματα μητρότητας είναι αποδοχές που δικαιούται μια εργαζόμενη κατά το διάστημα της άδειας μητρότητας .Αυτές οι αποδοχές εξαρτώνται από :

- Το αν η εργαζόμενη είναι ασφαλισμένη ή όχι
- Τον οργανισμό που την ασφαλίσει .

Η εργαζόμενη στον ιδιωτικό τομέα και ασφαλισμένη στο ΙΚΑ ,δικαιούται επίδομα μητρότητας :

⁵³ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΈΛΛΗΝ, Αθήνα, 1999, σελ.280-283 .

⁵⁴ Οδηγός Καλών Πρακτικών» για το Συνδυασμό Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής , ΚΕΘΙ σελ.34

- Από τον εργοδότη ,με αποδοχές

-15 ημερών η εργαζόμενη που απασχολήθηκε στον εργοδότη αυτόν από 10 ημέρες μέχρι ένα χρόνο και

- Ενός μηνός (1) η εργαζόμενη που απασχολήθηκε στον ίδιο εργοδότη πάνω από ένα χρόνο .

- Από το ΙΚΑ

-το εφ' άπαξ βοήθημα τοκετού δικαιούνται οι άμεσα ασφαλισμένες, οι συνταξιούχοι και οι γυναίκες των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων και καταβάλλεται αντί μαιευτικής περίθαλψης 6 ημερών .

-σε περίπτωση παθολογικής ανέλιξης του τοκετού, εκτός από το βοήθημα τοκετού παρέχεται και νοσοκομειακή περίθαλψη (σύμφωνα με την κρατική διατίμηση) .

-Επιδόματα Μητρότητας(Κυοφορίας- Λοχείας)

Το ΙΚΑ επιδοτεί τις άμεσα ασφαλισμένες για 56 ημέρες πριν τον τοκετό και 63 ημέρες μετά τον τοκετό .Για να τύχουν αυτών των επιδομάτων πρέπει να έχουν συμπληρώσει 200 ημέρες εργασίας στην ασφάλιση τα δύο προηγούμενα χρόνια από την πιθανή ή την πραγματική ημέρα τοκετού και να μην εργάζονται κατά τον χρόνο της επιδότησης .

- Από την Υπηρεσία Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης .

Ένα ακόμη πρόγραμμα που παρέχει η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας, αφορά την προστασία της Μητρότητας, η οποία συνδέεται άμεσα με την προστασία του εμβρύου και του βρέφους .Η έγκυος και στη συνέχεια, η λεχώνα χρήζει ιδιαίτερης φροντίδας, προκειμένου να αντεπεξέλθει στο έργο της τεκνογονίας .

Μια έγκυος που είναι ανασφάλιστη ή που δεν έχει δικαίωμα να ζητήσει επίδομα από τον ασφαλιστικό της οργανισμό δικαιούται χρηματική παροχή για το χρονικό διάστημα των 6 εβδομάδων πριν από τον τοκετό και 6 εβδομάδων μετά από αυτόν, για την εξασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης .

Παράλληλα χορηγείται εφάπαξ βοήθημα 440,20 ευρώ (220,10) προ του τοκετού και 220,10 μετά)σε εργαζόμενες μητέρες ανασφάλιστες που διέκοψαν την εργασία τους πριν και μετά τον τοκετό και που το μηνιαίο εισόδημά τους υπερβαίνει τα 586,95 ευρώ ή ασφαλισμένες χωρίς προϋποθέσεις να πάρουν από τον ασφαλιστικό τους φορέα .

- Από Διανεμητικό Λογαριασμό Οικογενειακών Επιδομάτων Μισθωτών (ΔΛΟΕΜ) του ΟΑΕΔ .

Οικογενειακά επιδόματα που χορηγούνται από τον Διανεμητικό Λογαριασμό Οικογενειακών Επιδομάτων Μισθωτών (ΔΛΟΕΜ) του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) .

Προϋποθέσεις που χρειάζονται :

-Πενήντα (50) ημέρες εργασίας κατά το προηγούμενο της επιδότησης ημερολογιακό έτος ή Δίμηνη τακτική επιδότηση λόγω ανεργίας του (της) μισθωτού ή Δίμηνη συνεχή ανικανότητα για εργασία η οποία έχει κριθεί από όργανο του αρμόδιου φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης .

-προκειμένου περί (της) δικαιούχου μισθωτού, της δίμηνης τουλάχιστον αποχής από την εξαρτημένη εργασία λόγω αδείας κυοφορίας ή λοχείας .

-Ηλικία τέκνων : Μέχρι 18 ετών ή μέχρι 22 ετών, εφόσον σπουδάζουν σε αναγνωρισμένη σχολή .

Το δικαίωμα για τη λήψη οικογενειακού επιδόματος ασκείται μέσα στο ημερολογιακό έτος στο οποίο γεννήθηκε και ένα μήνα ακόμη από τη λήξη του .Το επίδομα παιδιών καταβάλλεται εφ' άπαξ ,κατ' έτος .

- Συμπληρωματικές παροχές μητρότητας από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) .

Συμπληρωματικό επίδομα αν οι εργοδοτικές παροχές καθώς και αυτές του ΙΚΑ δεν καλύπτουν τις αποδοχές που θα έπαιρναν αν εργαζόταν στο διάστημα αυτό.⁵⁵

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι οι παροχές συνίστανται, ανάλογα με τον φορέα κάλυψης, σ' ένα χρηματικό ποσό και σε άδεια από την εργασία για ένα διάστημα πριν και μετά τον τοκετό.

Οι ρυθμίσεις διαφέρουν από Ταμείο σε Ταμείο και συνεπώς η μεταχείριση αυτή δημιουργεί ανισότητες αφού για τον ίδιο λόγο προστασίας μητρότητας, οι παροχές διαφέρουν .

Επιπλέον, οι εργαζόμενες προστατεύονται από το νόμο που προβλέπει ότι η καταγγελία σύμβασης εργασίας από τον εργοδότη θεωρείται άκυρη τόσο κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, όσο και μετά τον τοκετό, για ένα τουλάχιστον χρόνο .

Προστασία μητρότητας :

- Άδεια μητρότητας .

Στην Ελλάδα η άδεια μητρότητας για τις εργαζόμενες στον ιδιωτικό τομέα είναι 8 εβδομάδες πριν και 9 εβδομάδες μετά τον τοκετό και στον δημόσιο τομέα, τους Ο.Τ.Α. και τα Ν.Π.Δ.Δ. είναι 2 μήνες πριν και 3 μήνες μετά τον τοκετό .

- Άδεια Θηλασμού .

Η άδεια θηλασμού είναι άδεια με αποδοχές για τον θηλασμό και τις αυξημένες φροντίδες του νεογνού που δικαιούται η εργαζόμενη μητέρα μειώνοντας το ωράριό της κατά μία ώρα την ημέρα και μέχρι το παιδί να συμπληρώσει το ένα έτος .

Έτσι :

⁵⁵ Οδηγός του πολίτη, Τόμος Α΄, Του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης –Γενική γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης, Αθήνα, Οκτώβριος 2000. σελ 400-404 .

- μπορεί να έρχεται στην εργασία της μία ώρα αργότερα από το κανονικό ,
- να φεύγει μία ώρα νωρίτερα από το κανονικό ,
- να διακόπτει για μια ώρα κατά τη διάρκεια της εργασίας της .

Οι εργαζόμενες γυναίκες διευκολύνονται στη φροντίδα των μικρών παιδιών τους (μέχρι ηλικίας τριών ετών) με μειωμένο ωράριο .Έτσι στις μητέρες υπαλλήλους σε δημόσια υπηρεσία και οργανισμό χορηγείται άδεια δυο ωρών ημερησίως για κάθε παιδί μέχρι δυο ετών και μιας ώρας την ημέρα για κάθε παιδί από δυο- τεσσάρων ετών .Το μέτρο αυτό όμως δεν ισχύει για τον ιδιωτικό τομέα .

Θα πρέπει επίσης να πούμε ότι οι μητέρες δημόσιοι υπάλληλοι, που δεν κάνουν χρήση του μειωμένου ωραρίου για θηλασμό, δικαιούνται άδεια με πλήρεις αποδοχές για εννέα μήνες .

Οι έγκυες γυναίκες οι οποίες απασχολούνται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα παίρνουν άδεια με πλήρεις αποδοχές δύο μήνες πριν και τρεις μήνες μετά τον τοκετό και ταυτόχρονα, ένα επίδομα για τα έξοδα τοκετού .

Όσες εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα παίρνουν άδεια 49 ημέρες πριν και 49 ημέρες μετά τον τοκετό .Δικαιούνται επίσης επιδόματος κύησης και λοχείας, το οποίο υπολογίζεται ανάλογα με το μισθό τους .

Και οι δύο γονείς εφόσον έχουν συμπληρώσει ένα χρόνο εργασίας στον ίδιο εργοδότη, έχουν το δικαίωμα να λάβουν γονική άδεια ανατροφής του παιδιού στο χρονικό διάστημα από τη λήξη της άδειας μητρότητας μέχρις ότου το παιδί συμπληρώσει ηλικία τριών και μισό ετών (3 ½) .Η άδεια αυτή είναι χωρίς αποδοχές .Η διάρκειά της μπορεί να φτάσει τους τρεις και μισό μήνες εφάπαξ ή τμηματικά και δίνεται με βάση τη σειρά προτεραιότητας των απασχολούμενων στην επιχείρηση για κάθε έτος .Οι ίδιες ρυθμίσεις ισχύουν και για τους απασχολούμενους στο Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τους εργαζόμενους στην Τοπική Αυτοδιοίκηση .⁵⁶

Παροχές σε είδος και υπηρεσίες :

Ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας (Ε.Ο.Π.) στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του έχει προγράμματα και υπηρεσίες με σκοπό την στήριξη της οικογένειας .Ο τομέας στήριξης της οικογένειας περιλαμβάνει υπηρεσίες και προγράμματα που αφορούν τόσο οικογένειες με προβλήματα καθημερινότητας (φροντίδα παιδιών λόγω εργασίας γονέων, απασχόληση ηλικιωμένων, αγωγή νέων κ.λ.π.) όσο και οικογένειες κοινωνικά ευάλωτες και οικογένειες σε κρίση .

Μέσα κυρίως από τις ανοικτές του δομές ο Ε.Ο.Π. αναπτύσσει υπηρεσίες και

⁵⁶ Οδηγός για την κοινωνική πρόνοια στην Ελλάδα- θεσμοί- προγράμματα- ιδρύματα, Υπουργείο Κοινωνικών Υπηρεσιών, Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας , Αθήνα 1981 ,σελ.13 .

προγράμματα που βοηθούν την οικογένεια ν' αντεπεξέλθει στις σύγχρονες απαιτήσεις .Πιο συγκεκριμένα :

Λειτουργεί 300 περίπου Κέντρα Φροντίδας Οικογένειας (Κ.Ε.Φ.Ο.) σε αστικές και αγροτικές περιοχές της χώρας .Τα Κέντρα αυτά ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες και ενδιαφέροντα, αναπτύσσουν προγράμματα φροντίδας και απασχόλησης παιδιών των οποίων οι γονείς εργάζονται, προγράμματα ενισχυτικής διδασκαλίας για παιδιά με δυσκολίες στην σχολική τους φοίτηση, επιμορφωτικές δραστηριότητες και δημιουργική απασχόληση για παιδιά- νέους- ενήλικες, κοινωνικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες μέσω Κοινωνικών Λειτουργών/ Ψυχολόγων, λέσχες νέων ή ακόμα τρίτης ηλικίας, ομάδες κοινωνικής πρωτοβουλίας, προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης κ.λ.π.

Επιπλέον, λειτουργούν Υπηρεσίες άμεσης κοινωνικής βοήθειας που παρέχονται στο πλαίσιο του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας. Σύμφωνα με το οργανωτικό πλαίσιο του Κέντρου, οι σχετικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν :

- τηλεφωνική γραμμή άμεσης κοινωνικής και ψυχολογικής υποστήριξης στην Αττική .(Κοινωνική Βοήθεια-197) με στόχο την άμεση, μέσω τηλεφώνου συμβουλευτική και ψυχολογική βοήθεια και πληροφόρηση σε άτομα όλων των ηλικιών που χρειάζονται βοήθεια και καλούν τον αριθμό αυτό .
- Μονάδα επιτόπιας παρέμβασης .
- Ξενώνες σύντομης φιλοξενίας .
- Συμβουλευτικές Υπηρεσίες .⁵⁷

Τελειώνοντας, θα πρέπει να αναφερθούμε πιο λεπτομερειακά στην λειτουργία Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για την οικογένεια .Στο πλαίσιο μιας συστηματικότερης και διεπιστημονικής αντιμετώπισης οικογενειών σε σοβαρά και σύνθετα ψυχοκοινωνικά προβλήματα, ο Ε.Ο.Π. ξεκίνησε τη λειτουργία Συμβουλευτικών Υπηρεσιών οικογένειας .

Το Π.Ι.Κ.Π.Α. έχει ιδρύσει ειδικές μονάδες, τους Συμβουλευτικούς Σταθμούς εγκύων- επιτόκων που παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες πριν και μετά τον τοκετό .

Ακόμη, στα εξωτερικά ιατρεία του Ι.Κ.Α. και των κρατικών νοσοκομείων παρέχονται συμβουλευτικές υπηρεσίες, προκειμένου να ενημερωθεί η έγκυος και η επίτοκος σχετικά με θέματα υγείας και φροντίδας τόσο της ίδιας όσο και του βρέφους.⁵⁸

⁵⁷ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, το Ελληνικό μοντέλο των Κοινωνικών Υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 200, σελ.182 .

⁵⁸ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΈΛΛΗΝ, Αθήνα, 1999, σελ.285 .

Ισχύουσα νομοθεσία .

Ο Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας , Ν.Π.Δ.Δ. είναι ο κυριότερος φορέας περίθαλψης των παιδιών και νέων στο πλαίσιο λειτουργίας του δημόσιου συστήματος πρόνοιας .Σύμφωνα με τον Ν.2446/98 στον Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας συγχωνεύτηκαν ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας, το Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας & Αντίληψης και το Κέντρο Βρεφών «ΜΗΤΕΡΑ»

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του πιο πρόσφατου νόμου υπ' αριθμόν 3.106 του 2003 τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και οι υπηρεσίες του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας (Ε.Ο.Κ.Φ.) καταργούνται και μετατρέπονται σε υπηρεσίες του Περιφερειακού Συστήματος Υγείας και Πρόνοιας (Πε.Σ.Υ.Π.) στην Περιφέρεια του οποίου λειτουργούν .Τα Περιφερειακά Συστήματα Υγείας (Πε.Σ.Υ.) μετονομάζονται σε Περιφερειακά Συστήματα Υγείας Πρόνοιας (Πε.Σ.Υ.Π.) .Οι υπηρεσίες αυτές αποτελούν αποκεντρωμένες και ανεξάρτητες υπηρεσιακές μονάδες του Πε.Σ.Υ.Π. με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και εφεξής θα αναφέρονται ως μονάδες κοινωνικής φροντίδας .⁵⁹

3.3.Κοινωνική Πολιτική για Μονογονεϊκές Οικογένειες (ΜΓΟ) .

Μονογονεϊκή, χαρακτηρίζεται η οικογένεια στην οποία ένας γονιός χωρίς σύζυγο ή σύντροφο ζει με ένα τουλάχιστο ανύπαντρο παιδί εξαρτημένο από αυτόν/-η (χήρος/-α, διαζευγμένος/-η, άγαμος/-η)

Όσον αφορά την οικονομική ενίσχυση και στήριξη μονογονεϊκών οικογενειών με χαμηλό εισόδημα προβλέπονται τα εξής :

- ❖ Οι Δ/νσεις Πρόνοιας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων καταβάλλουν μηνιαίο επίδομα 44 ευρώ σε κάθε απροστάτευτο παιδί ηλικίας μέχρι 16 χρόνων, με την προϋπόθεση ότι το μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα δεν υπερβαίνει για τριμελή οικογένεια τα 294 ευρώ προσαυξανόμενο κατά 24 ευρώ για κάθε επιπλέον μέλος αφαιρουμένου του ποσού που τυχόν καταβάλλεται για ενοίκιο.
- ❖ Επίσης με τις ίδιες προϋποθέσεις ο ΕΟΚΦ-ΠΙΚΠΑ χορηγεί επίδομα που ανέρχεται στα 105,65 ευρώ το μήνα για οικογένειες με ένα παιδί και 148,20 ευρώ το μήνα για δυο ή περισσότερα παιδιά .

⁵⁹ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τεύχος πρώτο) Αθήνα, 10 Φεβρουαρίου 2003, άρ. 1σελ. 373

- ❖ Σχολικό επίδομα σε οικογένειες με παιδιά ηλικίας έως 16 ετών που φοιτούν σε δημόσια σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Απευθύνεται σε οικογένειες, συμπεριλαμβανομένων των μονογονεϊκών, με ετήσιο εισόδημα που δεν υπερβαίνει το ποσό των 3.000 ευρώ και ανέρχεται σε 300 ευρώ ετησίως για κάθε παιδί- μαθητή υποχρεωτικής εκπαίδευσης .Η ενίσχυση καταβάλλεται εφάπαξ με την έναρξη εκάστου σχολικού έτους .Η καταβολή πραγματοποιείται από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) του τόπου διαμονής του δικαιούχου .
- ❖ Το Επίδομα Μητρότητας Ανασφάλιστων καταβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 5 του Ν. 1302/1982 σε εργαζόμενες γυναίκες που δε δικαιούνται αντίστοιχη παροχή από κάποιο ασφαλιστικό φορέα ή είναι ανασφάλιστες .Το ύψος του επιδόματος ανέρχεται στα 440 ευρώ (220 ευρώ πριν από τον τοκετό και 220 ευρώ μετά τον τοκετό) .Αρμόδια υπηρεσία όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως είναι η Δ/ση και το τμήμα πρόνοιας της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως .
- ❖ Επίδομα τρίτου παιδιού χορηγείται από τον ΟΓΑ βάσει των Ν.1829/90 και Ν. 2459/97 .Το μηνιαίο επίδομα ανέρχεται σε 131 ευρώ και καταβάλλεται μέχρι τη συμπλήρωση του 6^{ου} έτους της ηλικίας του παιδιού εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα των δικαιούχων δεν υπερβαίνει το ποσό των 23.480 ευρώ .

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ :

- ❖ Στις ανασφάλιστες άγαμες μητέρες και οικονομικά αδύναμες παρέχεται δωρεάν νοσοκομειακή και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη .
- ❖ Με το Νόμο 1469/84 ο/η ανασφάλιστος/η ,διαζευγμένος/η έχει δικαίωμα για νοσοκομειακή και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σαν άμεσα ασφαλισμένος/η στον ασφαλιστικό φορέα που ήταν ασφαλισμένος/η ο άλλος σύζυγος κατά το χρόνο λύσης του γάμου τους .Το ασφαλιστικό αυτό δικαίωμα ασκείται εντός έτους από την ημερομηνία της τελεσίδικης έκδοσης της απόφασης του διαζυγίου.

ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ .

- ❖ Με βάση τον Κανονισμό Λειτουργίας των Νομικών Προσώπων Δημοτικών παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών (Π2β/2827/1997, Άρθρο 7) παιδιά

μονογονεϊκών οικογενειών εγγράφονται κατά προτεραιότητα στους Παιδικούς Σταθμούς των ΟΤΑ, καθώς επίσης και στους σταθμούς του ΠΙΚΠΑ , ΤΟΥ ΕΟΠ, ΤΟΥ Ιδρύματος Βρεφονηπιακών Σταθμών, Αθηνών, Λάρισας και Θεσσαλονίκης.

ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ-ΣΤΗΡΙΞΗΣ .

- ❖ Για την συστηματική προστασία της άγαμης μητέρας λειτουργεί ειδικό τμήμα στο Κέντρο Βρεφών Μητέρα στο οποίο εισάγονται άγαμες έως τον τοκετό .Παρέχεται ψυχολογική στήριξη και οικονομική βοήθεια μέχρι να διαπιστωθεί ότι μπορεί να ζήσει μόνη της και να αναλάβει την ανατροφή του παιδιού της .
- ❖ Στα Κέντρα Συμβουλευτικής και Ενημέρωσης Γυναικών του ΚΕΘΙ παρέχεται νομική, ψυχολογική και συμβουλευτική στήριξη και στις γυναίκες αρχηγούς ΜΓΟ .
- ❖ Στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας λειτουργούν οι Δ/νσεις Πρόνοιας όπου μέσω των Κοινωνικών Υπηρεσιών παρέχεται ψυχολογική στήριξη και βοήθεια στην άγαμη μητέρα .
- ❖ Στο πλαίσιο του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας προβλέπονται ξενώνες προσωρινής φιλοξενίας σε Αθήνα και Θεσ/νίκη .

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΣΤΕΓΗ .

- ❖ Τα Στεγαστικά Προγράμματα του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ) προβλέπουν τη χορήγηση δανείου αυτοστέγασης σε άγαμες μητέρες που προστατεύουν 1 παιδί και άνω και έχουν πραγματοποιήσει τουλάχιστον 99 ημέρες εργασίας .
- ❖ Στο πλαίσιο παροχής στεγαστικής συνδρομής, παρέχονται κάθε χρόνο περίπου 4 (τέσσερις) έτοιμες κατοικίες σε άγαμες μητέρες με τις προϋποθέσεις τις παραπάνω (τουλάχιστον 900 ημέρες εργασίας) .
- ❖ Επίδομα ενοικίου χορηγείται τις άγαμες μητέρες που έχουν πραγματοποιήσει τουλάχιστον 900 ημέρες εργασίας και πληρούν τις προϋποθέσεις εισοδήματος .

ΟΑΕΔ .

- ❖ Στα πλαίσια του «Προγράμματος Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας και Επιχορήγησης Επιχειρήσεων για την Απασχόληση Ανέργων Ηλικίας 18-65 ετών για το έτος 2003» προτεραιότητα στη κάλυψη των θέσεων δίνεται και στις γυναίκες αρχηγούς ΜΓΟ.

Με το Ν. 2190/94 οι υποψήφιοι σε διαγωνισμούς προσλήψεων άγαμες μητέρες μοριοδοτούνται με 5% για κάθε παιδί .Σύμφωνα με την Εθνική Σύμβαση Εργασίας 2002-2003 ο εργαζόμενος μονογονέας στον ιδιωτικό τομέα δικαιούται άδεια με αποδοχές έξι (6) εργασίμων ημερών το χρόνο, πέραν αυτής που δικαιούται από άλλες διατάξεις .Γονέας με τρία (3) παιδιά ή περισσότερα, δικαιούται άδεια οκτώ (8) εργασίμων ημερών .Η άδεια αυτή χορηγείται λόγω αυξημένων αναγκών φροντίδας παιδιών ηλικίας μέχρι δώδεκα (12) ετών συμπληρωμένων, χορηγείται εφάπαξ ή τμηματικά μετά από συνεννόηση με τον εργοδότη, σύμφωνα με τις ανάγκες του γονέα και δεν πρέπει να συμπίπτει χρονικά με την αρχή ή το τέλος της ετήσιας κανονικής άδειας .⁶⁰

3.4. Μέτρα προστασίας πολυμελών οικογενειών .

Η πολιτεία θεωρεί την οικογένεια θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους και αναγνωρίζει τη συμβολή και τις συγκριτικά, μεγαλύτερες θυσίες των πολύτεκνων οικογενειών, για το κοινωνικό σύνολο, γι' αυτό και παραχώρησε, κατά καιρούς, στις οικογένειες αυτές κοινωνικές και οικονομικές διευκολύνσεις .

Προκειμένου να αντιμετωπισθεί η υπογεννητικότητα αλλά και να ενισχυθούν οικονομικά, για άλλους λόγους, οικογένειες με τέσσερα ή περισσότερα παιδιά, το κράτος έχει θεσπίσει ειδικά μέτρα .Πολυμελής οικογένεια θεωρείται η οικογένεια με τέσσερα και πλέον παιδιά, καθώς κι εκείνη που έχει τρία παιδιά, με την προϋπόθεση ότι ο ένας από τους δυο γονείς θεωρείται ότι δεν είναι παρών και δεν προσφέρει οικονομικά για τη συντήρηση των παιδιών, ή όταν και οι δυο γονείς είναι μεν παρόντες αλλά αδυνατούν να εργασθούν .⁶¹

Για την αναγνώριση μιας οικογένειας ως πολύτεκνης αρμόδια, σύμφωνα με το νόμο, είναι η Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος, στην οποία υποβάλλονται τα απαραίτητα δικαιολογητικά από το Σύλλογο Πολυτέκνων του τόπου της μόνιμης διαμονής της οικογένειας, στον οποίο θα πρέπει να έχει εγγραφεί ο ενδιαφερόμενος ως μέλος .

⁶⁰ Φυλλάδιο «Γυναίκες αρχηγό μονογονεϊκών οικογενειών», Κοινωνικές Παροχές- Επιδόματα, Υποστηρικτικές Υπηρεσίες, από το Εθνικό Τυπογραφείο, Ιούλιος 2003

⁶¹ Οδηγός για την κοινωνική πρόνοια στην Ελλάδα- θεσμοί- προγράμματα- ιδρύματα, Υπουργείο Κοινωνικών Υπηρεσιών, Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας , Αθήνα 1981 ,σελ.13 .

Οι παροχές προς τους πολυτέκνους διακρίνονται σε μηνιαίο επίδομα για κάθε παιδί .Το επίδομα χορηγείται σε όλες τις πολύτεκνες οικογένειες, χωρίς έλεγχο των οικονομικών μέσων της πολύτεκνης οικογένειας, και δεν συνδέεται με την καταβολή τυχόν άλλων παροχών.⁶²

Άλλα μέτρα υπέρ των πολυτέκνων είναι η διευκόλυνση προτεραιότητας στην παροχή στεγαστικών δανείων, φορολογικές απαλλαγές, μείωση εισιτηρίων υπεραστικών συγκοινωνιών, και η μεταγραφή φοιτητών και σπουδαστών σε τριτοβάθμια ιδρύματα της περιοχής από την οποία κατάγονται .

Αν και η πολιτική ενίσχυσης πολύτεκνων οικογενειών είναι σωστή, δυστυχώς το ύψος των επιδομάτων δεν είναι τόσο ελκυστικό ώστε να αποτελεί κίνητρο για την απόκτηση παιδιών .

---

⁶² Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. "ΕΛΛΗΝ", Αθήνα 1999 σελ 285-286 .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ .

4.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ .

Τα μέτρα για την προστασία και τη φροντίδα του παιδιού στην Νεώτερη Ελλάδα, θεσμοθετήθηκαν αμέσως μετά τη σύσταση του Ελληνικού κράτους .Το ορφανοτροφείο της Αίγινας ήταν η πρώτη κρατική ανταπόκριση για την αντιμετώπιση του προβλήματος .Τα ορφανά του πολέμου έπρεπε να βρουν θαλπωρή και να τους παρασχεθούν οι στοιχειώδεις δυνατότητες για εξασφάλιση στέγης, για τροφή και εκπαίδευση .

Ένας μεγάλος αριθμός παιδιών δεν μπορούσαν να εισαχθούν σε κάποιο δημόσιο είτε ιδιωτικό ορφανοτροφείο .Έτσι μετά από πολλές προσπάθειες και μελέτες από συμβούλους ειδικούς σε θέματα παιδικής προστασίας, αποφασίστηκε να θεσπιστεί ένα πρόγραμμα προστασίας των απροστάτευτων αυτών παιδιών .

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να διασαφηνίσουμε τι εννοούμε χρησιμοποιώντας τον όρο “απροστάτευτα παιδιά” .Ως απροστάτευτα θεωρούνται, τα παιδιά ηλικίας από 0-16 χρόνων που είναι ορφανά από τον ένα ή και τους δυο γονείς, κι εκείνα των οποίων ο πατέρας λείπει από το σπίτι για μεγάλο χρονικό διάστημα, επειδή υπηρετεί στο στρατό, είναι φυλακισμένος ή έχει εισαχθεί σε ψυχιατρείο ή νοσοκομείο. Θεωρείται επίσης ότι ο πατέρας λείπει από το σπίτι όταν είναι διαζευγμένος ή βρίσκεται ως μετανάστης μακριά από το σπίτι του .⁶³

«Απροστάτευτα», θεωρούνται ακόμη εκείνα τα παιδιά των οποίων ο πατέρας δεν μπορεί να ασκήσει πατρική εξουσία επειδή είναι ηθικά ανάξιος ή ανάπηρος σε βαθμό που δεν μπορεί να εργασθεί .Μία ακόμη κατηγορία απροστάτευτων παιδιών είναι εκείνα τα οποία δεν έχουν νόμιμο πατέρα, γιατί οι γονείς τους συζούν παράνομα και τα παιδιά είναι εκτός γάμου .Τέλος, θεωρούνται απροστάτευτα τα παιδιά εκείνα που ζουν με συγγενείς ή άλλα πρόσωπα τα οποία, από το νόμο, δεν έχουν υποχρέωση να τα συντηρούν, δηλαδή να τους προσφέρουν στέγη και διατροφή .⁶⁴

Οι προνοιακές υπηρεσίες για παιδιά και νέους περιλαμβάνουν υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας και ιδρυματικής περίθαλψης, που ουσιαστικά αναπαράγουν τη διάκριση μεταξύ της βοήθειας στην κοινότητα (Community care) και της βοήθειας σε ιδρύματα (residential care) .

⁶³ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. “ΕΛΛΗΝ”, Αθήνα 1999 σελ 280 .

⁶⁴ Ο. π., σελ. 280

4.2. Μέτρα προστασίας του παιδιού και της φυσικής οικογένειας .

Έκτακτη οικονομική ενίσχυση :

Για την προστασία του παιδιού και της φυσικής οικογένειας παρέχεται ένα εφάπαξ οικονομικό βοήθημα σε οικογένειες και άτομα για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών .

Οι προϋποθέσεις για να δοθεί αυτό το επίδομα είναι οι εξής :

1. Να έχει συμβεί ένα τυχαίο και απρόβλεπτο γεγονός .
2. Η έκτακτη αυτή ανάγκη να μην καλύπτεται από κάποιο άλλο πρόγραμμα κοινωνικής πρόνοιας ή από κάποιον ασφαλιστικό φορέα .
3. Το άτομο ή τα άτομα τα οποία έχουν υποβάλλει αίτηση για το εφ' άπαξ επίδομα να αδυνατούν να εργασθούν .
4. Εξαιτίας αυτού του απρόβλεπτου γεγονότος, η οικογένεια να αδυνατεί να καλύψει βασικές βιοτικές ανάγκες .

Το πρόγραμμα αυτό παρέχεται από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου .Για να δοθεί το έκτακτο αυτό οικονομικό βοήθημα, καλείται ο Κοινωνικός Λειτουργός της υπηρεσίας να διαπιστώσει με επιτόπια επίσκεψη και συνέντευξη στο χώρο διαμονής του εξυπηρετούμενου το είδος και την έκταση της ανάγκης .

Επίδομα απροστάτευτων παιδιών :

Βασικός του σκοπός είναι να βοηθήσει τις οικογένειες, οι οποίες αντιμετωπίζουν οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα, ώστε να αποφευχθεί ο αποχωρισμός των παιδιών από τους γονείς τους και η εισαγωγή τους σε ίδρυμα .

Αναλυτικότερα η υπηρεσία της Κοινωνικής Πρόνοιας είναι αυτή που χορηγεί το επίδομα απροστάτευτου παιδιού που ανέρχεται στα 44,2€ σε παιδιά ηλικίας μέχρι και 16 ετών που ζουν με την οικογένειά τους και στερούνται πατρικής προστασίας .

Τον κυρίαρχο φορέα έκφρασης και παροχής αυτού του Προγράμματος Παιδικής Προστασίας, αποτελεί η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας ,που είναι η σημαντικότερη αλλά και μεγαλύτερη υπηρεσία «δράσης» στον τομέα της Κοινωνικής Πρόνοιας .⁶⁵

Οι βασικές προϋποθέσεις για την έγκριση της παροχής του Προγράμματος Παιδικής Προστασίας είναι οι εξής :

- 1.«Για τα παιδιά που διαβιούν με τους γονείς τους καθώς και για αυτά που διαβιούν με συγγενείς τους κατ' ευθείαν μεν γραμμή απεριόριστα, εκ πλαγίου δε, μέχρι και

⁶⁵ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. "ΕΛΛΗΝ", Αθήνα 1999 σελ. 280 .

τρίτου βαθμού συγγένειας εξ' αίματος ή εξ' αγχιστείας, το οικογενειακό εισόδημα, δεν θα πρέπει να υπερβαίνει, για οικογένεια μέχρι τριών μελών, το ποσό των 234,78 ευρώ (80.000 δρχ) το μήνα, που αυξάνεται για κάθε παραπάνω μέλος κατά 20,54 ευρώ (70.000 δρχ.)»⁶⁶.

2.Σχετικά με τα οικογενειακά επιδόματα δεν υπάρχει ενιαία πολιτική από όλους τους φορείς. Μερικά παιδιά απολαμβάνουν το επίδομα του εργαζόμενου γονέα μόνο, ενώ άλλα δικαιούνται δυο ή περισσότερων επιδομάτων τα οποία παίρνουν από διάφορες πηγές .

Οι βασικοί φορείς για την παροχή επιδομάτων είναι το Δημόσιο, ο Ο.Γ.Α. , και ο Ο.Α.Ε.Δ. Τα οικογενειακά επιδόματα υπολογίζονται με βάση το εισόδημα και τον αριθμό των παιδιών, ώστε να βοηθούνται πιο αποτελεσματικά οι οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα και με περισσότερα παιδιά .

Παροχές σε είδος και υπηρεσίες :

Οι Διευθύνσεις Κοινωνικής Πρόνοιας σε κάθε Νομαρχία εκδίδουν, με εισήγηση του κοινωνικού λειτουργού, πιστοποιητικό κοινωνικής προστασίας- πιστοποιητικό απορίας μετά από αίτηση και υποβολή των σχετικών δικαιολογητικών από τον ενδιαφερόμενο .Το πιστοποιητικό κοινωνικής προστασίας δίνει το δικαίωμα για δωρεάν νοσηλευτική και ιατροφαρμακευτική φροντίδα .

4.3. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ .

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, προωθούνται προγράμματα ανοικτής φροντίδας με πρωτοβουλία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας⁶⁷.

Οι υπηρεσίες ανοικτής παιδικής προστασίας εξασφαλίζουν την εξυπηρέτηση των παιδιών από βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, νηπιαγωγεία καθώς και παιδικές κατασκηνώσεις .Βασική επιδίωξη των υπηρεσιών αυτών είναι η επίβλεψη και φροντίδα των παιδιών τις ώρες που οι γονείς εργάζονται και απουσιάζουν από το σπίτι .

Την τελευταία δεκαετία προωθείται παράλληλα η προσφυγή σε ευρύτερους θεσμούς κοινωνικής προστασίας που παρουσιάζουν αυξημένο ενδιαφέρον λόγω της κάλυψης εξαιρετικών περιπτώσεων και καταστάσεων ανάγκης των παιδιών .Οι θεσμοί αυτοί περιλαμβάνουν την αναδοχή, την υιοθεσία και την επιτροπεία .

⁶⁶ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, τεύχος πρώτο, αρ. φύλλου 132, Άρθρο 2 .

⁶⁷ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του Συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, Το Ελληνικό μοντέλο των κοινωνικών υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα 2001, σελ.154, 156 .

4.3.1. Οι Παιδικοί Σταθμοί .

Οι παιδικοί σταθμοί αποτελούν ως οργανωμένες υπηρεσίες ένα βασικό θεσμό προστασίας του παιδιού καθώς σύμφωνα με τον Κανονισμό λειτουργίας τους, επιδιώκουν την ημερήσια φροντίδα, τη δημιουργική απασχόληση υγιών νηπίων και βρεφών και την αγωγή που αντιστοιχεί στην ηλικία τους .

Οι Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί δέχονται παιδιά ηλικίας από 3 ετών μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο, εφόσον σ' αυτούς δεν λειτουργεί Βρεφικό Τμήμα, και στην αντίθετη περίπτωση από 2 ½ ετών .Στα Βρεφικά Τμήματα των Κρατικών Παιδικών Σταθμών που χωρίζονται σε δύο ομάδες γίνονται δεκτά παιδιά ηλικίας από 8 μηνών μέχρι 1½ ετών στην πρώτη ομάδα, και από 1 ½ μέχρι 3 ετών στη δεύτερη ομάδα .⁶⁸

Στα παιδιά προσφέρεται εκτός από διατροφή, καθαριότητα, δημιουργική απασχόληση και συμμετοχή σε ψυχοκινητικές δραστηριότητες, επίσης υπηρεσίες ιατρικής παρακολούθησης των παιδιών είτε μέσω των φορέων του Εθνικού Συστήματος Υγείας είτε από γιατρό που συμβάλλεται με το Σταθμό, ο οποίος πραγματοποιεί επισκέψεις μία φορά το δεκαπενθήμερο .

Από το 1994 προβλέφθηκε η μεταβίβαση των κρατικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ύστερα από απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 42 Ν. 2218/94 .

Εκτός από τους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς, συναφείς υπηρεσίες για τις συγκεκριμένες ομάδες- στόχους παρέχονται μέσω των Κέντρων Φροντίδας Οικογένειας, που λειτουργούν στο πλαίσιο του Εθνικού Οργανισμού Πρόνοιας .Τα Κέντρα αυτά υλοποιούν προγράμματα φύλαξης παιδιών προσχολικής ηλικίας 2,5 έως 5,5 ετών για εργαζόμενες μητέρες (και πατέρες) και οικογένειες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες ή άλλα προβλήματα .Τα προγράμματα περιλαμβάνουν υπηρεσίες φιλοξενίας, διαπαιδαγώγησης, δημιουργικής απασχόλησης και δωρεάν σίτισης .

4.3.2. Οι Παιδικές Εξοχές .

Οι παιδικές εξοχές εντάσσονται στα προγράμματα ανοικτής παιδικής προστασίας και λειτουργούν από φορείς του δημοσίου αλλά και του Ιδιωτικού τομέα. Εκτός από τις παιδικές εξοχές γενικού τύπου, που παρέχουν υπηρεσίες σε παιδιά 6-

⁶⁸ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του Συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, Το Ελληνικό μοντέλο των κοινωνικών υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα 2001, σελ. 156 .

15 ετών, το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο προβλέπει τη λειτουργία και εξοχών που απευθύνονται σε παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Η γενική αρμοδιότητα οργάνωσης και λειτουργίας των παιδικών εξοχών ασκείται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας μέσω εποπτευόμενων νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα. Το Υπουργείο έχει αναλάβει επίσης τη λειτουργία των εξοχών για παιδιά με ειδικές ανάγκες, οι οποίες έχουν οργανωθεί από το ΠΙΚΠΑ και το Κοινωνικό Κέντρο Οικογένειας και Νεότητας. Στις εξοχές αυτές εξυπηρετούνται παιδιά που έχουν προβλήματα υγείας ή αναπηρίας και τελούν υπό ιατρική παρακολούθηση από τις υγειονομικές υπηρεσίες του ΠΙΚΠΑ ή του ΙΚΑ.⁶⁹

4.4.ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ .

Παρά τις προσπάθειες και την πολιτική στήριξη της φυσικής οικογένειας για την φροντίδα του παιδιού μέσα στην οικογένειά του, υπάρχουν περιπτώσεις που αυτό δεν είναι εφικτό. Έτσι λόγοι υγείας, αναπηρίας, ηθικής αναξιοσύνης, θανάτου του ενός ή και των δυο γονέων καθιστούν αναγκαία τη φροντίδα των παιδιών έξω από την οικογένεια, μέσα από άλλα σχήματα .

Παραδοσιακά στην Ελλάδα η βασική εξωιδρυματική φροντίδα ήταν η εισαγωγή σε κάποιο ίδρυμα. Σήμερα η αντίληψη αυτή έχει αλλάξει αφού τα περισσότερα παιδιά τοποθετούνται σε ιδρύματα, όταν η φυσική οικογένεια αδυνατεί ή δεν υπάρχει για να τα φροντίσει. Υπάρχουν όμως περιπτώσεις που κρίνεται αναγκαίο για κάποιο χρονικό διάστημα η εισαγωγή του παιδιού σε κάποιο ίδρυμα, όταν η αντικοινωνική συμπεριφορά του παιδιού είναι έντονη .

Στη χώρα μας, τα παιδιά που η φροντίδα τους ανατίθεται σε πρόσωπα άλλα από τους φυσικούς τους γονείς, είναι :

- 1) Παιδιά χωρίς γάμο των γονιών τους .
- 2) Παιδιά από διαλυμένες οικογένειες όπου ο ένας ή και οι δυο γονείς τα έχουν εγκαταλείψει .
- 3) Παιδιά παραμελημένα και κακοποιημένα όταν η οικογένεια παρά τη βοήθεια που της προσφέρεται αδυνατεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της στο παιδί αυτό .
- 4) Παιδιά από πολυπροβληματικές οικογένειες ή και γονείς σωματικά, νοητικά ή ψυχικά ανάπηρους .
- 5) Παιδιά με σωματικές ή νοητικές μειονεξίες .

⁶⁹ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, Το Ελληνικό μοντέλο των κοινωνικών υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα 2001, σελ. 165.

4.4.1. ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ .

Η ιδρυματική περίθαλψη των παιδιών και νέων στην Ελλάδα εξασφαλίζεται μέσω της λειτουργίας ενός δικτύου φορέων του δημόσιου τομέα, που προσανατολίζονται κυρίως στην κάλυψη ατόμων με σωρευτικά κοινωνικά προβλήματα .Με βάση το περιεχόμενο των σχετικών προγραμμάτων, υιοθετείται η διάκριση των υπηρεσιών προς :

– παιδιά με ειδικές ανάγκες

-παιδιά με κοινωνικοοικονομικά προβλήματα - παιδιά με προβλήματα ένταξης και προσαρμογής .⁷⁰

Στο παρελθόν, τα ιδρύματα παρείχαν περίθαλψη για μακρά χρονικά διαστήματα με αποτέλεσμα να παύει ολοκληρωτικά κάθε σχέση του παιδιού με τη φυσική του οικογένεια και το συγγενικό του περιβάλλον .Στα ιδρύματα κλειστής περίθαλψης, τα παιδιά ακολουθούσαν ένα αυστηρό πρόγραμμα ρουτίνας :πρωινή έγερση, σχολείο, φαγητό, ανάπαυση, μελέτη, ύπνος .Διέμεναν σε μεγάλα κτίρια και σε θαλάμους, χωρίς την δυνατότητα να έχουν ένα, έστω μικρό, δικό τους χώρο. Σήμερα βέβαια τα πράγματα έχουν αλλάξει, τα ιδρύματα αλλάζουν στόχους και τρόπους λειτουργίας .Παρέχουν φροντίδα βραχείας διάρκειας, σε περιόδους κρίσης. Θα πρέπει επίσης να τονιστεί ότι όσο διάστημα το παιδί βρίσκεται στο ίδρυμα επιδιώκεται η διατήρηση του δεσμού του με την φυσική του οικογένεια και το συγγενικό του περιβάλλον .

Τα τελευταία χρόνια έχουν μειωθεί τόσο τα ιδρύματα όσο και ο αριθμός των παιδιών που παραμένουν σε αυτά για μεγάλα χρονικά διαστήματα .Όμως ακόμα και σε αυτές τις περιπτώσεις υπάρχουν ελλείψεις σε εξοπλισμό, κατάλληλα κτήρια και στελέχωση των ιδρυμάτων με κατάλληλα εξειδικευμένο προσωπικό.

Σήμερα υπάρχουν ιδρύματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας , καθώς και παιδικής ηλικίας .Στα ιδρύματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας, δέχονται παιδιά ηλικίας από 0-5,5 ετών, όταν δεν υπάρχει φυσική οικογένειά να τα φροντίσει .Τα παιδιά αυτά μπορεί να είναι ορφανά, εγκαταλελειμμένα από τους γονείς τους, ή παιδιά εκτός γάμου. Πάντα βέβαια η εισαγωγή σε ίδρυμα είναι προσωρινή μέχρι να διερευνηθούν οι δυνατότητες επιστροφής στην φυσική τους οικογένεια, τοποθέτησή τους σε ανάδοχη οικογένεια ή υιοθεσία .

Στα ιδρύματα για παιδιά σχολικής ηλικίας, περιλαμβάνονται οι παιδοπόλεις του ΕΟΠ και τα Κέντρα Παιδικής Μέριμνας τα οποία δέχονται παιδιά ηλικίας από 6-18 ετών. Παρέχουν στέγη, σίτιση, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και εκπαίδευση - επαγγελματική κατάρτιση .

⁷⁰ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, Το Ελληνικό μοντέλο των κοινωνικών υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα 2001, σελ. 179.

Ο αριθμός των φιλοξενούμενων παιδιών στα ιδρύματα έχει μειωθεί, αφού τα ορφανά παιδιά είναι πλέον ελάχιστα. Έχει όμως δημιουργηθεί ανάγκη για τη φροντίδα παιδιών τα οποία είναι εγκαταλελειμμένα, ανάπηρα, ή παιδιά χωρισμένων και διαζευγμένων γονέων οι οποίοι δεν είναι σε θέση να τα φροντίσουν.

Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι ο Ε.Ο.Π. αναπτύσσει προγράμματα που αποσκοπούν στην στήριξη των νέων αποφοίτων των παιδοπόλεων στα πρώτα βήματα της ανεξάρτητης διαβίωσης τους μετά το ίδρυμα. Η δράση αυτή έχει σαν στόχο την καλύτερη ενσωμάτωση και επαγγελματική αποκατάστασή τους αφού ο Ε.Ο.Π. τους παρέχει οικονομική στήριξη, υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού ώστε να αποκατασταθούν επαγγελματικά.

4.4.2. ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΩΡΙΑ SOS .

Ένα σύγχρονο πλαίσιο ιδρυματικού χαρακτήρα είναι και τα χωριά SOS. Στόχος τους είναι να μειώσουν στο ελάχιστο δυνατό τις αρνητικές συνέπειες της ζωής μακριά από τη φυσική οικογένεια.

Τα παιδικά χωριά SOS είναι Ν.Π.Ι.Δ. ,μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα , εποπτευόμενα από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας .

Στην Ελλάδα, το πρώτο χωριό SOS άρχισε να λειτουργεί το 1979 .Η κεντρική ιδέα του χωριού είναι να δίνει στα παιδιά που δεν έχουν φυσική οικογένεια τη δυνατότητα να ζουν σ' ένα μόνιμο σπίτι, σε μικρές ομάδες οικογενειακού τύπου .

Σε μια οικογένεια, στο χωριό ζουν 6-8 παιδιά, αγόρια και κορίτσια, μαζί με μια γυναίκα που καλείται να παίξει τον ρόλο της "μητέρας" η οποία έχει τη φροντίδα τους, όπως κάθε μητέρα σε μια οικογένεια .⁷¹

4.4.3. ΑΝΑΔΟΧΗ .

Με τον όρο «αναδοχή» ή ανάδοχη φροντίδα εννοούμε την ανάληψη της φροντίδας παιδιού άλλων γονέων από μια οικογένεια για μερικές μέρες, εβδομάδες, μήνες ή για χρόνια, έναντι αμοιβής (επιδόματος ή μισθού) .

Ο όρος ανάδοχη οικογένεια αναφέρεται στην οικογένεια που πληρώνεται για να αναλάβει τη φροντίδα του παιδιού .Από τις ανάδοχες οικογένειες απαιτείται να φροντίζουν τα παιδιά σαν δικά τους, ενώ συγχρόνως να αποδέχονται ότι το παιδί έχει τη βιολογική του οικογένεια στην οποία στο προσεχές μέλλον θα επιστρέψει .

Ο θεσμός της αναδοχής είναι μια εναλλακτική μορφή παιδικής προστασίας που «αντιπαρατίθεται» της ιδρυματικής περίθαλψης .Η αναδοχή αποτελεί ένα θεσμό

⁷¹ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. Έλλην, Αθήνα 1990 ,σελ. 292-296 .

κοινωνικής προστασίας που κατοχυρώθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1990, αποβλέποντας στην κάλυψη κενών προστασίας που απορρέουν από την έλλειψη ή την αδυναμία παραμονής του ανηλίκου σε κατάλληλο οικογενειακό περιβάλλον.⁷²

Ο Θεσμός της αναδοχής ανηλίκων εγκαινιάζεται θεσμικά στην χώρα μας το 1992 και διέπεται πλέον από ένα σύνθετο κανονιστικό πλαίσιο που καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις για την τοποθέτηση ανηλίκων σε ανάδοχες οικογένειες .

Η τοποθέτηση του ανηλίκου σε ανάδοχη οικογένεια επιβάλλει την πλήρωση μίας τουλάχιστον από τις ακόλουθες προϋποθέσεις :

- να είναι εκ των πραγμάτων αδύνατη η άσκηση της γονικής μέριμνας εκ μέρους των γονέων
- να έχει αφαιρεθεί, νομίμως, μόνιμα ή προσωρινά η επιμέλεια των γονέων ή των κηδεμόνων του και να μην έχει ανατεθεί σε άλλα συγγενικά πρόσωπα
- να ζητήσουν την τοποθέτηση σε ανάδοχη οικογένεια οι ίδιοι γονείς ή οι κηδεμόνες του ανηλίκου που ασκούν τη γονική μέριμνα
- να ζητηθεί η τοποθέτηση από αρμόδια εισαγγελική αρχή.⁷³

Ο βασικός στόχος της αναδοχής είναι να προσφέρει στο παιδί που οι γονείς του δεν μπορούν να το φροντίσουν την εμπειρία της οικογενειακής ζωής μέχρις ότου οι γονείς μπορέσουν να το ξαναπάρουν.

Παρόλο ότι ο βασικός χαρακτήρας της αναδοχής είναι η προσωρινότητα της, γνωρίζουμε ότι για διάφορους λόγους μερικά παιδιά θα μείνουν σε ανάδοχες οικογένειες για πολλά χρόνια και ίσως να μην επιστρέψουν ποτέ στους γονείς τους .

Το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο καθορίζει τους φορείς που είναι αρμόδιοι για την τοποθέτηση ανηλίκων σε ανάδοχη οικογένεια. Πρόκειται για τις Διευθύνσεις Πρόνοιας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και για τις μονάδες του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας .

Πιο συγκεκριμένα : α) Το ΠΙΚΠΑ ασχολείται με την τοποθέτηση παιδιών σε ανάδοχες οικογένειες κυρίως στην επαρχία .Χρησιμοποιεί κυρίως επισκέπτριες υγείας για την υλοποίηση του προγράμματος αναδοχής παιδιών .

β) Το Κέντρο Βρεφών «ΜΗΤΕΡΑ» καλύπτει όλα τα έξοδα εγκατάστασης του παιδιού στην ανάδοχη οικογένεια, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ιματισμό, δαπάνες εκπαίδευσης, θεραπείας για ειδικές περιπτώσεις .

⁷² Κουσίδου Γ., Αναδοχή : Θεσμός Κοινωνικής Προστασίας, Εκλογή, 92, 1992, σελ. 6 .

⁷³ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, Το Ελληνικό μοντέλο των κοινωνικών υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα 2001, σελ.167 .

γ)Ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας προωθεί το θεσμό της αναδοχής από το 1988 αποτελώντας ουσιαστικά το φορέα που προετοίμασε τη νομοθετική κατοχύρωσή του.⁷⁴

Οι ανάδοχοι γονείς οφείλουν να διευκολύνουν τις προσωπικές σχέσεις και την επικοινωνία των φυσικών γονέων με τον ανήλικο, εφόσον δεν παραβλάπτονται ουσιώδη συμφέροντά του .Επιπλέον οι ανάδοχοι γονείς οφείλουν να παρέχουν ανελλιπώς στους φυσικούς γονείς ή στον επίτροπο, καθώς και στην αρμόδια κοινωνική υπηρεσία, πληροφορίες σχετικές με το πρόσωπο και τις συνθήκες διαβίωσης και ανάπτυξης του ανηλίκου .

4.4.4. ΥΙΟΘΕΣΙΑ .

Η υιοθεσία είναι ένα μέτρο προστασίας του παιδιού το οποίο δεν έχει καμία δυνατότητα να μείνει με την φυσική του οικογένεια, είτε γιατί αυτή δεν υπάρχει είτε γιατί η μητέρα αρνείται ή δεν μπορεί να το κρατήσει μαζί της (όπως π.χ. σε περιπτώσεις εξώγαμων) .Η υιοθεσία προσφέρει στο παιδί την ευκαιρία να ζήσει μέσα σε μια φυσική οικογένεια .

Πιο αναλυτικά, τα παιδιά δίνονται για υιοθεσία με δυο κυρίως τρόπους :

α) Πρώτο, με την εκούσια συναίνεση των γονέων τους, συνήθως της μητέρας. Πρόκειται κατά κανόνα για μικρά παιδιά που οι μητέρες τους για διάφορους λόγους δεν είναι σε θέση να τα μεγαλώσουν. Τα παιδιά που εκουσίως δίνονται από τους γονείς τους για υιοθεσία, ανατίθενται στην προστασία μιας κοινωνικής οργάνωσης μέχρι να υιοθετηθούν .

β) Ο δεύτερος τρόπος για να δοθεί ένα παιδί για υιοθεσία είναι μέσω του συστήματος παιδικής προστασίας .Αυτά είναι παιδιά που ανατίθενται στην προστασία μιας κρατικής ή ιδιωτικής κοινωνικής οργάνωσης και τα οποία κατά πάσα πιθανότητα δεν θα επιστρέψουν στην οικογένειά τους, είτε γιατί η οικογένεια δεν είναι σε θέση ή δεν θέλει να αναλάβει τη φροντίδα του παιδιού είτε διότι η οργάνωση έχει αναλάβει την επιμέλεια του παιδιού, επειδή κρίνει ότι δεν είναι προς το συμφέρον του να επιστρέψει σε όχι ικανοποιητικές οικογενειακές συνθήκες .Μερικοί γονείς μπορεί τελικά να συναινέσουν στην υιοθεσία των παιδιών τους, αλλά όταν αρνούνται ή είναι αδιάφοροι, η οργάνωση μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο να αναπληρώσει τη συναίνεσή τους .⁷⁵

⁷⁴ Ο.π. σελ.168.

⁷⁵ Κουσιδου Τ, Η Κοινωνική Εργασία στην υιοθεσία και στην αναδοχή, Κέντρο βρεφών 'Η Μητέρα', Αθήνα 1989, σελ. 178

Η διαδικασία υιοθεσίας καθορίζεται από συγκεκριμένες διατάξεις νόμων οι οποίες στοχεύουν στην προστασία των συμφερόντων του παιδιού .(Ν. 2447/1996, άρθρο 1542) .

Παραδοσιακά η ελληνική κοινωνία ήταν επιφυλακτική απέναντι στην υιοθεσία. Υπήρχε μια προκατάληψη και ένας φόβος ότι τα παιδιά που ήταν διαθέσιμα για υιοθεσία μπορεί να είχαν προβλήματα "υγείας". Έτσι, όσοι ενδιαφερόταν να υιοθετήσουν κάποιο παιδί προσέφευγαν σε συγγενείς ή σε φτωχές πολυμελείς οικογένειες .Παράλληλα βέβαια υπήρχαν και τα ιδρύματα κλειστής περίθαλψης όπως ορφανοτροφεία που τοποθετούνταν τα παιδιά εκτός γάμου .Έτσι ενώ υπήρχε ένας πολύ μεγάλος αριθμός παιδιών διαθέσιμων για υιοθεσία δεν υπήρχαν ενδιαφερόμενοι θετοί γονείς .

.Σταδιακά όμως τα πράγματα άλλαξαν, οι προκαταλήψεις υποχώρησαν και μαζί με τις αλλαγές στη σχετική νομοθεσία, υπάρχουν περισσότερα ζευγάρια που επιδιώκουν να υιοθετήσουν ένα παιδί από τα διαθέσιμα για υιοθεσία παιδιά .

Η νομοθεσία που διέπει την υιοθεσία άρχισε ουσιαστικά με το Ν.Δ.4532/1966 .Στην συνέχεια ακολούθησαν και άλλα Προεδρικά Διατάγματα με στόχο την διασφάλιση των δικαιωμάτων του υιοθετημένου παιδιού και τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων των Κοινωνικών Υπηρεσιών οι οποίες έχουν την ευθύνη για τις υιοθεσίες. Με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση "περί υιοθεσίας παιδιών" η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα το 1980, ολοκληρώθηκε το νομικό πλαίσιο για την υιοθεσία .⁷⁶

Σύμφωνα με το Ν. 2447/1996, αυτός που υιοθετεί ανήλικο πρέπει να είναι ικανός για δικαιοπραξία, να έχει συμπληρώσει τα τριάντα χρόνια του και να μην έχει υπερβεί τα εξήντα .Το άρθρο 1544, αναφέρεται στην διαφορά ηλικίας μεταξύ αυτού που υιοθετεί ανήλικο και στον υιοθετούμενο .Αυτός που υιοθετεί ανήλικο πρέπει να είναι μεγαλύτερος από τον υιοθετούμενο τουλάχιστον κατά δεκαοχτώ, αλλά όχι και περισσότερο από σαράντα - πέντε χρόνια .Η συναίνεση των γονέων για υιοθεσία όπως αναφέρεται στο άρθρο 1551 δεν επιτρέπεται να δοθεί προτού να συμπληρωθούν τρεις μήνες από τη γέννηση του τέκνου .⁷⁷

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι ενώπιον του δικαστηρίου συναινεί αυτοπροσώπως και ο ανήλικος που υιοθετείται, εφόσον έχει συμπληρώσει το δωδέκατο έτος της ηλικίας του, εκτός αν βρίσκεται σε κατάσταση ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής που περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του .

⁷⁶ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. Έλλην, Αθήνα 1990 ,σελ. 300.

⁷⁷ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (τεύχος πρώτο) Αρ. Φύλλου 278,30 Δεκεμβρίου 1996 άρθρα 1543, 1544, 1551, 1555 .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ

5.1.ΓΕΝΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ- ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ .

Σε προηγούμενο κεφάλαιο έγινε αναφορά στις δημογραφικές και κοινωνικές αλλαγές στην Ελλάδα, τα τελευταία τριάντα χρόνια, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση των ηλικιωμένων επί του συνόλου του πληθυσμού, την επιμήκυνση του προσδοκώμενου μέσου όρου ζωής, τις περιορισμένες δυνατότητες της αστικής πυρηνικής οικογένειας να φροντίζει σε διαρκή βάση τα ηλικιωμένα άτομα, ιδιαίτερα όσον αφορά την παροχή στέγης .Οι ανάγκες των ηλικιωμένων και η έκταση της ευθύνης την οποία καλείται να επωμισθεί η οικογένεια διαφέρει για την τρίτη και τέταρτη ηλικία .

Στην λεγόμενη τρίτη ηλικία κατατάσσονται τα άτομα από 60 μέχρι 75 ετών, ενώ από 75 ετών και πάνω γίνεται λόγος για άτομα τέταρτης ηλικίας, για υπερήλικες ή για γέροντες προχωρημένης ηλικίας .

Τα γηρατειά δεν αποτελούν ένα απλό στατιστικό γεγονός .Είναι η συνέχεια και το τελευταίο στάδιο μιας διαδικασίας .Στα γηρατειά κουβαλάμε το σύνολο των αλλαγών που είχαν αρχίσει να διαδραματίζονται από πολύ παλιά αν και με κάποια αυξημένη ταχύτητα τα τελευταία χρόνια .Όταν το άτομο σταματήσει να αναπτύσσεται αρχίζει να γερνάει .Η διαδικασία της γήρανσης είναι μια διαδικασία σταδιακής φθοράς και μείωσης των ικανοτήτων του ατόμου .

5.2.ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ- ΦΟΡΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ .

Η πολιτική στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας για τους ηλικιωμένους αποσκοπεί στην παραμονή τους, όσο το δυνατόν, μέσα στην κοινότητα και την επικοινωνία με την οικογένειά τους, ώστε να συνεχίσουν να συμμετέχουν ως ενεργά μέλη στη ζωή της κοινότητας .Η συμμετοχή τους σε κοινωνικές δραστηριότητες της κοινότητας και της οικογένειάς τους, περιορίζει την ψυχολογική αποστασιοποίηση και περιθωριοποίηση των ηλικιωμένων από τον υπόλοιπο πληθυσμό .

Η μεγάλη πλειοψηφία των ηλικιωμένων έχει εξασφαλίσει μια σύνταξη και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για την κάλυψη των οικονομικών τους αναγκών και την προστασία της υγείας τους .Το Σύνταγμα του 1975 (άρθρο 21 παρ. 3) θεμελιώνει το καθήκον του κράτους να μεριμνά για την προστασία του γήρατος και θέτει το πλαίσιο στην Κοινωνική πολιτική του Κράτους, .Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την σχετική νομοθεσία, το Υπουργείο έχει την αρμοδιότητα για την περίθαλψη και προστασία των ηλικιωμένων .

Τα μέτρα προστασίας περιλαμβάνουν :

- α. Παροχές σε χρήμα
- β. Παροχές σε είδος
- γ. Προσωπικές κοινωνικές υπηρεσίες .

Η πολιτική για τους ηλικιωμένους, περιλαμβάνει ,κατά σειρά προτεραιότητας, τη φροντίδα στο σπίτι και την κοινότητα, σε ανάδοχες οικογένειες, σε κέντρα προστασίας γήρατος, σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης και σε θεραπευτήρια χρόνιων παθήσεων για ηλικιωμένους που πάσχουν από χρόνιες παθήσεις (ανίατοι) .

Ως χρόνια πάσχοντες θεωρούνται πρόσωπα κατάκοιτα, ημικατάκοιτα ή κινούμενα με βοηθητικά μέσα, εφόσον δεν αυτοεξυπηρετούνται ολικά ή μερικά, εξαιτίας μιας ανίατης ισόβιας πάθησης .

Επιπλέον, το Υπουργείο έχει, την ευθύνη για την έκδοση αδειών λειτουργίας, τον έλεγχο και την εποπτεία των προγραμμάτων όλων των οργανισμών (Ν.Π.Δ.Δ. , Ν.Π.Ι.Δ.) που ασχολούνται με την προστασία των ηλικιωμένων .

Παρακάτω αναφέρονται οι παροχές του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας προς τους ηλικιωμένους ,οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο την οικονομική ενίσχυση τους όσο και τις παροχές σε είδος και σε προσωπικές κοινωνικές υπηρεσίες .⁷⁸

5.2.1. ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ.

1.Επιδόματα .

Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας έχει την ευθύνη για την ενίσχυση του εισοδήματος απόρων ηλικιωμένων .Αυτή η πολιτική υλοποιείται με τα εξής μέτρα :

α) **Συνταξιοδότηση των ανασφάλιστων ηλικιωμένων** οι οποίοι μετά το 65^ο έτος, λαμβάνουν κάθε μήνα ένα μηνιαίο εισόδημα. Το ποσό αυτό καταβάλλεται εφ' όσον υπάρχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις .Οι δικαιούχοι θα πρέπει :⁷⁹

- Να είναι Έλληνες υπήκοοι ή ομογενείς που μένουν στην Ελλάδα .
- Να έχουν συμπληρώσει το 65^ο έτος ηλικίας .
- Να μην έχουν άλλο εισόδημα από οποιαδήποτε άλλη πηγή που να ξεπερνά το ύψος σύνταξης που χορηγείται από τον Ο.Γ.Α.
- Μαζί με το μηνιαίο αυτό επίδομα, οι δικαιούχοι έχουν υγειονομική περίθαλψη, εφ' όσον και πάλι δεν καλύπτονται από άλλο φορέα .

β) Ηλικιωμένα άτομα άνω των 60 ετών, τα οποία έχουν αναπηρία (σωματικά ή διανοητικά ανάπηροι) πάνω από 67%, έχουν δικαίωμα για **μηνιαία οικονομική ενίσχυση** .Προϋπόθεση για την ενίσχυση είναι να μην είναι ασφαλισμένο το άτομο.

⁷⁸ Σταθόπουλος Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. Έλλην, Αθήνα 1990, σελ. 307-309

⁷⁹ Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης, Οδηγός του πολίτη, Τόμος Α', Αθήνα, Οκτώβριος 2000

σε άλλο φορέα .Σε περίπτωση που παίρνει σύνταξη από τον Ο.Γ.Α., δικαιούται τη διαφορά μεταξύ του επιδόματος του Ο.Γ.Α. και του βοηθήματος λόγω αναπηρίας .

γ) Σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης (λ.χ. σεισμός, ξαφνική ασθένεια, έξωση, φυλάκιση, πυρκαγιά, θεομηνία) ηλικιωμένα άτομα όπως και άτομα και οικογένειες όλων των ηλικιών δικαιούνται **έκτακτη οικονομική ενίσχυση** .Το ποσόν της χορηγούμενης βοήθειας ανέρχεται στα 230 €, και δίνεται στο άτομο ή την οικογένεια μια φορά το χρόνο για το ίδιο πρόβλημα .Είναι αυτονόητο ότι τα διάφορα άλλα επιδόματα αναπηρίας(π.χ. για τυφλούς, παραπληγικούς) αφορούν και τους ηλικιωμένους .

δ)Εκτός από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, ο Ερυθρός Σταυρός και τα Φιλόπτωχα ταμεία των ενοριών παρέχουν **οικονομική ενίσχυση σε άπορους ηλικιωμένους** .Τα Φιλόπτωχα ταμεία αποτελούν την τελευταία πηγή οικονομικής συμπαράστασης .Τα ποσά τα οποία δίνονται είναι συνήθως περιορισμένα και η βοήθεια παρέχεται κατά κανόνα ως έκτακτη ενίσχυση .

2)Επιδότηση ενοικίου .

Μοναχικά άτομα ή ζευγάρια άνω των 65 ετών, τα οποία αποδεδειγμένα δεν έχουν ιδιόκτητη στέγη και βρίσκονται σε οικονομική αδυναμία, επειδή δεν έχουν κινητή ή ακίνητη περιουσία στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, δικαιούνται επιδότηση του ενοικίου. Το ενοίκιο πληρώνεται από την Κοινωνική Υπηρεσία της Νομαρχίας απ' ευθείας στον ιδιοκτήτη του ακινήτου, με τον οποίο η υπηρεσία υπογράφει ιδιωτικό συμφωνητικό μίσθωσης .Το ποσό για την επιδότηση είναι περίπου 36 € το μήνα .

5.2.2. ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ .

Οι παροχές υπηρεσιών περιλαμβάνουν βασικά δυο κατηγορίες την εξωιδρυματική και την ιδρυματική περίθαλψη .

5.3. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ .

5.3.1.ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ.

Στόχος των προγραμμάτων αυτών είναι η παραμονή του ηλικιωμένου, όσο το επιτρέπουν οι συνθήκες ,στο οικογενειακό του περιβάλλον, κοντά στους συγγενείς και τους φίλους του .

Το πρώτο οργανωμένο πρόγραμμα βοήθειας στο σπίτι ξεκίνησε ο Ερυθρός Σταυρός το 1988 και στην συνέχεια ο Δήμος Κερατσινίου με επιδότηση από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας .

Υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας για ηλικιωμένους στο πλαίσιο λειτουργίας των δημόσιων φορέων πρόνοιας παρέχονται μέσω του θεσμού των Κέντρων Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.) .

Το πρόγραμμα αυτό ενδέχεται να περιλαμβάνει κοινωνικές υπηρεσίες καθαριότητας, γεύματα στο σπίτι, πρακτικές εξυπηρέτησης, συμβουλές αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου, εγκαθίδρυση συστήματος συναγερμού (tele-alarm) οργανωμένη ψυχαγωγία και μετακινήσεις .Η Ιατρική φροντίδα είναι δεδομένη και απαραίτητη για τους ηλικιωμένους και παρέχεται μέσα από το πρόγραμμα αυτό .⁸⁰

5.3.2. Κέντρα Ανοικτής Περίθαλψης Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.)

Από το 1979 το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας ίδρυσε τα Κέντρα Ανοικτής Περίθαλψης Ηλικιωμένων .(Κ.Α.Π.Η.) τα οποία από το 1983, έχουν περιέλθει στην αρμοδιότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

Τα Κ.Α.Π.Η. αποτελούν ένα νέο σύγχρονο πρόγραμμα παροχής υπηρεσιών στους ηλικιωμένους που ζουν μόνοι τους ή ως μέλη μιας οικογένειας .Ιδρύονται στις συνοικίες των μεγαλουπόλεων, όπου το πρόβλημα της μοναξιάς του ηλικιωμένου παρουσιάζεται οξύτερο .Προσφέρουν συντροφιά, ψυχαγωγία οργανωμένη, φυσιοθεραπεία, εργασιοαπασχόληση, ιατρικές φροντίδες, βοήθεια στο σπίτι .

Όσοι έχουν συμπληρώσει το 60^ο έτος της ηλικίας, κατοικούν στην περιοχή του Κέντρου και το επιθυμούν, μπορούν να εγγραφούν ως μέλη. καταβάλλοντας ,ένα συμβολικό ποσό ως δικαίωμα εγγραφής .

Τα Κ.Α.Π.Η. αποτελούν ένα χώρο συνάντησης των ηλικιωμένων αλλά και παροχής υπηρεσιών (όπως φυσιοθεραπεία, εργασιοθεραπεία, ιατροφαρμακευτική φροντίδα) και κοινωνικών υπηρεσιών από Κοινωνικούς λειτουργούς οι οποίοι έχουν και την ευθύνη για τον συντονισμό του όλου προγράμματος .

Τα προγράμματα σε κάθε Κ.Α.Π.Η. αποσκοπούν στην κοινωνικοποίηση, τη δημιουργική απασχόληση και την πρόληψη ασθενειών σε ηλικιωμένα άτομα .Αποβλέπουν κυρίως στην εξασφάλιση της κινητικότητας, της αυτονομίας και της δραστηριοποίησης των ηλικιωμένων μέσα στην κοινότητα .

5.3.3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ» .

Το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» για ηλικιωμένους εγκαινιάστηκε το 1994 και άρχισε να εφαρμόζεται σε πιλοτικό επίπεδο το 1996 .

⁸⁰ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, Το Ελληνικό μοντέλο των κοινωνικών υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα 2001, σελ.198.

Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας εγκρίνει, συντονίζει και εποπτεύει τα προγράμματα “Βοήθεια στο Σπίτι”. Σκοπός των προγραμμάτων αυτών είναι η κάλυψη των βασικών αναγκών κοινωνικής φροντίδας για την αξιοπρεπή και αυτόνομη διαβίωση των ηλικιωμένων, καθώς και των ατόμων που αντιμετωπίζουν πρόσκαιρα ή μόνιμα κοινωνικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας ή αναπηρίας .

Προτεραιότητα δίδεται μάλιστα σε κατηγορίες ηλικιωμένων που αντιμετωπίζουν πρόσθετα προβλήματα ,όπως εκείνοι που :

–δεν αυτοεξυπηρετούνται πλήρως

–χρειάζονται ειδική φροντίδα

–διαβιούν μοναχικά

–δεν έχουν επαρκείς πόρους ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής τους αφενός και αφετέρου να διατηρηθούν οι ίδιοι και οι οικογένειές τους στον κοινωνικό ιστό, παραμένοντας στο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον .⁸¹

Τα προγράμματα “Βοήθεια στο Σπίτι” έχουν ιδίως ως περιεχόμενο :

α. Τη διερεύνηση, καταγραφή, επεξεργασία και μελέτη των αναγκών των κατηγοριών που αναφέρονται και προηγουμένως και την κοινωνική χαρτογράφησή τους .

β. Την κάλυψη βασικών αναγκών των εξυπηρετούμενων με την οργάνωση και συστηματική παροχή υπηρεσιών κοινωνικής εργασίας, ψυχοκοινωνικής στήριξης, νοσηλευτικής φροντίδας, φυσικοθεραπείας, εργοθεραπείας και οικογενειακής βοήθειας .

γ. Την ενημέρωση των εξυπηρετούμενων για τα δικαιώματά τους και την επαφή τους με τις αρμόδιες υπηρεσίες υγείας- πρόνοιας .

δ. Τη διευκόλυνση των εξυπηρετούμενων για την συμμετοχή τους στις θρησκευτικές, πολιτιστικές, ψυχαγωγικές και κοινωνικές δραστηριότητες.⁸²

5.3.4.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΔΟΧΗΣ .

Αν και στη χώρα μας δεν είναι διαδεδομένη, αυτή η μορφή φροντίδας αρχίζει να ενθαρρύνεται ως εναλλακτική λύση φροντίδας στην κοινότητα, με στόχο την αποτροπή της ιδρυματικής φροντίδας και την ανάπτυξη συναισθηματικών δεσμών μοναχικών κυρίως υπερηλίκων μέσα στην κοινότητα με κάποια οικογένεια .

⁸¹ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, Το Ελληνικό μοντέλο των κοινωνικών υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα 2001, σελ.198. Κρεμάλη Κ., Το δικαίωμα του ατόμου για Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα 1991 σελ. 211-213.

⁸² Κρεμάλη Κ., Το δικαίωμα του ατόμου για Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα 1991 σελ. 211-213.

5.3.5. ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ .

Σε αντίθεση με την Ιδρυματική περίθαλψη, τα κοινοτικά προγράμματα για τους ηλικιωμένους είναι μια πρόσθετη εξέλιξη στην χώρα μας και δεν έχουν οργανωθεί σε εθνική κλίμακα

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1960, το Ίδρυμα Κοινωνικής Εργασίας (Ι.Κ.Ε.) ξεκίνησε στα Άνω Πετράλωνα ένα πρόγραμμα Αστικής Κοινωνικής Ανάπτυξης .Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος λειτούργησε η Λέσχη Γερόντων .Σκοπός της λέσχης ήταν η παροχή υπηρεσιών σε ηλικιωμένα μοναχικά άτομα .Στη λέσχη τα άτομα αυτά που στην πλειοψηφία τους ήταν πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία παρέχονταν ψυχαγωγία (χορός, εκδρομές), δημιουργική απασχόληση, φαγητό το μεσημέρι, δωρεάν ιατροφαρμακευτική φροντίδα από τους γιατρούς της περιοχής, παροχή φαρμάκων και παραπομπή σε νοσοκομεία..

Σήμερα εξακολουθούν να υπάρχουν Λέσχες .Οι δραστηριότητες ποικίλουν από λέσχη σε λέσχη : κατά βάση περιλαμβάνουν προγράμματα οργανωμένης ψυχαγωγίας και απασχόλησης με χορευτικές εκδηλώσεις, θεατρικές παραστάσεις, χορωδίες, ομάδες συζήτησης και χειροτεχνίας. Οι λέσχες διοργανώνουν επίσης εκδρομές σε αρχαιολογικούς χώρους και άλλες περιοχές φυσιολατρικού ή θρησκευτικού ενδιαφέροντος .Τα έξοδα καλύπτονται από τους ίδιους, το ταμείο της λέσχης και από την οικονομική συμμετοχή του Δήμου . Παράλληλα στην λέσχη προσφέρεται κοινωνική φροντίδα και συμβουλευτικές υπηρεσίες από κοινωνικούς λειτουργούς .⁸³

Μια ποικιλία εθελοντικών οργανώσεων συχνά συνδεδεμένων με την εκκλησία, μεταξύ των οποίων ορισμένες είναι μικρές και άλλες μεγάλες, όπως ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός και η ΧΕΝ ,προσφέρουν ορισμένες εξυπηρετήσεις σε περιορισμένο αριθμό ηλικιωμένων και άλλων απόρων ατόμων, όπως γεύματα, ρουχισμό και κάποια χρηματική ενίσχυση . Ο κάπως αποσπασματικός χαρακτήρας των υπηρεσιών τους όμως, δυσχεραίνει την αξιολόγηση της έκτασης των υπηρεσιών τις οποίες πρόσφεραν .

Επίσης ειδικά προγράμματα για ηλικιωμένους προσφέρονται στα πλαίσια των κέντρων φροντίδας οικογένειας που ανήκουν στον Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας και τα οποία λειτουργούν κυρίως στην Αθήνα και στην Θεσσαλονίκη .

Έχει επίσης αρχίσει ένα νέο πρόγραμμα το οποίο έχει σαν σκοπό να ενθαρρύνει τις οικογένειες να κρατήσουν άτομα με χρόνιες σοβαρές αναπηρίες στο σπίτι .Παρέχεται μηνιαίο επίδομα σε χρόνια ασθενείς εφ' όσον είναι ανασφάλιστοι και δεν νοσηλεύονται σε ίδρυμα ή νοσοκομείο .

⁸³ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. Έλλην, Αθήνα 1990, σελ. 307-309.

5.4. ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ .

Οι Υπηρεσίες Ιδρυματικής περίθαλψης των ηλικιωμένων παρέχονται μέσω ειδικών μονάδων κλειστής φροντίδας που λειτουργούν με τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ. και υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας .Από θεσμική άποψη οι φορείς που παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες εντάσσονται στην κατηγορία των Οίκων Ευγηρίας.

Ιδρύματα κλειστής περίθαλψης για τους ηλικιωμένους λειτουργούν και υπό την αιγίδα του Δημοσίου, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, από Οργανώσεις του Εθελοντικού Τομέα και από τον κερδοσκοπικό τομέα .

Τα ιδρύματα κλειστής περίθαλψης χωρίζονται σε δύο κατηγορίες :

1. Στους Οίκους Ευγηρίας , στους οποίους εισάγονται ηλικιωμένα άτομα που δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν πλήρως και
2. Στα Θεραπευτήρια Χρονίων παθήσεων, τα οποία δέχονται κατάκοιτους που πάσχουν από χρόνιες (ανίατες) παθήσεις .

Η πολιτική του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας για την περίθαλψη των ηλικιωμένων έχει δώσει έμφαση στην εξωιδρυματική μορφή φροντίδας .Δεν πρέπει όμως να παραβλέπεται το γεγονός ότι ένα ποσοστό ηλικιωμένων, ανεξάρτητα από την έκταση και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην κοινότητα, χρειάζεται –λόγω βιολογικών διεργασιών- ιδρυματική φροντίδα .

Το ίδρυμα πρέπει να θεωρείται ένας απαραίτητος κρίκος στην αλυσίδα των προγραμμάτων τα οποία είναι αναγκαία για την κάλυψη των αναγκών των ηλικιωμένων .Αρκεί η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στο ίδρυμα να είναι του κατάλληλου επιπέδου και η εισαγωγή και παραμονή στο ίδρυμα να γίνεται με επιστημονικά κριτήρια και με μοναδικό κίνητρο την κάλυψη των αναγκών του ηλικιωμένου .

Για την **εισαγωγή σε Οίκο Ευγηρίας** , απαραίτητες προϋποθέσεις είναι:

- Το άτομο πρέπει να έχει συμπληρώσει το 65^ο έτος της ηλικίας του.
- Ιατρικό πιστοποιητικό, κατά προτίμηση ιατρού, κρατικού νοσοκομείου, στο οποίο να βεβαιώνεται ότι :
  - το προς εισαγωγή άτομο είναι αυτοεξυπηρετούμενο
  - δεν φέρει σύνδρομο διανοητικής αναπηρίας ή φέρει σύνδρομο, το οποίο όμως δεν φτάνει μέχρι διεγέρσεων, ώστε να γίνεται ανήσυχος και ακατάλληλος για συμβίωση .
  - δεν πάσχει από επιληψία .
  - δεν φέρει κατακλίσεις ή άλλα δυσεπούλιστα τραύματα
  - δεν πάσχει από μολυσματικές ασθένειες, σύφιλη ή φυματίωση .

- δεν πάσχει από οξύ νόσημα που απαιτεί ειδική νοσηλεία ή από καρκίνο .
- Απόφαση οικονομικής αδυναμίας
- Έκθεση Κοινωνικής Έρευνας που συντάσσεται από Κοινωνικό Λειτουργό της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης του τόπου κατοικίας ή διαμονής .
- Στοιχεία ταυτότητας .⁸⁴

Στα Ιδρύματα ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή, παρέχεται στέγη, τροφή, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και φροντίδα από κοινωνικούς λειτουργούς. Καταβάλλεται προσπάθεια ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες των Ιδρυμάτων, για την παροχή ψυχαγωγίας, φυσιοθεραπείας και απασχολήσεως .Οι περιθαλπόμενοι συμμετέχουν ανάλογα με τις οικονομικές τους δυνατότητες στην κάλυψη των δαπανών περιθάλψεώς τους .

Για την εισαγωγή σε θεραπευτήριο χρόνιων παθήσεων προϋπόθεση είναι το άτομο να είναι ηλικίας άνω των 18 ετών και στην συνέχεια όλες οι προαναφερθείσες προϋποθέσεις που ισχύουν και κατά την εισαγωγή σε Οίκο Ευγηρίας .

---

⁸⁴ Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ,Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης , Οδηγός του πολίτη, Τόμος Α΄ ,Αθήνα, Οκτώβριος 2000 .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ Α.Μ.Ε.Α .

6.1. ΓΕΝΙΚΑ .

Σύμφωνα με τον ορισμό του Κοινωνικού Συμβουλίου του Ο.Η.Ε (1975), ο όρος «ανάπηρος» αναφέρεται σε οποιοδήποτε άτομο που δεν μπορεί να εξασφαλίσει μόνο του όλες ή ένα μέρος από τις ανάγκες μιας φυσιολογικής ατομικής ή και κοινωνικής ζωής λόγω κάποιου εκ γενετής ή επίκτητου σωματικού ή διανοητικού μειονεκτήματος. Η μειονεξία του αναπήρου συνεπώς, άσχετα από τη μορφή και από το χρόνο που εκδηλώνεται προκαλεί μερική ή ολική απώλεια της ικανότητας του ατόμου να καλύπτει τις ανάγκες του.

Η παγκόσμια οργάνωση υγείας (Π.Ο.Υ) στην κατάταξη της αναπηρίας (1980) διαφοροποιεί την ανεπάρκεια από τις ειδικές ανάγκες και τη μειονεξία .Η έννοια των ειδικών αναγκών υποδηλώνει μια απόκλιση από το « κανονικό» πλαίσιο ικανότητας του ατόμου σωματικής ή διανοητικής.⁸⁵

Η γενική συνέλευση λοιπόν του ΟΗΕ, με την ευκαιρία του Διεθνούς Έτους των αναπήρων στη διακήρυξη και ειδικότερα στο άρθρο 6 αναφέρει «το δικαίωμα των αναπήρων για ιατρική και ψυχολογική παρακολούθηση, κοινωνική αποκατάσταση, επαγγελματική εκπαίδευση και απασχόληση» και όποιες άλλες υπηρεσίες θα τους επιτρέψουν και θα επισπεύσουν την διαδικασία της ένταξης ή επανένταξης τους στο κοινωνικό σύνολο .Στο άρθρο 9 ορίζεται ότι «ο ανάπηρος πρέπει να ζει με τη φυσική ή θετή του οικογένεια .Αν είναι αναπόφευκτη η παραμονή του σε ειδικό ίδρυμα, τότε το περιβάλλον του ιδρύματος και οι συνθήκες ζωής μέσα σε αυτό θα πρέπει να προσεγγίσουν κατά το δυνατόν, τις συνθήκες φυσιολογικής διαβίωσης των ανθρώπων της ηλικίας τους.»

Σε πρακτικό επίπεδο οι διακηρύξεις του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των αναπήρων βρήκαν έκφραση στη υιοθέτηση της πολιτικής της αποιδρωματοποίησης και της πολιτικής της ομαλοποίησης.

Η πολιτική αυτή βασίζεται στην αρχή ότι ο ανάπηρος είναι πολίτης που έχει τα ίδια δικαιώματα όπως και ο αρτιμελής, και πρέπει να βοηθηθεί ώστε να ενταχθεί στη ζωή της κοινότητας .Κεντρικός άξονας στον καθορισμό στόχων για κάθε ασθενή – φιλοξενούμενο είναι η παραμονή του στο ελάχιστο για την περίπτωση του περιοριστικού πλαισίου και η κοινωνική και επαγγελματική του αποκατάσταση. Σημαντική θεωρείται η συμβολή της σύγχρονης τεχνολογίας στην αποκατάσταση πολλών μορφών αναπηρίας, και την ένταξη των αναπήρων στην κοινότητα.

⁸⁵ Σταθόπουλος Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΕΛΛΗΝ, Αθήνα 1999, σελ.323.

Με τις σύγχρονες τεχνικές είναι δυνατή η προσαρμογή των διαφόρων εξαρτημάτων – βοηθημάτων προσθετικής, αμαξιδίων και αυτοκινήτων ακόμη και στις ανάγκες του συγκεκριμένου αναπήρου σε αντίθεση με το παρελθόν όπου ο ανάπηρος έπρεπε να προσαρμοστεί στο αυτοκίνητο. Με αξιοποίηση των ηλεκτρονικών υπολογιστών έχουν την δυνατότητα να πληροφορούνται για τα θέματα που τους απασχολούν και να επικοινωνούν με ανθρώπους που έχουν τα ίδια προβλήματα ή ενδιαφέροντα σε ολόκληρο σχεδόν τον κόσμο. Οι εξελίξεις αυτές παίζουν καθοριστικό ρόλο στην ένταξη των αναπήρων στην οικογένεια και την κοινωνία γενικότερα.⁸⁶

6.2. ΙΣΧΥΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Στη χώρα μας έχουν ληφθεί νομοθετικά μέτρα με τα οποία προωθείται η ένταξη των αναπήρων στην κοινότητα .Αντί του όρου « ανάπηρος » χρησιμοποιείται όλο και πιο συχνά ο όρος « άτομα με ειδικές ανάγκες», με σκοπό να μειωθεί η συναισθηματική φόρτιση και προκατάληψη που συνδέεται με τον όρο ανάπηρος .Παράλληλα όμως οι ανάπηροι μέσα από τα σωματεία τους, προτείνουν την καθιέρωση του όρου « άτομα με ειδικές δεξιότητες» αντί των άλλων όρων.

Με το νόμο 1648/1986 παρέχεται ειδική προστασία σε άτομα με ειδικές ανάγκες ηλικίας 15-65 ετών που έχουν περιορισμένες ικανότητες για επαγγελματική αποκατάσταση. Προκειμένου να διευκολυνθεί η κινητικότητα των αναπήρων και η ένταξή τους στη ζωή της κοινότητας , θεσπίστηκε η δωρεάν μετακίνηση εκείνων που έχουν ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω, στις αστικές συγκοινωνίες της περιοχής στην οποία κατοικούν, και με έκπτωση 50% στις τιμές των εισιτηρίων των υπεραστικών συγκοινωνιών.⁸⁷

Η πολιτεία σήμερα στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων , προσφέρει στους ανάπηρους διάφορες παροχές και κάνει διευκολύνσεις για καλύτερη ποιότητα ζωής και κοινωνική επανένταξη.

Τα μέτρα που εφαρμόζει είναι τα παρακάτω:

1. Επιδόματα – Παροχές

- με το Ν. 1140/80 χορηγείται ειδικό επίδομα στους παραπληγικούς και τετραπληγικούς, που ζουν εκτός ιδρυμάτων. Όσοι μένουν σε ιδρύματα , παίρνουν το 1/3 του επιδόματος. Όσοι μένουν στα ΚΕΑ, καθώς και όσοι εργάζονται παίρνουν το μισό.

⁸⁶ Εκλογή, Απρίλιος, 1990, σελ. 34.

⁸⁷ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΕΛΛΗΝ, Αθήνα 1999 ,σελ.329 .

- Χορηγείται πλήρης σύνταξη στους παραπληγικούς και τετραπληγικούς, που εργάζονται στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα και είναι ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ, έπειτα από 20 χρόνια υπηρεσίας.
- Χορηγούνται κατά προτεραιότητα στεγαστικά δάνεια.
- Χορηγούνται δωρεάν αναπηρικά αμαξίδια και τεχνητά μέλη από το ΙΚΑ.
- Ο ΟΑΕΔ επιδοτεί για ένα χρόνο, τους εργοδότες που προσλαμβάνουν στις επιχειρήσεις τους ανάπηρους και συμμετέχει μ' ένα ποσό ανάλογο στη διαμόρφωση ενός κατάλληλου χώρου , όπου εργάζονται οι ανάπηροι.

2. Φοροαπαλλαγές :

- δικαιούνται αδασμολόγητα αυτοκίνητα, μέχρι 1650 κυβ.εκ. ανάπηροι πάνω από 4 έτη με αναπηρία 67% και άνω, και μέχρι 2000 κυβικά παραπληγικοί και τετραπληγικοί (Ν 1731/87) . Επίσης με τον νόμο 1798/88 επεκτάθηκε η εισαγωγή αδασμολόγητων αυτοκινήτων και σε άτομα με ελαφρότερες αναπηρίες , καθώς και στους τυφλούς.
- Γίνονται κάποιες φορολογικές απαλλαγές σε άτομα με ποσοστό αναπηρίας πάνω από 67%.

3. Μετακινήσεις αναπήρων

- δικαιούνται μισό εισιτήριο, παραπληγικοί και τετραπληγικοί, που ταξιδεύουν με την ολυμπιακή αεροπορία στις γραμμές του εξωτερικού.
- Μισό επίσης εισιτήριο δικαιούνται οι παραπληγικοί και τετραπληγικοί ,που ταξιδεύουν με πλοίο και μισό για τα αυτοκίνητά τους.
- Μισό εισιτήριο πληρώνουν και οι ανάπηροι, άλλων κατηγοριών , στις αστικές μόνο συγκοινωνίες.

4. Εκπαίδευση- Αθλητισμός

- με το Ν. 1566/85 , η πολιτεία μέσω του Υπουργείου Παιδείας, αναλαμβάνει την ειδική αγωγή, και επαγγελματική εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- Δίνεται ευκαιρία σε άτομα με ειδικές ανάγκες, να παρακολουθούν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, του ΟΑΕΔ. Το ποσοστό ατόμων με ειδικές ανάγκες ανέρχεται σε 10% επί του συνόλου των εκπαιδευομένων.
- Στη γενική γραμματεία αθλητισμού, υπάρχει γραφείο ειδικού αθλητισμού και τα ΤΕΦΑ , (Τμήμα Επιστημονικής Φυσικής Αγωγής) δίνουν, στο 4^ο έτος ειδική εκπαίδευση, σε φοιτητές, που θέλουν να ασχοληθούν με τον ειδικό αθλητισμό.

5. Επαγγελματική απασχόληση.

Με τον Ν.1648/86

- καθιερώνονται ευνοϊκότερες ρυθμίσεις για την απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. (π.χ προσλήψεις τυφλών στο δημόσιο σε ποσοστό 100% για κενές θέσεις τηλεφωνητών, προσλήψεις ατόμων με ειδικές ανάγκες , σε ποσοστό 5%, επί των θέσεων των υπαλλήλων και 20%, επί των θέσεων του βοηθητικού προσωπικού)

6. Κοινωνικός τουρισμός

Με μια μικρή οικονομική συμμετοχή , παρέχεται δυνατότητα κοινωνικού τουρισμού, σε ξενοδοχεία του Ε.Ο.Τ και σε άλλα ξενοδοχειακά συγκροτήματα , καθώς επίσης και η ελεύθερη είσοδος στις πλαζ του Ε.Ο.Τ.⁸⁸

Επιπρόσθετα πρέπει να αναφέρουμε ότι η αναπηρία ως κατάσταση ανάγκης για προνοιακή προστασία δεν εξαρτάται από το χρόνο ανικανότητας προς εργασία. Αποφασιστικό στοιχείο στα σχετικά προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας είναι η ουσιαστική παρεμπόδιση της προσωπικότητας του ατόμου να αναπτυχθεί ελεύθερα και αυτοδύναμα. Αυτός είναι ο λόγος που η σχετική μέριμνα περιλαμβάνει συνήθως πέρα από την επαγγελματική αποκατάσταση , μέτρα κοινωνικής επανένταξης , ακόμη και υπηρεσίες ψυχολογικής αναπροσαρμογής.

Πιο συγκεκριμένα τα προγράμματα κοινωνικής προστασίας των ατόμων με ειδικές ανάγκες μπορούν να διακριθούν σε προγράμματα:

- ❖ φυσικής αποκατάστασης (διάγνωσης και μερικής αντιμετώπισης της αναπηρίας)
- ❖ εκπαίδευσης (ανάδειξης των δυνάμεων και δεξιοτήτων του αναπήρου)
- ❖ απασχόλησης (εξεύρεσης ή δημιουργίας θέσεων εργασίας για μειονεκτικά άτομα) άμεσης οικονομικής ενίσχυσης (οικονομικών απαλλαγών)

Πιο αναλυτικά , περιγράφονται παρακάτω :

➤ Προγράμματα φυσικής αποκατάστασης .

Στα προγράμματα **ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ** εντάσσονται οι κοινωνικές παροχές ανοιχτής και κλειστής περίθαλψης. Εδώ ανήκει η προνοιακή βοήθεια από τους ιατροπαιδαγωγικούς σταθμούς και υπηρεσίες, όπου προσφέρονται κυρίως διαγνωστικές υπηρεσίες και κοινωνική εργασία .Στην ίδια κατηγορία υπάγεται και η προνοιακή μέριμνα από τα κέντρα περίθαλψης παιδιών του Π.Ι.Κ.Π.Α όπου παρέχεται εργοθεραπεία, φυσικοθεραπεία προσωρινή νοσηλεία και κλειστέ

⁸⁸ Κουκουλογιάννου – Δορζιωτου Ε., Αποκατάσταση ατόμων με ειδικές ανάγκες, Αθήνα 1992, σελ.305

προστασία σε άτομα με κινητικές δυσχέρειες, εφ' όσον αυτά αντιμετωπίζουν σοβαρά οικογενειακά και κοινωνικά προβλήματα.

Η ανάγκη προσέγγισης αυτών των περιπτώσεων και ο εξατομικευμένος χαρακτήρας των υπηρεσιών αποκλείουν την υπαγωγή τους στο περιεχόμενο ενός δικαιώματος για κοινωνική πρόνοια.

- **Προγράμματα εκπαίδευσης** .Στα προγράμματα **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ** περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα ευρύτερα προγράμματα ειδικής αγωγής και επαγγελματικής εκπαίδευσης καθώς και ιδιαίτερα προγράμματα όπως τα αναφερόμενα στην εκπαίδευση των τυφλών.

Η ειδική αγωγή πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και η ειδική επαγγελματική εκπαίδευση, παρέχονται δωρεάν από το κράτος σε δημόσια σχολεία .⁸⁹ Η μορφή των σχολείων προσδιορίζεται από το είδος και το βαθμό των ειδικών αναγκών κάθε ατόμου .

Η λειτουργία του θεσμού της ειδικής αγωγής στη χώρα μας στηρίζεται πλέον σε ένα σύγχρονο νομοθετικό πλαίσιο που υιοθετήθηκε το 2000 με την έκδοσή του Ν. 2817/14.3.2000 «Εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 78). Το νέο πλαίσιο κατοχυρώνει τις αρμοδιότητες των φορέων σχεδιασμού και υλοποίησης των σχετικών δράσεων, προβλέποντας και πάλι τον επιτελικό ρόλο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ως αποκλειστικό φορέα για την ειδική αγωγή ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες .

Από οργανωτική άποψη, η ειδική αγωγή εξειδικεύεται μέσω προγραμμάτων γενικής και τεχνικής- επαγγελματικής εκπαίδευσης, τα οποία υλοποιούνται στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης .⁹⁰

Οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μπορούν να φοιτούν :

- Στη συνήθη σχολική τάξη με παράλληλη στήριξη από εκπαιδευτικό ειδικής αγωγής, ο οποίος υπηρετεί στα Κέντρα Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (ΚΔΑΥ) ή στις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής .
- Σε ειδικά οργανωμένα και κατάλληλα στελεχωμένα τμήματα ένταξης που λειτουργούν στο πλαίσιο των σχολείων της γενικής και τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης .

Εμφανίζονται όμως και περιπτώσεις όπου η φοίτηση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα σχολεία του κοινού εκπαιδευτικού συστήματος ή στα τμήματα ένταξης καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη, λόγω του είδους και του βαθμού του προβλήματός τους .Είναι προφανές ότι τότε δεν μπορούν τα ενδιαφερόμενα άτομα

⁸⁹ άρθρα 16 και 21 του Ν. 1566/85 .

⁹⁰ Σύμφωνα με το άρθρο 1§11 Ν. 2817/2000 τα σχολεία αυτά οργανώνονται, στελεχώνονται, εξοπλίζονται και υποστηρίζονται κατάλληλα, ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία διδακτική και ψυχοπαιδαγωγική υποστήριξη των ατόμων αυτών .

να παρακολουθήσουν τα προγράμματα γενικού τύπου, αλλά παραπέμπονται σε προγράμματα ειδικού τύπου, τα οποία εφαρμόζονται : Σε αυτοτελή σχολεία ειδικής αγωγής (Νηπιαγωγεία και δημοτικά, γυμνάσια, λύκεια ,Τεχνικά επαγγελματικά εκπαιδευτήρια (ΤΕΕ),εργαστήρια ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. (βλέπε παράρτημα 1)

➤ **Προγράμματα Απασχόλησης .**

Στην τρίτη κατηγορία που είναι τα **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ**, ανήκουν διάφορα κοινωνικά πλεονεκτήματα όπως η υποχρεωτική τοποθέτηση ενός ποσοστού μειονεκτικών προσώπων σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και σε δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και η προτίμηση κατά το διορισμό, την πρόσληψη, ή την επαγγελματική αποκατάσταση ατόμων με ειδικές ανάγκες .Πρόκειται για μέτρα που υλοποιούν τη δυσκολότερη αποκατάσταση των αναπήρων δηλαδή την επαγγελματική .Σε αυτήν την κατηγορία εντάσσεται και ο ΟΑΕΔ, ο οποίος επιχορηγεί εργοδότες που απασχολούν στις επιχειρήσεις τους άτομα με ειδικές ανάγκες.⁹¹

➤ **Προγράμματα Άμεσης Οικονομικής Ενίσχυσης .**

Στην τέταρτη κατηγορία ανήκουν τα **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΜΕΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ** ,ανάλογα με την μορφή της αναπηρίας .Αυτές χορηγούνται παράλληλα με τις προηγούμενες κοινωνικές υπηρεσίες .Ενδεικτικά αναφέρεται η επιδότηση τυφλών, των κωφαλάλων, των τετραπληγικών, βαριά ακρωτηριασμένων, των απόλυτα αναπήρων με αδυναμία αυτοεξυπηρέτησης, των βαριά ασθενών για δυο (2) χρόνια μετά την έξοδό τους από ιδρύματα, θεραπευτήρια κα .

➤ **Προγράμματα έμμεσης οικονομικής ενίσχυσης .**

Τέλος στην πέμπτη κατηγορία ανήκουν τα **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΜΜΕΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ** που υπάγονται ενδεικτικά η έκπτωση από το εισόδημα του φορολογούμενου αναπήρου, απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης πρώτης κατοικίας κα.

Σε πραγματικό δικαίωμα με προνοιακά χαρακτηριστικά, αλλά και από το θεσμό της κοινωνικής ασφάλισης, ανάγεται η απαίτηση των ασφαλιζόμενων μισθωτών για κάλυψη δαπανών τους, από την αγωγή με ειδική εκπαίδευση ή περίθαλψη των σωματικά ή δυσπροσάρμοστων παιδιών σε άσυλα ή άλλα

⁹¹ Κουκουλογιάννου – Δορζιωτου Ε. ,Αποκατάσταση ατόμων με ειδικές ανάγκες, Αθήνα 1992, σελ.325

εκπαιδευτήρια .Πρόκειται για μία γενική ρύθμιση με ιδιαίτερη πρακτική σημασία, και παρακάμπτονται έτσι οι αυστηρότητες, προϋποθέσεις και οι περιορισμοί της προστασίας από την κοινωνική πρόνοια .Με την αποφασιστική αυτή διερεύνηση της έννοιας «περίθαλψης » ως ασφαλιστικής παροχής, διευκολύνεται και η πρόσβαση σε κατάλληλους ιδιωτικούς φορείς κοινωνικής προστασίας.⁹²

6.3. ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΜΟΡΦΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

6.3.1.ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΩΦΩΣΗΣ Ή ΒΑΡΗΚΟΪΑΣ

Τα άτομα αυτά δεν είναι απαραίτητο να έχουν ανικανότητα ομιλίας .Για το λόγο αυτό σήμερα χρησιμοποιείται γενικά και αόριστα ο όρος «κωφάλαλοι» .Με ειδική εκπαίδευση ακόμη, άτομα τα οποία έχουν πρόβλημα ακοής μπορούν να ομιλούν .Τα άτομα με προβλήματα κώφωσης έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στον άνθρωπο, τόσο πιο πολλές όσο πιο νωρίς προσβάλλουν το άτομο .Εκτός από την αδυναμία ανάπτυξης της ομιλίας, δημιουργούνται στο παιδί σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα, διαταραχές συμπεριφοράς, και δευτερεύουσα νοητική υστέρηση, γιατί δεν μαθαίνει έννοιες που αποκτώνται με την ομιλία.⁹³

Αιτιολογία:

- Κληρονομικά αίτια
- Ενδομήτριοι παράγοντες , όπως λοιμώξεις, φάρμακα κ.α
- Βλάβες κατά τη διάρκεια του τοκετού
- Επίκτητοι παράγοντες

Τα τελευταία χρόνια η θεραπεία των κωφών, έχει αναπτύξει μεγάλη πρόοδο, με τη χρησιμοποίηση ηλεκτροακουστικών ενισχυτικών συσκευών .Εκτός από τη χρησιμοποίηση ηλεκτροακουστικών συσκευών, μαθαίνονται η χειλοανάγνωση, δηλαδή μάθηση της ομιλίας με κινήσεις των χειλιών, και επίσης μαθαίνουν να συνεννοούνται με νεύματα .Η γλώσσα των νευμάτων είναι διεθνής .Επίσης υπάρχει διεθνές αλφάβητο για τους κωφάλαλους που στηρίζεται στις κινήσεις των δακτύλων, των χεριών, και αποτελεί τη γλώσσα των κωφαλάλων.

Παροχές σε χρήμα

Με υπουργική απόφαση παρέχεται μηνιαία οικονομική ενίσχυση σε άτομα που πάσχουν από κώφωση ή βαρηκοΐα η οποία το 2003 ανέρχεται στο ποσό των 162 ευρώ .Σε παιδιά άνω των 18 ετών παρέχεται το επίδομα άσχετα αν είναι

⁹² Ειδική εκπαίδευση στην Ελλάδα , εκδόσεις gutenber Αθήνα 1999 σελ .89

⁹³ Η Ειδική Εκπαίδευση στην Ελλάδα, παιδαγωγική σειρά, Αθήνα, 1989, σελ.133

ασφαλισμένα ή ανασφάλιστα, εφ' όσον δεν επιχορηγούνται για τον ίδιο λόγο από άλλο πρόγραμμα του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Επιχορηγούνται επίσης άτομα ηλικίας 19-25 χρονών, εφ' όσον φοιτούν, κωφοί ηλικίας 19-65 ετών οι οποίοι είναι ανίκανοι να εργαστούν, και υπερήλικες άνω των 65 ετών, εάν δεν λαμβάνουν για την ίδια αιτία από το δημόσιο ή από άλλη πηγή, ενίσχυση ίση ή μεγαλύτερη προς το επίδομα του Υπουργείου. Αν το επίδομα το οποίο λαμβάνουν είναι μικρότερο από αυτό του Υπουργείου, τους καταβάλλεται η διαφορά.

Το επίδομα κώφωσης δεν συνδέεται με την σύνταξη από ασφαλιστικό οργανισμό, την οποία δικαιούται ο ανάπηρος από κώφωση.

Παροχές σε είδος και σε υπηρεσίες

Η κώφωση στη βρεφική ηλικία επηρεάζει την ικανότητα του βρέφους να ακούει και άρα να μιμείται τους ήχους, γι' αυτό και καταλήγει στην απώλεια ομιλίας, αν δεν υπάρχει έγκαιρα διάγνωση και θεραπευτική αγωγή.

Οι φορείς του ιδιωτικού μη κερδοσκοπικού τομέα, οι σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων κωφών παιδιών, εξυπηρετούν περίπου 100 παιδιά εκτός από τα 400 περίπου που φοιτούν στα ιδρύματα του δημοσίου τομέα.

Με μια σειρά νόμων παρέχεται επίσης το δικαίωμα σε παιδιά που πάσχουν από κώφωση να εγγράφονται χωρίς εξετάσεις στα λύκεια, τα Α.Τ.Ε.Ι και Α.Ε.Ι της χώρας. Ωστόσο το δικαίωμα της φοίτησης από μόνο του, όσο σημαντικό και αν είναι, δεν είναι αρκετό, εάν δεν παρέχονται και υποστηρικτικές, συμβουλευτικές υπηρεσίες από ειδικούς παιδαγωγούς, ψυχολόγους, Κοινωνικούς Λειτουργούς, και λογοθεραπευτές ώστε να μπορούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που τους παρέχει ο νόμος. Η προηγμένη σήμερα ηλεκτρονική τεχνολογία συμβάλλει ουσιαστικά προς την εκπαίδευση των κωφών, αφού επιτρέπει την αξιοποίηση των όποιων δυνατοτήτων ακοής έχουν.⁹⁴

6.3.2. ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΑΣΗΣ

Άτομα με οπτική οξύτητα μικρότερη από το 1/20 της φυσιολογικής θεωρούνται τυφλά και τυγχάνουν διάφορα ευεργετήματα και παροχές από το κράτος. Τα κύρια αίτια της τύφλωσης σε βρέφη και μικρά παιδιά είναι κληρονομικές, μολυσματικές και λοιμώδεις ασθένειες. Στους ενήλικες η συνήθης αιτία τύφλωσης είναι από διάφορα ατυχήματα, ενώ οι υπερήλικες χάνουν το φως τους, από εκφυλιστικές, οπτικές αλλοιώσεις και ασθένειες όπως ο διαβήτης. Ο αριθμός των τυφλών υπολογίζεται σε 18000-20.000 άτομα σε όλη τη χώρα.

⁹⁴ Κουκλογιάννου –Δοριότου, Αποκατάσταση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες Αθήνα, 1992, σελ.57

Η όραση αποτελεί το πολυτιμότερο αγαθό του ανθρώπου και η απώλειά της συνεπάγεται σοβαρές επιπτώσεις στη ζωή και στην εξέλιξη του ατόμου. Είναι μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα, που αφορά όχι μόνο τους τυφλούς αλλά και τους γονείς και το περιβάλλον. Το υγιές οικογενειακό περιβάλλον αποτελεί προϋπόθεση της φυσιολογικής ανάπτυξης της προσωπικότητας του τυφλού παιδιού. Η αντίδραση του περιβάλλοντος απέναντι στον τυφλό αποτελεί την κύρια αιτία των διαταραχών του, παρά η ίδια η αναπηρία του.

Η αντιμετώπιση των δυσκολιών των τυφλών περιλαμβάνει : την εκπαίδευση, τη μόρφωση και την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Η παγκόσμια οργάνωση υγείας αναφέρει ότι οι κύριοι στόχοι των υπηρεσιών προς τα άτομα αυτά είναι η πρόληψη, η προσαρμογή και η εξομοίωση του τυφλού στη « φυσιολογική » κοινωνία.

Σε διάφορες χώρες της Ευρώπης υπάρχουν εξειδικευμένα προγράμματα για τους τυφλούς όπως π.χ στη Σουηδία χρησιμοποιούνται ηχητικά σήματα στις διαβάσεις, εφημερίδες σε κασέτες κτλ.⁹⁵

Παροχές σε χρήμα

Η οικονομική ενίσχυση προς τους τυφλούς ποικίλει ανάλογα με το βαθμό αναπηρίας, την επαγγελματική τους κατάσταση, την ασφαλιστική τους κάλυψη και το επίπεδο της εκπαίδευσής τους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, επιδοτούνται 18000 τυφλοί από τους οποίους οι 16000 είναι εργαζόμενοι και συνταξιούχοι και οι 2.300 ανασφάλιστοι και άνεργοι.

Φοιτητές και εργαζόμενοι, παιδιά μέχρι 18 ετών που φοιτούν σε σχολεία ή φιλοξενούνται σε οικοτροφεία του Κέντρου Εκπαιδεύσεως και Αποκατάστασης Τυφλών (Κ.Ε.Α.Τ) και στη σχολή τυφλών « ΗΛΙΟΣ» επιδοτούνται με το ποσό των 162 ευρώ μηνιαίως. Το ποσό αυτό δίνεται αφενός για να διασφαλίσει ένα σταθερό οικονομικό βοήθημα σε όσους δεν εργάζονται και αφετέρου, για να καλύψει πρόσθετες δαπάνες που έχουν οι εργαζόμενοι τυφλοί σε σχέση με τους υπόλοιπους εργαζόμενους και να αντισταθμίσει με αυτόν τον τρόπο την ανισότητα μεταξύ τυφλών και λοιπόν εργαζομένων.

Οι εργαζόμενοι τυφλοί μπορούν να συνταξιοδοτούνται μετά από 15 χρόνια σε ασφαλιστικούς φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Οι τυφλοί επιστήμονες (πανεπιστημιακού επιπέδου), που ασκούν αποδεδειγμένα την επιστήμη τους, καθώς και οι τυφλοί δικηγόροι οι οποίοι ασκούν το επάγγελμά τους παίρνουν κάποιο οικονομικό βοήθημα το οποίο ανέρχεται στα 274 ευρώ για τους δικηγόρους

⁹⁵ Μαντές, Παιδιά με Ειδικές Ανάγκες, εκδ. Μπαρμπυσινάκης, Θεσ/νίκη, 1992, σελ.108

και στα 328 ευρώ στους επιστήμονες Πανεπιστημιακού επιπέδου οι οποίοι ασκούν την επιστήμη τους .⁹⁶

Παροχές σε είδος και προσωπικές υπηρεσίες

Η απώλεια όρασης θεωρείται ίσως η πιο σοβαρή μορφή αναπηρίας σε όλες της κοινωνίες .Για το λόγο αυτό οι τυφλοί αντιμετωπίζονται με συμπόνια και θετική διάθεση από την αρχαιότητα .Έκφραση αυτής της συμπόνιας ήταν και η ίδρυση ειδικού σχολείου για τους τυφλούς .Η γραφή **Μπράιγ** είναι η πλέον καθιερωμένη διεθνώς μέθοδος ανάγνωσης και γραφής για τους τυφλούς .

Με την καθιέρωση της γραφής αυτής άρχισαν οι προσπάθειες για την ίδρυση σχολείων για τυφλούς .Στην αρχή υπήρχε αντίδραση, αλλά σταδιακά, έγινε κοινή πεποίθηση όσο νωρίτερα αρχίσουν τα τυφλά παιδιά την εκπαίδευσή τους, τόσο αυξάνονται οι πιθανότητες επιτυχίας.

Το 1906 ιδρύθηκε ο Οίκος Τυφλών για παιδιά ηλικίας 7-14 ετών γνωστός σήμερα ως Κ.Ε.Α.Τ που λειτουργεί ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) .Στο Κ.Ε.Α.Τ λειτουργούν νηπιαγωγείο , δημοτικό σχολείο, οικοτροφείο, και κοινωνική υπηρεσία για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στα παιδιά και στις οικογένειες τους .Ένα άλλο ίδρυμα ακόμη είναι ο Φάρος Τυφλών, που ιδρύθηκε το 1948 με σκοπό την επαγγελματική αποκατάσταση των ενηλίκων τυφλών, το οποίο λειτουργεί ως Ν.Π.Ι.Δ .Εκπαιδεύει τηλεφωνητές και στα εργαστήρια οι τυφλοί μαθαίνουν να κατασκευάζουν διάφορα αντικείμενα, τα οποία διατίθενται με σύμβαση στις ένοπλες δυνάμεις και σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες .Οι τυφλοί έχουν επίσης δικαίωμα εγγραφής χωρίς εξετάσεις στα Α.Τ.Ε.Ι και Α.Ε.Ι της χώρας.

Οι ανασφάλιστοι τυφλοί δικαιούνται δωρεάν νοσοκομειακής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης .Η προνομιακή μεταχείριση των τυφλών όσον αφορά την οικονομική ενίσχυση οφείλεται, στην ενεργό διεκδίκηση από τα σωματεία τα οποία έχουν οργανωθεί οι τυφλοί σε εθνική και διεθνή κλίμακα .

6.3.3. ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΚΙΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Τα άτομα αυτά έχουν κάποια αναπηρία η οποία τους εμποδίζει, σε μικρό ή μεγάλο βαθμό να κινούνται .Τέτοιοι είναι οι ημιπληγικοί, οι παραπληγικοί και οι τετραπληγικοί .Οι παραπληγικοί και οι τετραπληγικοί έχουν ολική παράλυση των κάτω άκρων, ή έχουν ακρωτηριασμένα και τα δυο άκρα .Το πρόβλημα των ατόμων αυτών με κινητικές αναπηρίες εντείνεται καθώς αυξάνουν κυρίως τα αυτοκινητιστικά ατυχήματα, συμπεραλαμβανομένων και των ατυχημάτων των μοτοσικλετιστών.

⁹⁶ www.eidiko.gr

Παροχές σε χρήμα

Όσοι ασφαλισμένοι παραπληγικοί και τετραπληγικοί είναι ανάκανοι για οποιαδήποτε βιοποριστική απασχόληση, επιχορηγούνται με οικονομικό βοήθημα. Το ύψος του επιδόματος αυτού είναι 20 φορές το ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη. Προϋπόθεση για τη χορήγηση του επιδόματος είναι η κρίση της πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής, με την οποία τα άτομα θεωρούνται ανάκανα για κάθε εργασία. Οι φοιτητές ΑΤΕΙ και ΑΕΙ λαμβάνουν ένα μηνιαίο επίδομα με το σκεπτικό ότι δεν μπορούν, λόγω κινητικής αναπηρίας των κάτω άκρων, να χρησιμοποιούν τα μαζικά μέσα επικοινωνίας.

Παροχές σε είδος και προσωπικές υπηρεσίες

Στο πλαίσιο της πολιτικής για την ένταξη των αναπήρων στην κοινότητα λαμβάνονται ειδικά μέτρα με τα οποία διευκολύνονται στις μετακινήσεις τους. Μερικά από αυτά είναι:

1. οι ανάπηροι του εμφύλιου πολέμου με πλήρη παράλυση των κάτω άκρων έχουν δικαίωμα να εισάγουν ατελώς αυτοκίνητα για την προσωπική τους εξυπηρέτηση. Επίσης λαμβάνουν ένα μηνιαίο επίδομα καυσίμων από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας μέσω της Δ/σης Κοινωνικής Πρόνοιας το οποίο ανέρχεται στα 151 ευρώ μηνιαίως.
2. το Εθνικό Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων (ΕΙΑΑ) τους παρέχει δωρεάν ορθοπεδικές συσκευές, αμαξίδια και άλλα βοηθητικά μέσα.
3. στα δημόσια κτίρια και τις μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει να υπάρχουν ειδικές προσβάσεις (ράμπες) για τους ανάπηρους.
4. τα πεζοδρόμια στις κύριες λεωφόρους και στο κέντρο των πόλεων είναι επικλινή ώστε να διευκολύνονται όσοι ανάπηροι κυκλοφορούν με αμαξίδια.

Τέλος ο ΟΑΕΔ έχει ειδικό τμήμα στελεχωμένο με κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους ειδικευμένους στον επαγγελματικό προσανατολισμό και άλλους ειδικούς, οι οποίοι τοποθετούν ανάπηρους στην ελεύθερη αγορά εργασίας.⁹⁷

6.3.4. ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΛΥΣΗ

Η εγκεφαλική παράλυση είναι μια βλάβη του εγκεφάλου. Η κύρια αιτία εγκεφαλικής παράλυσης είναι ο πρόωρος τοκετός. Άλλες αιτίες είναι ο παρατεταμένος και δύσκολος τοκετός, η ασφυξία, η τραυματική βλάβη του εγκεφάλου κατά τη διάρκεια του τοκετού κ.α. Η πιο συχνή όμως μορφή εγκεφαλικής παράλυσης είναι η σπαστική (65%). Για την Ελλάδα ο υπολογισμός σημαίνει 400

⁹⁷ Σταθόπουλο Π. Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΕΛΛΗΝ, Αθήνα 1999, σελ.355

σπαστικά βρέφη το χρόνο, ένα τουλάχιστον την ημέρα .Υπολογίζεται πως στη χώρα μας υπάρχουν 20000 σπαστικά άτομα.

Τα σπαστικά παιδιά ανάλογα με την έκταση της εγκεφαλικής βλάβης έχουν δυνατότητες για αποκατάσταση και ένταξη στην κοινωνική ζωή .Τα παιδιά αυτά πρέπει να παραπέμπονται σε ειδικές διαγνωστικές και θεραπευτικές υπηρεσίες, ώστε να εξετάζονται από διεπιστημονική ομάδα παιδιάτρων, ψυχολόγων, λογοθεραπευτών, ψυχιάτρων και κοινωνικών λειτουργών.

Παροχές σε χρήμα:

Από το 1884 έχει θεσπιστεί επίδομα το οποίο παρέχεται σε όσα παιδιά πάσχουν από εγκεφαλική παράλυση, ασχέτως εάν έχουν ασφαλιστική κάλυψη ή όχι. Το ποσό αυτό το 2003 ανέρχεται στα 245 ευρώ μηνιαίως .

Παροχές σε είδος και προσωπικές υπηρεσίες

Το ΠΙΚΠΑ έχει ιδρύσει διάφορες μονάδες για την περίθαλψη και την εκπαίδευση των παιδιών με εγκεφαλική παράλυση.

Παιδιά με εγκεφαλική παράλυση εξυπηρετούνται επίσης από οργανώσεις που ανήκουν στον εθελοντικό τομέα .Η Ελληνική Εταιρεία Προστασίας Αναπήρων Παίδων (ΕΛ.Ε.Π.Α.Α.Π) παρέχει υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού, εργοθεραπεία, κοινωνική εργασία και συμβουλευτική στους γονείς των παιδιών.

Μια άλλη οργάνωση εθελοντικού τομέα είναι το κέντρο αποκατάστασης σπαστικών παιδιών (Κ.Α.Σ.Π) .Το κέντρο στεγάζεται σε ένα κτίριο ειδικά κατασκευασμένο για αυτό το σκοπό, με το πλέον σύγχρονο εξοπλισμό για φυσικοθεραπεία, λογοθεραπεία, και γενικά ότι χρειάζεται για την αποκατάσταση των παιδιών .Οι κοινωνικοί λειτουργοί συνεργάζονται με τις οικογένειες για την ένταξη των παιδιών στο οικογενειακό και κοινωνικό τους περιβάλλον. Το Κ.Α.Σ.Π χρησιμοποιεί την ηλεκτρονική τεχνολογία την πληροφορική για την κατάρτιση των σπαστικών παιδιών.⁹⁸

6.3.5.ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ

Η νοητική καθυστέρηση μπορεί να οφείλεται σε κάποιες ανωμαλίες κατά το στάδιο της ανάπτυξης του εμβρύου ή σε εξωγενείς βλάβες με αποτέλεσμα και στις δύο περιπτώσεις, να μην ακολουθεί η ανάπτυξη των νοητικών του ικανοτήτων τους ρυθμούς των φυσιολογικά αναπτυσσόμενων ατόμων.

⁹⁸ Η Ειδική εκπαίδευση στην Ελλάδα ,παιδαγωγική σειρά, Αθήνα, 1989, σελ.133

Οργανικές βλάβες στον εγκέφαλο ή ορμονικές ανωμαλίες στη διάρκεια της κύησης, μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα τη νοητική ανεπάρκεια .Μεταξύ αυτών είναι και η χρωμοσομιακή ανωμαλία .Άτομα με αυτήν την αιτία δεν έχουν την ευκαιρία να αναπτυχθούν κανονικά με αποτέλεσμα να υποφέρουν από διάφορα σύνδρομα., όπως το σύνδρομο Down, ή την τρισωμία 21 που συχνά καλείται « μογγολισμός» .

Στατιστικά ένας στους εξακόσιους εξήντα τοκετούς (1:660) καταλήγει σε σύνδρομο Down και η αναλογία αυξάνει όταν η ηλικία της μητέρας είναι πάνω από 35.

Άλλοι εξωγενείς παράγοντες είναι οι ασθένειες της εγκύου, όπως η ερυθρά, η σύφιλη, ο διαβήτης, η λήψη ναρκωτικών, το κάπνισμα, κακή διατροφή και έλλειψη βιταμινών .Καθώς επίσης οι οξείες λοιμώξεις, η ακτινοβολία στους πρώτους μήνες της κύησης, τα φάρμακα, δηλητηριάσεις, τραυματισμοί και ασυμβατότητα Rhesus.

Επιπρόσθετα σοβαρές αιτίες νοητικής καθυστέρησης κατά την παιδική ηλικία είναι οι διάφορες ασθένειες όπως εγκεφαλίτιδα, μηνιγγίτιδα κα. τραύματα που προκαλούνται στην κρανιακή χώρα και κυρίως στον εγκέφαλο.

Η νοητική καθυστέρηση μετράται με κριτήριο το Δείκτη Νοημοσύνης (ΔΝ) ή νοητικό πηλίκο, το οποίο υπολογίζεται με βάση τη χρονολογική και νοητική ηλικία του παιδιού, δηλαδή με τον παρακάτω τύπο:

$$\Delta N = \frac{\text{νοητική ηλικία (σε μήνες)}}{\text{Χρονολογική ηλικία (σε μήνες)}} \cdot 100$$

Χρονολογική ηλικία (σε μήνες)

Ο μέσος όρος Δ.Ν στο γενικό πληθυσμό είναι 100. η απόκλιση είναι 15. όταν ένα άτομο έχει Δ.Ν μεταξύ **85- 115** χαρακτηρίζεται ως μέσο **φυσιολογικό**, από **115** και άνω χαρακτηρίζεται ως **ευφυές**, ενώ κάτω από **85** θεωρείται **νοητικά καθυστερημένο**.

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία υπάρχουν πολλοί τρόποι ταξινόμησης των ατόμων με Ν.Υ. με βάση τη συμπεριφορά και τους διδακτικούς σκοπούς διακρίνονται σε 4 κατηγορίες:

- I. παιδιά που μαθαίνουν αργά ή παιδιά με **οριακή νοητική καθυστέρηση** με Δ.Ν 75- 85. τα παιδιά αυτά έχουν περιθωριακή επιτυχία στην κοινωνική σχολική τάξη, λιγότερο στο Δημοτικό και περισσότερο στο Λύκειο .Μερικά από αυτά αποφοιτούν αλλά ένας σημαντικός αριθμός, είτε εγκαταλείπει το σχολείο είτε κατατάσσεται στις τάξεις των Ειδικών σχολείων .Παράλληλα είναι αυτοσυντήρητα άτομα και κοινωνικά προσαρμόσιμα, καθώς και ικανά να ασκήσουν κάποιο επάγγελμα.

- II. **Εκπαιδεύσιμα νοητικά καθυστερημένα παιδιά** με Δ.Ν 50- 75. πολλά από τα παιδιά αυτά, αρχίζουν το σχολείο σε κανονικές τάξεις, αλλά οι δάσκαλοι γρήγορα διαπιστώνουν τη χαμηλή και ανεπαρκή σχολική τους απόδοση ή προβλήματα στην προσαρμογή και συμπεριφορά τους οπότε μετατάσσονται σε ειδικά σχολεία .Στην ενήλικη ζωή τους έχουν την ικανότητα να εργάζονται σε ημιεξειδικευμένα και ανειδίκευτα επαγγέλματα αλλά μπορεί να χρειάζονται βοήθεια στην κοινωνική και οικονομική τους κατάσταση.
- III. **Ασκήσιμα παιδιά** με Δ.Ν 25- 50. τα παιδιά αυτά έχουν φυσικές ανωμαλίες και βλάβες σε αισθητήρια όργανα με διαφορετικά χαρακτηριστικά προσώπου και σώματος .Τοποθετούνται από την αρχή σε ειδικό σχολείο, και χρειάζονται εξάσκηση και εκπαίδευση στην προσωπική φροντίδα, στις δραστηριότητες και τη γλώσσα. Στην ενήλικη ζωή πολλά από τα άτομα αυτά ζουν σε ιδρυματοποιημένες συνθήκες και καταστάσεις, επειδή χρειάζονται συνεχή φροντίδα.
- IV. **Βαθιά Ν.Κ** με δείκτη νοημοσύνης 25 και κάτω .Τα παιδιά αυτά είναι εξ' ολοκλήρου εξαρτημένα και πολλά βρίσκονται σε δημόσια ιδρύματα.

Παροχές:

Παράλληλα πρέπει να αναφέρουμε ότι το ΠΙΚΠΑ λειτουργεί 6 παιδικά κέντρα τα οποία παρέχουν ιδρυματική φροντίδα σε παιδιά ηλικίας μέχρι 18 ετών που πάσχουν από βαριά Ν.Υ. επίσης λειτουργούν τα κοινωνικό – ιατρικά κέντρα τα οποία παρέχουν διαγνωστικές – συμβουλευτικές υπηρεσίες προληπτικής μέριμνας.

Η ΕΛ.Ε.Π.Α.Α.Π επίσης λειτουργεί 4 κέντρα σε αντίστοιχες πόλεις και εξυπηρετεί 750 παιδιά με Ν.Υ.

6.3.6. ΦΟΡΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ

1. Νοσοκομείο ΚΑΤ Αθηνών
2. Λέσχες συζητήσεων (αυτοδιαχείρισης, αυτοέκφρασης, αλληλοϋποστήριξης)
3. Κέντρα κοινωνικής στήριξης
4. Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας
5. Υπουργείο Μεταφορών
6. Υπουργείο Εργασίας
7. Υπουργείο Υγείας και Θρησκευμάτων
8. Υπουργείο Επικοινωνιών
9. ΠΙΚΠΑ (θεραπεία και αποκατάσταση ανάπηρων παιδιών)
10. Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός

11. Εκκλησία
12. Εθνικό Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων (Ε.Ι.Α.Α)
13. Δημόσια Ειδικά σχολεία
14. Ιδιωτικά ειδικά σχολεία
15. Ειδικά σχολεία για τυφλά παιδιά
16. Ειδικά σχολεία για κωφά – βαρήκοα παιδιά
17. Ιατροπαιδαγωγικοί σταθμοί εξέτασης μειονεκτικών παιδιών
18. Κέντρα Ψυχικής Υγιεινής
19. Νοσοκομεία Παίδων
20. Ειδικά σχολεία για ανάπηρα παιδιά
21. Ίδρυμα ερευνών για το παιδί
22. Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής (ΣΜΕΑ)
23. Εθνικό ίδρυμα προστασίας κωφάλαλων
24. Ίδρυμα πρόνοιας και εκπαίδευσης κωφών και βαρήκοων
25. Κέντρο εκπαίδευσης και αποκατάστασης τυφλών
26. Ελληνική εταιρία προστασίας και αποκατάστασης
27. Ελληνική Εταιρία Προστασίας και Αποκατάστασης Αναπήρων Παίδων (ΕΛΕΠΑΑΠ)
28. Κέντρο Αποκατάστασης Σπαστικών Παιδιών (Κ.Α.Σ.Π)
29. Σχολές τυφλών
30. Σύλλογοι Γονέων
31. Εθελοντικές ομάδες για τα παιδιά με νοητική στέρωση
32. Ξύλινο εργαστήρι κατασκευών
33. Ιδιωτικοί σύνδεσμοι:
  - α) πανελλήνιος σύλλογος παραπληγικών και κινητικά αναπήρων (εκδίδει εφημερίδες, περιοδικά)
  - β) Πανελλήνιο αναπηρικό κίνημα κινητικών πολιτών αναπήρων.
  - γ) Σύλλογος ατόμων με κινητικά προβλήματα
  - δ) Πανελλήνιο Αναπηρικό Κίνημα Κινητικών Πολιτών Αναπήρων
34. Ξενώνες φιλοξενίας
35. Ίδρύματα κλειστής περίθαλψης .

6.4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ Α.Μ.Ε.Α

Το επίπεδο της επαγγελματικής αποκατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες στη χώρα μας, συγκρινόμενο με το επίπεδο των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών, βρίσκεται πολύ κάτω από το μέτριο.

Η πεποίθηση ότι η κατάσταση αυτή δεν είναι ανεξάρτητη από τις κοινωνικοπολιτικές αντιλήψεις των προηγούμενων κυβερνήσεων, κάνει αναγκαίο το ξεκαθάρισμα του σκοπού για την αποκατάσταση των Α.Μ.Ε.Α γιατί συγκρούονται δύο διαφορετικές ιδεολογίες που αφορούν το γενικό θέμα της αποκατάστασης.

Η μία ιδεολογία ξεκινάει από την αντίληψη, ότι τα Α.Μ.Ε.Α έχουν τη δυνατότητα να ζήσουν μια ανεξάρτητη και κανονική ζωή .Η άλλη που τη λένε και ιδεολογία της προστασίας, έχει την αντίληψη ότι το να ζήσει το Α.Μ.Ε.Α μια κανονική ζωή, είναι κάτι μη ρεαλιστικό και υποστηρίζει την άποψη της οργάνωσης του ατόμου με ειδικές ανάγκες μέσα σε ομάδα ή οργανώσεις των αναπήρων έξω από την κοινωνία των «υγιών» .Αυτές οι δύο απόψεις αντιπροσωπεύουν της τάσεις της κοινωνίας απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες.⁹⁹

Ο σκοπός της εκπαίδευσης των Α.Μ.Ε.Α είναι η ενσωμάτωσή τους στο κοινωνικό σύνολο, ενώ η απομόνωση, ο διαχωρισμός και η περιθωριοποίηση αποτελούν πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε , πρόβλημα που γεννάται και διατηρείται κοινωνικά .Η επαγγελματική αποκατάσταση αποτελεί τη βασική προϋπόθεση για την ενσωμάτωση αυτή.

Η εργασία με τον προστατευτικό χαρακτήρα της δίνει στο άτομο με ειδικές ανάγκες ένα εργασιακό ρόλο μέσα σε μια κοινωνία επιδόσεων Κάθε επίδοση μέσα στην εργασία, όσο περιορισμένη και αν είναι , εκτιμάται πάντοτε θετικά .Ο ρόλος του ειδικού ατόμου ως εργαζομένου του προσφέρει μια θέση στην κοινωνική ιεραρχία επίδοσης και αξιών. Παράλληλα πρέπει να αναφερθεί ότι η εργασία επιδρά ως παράγοντας διαμόρφωσης των γνωρισμάτων της προσωπικότητας και συντελεί στην κοινωνικοποίηση του ατόμου.¹⁰⁰

---

⁹⁹ ΖΩΝΙΟΥ-ΣΙΔΕΡΗ Α., Σκεπτικό για την επαγγελματική αποκατάσταση των ΑΜΕΑ, Νεφέλη 1988 , σελ.5 .

¹⁰⁰ Επαγγελματική Εκπαίδευση και Αποκατάσταση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, ΗΜΕΡΙΔΑ 24 Ιουνίου 1995, σελ.15 Κρήτη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΕΝΕΣ ΟΜΑΔΕΣ .

7.1. ΓΕΝΙΚΑ .

Ως κύριο κριτήριο οριοθέτησης και τυποποίησης των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού χρησιμοποιείται η έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού .Πρόκειται για μία σύνθετη έννοια που χαρακτηρίζεται από την αδυναμία συγκεκριμένων ατόμων ή ομάδων να ασκήσουν τα βασικά κοινωνικά τους δικαιώματα .και να συμμετέχουν ενεργά στις κοινωνικές και οικονομικές διαδικασίες .Ο κοινωνικός αποκλεισμός διακρίνεται έτσι τόσο από τη φτώχεια και τις εισοδηματικές τις διαστάσεις όσο και από τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας .¹⁰¹

Σύμφωνα με έκθεση του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών , προτεραιότητα καταπολέμησης φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού έχουν οι ομάδες ,¹⁰²:

- Παλινοστούντων μεταναστών
- Αλλοδαπού εργατικού δυναμικού
- Ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Τοξικομανών- αποφυλακισμένων
- Τσιγγάνων
- Πολιτικών προσφύγων .

Σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης αρμόδιος φορέας για το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων άμεσης κοινωνικής βοήθειας είναι το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και συγκεκριμένα η Γενική Γραμματεία Πρόνοιας .Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προωθεί μέσω του ΟΑΕΔ προγράμματα κατάρτισης και απασχόλησης για τους ανέργους, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τους εξαρτημένους από ναρκωτικές ουσίες, τους αποφυλακισμένους και τους παλινοστούντες και το Υπουργείο Εξωτερικών παρέχει υπηρεσίες υποδοχής και φιλοξενίας στους παλινοστούντες μέσω του Εθνικού Ιδρύματος Υποδοχής και Αποκατάστασης Παλινοστούντων Ομογενών Ελλήνων .

¹⁰¹ Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, Το Ελληνικό μοντέλο των κοινωνικών υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα 2001, σελ.203 .

¹⁰² Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα, κύρια θέματα και προσδιορισμός προτεραιοτήτων πολιτικής , Τόμος Α΄, Αθήνα, 1999, σελ. 18 .

7.2. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ .

Τα προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας για τις κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες όπως είναι οι φορείς και οι ασθενείς του AIDS, άτομα εξαρτημένα από τοξικές ουσίες (**ναρκωτικών, αλκοόλ**), είναι πολύ περιορισμένα και τα επιδόματα είναι ανύπαρκτα..

Τόσο οι τοξικοεξαρτημένοι όσο και οι φορείς του AIDS , αποτελούν περιθωριακές κοινωνικές ομάδες, με την έννοια ότι υφίστανται κοινωνικό αποκλεισμό. Η παράνομη χρήση τοξικών ουσιών είναι συνδεδεμένη με το φόβο, την προκατάληψη, τον κοινωνικό στιγματισμό και την περιθωριοποίηση των ουσιοεξαρτημένων, με αποτέλεσμα την άρνηση του κοινωνικού συνόλου να τους ενσωματώσει.

Το Υπουργείο υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι ο αρμόδιος πολιτειακός φορέας για να χειρίζεται το θέμα «ναρκωτικά» .Σε υπηρεσιακό επίπεδο η υπόθεση έχει ανατεθεί στη Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας του Υφυπουργείου Υγείας .

Η Μονάδα Απεξάρτησης Τοξικομανών και Αλκοολικών (ΜΑΤΑ) ιδρύθηκε το 1987 .Προϋπήρχε ως Μονάδα Απεξάρτησης Αλκοολικών από το 1970 .Η εμπειρία της ΜΑΤΑ αποδεικνύει ότι η θεραπεία απεξάρτησης μπορεί να έχει θετικά και σίγουρα αποτελέσματα υπό τον όρο ότι θα δοθεί έμφαση στη φάση της κοινωνικής επανένταξης, ως αναπόσπαστο κομμάτι της όλης θεραπευτικής διαδικασίας .Έτσι η ΜΑΤΑ από το 1992 επικεντρώνει τις προσπάθειές της όχι μόνο στην ψυχική απεξάρτηση, αλλά και στην κοινωνική, οικονομική ένταξη/ επανένταξη των μελών που ολοκληρώνουν το πρόγραμμά της .

Μερικές από τις πιο σημαντικές δραστηριότητες της παραπάνω μονάδας στον τομέα της κοινωνικής ένταξης / επανένταξης είναι :

- Ομάδες ανώνυμων απεξαρτημένων .
- Ομάδες ψυχοθεραπείας .
- Ομάδες δραματοθεραπείας .
- Ανέβασμα θεατρικών παραστάσεων .
- Σεμινάρια επαγγελματικής κατάρτισης .
- Διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων .
- Διοργάνωση εικαστικών εκθέσεων με έργα τέχνης των απεξαρτημένων .
- Επισκέψεις σε χώρους ιστορικής μνήμης και πολιτιστικής έκφρασης .

Ο ΟΑΕΔ από το 1990 καταρτίζει προγράμματα επιχορήγησης εργοδοτών για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για τα απεξαρτημένα άτομα .Επίσης ο ΟΑΕΔ από το 1991 συμμετέχει στη διοίκηση του προγράμματος «θησέας», και μέσω του

προγράμματος αυτού προσφέρει στους απεξαρτημένους προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού και τους διευκολύνει σε θέματα επαγγελματικής κατάρτισης και απασχόλησης .

Με πρωτοβουλία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, έχει συσταθεί το Κέντρο Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων. (**Κ.Ε.Ε.Λ**). Ιδρύθηκε το 1992 (Ν. 2071/92) με σκοπό την αντιμετώπιση , την παρακολούθηση , τον συντονισμό και την υποβοήθηση των ενεργειών για την πρόληψη της εξάπλωσης ειδικών μεταδοτικών νοσημάτων και την θεραπευτική αντιμετώπισή τους .

Το Κ.Ε.Ε.Λ λειτουργεί πάνω σε τρεις βασικούς άξονες :

- Την πρόληψη, που την πετυχαίνει μέσω μιας γενικής ενημέρωσης σε διεθνές επίπεδο.
- Την περίθαλψη, η οποία επιτυγχάνεται μέσω των προγραμμάτων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.
- Την καταγραφή – ανάλυση και επίλυση των ποικίλων ιατροκοινωνικών, νομικών προβλημάτων τα οποία απορρέουν από τη φύση των νοσημάτων αυτών.¹⁰³

Παράλληλα είναι αξιοσημείωτο να αναφερθεί ότι το Κ.Ε.ΕΛ, στο πλαίσιο της υποστήριξης των μητέρων και βρεφών που πάσχουν από AIDS, έχει ξεκινήσει από το 1995 ένα πρόγραμμα αναδοχής, και έχει γίνει η πρώτη τοποθέτηση παιδιού φορέα του Η.Ι.Υ, σε ανάδοχη οικογένεια.

Ένα ακόμη πρόγραμμα υποστήριξης για τα άτομα αυτά είναι η παροχή **τηλεφωνικής γραμμής** .Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να πάρουν πληροφορίες για την ασθένεια ή και ψυχολογική υποστήριξη .Η τηλεφωνική γραμμή λειτουργεί στην Ελλάδα από το 1992 και είναι στελεχωμένη με επιστήμονες εκπαιδευόμενους σε θέματα πληροφόρησης, πρόληψης, συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης.

Μία άλλη υπηρεσία ακόμη είναι ο συμβουλευτικός σταθμός ο οποίος λειτουργεί από το 1992, και έχει σαν κύριο στόχο την κάλυψη των αναγκών ψυχοκοινωνικής υποστήριξης των ατόμων που πάσχουν από το ιό του AIDS, και των οικογενειών τους .Παράλληλα ο σταθμός αποσκοπεί στην πρόληψη του AIDS μέσα από διάφορα προγράμματα ενημέρωσης τα οποία απευθύνονται σε ολόκληρο τον πληθυσμό, σχετικά με τους τρόπους μετάδοσης της ασθένειας.

Από το 1993 λειτουργεί και **ξενώνας** ο οποίος φιλοξενεί τα άτομα που έχουν προσβληθεί από τον ιό .Τους παρέχεται στέγη, τροφή, ψυχαγωγία, συμβουλευτικές και κοινωνικές υπηρεσίες .Το προσωπικό αποτελείται από διεπιστημονική ομάδα (Κ.Λ, ψυχολόγο, βιολόγο γιατρό) για να αντιμετωπίζουν σφαιρικά τα πολύπλευρα προβλήματα των φιλοξενουμένων.

¹⁰³ Σταθόπουλος Π., Κοινωνική Πρόνοιας,εκδ. Έλλην, Αθήνα, 1999, σελ.361 .

Τέλος πρέπει να αναφερθεί ότι εκτός από τις κρατικές υπηρεσίες, λειτουργούν και παρέχουν υπηρεσίες προς τους ασθενείς του AIDS **εθελοντικές, μη κυβερνητικές οργανώσεις**. Τα σωματεία αυτά παρέχουν οικονομική βοήθεια και κοινωνική υποστήριξη στους ασθενείς, ενώ παράλληλα προσπαθούν να ευαισθητοποιήσουν και να ενημερώσουν την Ελληνική κοινωνία για της πραγματικές διαστάσεις της αρρώστιας και την ανάγκη της πρόληψής της.

Επιπρόσθετα τα προγράμματα για τα άτομα που είναι εξαρτημένα από τοξικές ουσίες είναι τα εξής :

Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας έχει ιδρύσει ειδικό φορέα για την καταπολέμηση των ναρκωτικών με την επωνυμία Οργανισμός για την Καταπολέμηση των Ναρκωτικών (**Ο.ΚΑ.ΝΑ**). Οι σκοποί του Ο.ΚΑ.ΝΑ είναι:

- ✓ Η μελέτη σε εθνικό επίπεδο του όλου προβλήματος των ναρκωτικών.
- ✓ Η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης.
- ✓ Η ίδρυση θεραπευτικών μονάδων από τον ίδιο τον Ο.ΚΑ.ΝΑ, αλλά και προγραμμάτων πρόληψης, τα οποία εφαρμόζονται από την Τοπική Αυτοδιοίκηση και κρατικούς ή ιδιωτικούς φορείς.

Οι θεραπευτικές κοινότητες για τα άτομα αυτά είναι προγράμματα διαμονής και ανοιχτής φροντίδας. Στόχος είναι η αλλαγή του τρόπου ζωής του χρήστη, η απόλυτη αποχή από τις ουσίες, η μη παραβατική συμπεριφορά και η επαγγελματική αποκατάσταση, ενώ προϋπόθεση για ένταξη αποτελεί η απόφαση του ίδιου του ατόμου, με την ενεργό συμμετοχή του στο καθημερινό πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει ατομική, ομαδική και οικογενειακή θεραπεία, τεχνικές προσωπικής ανάπτυξης, ανάληψη υπευθυνότητας, προγράμματα κοινωνικής παρέμβασης.¹⁰⁴

Το **ΚΕΘΕΑ** (κέντρο θεραπείας εξαρτημένων ατόμων) ιδρύθηκε το 1987 και λειτουργεί ως αυτοδιοικούμενο και αυτοδιαχειριζόμενο Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. (Ν.1729/1987) .Σκοπός του είναι η θεραπεία, η επαγγελματική κατάρτιση και κοινωνική ένταξη των εξαρτημένων από φαρμακευτικές ουσίες ατόμων. Παράλληλα έχει σαν κύριους στόχους .

Σκοπός του ΚΕΘΕΑ είναι η θεραπεία, η επαγγελματική κατάρτιση και κοινωνική ένταξη των εξαρτημένων από φαρμακευτικές ουσίες ατόμων .

Διαθέτει τα παρακάτω προγράμματα/ μονάδες :

- Έξι(6) θεραπευτικές κοινότητες (Ιθάκη, Στροφή, Παρέμβαση, Έξοδος, Διάβαση Σαλαμίνα) δυναμικότητας τετρακοσίων πενήντα (450) θέσεων Από αυτές αποφοιτούν κάθε χρόνο περίπου εκατόν πενήντα (150) μέλη
- Κέντρα ενημέρωσης
- Κινητή μονάδα ενημέρωσης (Πήγασος)

¹⁰⁴ Ενημερωτικό φυλλάδιο Ο.ΚΑ.ΝΑ .

- Προγράμματα φυλακών
- Κέντρα κοινωνικής επανένταξης
- Προγράμματα οικογένειας
- Προγράμματα ειδικής εκπαίδευσης θεραπευτών και κοινωνιοθεραπευτών
- Προγράμματα ενημέρωσης της κοινής γνώμης .

Τα κέντρα επανένταξης του ΚΕΘΕΑ λειτουργούν με τους εξής στόχους :

- να στηρίξουν τα μέλη τους στο να βρουν ισορροπία με τον εαυτό τους και τους άλλους ανθρώπους γύρω τους
- να τροφοδοτήσουν τα μέλη τους με θετικά ερεθίσματα για τη ζωή και να ενισχύσουν ότι αφορά την επαγγελματική εκπαίδευση και αποκατάστασή τους .

Η κοινωνική επανένταξη δε λειτουργεί με στόχο να προστατεύσει τα μέλη που έχουν βγει από τις θεραπευτικές κοινότητες, αλλά έχει στόχο να τους παρέχει στήριξη, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες που προκύπτουν κατά τη μετάβασή τους από το κλειστό και προστατευμένο σύστημα της θεραπευτικής κοινότητας στην αυτοδύναμη παρουσία τους.¹⁰⁵

Τα τελευταία χρόνια το ΚΕΘΕΑ διευρύνει τις δραστηριότητες του, πραγματοποιώντας εκδηλώσεις με κοινωνικό, οικολογικό και πολιτιστικό χαρακτήρα .Η διαρκής επαφή του φορέα με την ευρύτερη κοινωνία έχει στόχο να συντελέσει στην εξάλειψη της άγνοιας και επιφύλαξης με την οποία αντιμετωπίζεται το πρόβλημα χρήσης ναρκωτικών ουσιών .

Ιδιαίτερο βάρος δίνει στην ανάπτυξη προγραμμάτων οικογενειακής θεραπείας, διότι πιστεύει πως υπάρχει αβεβαιότητα ως προς το αποτέλεσμα της θεραπείας, άρα και της επανένταξης, όταν το απεξαρτημένο άτομο επιστρέφει στο ίδιο παθογόνο περιβάλλον .

7.3 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ – ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ .

7.3.1. ΓΕΝΙΚΑ

Η αντικοινωνική συμπεριφορά, είτε ως εκτροπή και απόκλιση από την κοινωνικά παραδεκτή συμπεριφορά στην κοινωνία, είτε ως πράξεις οι οποίες παραβαίνουν και αντίκεινται στους συγκεκριμένους νόμους μιας χώρας, είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο τόσο παλαιό όσο και η ιστορία του ανθρώπου .Η αντικοινωνική συμπεριφορά δεν περιορίζεται στους ενήλικες, αντιθέτως καλύπτει και πράξεις

¹⁰⁵ Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα, κύρια θέματα και προσδιορισμός προτεραιοτήτων πολιτικής , Τόμος Α΄, Αθήνα, 1999, σελ. 346 .

ανηλίκων .Για το λόγο αυτό γίνεται αναφορά στην παραπτωματικότητα/ εγκληματικότητα των ανηλίκων .

Η αντικοινωνική/ εγκληματική συμπεριφορά ταξινομείται σε :

- παραβάσεις ειδικών ποινικών νόμων
- εγκλήματα κατά της ξένης περιουσίας (ατομικής ή δημόσιας)
- σωματικές βλάβες
- εγκλήματα κατά του κοινού (π.χ. εμπρησμός)
- εγκλήματα κατά των ηθών (π.χ. βιασμός)
- αντίσταση στην εξουσία των γονέων και των ενηλίκων, προκειμένου για ανήλικα άτομα (λ.χ. φυγή από την οικογενειακή στέγη, αλητεία, άρνηση φοίτησης στο σχολείο)
- εγκλήματα θεωρούνται επίσης και πράξεις που στρέφονται εναντίον του ίδιου του ατόμου, όπως είναι η χρήση ναρκωτικών, η πορνεία κλπ.¹⁰⁶

7.3.2. ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΦΟΡΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΡΩΓΗΣ .

Η πολιτική για την αντιμετώπιση των ανηλίκων έχει ως κύριο στόχο την πρόληψη και την αναμόρφωση του ανήλικου εγκληματία, με την κατάλληλη αγωγή, τη συμβουλευτική βοήθεια και την κοινωνική υποστήριξη .Επιπλέον για τους ενήλικες, η πολιτική στοχεύει στον σωφρονισμό, την αποασυλοποίηση, και την κοινωνική επανένταξη του φυλακισμένου .

Η σχετική νομοθεσία για την εγκληματικότητα των ανηλίκων διαχωρίζει τους ανήλικους σε παιδιά από 7-12 ετών και εφήβους από 13-17 ετών .

Στον Νόμο 1851/89 άρθρο 1, αναφέρεται ότι ``η εκτέλεση των ποινών αποβλέπει στην αγωγή των κρατουμένων και στην κοινωνική τους επανένταξη``. Πρέπει επίσης η μεταχείριση τους να γίνεται με τρόπο που να συμβάλλει στην ανάπτυξη αισθήματος ευθύνης, του αυτοσεβασμού και της αξιοπρέπειας το ανθρώπου .Παράλληλα στόχος είναι και η προστασία της κοινωνίας από άτομα τα οποία είναι επικίνδυνα για τη δημόσια τάξη .

7.3.3.ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΒΑΤΕΣ .

Στο άρθρο 121/ 1976 ορίζεται ότι οι ανήλικοι παραβάτες υποβάλλονται σε αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα ή σε ποινικό σωφρονισμό .

¹⁰⁶ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΕΛΛΗΝ, Αθήνα 1999 ,σελ.368 .

Το άρθρο 122 αναφέρεται στα *αναμορφωτικά μέτρα* :

- α) επίπληψη του ανηλίκου
- β) η ανάθεση της υπεύθυνης επιμέλειας του ανηλίκου στους γονείς ή στους επιτρόπους του
- γ) η ανάθεση της υπεύθυνης επιμέλειας του ανηλίκου σε ανάδοχη οικογένεια
- δ) η ανάθεση της υπεύθυνης επιμέλειας του ανηλίκου σε προστατευτικές εταιρείες ή σε ιδρύματα ανηλίκων ή σε επιμελητές ανηλίκων
- ε) η συνδιαλλαγή μεταξύ ανηλίκου δράστη και θύματος για έκφραση συγνώμης και εν γένει για εξώδικη διευθέτηση των συνεπειών της πράξης
- στ) η αποζημίωση του θύματος ή η κατ' άλλον τρόπο άρση ή μείωση των συνεπειών της πράξης από τον ανήλικο
- ζ) η παροχή κοινωφελούς εργασία από τον ανήλικο
- η) η παρακολούθηση από τον ανήλικο κοινωνικών και ψυχολογικών προγραμμάτων σε κρατικούς, δημοτικούς, κοινοτικούς ή ιδιωτικούς φορείς
- θ) η φοίτηση των ανηλίκων σε σχολές επαγγελματικής ή άλλης εκπαίδευσης ή κατάρτισης
- ι) η παρακολούθηση από τον ανήλικο ειδικών προγραμμάτων κυκλοφοριακής αγωγής
- ια) η ανάθεση της εντατικής επιμέλειας και επιτήρησης του ανηλίκου σε προστατευτικές εταιρείες ή σε επιμελητές ανηλίκων
- ιβ) η τοποθέτηση των ανηλίκων σε κατάλληλο κρατικό, δημοτικό, κοινοτικό ή ιδιωτικό ίδρυμα αγωγής .

Θεραπευτικά Μέτρα :

Αν η κατάσταση του ανηλίκου απαιτεί ιδιαίτερη μεταχείριση, ιδίως αν πάσχει από ψυχική ασθένεια ή τελεί σε νοσηρή διατάραξη των πνευματικών του λειτουργιών ή από οργανική νόσο ή κατάσταση που του δημιουργεί σοβαρή σωματική δυσλειτουργία ή του έχει γίνει έξη ή χρήση οινόπνευματων ποτών ή ναρκωτικών ουσιών και δεν μπορεί να την αποβάλλει με τις δικές του δυνάμεις ή εμφανίζει ανώμαλη καθυστέρηση στην πνευματική και την ηθική του ανάπτυξη, το δικαστήριο διατάσσει :

- α) την ανάθεση της επιμέλειας του ανηλίκου στους γονείς , στους επιτρόπους του ή στην ανάδοχη οικογένεια
- β) την ανάθεση της επιμέλειας του ανηλίκου σε προστατευτικές εταιρείες ή σε επιμελητές ανηλίκων
- γ) την παρακολούθηση συμβουλευτικού θεραπευτικού προγράμματος από τον ανήλικο
- δ) την παραπομπή του ανηλίκου σε θεραπευτικό άλλο κατάλληλο κατάσταση

Τα θεραπευτικά μέτρα διατάσσονται έπειτα από προηγούμενη διάγνωση και γνωμοδότηση από εξειδικευμένη ομάδα ιατρών, Ψυχολόγων και Κοινωνικών Λειτουργών – Κ.Δ.Α.Υ.

Ιδρύματα Αγωγής .

Οι ανήλικοι ηλικίας από 7-17 ετών εισάγονται σε ιδρύματα, με απόφαση του δικαστή ανηλίκων, είτε για λόγους περιορισμού του ανηλίκου, σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ποινικής δικονομίας, είτε ως προστατευτικό μέτρο για ανηλίκους οι οποίοι διαβιώνουν “σε κοινωνικό περιβάλλον ατόμων, τα οποία τελούν καθ’ έξη ή κατ’ επάγγελμα αξιόποινες πράξεις” .(Ν. 2298/95) .

Στην περίπτωση αυτή η εισαγωγή σε ίδρυμα γίνεται με την συναίνεση των προσώπων τα οποία έχουν την ευθύνη για τη γονική μέριμνα και αφού υπάρξει σχετική γνωμάτευση του επιμελητή ανηλίκων προς τον δικαστή .Τα ιδρύματα αυτά έχουν ως αποστολή τους την αγωγή, την κοινωνική στήριξη, την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση ανηλίκων οι οποίοι έχουν αναπτύξει παραβατική συμπεριφορά ή αντιμετωπίζουν δυσχέρειες κοινωνικής προσαρμογής (Ν. 2298/95).

Κατά την εισαγωγή του ανηλίκου στο ίδρυμα, το επιστημονικό προσωπικό έχει την ευθύνη να καταρτίσει ένα πρόγραμμα αγωγής το οποίο περιλαμβάνει την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση, την ψυχαγωγία και την πολιτιστική καλλιέργεια του ανηλίκου .

Σήμερα λειτουργούν δύο ιδρύματα αγωγής ανηλίκων αρρένων, το ένα στον Κορυδαλλό και το άλλο στη Νέα Ιωνία Βόλου .Επίσης λειτουργεί και ένα αντίστοιχο ίδρυμα θηλέων στην περιοχή Παπάγου Αττικής .Στα ιδρύματα αγωγής λειτουργούν ειδικά δημοτικά σχολεία και παραρτήματα του γυμνασίου της περιοχής, ώστε τα παιδιά να έχουν τη δυνατότητα να ολοκληρώσουν την υποχρεωτική φοίτηση .Τόσο τα αγόρια όσο και τα κορίτσια φοιτούν στα λύκεια της περιοχής στην οποία βρίσκεται το ίδρυμα .¹⁰⁷

Σωφρονιστικά καταστήματα Ανηλίκων .

Τα ιδρύματα αυτά χρησιμοποιούνται για την εισαγωγή ατόμων ηλικίας από 14-21 ετών, τα οποία έχουν διαπράξει κάποιο σοβαρό αδίκημα .Ο εγκλεισμός στα ιδρύματα αυτά γίνεται για κάποιο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα .Το ένα στον Κορυδαλλό, και το άλλο με την επωνυμία Αγροτικό Σωφρονιστικό Κατάστημα Ανηλίκων Κασσαβέτειας Βόλου .Τα δυο αυτά ιδρύματα θεωρούνται ως μεταβατικό

¹⁰⁷ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΕΛΛΗΝ, Αθήνα 1999 ,σελ.374.

στάδιο μεταξύ των ιδρυμάτων αγωγής και καταστημάτων κράτησης (φυλακών) για ενήλικες .

Καταστήματα κράτησης για ενήλικες (φυλακές) .

Καταστήματα κράτησης ονομάζονται, οι χώροι οι οποίοι χρησιμοποιούνται για τον υποχρεωτικό εγκλεισμό των κρατουμένων (Ν.1851/89) .Υπάρχουν συνολικά 28 καταστήματα σε όλη την Ελλάδα. Από αυτά μόνο ένα είναι για γυναίκες, τα υπόλοιπα είναι για άνδρες κρατούμενους .

Στα καταστήματα κρατούνται :

- α) υπόδικοι μετά από ένταλμα σύλληψης,
- β)κατάδικοι, για την έκτιση της ποινής ή ως μέτρο ασφαλείας το οποίο επιβλήθηκε από τα δικαστήρια για εγκληματικές πράξεις ή παραβάσεις του ποινικού νόμου .

Τα καταστήματα κράτησης διακρίνονται, σε :

- α) γενικά,
- β) αγροτικά,
- γ) ειδικά ,απευθύνονται σε νέους καθώς και τα κέντρα ημιελεύθερης διαβίωσης-θεσμός που πρόσφατα άρχισε να λειτουργεί στην χώρα μας .
- δ) θεραπευτικά .

Τα τελευταία χρόνια το Υπουργείο Δικαιοσύνης, και ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), με την οικονομική συμβολή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, οργανώνουν εκπαιδευτικά προγράμματα κατάρτισης για κρατούμενους φυλακών, με στόχο να τους βοηθήσουν στην **επαγγελματική τους αποκατάσταση** .

Τα προγράμματα αυτά είναι τα εξής :

1.Συνεργασία Υπουργείου Δικαιοσύνης με τον ΟΑΕΔ .

Πρόγραμμα ταχύρυθμης επαγγελματικής κατάρτισης, με εννέα μήνες εκπαίδευση και επιδότηση των εκπαιδευόμενων, στη φυλακή Τίρυνθας, για 25 κρατουμένους που θα πάρουν πτυχίο ειδικότητας μηχανοτεχνίτη αυτοκινήτων .Η ειδικότητα αλλάζει κάθε χρόνο και οι κρατούμενοι ευαισθητοποιούνται, αφού τους γνωστοποιηθούν τα προγράμματα, να λάβουν μέρος σ' αυτά .

2.Ελληνικό Κέντρο Παραγωγικότητας (ΕΛΚΕΠΑ) σε συνεργασία με το Υπουργείο Δικαιοσύνης .

Λειτουργεί ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης κρατουμένων στη Δικαστική Φυλακή Κορυδαλλού, με 5 αντικείμενα εκπαίδευσης :

- α) χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών

- β) Ηλεκτρονική τυπογραφία
- γ) Ηλεκτρολογία αυτοκινήτων
- δ) Σχέδιο combuter
- ε) Ηλεκτρονικά ραδιοφώνου .

2. Υπουργείο Δικαιοσύνης .

Ξεκινά πρόγραμμα για επαγγελματική κατάρτιση 30 κρατουμένων στην τυπογραφία και βιβλιοδεσία . Η εκπαίδευση θα γίνεται στο Τμήμα Τεχνολογίας Γραφικών Τεχνών των ΤΕΙ Αθηνών .

7.4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ .

Το Ελληνικό κράτος έχει μια αρνητική στάση στην αποδοχή μεγάλου αριθμού αιτήσεων για μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα . Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης , με το νόμο 75/1991 έχει την ευθύνη για την χορήγηση ασύλου σε πρόσφυγες.

Πριν προχωρήσουμε στα προγράμματα και στις οργανώσεις των προσφύγων αξίζει να αναφέρουμε ότι « πρόσφυγας είναι κάθε πρόσωπο που, επειδή έχει δικαιολογημένο φόβο δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας , εθνικότητας, κοινωνικής τάξης, αναγκάζεται να εγκαταλείψει τη χώρα του και να ζητήσει καταφύγιο αλλού.»

Δύο εθελοντικές μη κερδοσκοπικές οργανώσεις κοινωνικής πρόνοιας, ο ερυθρός σταυρός και η διεθνής κοινωνική υπηρεσία, έχουν την ευθύνη για την κάλυψη των προσωπικών αναγκών των φιλοξενούμενων και την αντιμετώπιση των προβλημάτων τα οποία προκύπτουν από τη συμβίωση ανθρώπων διαφορετικών ηλικιών, ηθών, εθίμων, μορφωτικού επιπέδου, πολιτικών ιδεολογιών κ.α.

Μία ακόμη οργάνωση η οποία ασχολείται με μια ειδική κατηγορία προσφύγων είναι το ιατρικό κέντρο αποκατάστασης θυμάτων βασανιστηρίων, το οποίο ιδρύθηκε στην Αθήνα με τη συμπαράσταση της διεθνούς αμνηστίας , μιας εθελοντικής οργάνωσης που ασχολείται με την προστασία των δικαιωμάτων προσφύγων και γενικά παράνομων διωκόμενων ατόμων.

Παράλληλα η **εκπαίδευση** είναι ένα σημαντικό πρόγραμμα, γιατί σύμφωνα με τη σύμβαση που έχει υπογράψει η Ελλάδα για τους πρόσφυγες , καθώς και με την Ελληνική νομοθεσία, οι αλλοδαποί έχουν δικαίωμα να φοιτούν σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Έτσι όλα τα παιδιά προσφύγων μιλούν την Ελληνική γλώσσα , εγγράφονται στα ελληνικά σχολεία, ενώ όσα μιλούν αγγλικά μπορούν να παρακολουθήσουν τα σχολεία αποδήμων ελληνοπαίδων.

Ακόμη οι **πολιτιστικές δραστηριότητες** διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο. Πολλά προγράμματα έχουν γίνει για την ψυχαγωγία των προσφύγων και μέσω αυτής της επίτευξης καλύτερης συνεργασίας με τους Κοινωνικούς Λειτουργούς, και την

υπηρεσία κατ' επέκταση. Η αξία της ψυχαγωγίας είναι σαφώς αναγνωρισμένη , αλλά η σημασία της για τον πρόσφυγα είναι μεγάλη, κυρίως για την αίσθηση της ζεστασιάς και κατά συνέπεια της καλής προσαρμογής και του « ανήκειν ».

Ένα σημαντικό κομμάτι της δουλειάς του Κοινωνικού Λειτουργού είναι η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για τα θέματα των προσφύγων. Ο ρόλος του συνίσταται στο να καταρρίψει τα κοινωνικά ταμπού και να κινητοποιήσει φορείς της κοινότητας για εξεύρεση πόρων. Σε καμιά περίπτωση όμως ο κοινωνικός λειτουργός δεν υποκαθιστά τον πρόσφυγα. Αντίθετα ενθαρρύνει την πρωτοβουλία επικοινωνίας του πρόσφυγα με τον φορέα για να τον βοηθήσει στην καλύτερη προσαρμογή του.¹⁰⁷

7.5 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ

1. Εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας

Η γνώση της Ελληνικής γλώσσας όπως ομιλείται στην Ελλάδα είναι βασική προϋπόθεση για την οικονομική και κοινωνική ένταξη των ομογενών στην ελληνική κοινωνία. Την ευθύνη για την διοργάνωση μαθημάτων έχει αναλάβει η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης (Γ.Γ.Λ.Ε) , η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Παιδείας.

Τα μαθήματα γίνονται στα κέντρα υποδοχής, σε σχολεία περιοχών στις οποίες υπάρχει μεγάλος αριθμός επαναπατρισθέντων Ελλήνων .Παράλληλα διοργανώνονται μαθήματα και για δασκάλους, ώστε να ευαισθητοποιηθούν στις ανάγκες και στις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες των ομογενών .

2. Στέγαση .

Στις περιπτώσεις μαζικών μετακινήσεων πληθυσμών το πρόβλημα της στέγασης χαρακτηρίζεται οξύτατο .Γι' αυτό αντιμετωπίζεται σε τρεις φάσεις. Στην πρώτη φάση λαμβάνονται μέτρα για τη βραχυπρόθεσμη αντιμετώπιση του προβλήματος. Λειτουργούν κέντρα υποδοχής στα οποία παρέχονται τρόφιμα , καθώς επίσης και συμβουλευτικές υπηρεσίες από κοινωνικούς λειτουργούς για τα ποικίλα προβλήματα που απασχολούν τους ομογενείς.

Στην προσωρινή επίλυση του στεγαστικού προβλήματος των παλινοστούντων, σημαντικό ρόλο έχουν παίξει τα άτυπα δίκτυα φροντίδας. Οι συγγενείς, φίλοι, συμπατριώτες είτε τους φιλοξενούν στα δικά τους σπίτια, είτε φροντίζουν να τους νοικιάσουν φτηνά διαμερίσματα στα προάστια των μεγάλων αστικών κέντρων της χώρας.

¹⁰⁷ Πανελλήνιο Σεμινάριο ΣΚΛΕ- ΤΕΔΚΝΑ, ομιλήτρια Γιαννάκου Τ. Κοινωνική Λειτουργός, σελ. 310

3. Επαγγελματική Κατάρτιση - Επιμόρφωση .

Για την διευκόλυνση των ομογενών στην αγορά εργασίας, ο ΟΑΕΔ έχει την ευθύνη για την διοργάνωση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης. Ο ΟΑΕΔ με την οικονομική ενίσχυση από τα ταμεία ευρωπαϊκής ένωσης, ανέλαβε την ευθύνη για τον προγραμματισμό και τη διεξαγωγή σεμιναρίων και άλλων προγραμμάτων βασικής κατάρτισης για μη- ειδικευμένους και ανειδίκευτους εργάτες .¹⁰⁸

---

¹⁰⁸ Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΕΛΛΗΝ, Αθήνα 1999 ,σελ.384.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 .

8.1.ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ .¹⁰⁹

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση (Τ.Α.) είναι ένα σύστημα, μια μορφή εξουσίας, που αναπτύσσει μηχανισμούς για την εφαρμογή της. Διαμορφώνεται η επικρατούσα άποψη, μέσα από την έκφραση διαφορετικών πολιτικών και κοινωνικών απόψεων. Δρα πολλές φορές ανταπαντώντας στην κεντρική εξουσία, το κράτος .Σε ένα μεγάλο βαθμό εξαρτάται από τον κρατικό προϋπολογισμό, γεγονός που δίνει άλλοθι μερικές φορές να υποβαθμίζονται κοινωνικά προγράμματα, όχι μόνο γιατί δεν επαρκούν οι πόροι, αλλά και γιατί το συγκεκριμένο πρόγραμμα δεν είναι σε πρώτη προτεραιότητα του Δήμου .

Οι κοινωνικοί επιστήμονες καλούνται να δράσουν σε έναν θεσμό βαθύτατα πολιτικό και γι' αυτό πρέπει να έχουν γνώση της συνθετότητας του πράγματος. Κινούνται σε έναν κατεξοχήν πολιτικό θεσμό, μέσα σε ένα πλαίσιο από αντικρουόμενες πολιτικές και κοινωνικές θεωρήσεις όπου υπάρχουν προτεραιότητες, που δεν αφορούν αυτό καθαυτό το «κοινωνικό πρόβλημα» και ταυτόχρονα η κοινωνική πολιτική εμπλέκεται με στόχους που δεν αφορούν μόνο τα όρια του δήμου.

Η τοπική αυτοδιοίκηση βρίσκεται μεταξύ της κεντρικής εξουσίας και της κοινότητας, το κοινοτικό στέλεχος στην τοπική αυτοδιοίκηση βρίσκεται μεταξύ των «συγκρούσεων» και των φυγόκεντρων δυνάμεων που αναπτύσσονται .Για τον λόγο αυτό δεν είναι δυνατόν να υλοποιεί μόνο, αλλά είναι αναγκαία η παρουσία του στον επιτελικό σχεδιασμό και μπορεί να συμβάλλει στην καθιέρωση θεσμικών αλλαγών και δημοκρατικών διαδικασιών σε τοπικό επίπεδο .

Πρωτεύει να συμφωνήσουμε, στο πλαίσιο που ο κάθε δήμος θα επιλέξει τους στόχους του, στη μεθοδολογία για το σχεδιασμό, στο σεβασμό των κανόνων επιστημονικής δεοντολογίας και τη θεσμοθέτηση Κοινωνικής Υπηρεσίας στο Δήμο. Επειδή κάθε τέσσερα χρόνια αλλάζουν πρόσωπα και πράγματα στους δήμους, είναι δύσκολο να διατυπωθούν συλλογικές θέσεις που να έχουν συνέχεια .Σε βασικά ζητήματα όμως είναι απαραίτητο να υπάρξουν σταθερές απόψεις και να γίνει δεκτό ότι τα κοινωνικά προγράμματα δεν αποδίδουν άμεσα, αλλά μακροπρόθεσμα και δεν υποχρεούνται να ωφελούν την κάθε εκλεγμένη δημοτική αρχή .Μπορούμε να σχεδιάσουμε μαζί με τις ενδιαφερόμενες πληθυσμιακές ομάδες και να εφαρμόσουμε προγράμματα που θα ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των πολιτών, που θα διατηρήσουν τις δραστηριότητες των πολιτών στα ανθρώπινα μεγέθη τους, μέσα από τη συμμετοχή των ίδιων, αλλά και τη δική μας, στη λήψη αποφάσεων που μας

¹⁰⁹ Ιατράκη Ε. ,Σημειώσεις «Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση» , Απρίλιος , 2004, Ηράκλειο .

αφορούν .Καλούμαστε, λοιπόν, να εκπαιδεύσουμε τους πολίτες μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση να παραμείνουν Πολίτες στην πόλη τους, αλλά και σε σχέση με τον εαυτό τους .

Το 1997, οι ρυθμίσεις του Νόμου Καποδίστρια για την Τ.Α. (με τις συνενώσεις των δήμων και κοινοτήτων) επηρέασαν σε κάποιο βαθμό τις τοπικές παρεμβάσεις. Οι δήμοι –που προέκυψαν από τις συνενώσεις- έδειξαν ενδιαφέρον για τον σχεδιασμό τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων και πολιτικών καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού .Σε τοπικό επίπεδο είχαμε τη σύσταση γραφείων κοινωνικής πολιτικής και δημοτικών κοινωνικών υπηρεσιών, αλλά και την ίδρυση αναπτυξιακών εταιρειών, που στόχευαν στην αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων και αναγκών και την αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων .

Παρόλα αυτά, η εφαρμογή του νέου θεσμού δεν οδήγησε σε αναπτυξιακές πρωτοβουλίες με μακροπρόθεσμο προγραμματισμό και ριζοσπαστικό περιεχόμενο, διότι απαιτείται ο συντονισμός των διαφόρων τοπικών προγραμμάτων από ένα όργανο κεντρικού σχεδιασμού και μεθοδολογίας παρεμβάσεων με στόχο την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη και κοινωνική δικαιοσύνη .

Η κοινωνική πολιτική οφείλει να είναι δείκτης κοινωνικής ανάπτυξης ενός κοινωνικού σχηματισμού και να αποτελεί σχεδιασμένη και συστηματική παρέμβαση της δημοτικής αρχής για αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων .Να ενισχύει τη συλλογική ταυτότητα της τοπικής κοινωνίας με συντονισμένη περιφερειακή παρέμβαση, βάσει των πραγματικών κοινωνικά προσδιορισμένων αναγκών και ανασύνθεσης των ποικίλων αιτημάτων στο τοπικό επίπεδο .

Η τοπική αυτοδιοίκηση ως ο εγκυρότερος κοινωνικός θεσμός για το κράτος, είναι αναγκαίο να υπηρετεί την κοινωνική δημοκρατία, τη βάση οργάνωσης των σύγχρονων τοπικών κοινωνιών με διεύρυνση των λειτουργιών της κοινωνικής πολιτικής .Ο διττός ρόλος της Τ.Α. συνίσταται, από τη μία, στον πολιτικό σχεδιασμό (με ευρεία την κοινωνική αποδοχή και με στόχο την κοινωνική αλληλεγγύη) και, από την άλλη, στην κοινωνική δημοτική διεκδίκηση (με ενεργοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, δυναμική αλληλεπίδραση και ενσωμάτωση των κοινωνικών δυνάμεων στη δράση της δημοτικής κοινωνικής πολιτικής). Η συνδιαμόρφωση επιλογών που επηρεάζουν τη δομή μιας τοπικής κοινωνίας στο πλαίσιο της αυτοδιοικητικής οργάνωσης θα συμβάλλει στην ουσιαστική αποκέντρωση της εξουσίας και την οργανωμένη περιφερειακή διεκδίκηση .Σήμερα δίνεται έμφαση σε ζητήματα οργάνωσης, σχεδιασμού και μεθοδολογίας για τη σύνδεση τοπικών προγραμμάτων με αναπτυξιακές ολιστικές παρεμβάσεις και έχουν δημιουργηθεί δίκτυα συνεργασίας ανάμεσα σε διαφορετικούς φορείς, οργανώσεις, αλλά και μεταξύ δήμων, όπως για την Κρήτη έχει συσταθεί και λειτουργεί η Εταιρεία Κοινωνικής Πολιτικής Αυτοδιοικήσεων Κρήτης .Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι πρόκειται για μια αστική μη-

κερδοσκοπική εταιρεία που δραστηριοποιείται σε ολόκληρη την Περιφέρεια Κρήτης, με εξειδικευμένο αντικείμενο το πεδίο της Κοινωνικής Πολιτικής των Πρωτοβάθμιων Οργανισμών Τ.Α. του νησιού .Μέλη της είναι οι δήμοι όλων των νομών της Κρήτης, που εκπροσωπούνται ισότιμα και ισοδύναμα, ανεξάρτητα από πληθυσμιακά ή άλλα κριτήρια .Οι νόμιμοι εκπρόσωποι είναι αιρετοί .Η εταιρεία είναι οργανωμένη σε 4 νομαρχιακά παραρτήματα και, συνεργαζόμενη με τα κοινοτικά στελέχη και τους αιρετούς (δήμαρχο και εκπροσώπους), δραστηριοποιείται –βάσει διαπιστωμένων αναγκών- στη συστηματικότερη παρέμβαση των δήμων- μελών στο πλέγμα των κοινωνικών προβλημάτων αρμοδιότητάς τους .

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ (ενδεικτική αναφορά)¹¹⁰

1.Διενέργεια κοινωνικής έρευνας, εκτίμηση-αξιολόγηση στοιχείων, οικονομική στήριξη απόρων από προϋπολογισμό Δήμου ,

2.Επιδοματική πολιτική (Νομαρχιακή Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας, Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία – έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε νοικοκυριά ορεινών απομακρυσμένων περιοχών και νοικοκυριά με χαμηλά εισοδήματα)

3.Προγράμματα κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής φροντίδας- κυρίως για ηλικιωμένα μοναχικά άτομα, όπως Κ.Α.Π.Η., πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι», Μονάδες κοινωνικής μέριμνας, Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.)

4.Κινητοποίηση άτυπων υποστηρικτικών δικτύων στην κοινότητα (οικογένεια, συγγενικό περιβάλλον, γειτονιά, εκκλησία, επιμορφωτικοί σύλλογοι και σωματεία)

5.Ανάπτυξη εθελοντικών δράσεων κοινωνικής αλληλεγγύης με προσφορά υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής στήριξης σε μοναχικά άτομα

6.Ανάγκη για δημιουργία δομών κοινωνικής φροντίδας απόρων και μοναχικών ατόμων (λ.χ. λειτουργία Ξενώνα προσωρινής διαμονής με παροχή κοινωνικό-υποστηρικτικών υπηρεσιών από εξειδικευμένο προσωπικό) – Διασύνδεση με κοινωνικές υπηρεσίες και άλλους κοινωνικούς φορείς κρατικούς ή μη της ευρύτερης κοινότητας για ολοκληρωμένη αντιμετώπιση .

¹¹⁰ Ιατράκη Ε. ,Σημειώσεις «Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση» , Απρίλιος , 2004, Ηράκλειο .

8.2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ .

1.Η Κοινοτική Εργασία σε τοπικό επίπεδο αποτελεί μέθοδο παρέμβασης για την επίλυση κοινοτικών προβλημάτων και την προώθηση σχεδιασμένης κοινωνικής αλλαγής και προϋποθέτει άμεση επικοινωνία τουλάχιστον με τους ηγέτες και τοπικές πληθυσμιακές ομάδες .

2.Σχεδιασμένη κοινωνική αλλαγή σημαίνει συνειδητές προσπάθειες του ατόμου ή μιας ομάδας με στόχο την αλλαγή της δομής ή της λειτουργίας ενός κοινωνικού συστήματος .

3.Η Συμμετοχή είναι η βάση της Κοινοτικής Ανάπτυξης, με την έννοια της ενεργητικής εμπλοκής των ατόμων στα κοινά, συμμετοχή στις αποφάσεις που τους αφορούν και χειραφέτηση τους ώστε να ασκούν οι ίδιοι έλεγχο στη ζωή τους και με την έννοια της αποκέντρωσης των υπηρεσιών, πόρων, λήψης αποφάσεων, δηλαδή με διεύρυνση της συμμετοχής, έμφαση στη διαβούλευση και συναπόφαση και

4.Ο Σχεδιασμός, η πραγματοποίηση και η αξιολόγηση κοινωνικών προγραμμάτων απαιτεί συντονισμό και διεπαγγελματική – διακλαδική συνεργασία .¹¹¹

8.3. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Πληθυσμός: 150.000 κάτοικοι (137.711 στην απογραφή του 2001).

Επιφάνεια: 120 τετραγωνικά χιλιόμετρα.

Κλίμα: Ήπιο Μεσογειακό.

Γεωγραφία: Πρωτεύουσα της Περιφέρειας Κρήτης, στο κέντρο της βόρειας παραλίας του νησιού.

Ιστορία: Γενέτειρα του πρώτου Ευρωπαϊκού πολιτισμού από την Μινωική Περίοδο 3.000 πχ με έδρα το Μινωικό Ανάκτορο της Κνωσού.

Οικονομία: Τομείς κλειδιά είναι ο Τουρισμός, η Γεωργία, το Εμπόριο.

Καλλιέργειες: Ελαιόδενδρα, αμπέλια, πορτοκαλιές, κηπευτικά..

---

¹¹¹ Ιατράκη Ε. ,Σημειώσεις «Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση» , Απρίλιος , 2004, Ηράκλειο

Διατροφή: Ονομαστή Κρητική διατροφή με βάση ελαιόλαδο, όσπρια, λαχανικά, φρούτα, κρασί.

Χλωρίδα: Μοναδικά αρωματικά φυτά.

Πανίδα: Μοναδικός Κρητικός Αίγαγρος (Κρι-Κρι)

Μουσεία: Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, Ιστορικό Μουσείο Κρήτης, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, Μουσείο Μάχης Κρήτης .

Ακαδημαϊκά Ιδρύματα: Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολές Φυσικών Επιστημών Ιατρικής (8000 φοιτητές), Α.Τ.Ε.Ι. (6.500 φοιτητές), Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (FORTH), Τεχνολογικό Πάρκο .

Αεροδρόμιο: Δεύτερο Διεθνές Αεροδρόμιο της χώρας, πρώτο σε ναυλωμένες πτήσεις .

Λιμάνι: Σημαντικός σταθμός, επιβατικός, εμπορικός, κρουαζιέρας.

Οδικό Δίκτυο: Εθνική Οδός συνδέει το Ηράκλειο με τις άλλες 3 κύριες πόλεις του νησιού.

Νοσοκομεία: Περιφερειακό Πανεπιστημιακό (ΠΑ.Γ.Ν.Η), Βενιζέλειο.

Το σύγχρονο Ηράκλειο κρατεί την παράδοση μιας από τις πιο ελκυστικές πόλεις της Μεσογείου . Δεν είναι τυχαίο ότι επί αιώνες ήταν το κέντρο, η μητρόπολη της Κρήτης και εξακολουθεί να κρατεί τα σκήπτρα με πολλά ενδιαφέροντα .Για τους φιλομαθείς, στο Ηράκλειο βρίσκονται τα αρχαιότερα μνημεία και τα δείγματα του πρώτου Στο κέντρο της πόλης βρίσκονται πολλά μνημεία των μεσαιωνικών χρόνων της Κρήτης, που δείχνουν την μεγάλη της ακμή στα χρόνια αυτά. Ανεβαίνοντας από [το λιμάνι](#), Λότζια, που στεγάζει σήμερα το Δημοτικό Συμβούλιο και μέρος των Υπηρεσιών του Δήμου Ηρακλείου. πολιτισμού της Ευρώπης, οι μαρτυρίες του Δυτικού Πολιτισμού. Στο λιμάνι ορθώνεται μεγαλόπρεπο το φρούριο, ο Κούλες που επί αιώνες, προστάτευε την πολιτεία αλλά χρησίμευε και σαν υγρή φυλακή με τους αλυσοδεμένους φυλακισμένους στις πελώριες, σκοτεινές στοές και αίθουσές του.

Νότια της σημερινής πόλης, βρίσκονται τα ανάκτορα της Κνωσσού της επί αιώνες βασιλεύουσας πολιτείας της Κρήτης που είχε 100 πόλεις από τα προϊστορικά χρόνια.

Στο κέντρο του Ηρακλείου, στο βορειοανατολικό άκρο της πλατείας Ελευθερίας βρίσκεται το μεγάλο Αρχαιολογικό Μουσείο της Κρήτης όπου χιλιάδες επισκέπτες, βλέπουν τους αμύθητους θησαυρούς των Μινωικών, των ιστορικών, των κλασικών, των Ελληνιστικών και των Ρωμαϊκών χρόνων της Κρήτης.

Δυτικά από το λιμάνι του Ηρακλείου, βρίσκεται το Ιστορικό Μουσείο της Κρήτης, όπου φυλάσσονται οι θησαυροί των Χριστιανικών, των Βυζαντινών, των Μεσαιωνικών, και των νεωτέρων χρόνων της Μεγαλονήσου, μαζί με τα καλλιτεχνικά

έργα του λαϊκού πολιτισμού της Κρήτης των αιώνων, έργα του μεγάλου ζωγράφου EL GRECO, που γεννήθηκε και σπούδασε ζωγραφική στο Ηράκλειο.

Σε απόσταση λίγων μέτρων από την Εκκλησία, βρίσκεται το περίτεχνο σιντριβάνι, γνωστό με το όνομα Λιοντάρια με τον εξαιρετικό γλυπτό διάκοσμο του με θέματα του ζωικού βασιλείου και της θάλασσας. Κτίστηκε στις πρώτες δεκαετίες του 17ου αιώνα από τον Φραγκίσκο Μοροζίνη, για να στολίζει την πλατεία αλλά και να προσφέρει πολύτιμο νερό στην μεγάλη πολιτεία.

Νότια της Λότζιας, είναι η βασιλική του Αγίου Μάρκου που κτίστηκε το 1239 στην PLAZZA DELLE BIADE (πλατεία των Σιτηρών) κι ήταν ο καθεδρικός Ναός της Κρήτης. Ανήκε στο Δούκα της και στο χώρο της θραυόταν οι Δούκες. Σήμερα ο Άγιος Μάρκος στεγάζει την Δημοτική Πινακοθήκη Ηρακλείου.

Το Ηράκλειο ζώνεται από τα πελώρια μεσαιωνικά τείχη του, που τα προστάτευαν από τους εχθρούς και ανάδειξαν την πρωτεύουσα στην πιο καλά οχυρωμένη πολιτεία της Μεσογείου. 25 χρόνια άντεξε με τα τείχη της την πολιορκία των Τούρκων, που πήραν τελικά την πόλη ύστερα από προδοσία Βενετσιάνου Μηχανικού, που τους έβαλε νύχτα, από μυστική είσοδο, μέσα στο Ηράκλειο.

Νοτιοδυτικά της πλατείας των Λιονταριών, σε απόσταση 100 μέτρων, βρίσκεται το Μεσαιωνικό Μοναστήρι της Αγίας Αικατερίνης που υπήρξε το Κρητικό Πανεπιστήμιο του Μεσαίωνα και ανέδειξε πλήθος Ευρωπαίων καλλιτεχνών, φιλοσόφων, εκκλησιαστικών πατέρων, ποιητών και συγγραφέων. Σήμερα, η Αγία Αικατερίνη στεγάζει μία πλούσια και σπουδαία συλλογή πινάκων της Κρητικής Αγιογραφίας.

Λίγα μέτρα από την Αγία Αικατερίνη ορθώνεται ο Μητροπολιτικός Ναός του Αγίου Μηνά, που είναι ο προστάτης Άγιος του Ηρακλείου και διέσωσε τους Χριστιανούς της πόλης από την σφαγή, όταν οι Τούρκοι, νωρίς τον 19ο αιώνα επιχείρησαν να τους εξολοθρεύσουν. Ο ναός χτιζόταν τριάντα περίπου χρόνια και εγκαινιάστηκε το 1896 με μεγαλόπρεπες τελετές και λαμπρό εορτασμό. Δίπλα του βρίσκεται η μικρή εκκλησία του Αγίου Μηνά, παλαιότερη με έξοχες αγιογραφίες στους τοίχους και εικόνες μεγάλων Αγιογράφων. Νοτιότερα βρίσκεται η παλιά Πύλη -είσοδος της πόλης προς τη Δυτική Κρήτη, η γνωστή Χανιόπορτα. Παλαιές εκκλησίες, μεσαιωνικοί δρόμοι, στολίζουν ακόμη το Ηράκλειο,

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9.

9.1.ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ .

Από την μελέτη που θα πραγματοποιήσουμε σχετικά με τις υπάρχουσες κοινωνικές δομές της πόλης του Ηρακλείου θα αναδειχθούν οι υπάρχουσες κοινωνικές δομές ,θα διαφανούν οι ελλείψεις σε παροχές, οι αδυναμίες σε νέες ανάγκες των κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων και πιστεύουμε ότι η ολοκληρωμένη μελέτη μας θα αποτελέσει πρόκληση για τους υπεύθυνους της πόλης του Ηρακλείου.

9.2.ΣΚΟΠΟΣ .

Πιο συγκεκριμένα σκοπεύουμε, μέσα από την πτυχιακή εργασία μας :

- να γίνει μια ενημέρωση των ιθυνόντων της πόλης του Ηρακλείου για τους υπάρχοντες φορείς και τα προγράμματα που προσφέρουν ,
- Τελικός σκοπός της μελέτης που θα πραγματοποιήσουμε είναι να αποτελέσει την έναρξη για περαιτέρω μελέτη και έρευνα που θα στοχεύει στον καλύτερο “συντονισμό και προγραμματισμό των φορέων που λειτουργούν όμοια προγράμματα”.

9.3. ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ / ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ .

- Οι υπάρχουσες υπηρεσίες του Δήμου Ηρακλείου καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων της Πόλης.
- Οι πολίτες ενδιαφέρονται να γίνουν γνώστες των ήδη υπάρχουσών υπηρεσιών .
- Όσο περισσότερη άγνοια υπάρχει στους πολίτες τόσο λιγότερη χρήση κάνουν των Κοινωνικών Υπηρεσιών .
- Η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού δυσχεραίνει το έργο των κοινωνικών υπηρεσιών.

9.4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ .

9.5. ΠΕΔΙΟ ΜΕΛΕΤΗΣ

Ο Δήμος Ηρακλείου είναι σήμερα ένας από τους δυναμικότερους στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Θεωρούμε όμως ότι στο χώρο των προνοιακών δράσεων αν και φαίνεται ότι έχουν γίνει προσπάθειες δεν υπάρχουν ολοκληρωμένα αποτελέσματα .

Με αυτούς λοιπόν τους προβληματισμούς θα επιχειρήσουμε την κατάρτιση του προνοιακού χάρτη της πόλης του Ηρακλείου προκειμένου να καταγραφούν και να αναδειχθούν τα τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Ιδιωτικοί - Κερδοσκοπικοί φορείς οι Εθελοντικοί μη Κερδοσκοπικοί και Δημόσιοι φορείς παροχής κοινωνικής φροντίδας της πόλης.

9.6. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ .

Η συνέντευξη αποτελεί πηγή άντλησης στοιχείων, παρέχοντας μια εις βάθος εξέταση του ερευνητικού προβλήματος .Η συλλογή των στοιχείων έγινε μέσω της προσωπικής μας επικοινωνίας με τους ερωτώμενους. Έτσι ήταν ευκολότερο να εξηγήσουμε το σκοπό της έρευνας μας και να διεγείρουμε το ενδιαφέρον του ερωτώμενου για συμμετοχή σε αυτή την έρευνα .

Δομημένη Συνέντευξη ,«ELITE» προς τους φορείς του Δήμου Ηρακλείου :

- Απευθύνθηκε σε άτομα με κύρος που ήταν γνώστες του φορέα της κοινότητας , μέσα στην οποία διεξαγόταν η έρευνα. Εξαιτίας της καίριας θέσης των ατόμων αυτών στο κοινωνικό , πολιτικό, οικονομικό, διοικητικό πλαίσιο του φορέα μπόρεσαν να δώσουν μια ευρεία εικόνα για το φορέα καθώς και για τη σχέση του με άλλους φορείς.
- Βασίστηκε στη χρήση ερωτηματολογίου. Τέθηκαν οι ίδιες ερωτήσεις με τον ίδιο τρόπο έτσι ώστε οι όποιες διαφορές ανάμεσα στις απαντήσεις να θεωρούνται σαν πραγματικές διαφορές και όχι σαν αποτέλεσμα της έρευνας αυτής καθαυτής.
- Επέτρεψε τη συγκρισιμότητα ανάμεσα στις απαντήσεις.
- Βασίστηκε σε μια στάνταρ δομή.

9.7. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ .

- Δυσκολίες στην καταγραφή λόγω της πληθώρας των Υπηρεσιών, οι οποίες βρίσκονται σε μακρινή απόσταση από την πόλη του Ηρακλείου .

- Δυσκολία διάθεσης χρόνου από τους υπεύθυνους του κάθε φορέα για την διεξαγωγή της συνέντευξης . Έτσι χρειάστηκε αρκετές φορές να έρθουμε σε επαφή με τον υπεύθυνο του φορέα μέσω ενός τρίτου προσώπου.
- Δυσκολία στην καταγραφή των Υπηρεσιών της πόλης του Ηρακλείου (ακριβείς διευθύνσεις, τηλέφωνα) αφού δεν υπήρχαν καταγεγραμμένα στοιχεία.

9.8. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ - ΠΡΟΝΟΙΑΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ (ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ- ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ – ΝΕΩΝ

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Οι Διευθύνσεις Κοινωνικής Πρόνοιας αποτελούν τους φορείς άσκησης προνοιακής πολιτικής σε επίπεδο Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης .

Με βάση το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, οι αρμοδιότητές τους διακρίνονται ως εξής :

- προστασία και αρωγή της οικογένειας και του παιδιού,
- προστασία των ηλικιωμένων,
- προστασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες,
- προστασία των οικονομικά αδυνάτων,
- προώθηση προγραμμάτων κοινωνικής κατοικίας,
- χορήγηση άδειας λειτουργίας και εποπτεία ιδρυμάτων, επιχειρήσεων και σωματείων, κοινωφελούς χαρακτήρα,
- χορήγηση αδειών άσκησης επαγγελματιών του τομέα κοινωνικής πρόνοιας .

Η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας αποτελείται από τα παρακάτω τμήματα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες :

❖ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΑΡΩΓΗΣ

A. Οικογένεια- Μητρότητα- Παιδιά & Νέοι

I. Προγράμματα Οικονομικής Ενίσχυσης

- Επίδομα απροστάτευτων παιδιών
- Χορήγηση χρηματικών παροχών λόγω μητρότητας
- Χορήγηση εφάπαξ βοηθημάτων σε άτομα ή οικογένειες

II. Παρεχόμενες Υπηρεσίες

- Παροχή νοσοκομειακής & ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε ανασφάλιστους
- Περίθαλψη παιδιών σε οικογενειακό περιβάλλον

- Υιοθεσία
- Τοποθέτηση σε ανάδοχες οικογένειες
- Ιδρυματική Προστασία
  - Κέντρα παιδικής μέριμνας
  - Παιδοπόλεις Εθνικού Οργανισμού Πρόνοιας
  - Ορφανοτροφεία Εκκλησιαστικής Πρωτοβουλίας
  - Οικοτροφεία Εκκλησιαστικής Πρωτοβουλίας
  - Φιλανθρωπικά Σωματεία
- Ημερήσια Φροντίδα βρεφών και νηπίων
  - Κρατικοί παιδικοί σταθμοί
  - Ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί
  - Παιδικές εξοχές

B. Προστασία Α.Μ.Ε.Α.

II. Προγράμματα Οικονομικής Ενίσχυσης

- Τυφλοί
- Κωφάλαλοι
- Βαριά Νοητικά Καθυστερημένοι
- Πάσχοντες από :
  - Μεσογειακή Αναιμία
  - AIDS
  - Αιμορροφιλία
- Βαριά Αναπηρία
- Σπαστικά
- Τετραπληγικοί-Παραπληγικοί- Ακρωτηριασμοί
- Επίδομα Καυσίμων
- Χορήγηση ειδικού σήματος παρκαρίσματος
- Χανσενικοί

II. Παρεχόμενες Υπηρεσίες

- Κάρτα μειωμένου εισιτηρίου πολιτικού αναπήρου
- Χορήγηση χειροκίνητων αναπηρικών αμαξιδίων
- Χορήγηση τεχνητών μελών
- Σχολεία, σύλλογοι, ιδρύματα για Α.Μ.Ε.Α.

Γ. Υπερήλικες

I. Προγράμματα Οικονομικής Ενίσχυσης

- Στεγαστική Συνδρομή

II. Παρεχόμενες Υπηρεσίες

- Κέντρα ανοικτής προστασίας ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ)
- Προγράμματα «Βοήθεια στο σπίτι»
- Εισαγωγή σε γηροκομεία
- Κατασκηνώσεις υπερηλίκων

Δ. Μετανάστες – Πρόσφυγες – Παλιννοστούντες

- Χορήγηση εφάπαξ οικονομικού βοηθήματος.
- Παροχή χρηματικού ποσού για μεταφορά οικοσυσκευής.
- Χορήγηση μηνιαίου επιδόματος σε ηλικιωμένους οικονομικά αδύνατους και ανίκανους για εργασία ομογενείς..
- Δωρεάν ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στους Βορειοηπειρώτες
- Χορήγηση εξόδων κηδείας ομογενών και μεταφοράς .

❖ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Θεσμός της Υιοθεσίας .
2. Θεσμός Αναδοχής .
3. Χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού
4. Κοινωνική Εργασία με άτομα.

Στο Θεωρητικό μέρος της Πτυχιακής αυτής εργασίας αναφέρονται αναλυτικά τα Προγράμματα που παρέχονται σε όλες τις κοινωνικές ομάδες, μέσα από τον φορέα της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πρόνοιας .

Όπως είναι γνωστό και κοινώς αποδεκτό, η συνθετότητα των σύγχρονων βιομηχανικών κοινωνιών, των εντάσεων και των ποικίλων συγκρουσιακών ρόλων είχε σαν αποτέλεσμα την δημιουργία ορισμένων κατηγοριών με άτομα που δεν είναι ενταγμένα στο οικογενειακό πλαίσιο είτε παροδικά είτε διαρκώς, όπως οι ανύπαντροι, οι διαζευγμένοι, οι μονογονεϊκές οικογένειες, οι σύζωντες άνευ γάμου, οι ανύπαντρες μητέρες κ.α.

Αυτές λοιπόν, οι κατηγορίες έρχονται πιο συχνά σε αμεσότερη επαφή, με τους εκπροσώπους του Κράτους Πρόνοιας, σε σχέση με τις «κανονικές» οικογένειες, οι οποίες αναζητούν βοήθεια σε πολύ μικρότερο βαθμό .

Το έργο των Κοινωνικών Λειτουργών στις Διευθύνσεις Κοινωνικής Πρόνοιας, αλλά και πιο συγκεκριμένα του Ηρακλείου Κρήτης, έχει επιφορτιστεί με ποικίλους ρόλους, κυρίως τα τελευταία χρόνια .

Πιο συγκεκριμένα, κατά το έτος 2003, η δυναμικότητα των εν ενεργεία Κοινωνικών Λειτουργών περιορίστηκε σε 7, κατόπιν αποχώρησης υπαλλήλων της ειδικότητας αυτής λόγω συνταξιοδότησης τους, ενώ τα αιτήματα των πολιτών ολοένα και αυξάνονται 1334 περιπτώσεις το 2001 με βάση τα αρχεία της υπηρεσίας)

Με βάση, λοιπόν, αυτό το ερευνητικά και έγκυρα διαπιστωμένο γεγονός μπορούμε εύκολα να συμπεράνουμε, αρχικά σε γενικό επίπεδο, ότι ο μειωμένος αριθμός των Κοινωνικών Λειτουργιών σε συνδυασμό με τον υπερβολικό φόρτο εργασίας καθιστούν ανθρώπινα αδύνατη την επαρκή ανταπόκριση στα αιτήματα των πολιτών σε σύντομο χρονικό διάστημα .Σε ειδικό επίπεδο πάλι, όσον αφορά την ποιοτική και αποτελεσματική σχέση των Κοινωνικών Λειτουργιών με τις οικογένειες, διαπιστώνεται εξίσου εύκολα η δυσκολία επίτευξης της σχέσης αυτής στον αναγκαίο και παράλληλα επιθυμητό βαθμό, που αρμόζει σε κάθε ανθρώπινη συναλλαγή που φέρει σεβασμό στην ύπαρξη της, εφόσον απαιτεί «χρόνο και βαθύτερη ενασχόληση με τακτική επικοινωνία και παρακολούθηση στην κάθε περίπτωση που έρχεται προς αναζήτηση συνεργασίας .Επιπρόσθετα, η έλλειψη υλικού δυσχεραίνει το έργο που η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας καλείται να βγάλει σε πέρας .

ΦΟΡΕΑΣ.

ΚΕΝΤΡΟ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ (Κ.Ε.Φ.Ο.) ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Δ/νση : Καρτερού 33 , Κέντρο .

Τηλ. 2810 344.313

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το Κ.Ε.Φ.Ο., ως αυτοτελές τμήμα Κοινωνικών Υπηρεσιών, δραστηριοποιείται από τις 1-09-2003 και υλοποιεί στόχους πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας, με το εξειδικευμένο προσωπικό του .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ.

Το μόνιμο προσωπικό του κέντρου απαρτίζεται μια Κοινωνική Λειτουργός .Σε εθελοντική βάση προσφέρουν τις υπηρεσίες τους διάφορες ειδικότητες επαγγελματιών (ένας Ψυχολόγος, μία Κοινωνική Λειτουργός και ένας επαγγελματίας Κοινωνικών και Φιλοσοφικών σπουδών)

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Συνεργάζεται με τον Πρόεδρο του Δ.Σ. του Δημοτικό Οργανισμό Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου και τις προϊστάμενες των Παιδικών Σταθμών, με σκοπό την επισήμανση των κυριότερων προβλημάτων που αφορούν τα παιδιά και τους γονείς και άπτονται των αρμοδιοτήτων τους, για τα οποία προγραμματίζονται οι κατάλληλες μέθοδοι παρέμβασης για την επίλυση τους .

Επισκέπτεται σε τακτά χρονικά διαστήματα τους Παιδικούς Σταθμούς για Συμβουλευτική καθοδήγηση του προσωπικού, σε θέματα ψυχοκοινωνικής στήριξης των παιδιών και κατάλληλου χειρισμού συμπεριφορών γονέων .

Ειδικότερα, παρεμβαίνει στην επίλυση κοινωνικό –οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν γονείς και παιδιά όπως (διαζύγιο, θάνατος ενός γονέα, γέννηση εκτός γάμου (Μονογονεϊκότητα) διαταραγμένες οικογενειακές σχέσεις, προβλήματα ένταξης και προσαρμογής, ρατσισμού, ξενοφοβίας κ.α.) σε συνεργασία με τους γονείς, τους οποίους δέχεται κατόπιν συνεννοήσεως, στο Κ.Ε.Φ.Ο., όπου ασκείται «Συμβουλευτική Εργασία Οικογένειας»

Το Κέντρο πραγματοποιεί, όπου χρειάζεται, Κοινωνική Έρευνα στα σπίτια των παιδιών για την εξακρίβωση της οικογενειακής κατάστασης, τους όρους διαβίωσης, Συμπληρώνεται η ειδική καρτέλα κάθε παιδιού και ο Ατομικός του Φάκελος, όπου προκύπτει ανάγκη τηρήσεως του Απορρήτου, σε Ειδικό Αρχείο. Αξιολογείται η κοινωνικό-οικονομική κατάσταση των παιδιών και προτείνεται ανάλογα προς το Δ.Σ. του Δ.Ο.Π.Α.Ε.Η. απαλλαγή ή καθορισμός του ύψους των τροφείων .

Δημιουργεί «Σχολεία για Γονείς» όπου συμμετέχουν οι γονείς των παιδιών του Παιδικού Σταθμού αλλά και οικογένειες της ευρύτερης κοινότητας, για πληροφόρηση, επιμόρφωση , Συμβουλευτική και διαλογική συζήτηση .

Οργανώνει και έχει την ευθύνη της εύρυθμης λειτουργίας «Διαγνωστικού Πλαισίου»με διεπιστημονική Ομάδα ανάλογης εξειδίκευσης για την αντιμετώπιση, διάγνωση, αξιολόγηση και υποστήριξη, περιστατικών που χρήζουν θεραπευτικής παρέμβασης .Η Διαγνωστική αυτή ομάδα δύναται να εξυπηρετεί περιστατικά και σε επίπεδο Νομού, αφού ανάλογο πλαίσιο δεν λειτουργεί στο χώρο της προσχολικής ηλικίας .

Το Κέντρο πραγματοποιεί κοινωνικές έρευνες σε θέματα που άπτονται της λειτουργίας των Παιδικών Σταθμών και της «Ομάδας Στόχου» είτε πρόκειται για την Οικογένεια , είτε ακόμη για το παιδαγωγικό προσωπικό .Πραγματοποιεί έρευνες σε θέματα διαπολιτισμικότητας, Μονογονεϊκότητας, Ανθρώπινων σχέσεων και συμπεριφοράς, κοινωνικών προβλημάτων, τα οποία απασχολούν την οικογένεια στην σύγχρονη εποχή .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Το Κ.Ε.Φ.Ο. συνεργάζεται με Κοινωνικές Υπηρεσίες σε Τοπικό ή Εθνικό επίπεδο για την παροχή εξειδικευμένων Υπηρεσιών σε οικογένειες .

Το προσωπικό του Κέντρου παρέχει ενημερώνει, πληροφορεί , και παραπέμπει τους γονείς σε Υπηρεσίες και Φορείς που υποστηρίζουν την οικογένεια κοινωνικά, ψυχολογικά , οικονομικά, ιατρικά . Για το λόγο αυτό υπάρχει συνεργασία

τόσο με την Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου, με τα Νοσοκομεία, Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα , Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις κ.λ.π.

Συνεργασία υπάρχει με τους Παιδίατρος του Οργανισμού σε Θέματα Κοινωνικής Ανάπτυξης Παιδιατρικής, ενώ τακτική επικοινωνία υπάρχει με την Κοινωνική Ιατρική του Πανεπιστημίου Κρήτης και την Πανεπιστημιακή Παιδιατρική Κλινική της Ιατρικής Σχολής (Τομείς : παιδοψυχιατρικής- παιδοψυχολογίας – παιδονευρολογίας.)

Επιδιώκονται Διακρατικές Συνεργασίες με στόχο την ανταλλαγή Επιστημονικών γνώσεων και εμπειριών στο επαγγελματικό επίπεδο, με Οργανισμούς Παιδικών Σταθμών άλλων κρατών .

Συνεργασία υπάρχει με Ευρωπαϊκούς Φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων και Δράσεων στο Πεδίο Προσχολικής Αγωγής με την ευρεία έννοια του όρου, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων του Δήμου Ηρακλείου , σε επίπεδο οικογένειας .Για παράδειγμα σύνδεση με το Ευρωπαϊκό Φόρουμ για την «Μέριμνα του Παιδιού» .

Τέλος, συνεργάζεται με τους αρμόδιους φορείς σε Τοπικό , Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο, με τα Α.Ε.Ι. , Α.Τ.Ε.Ι. και Ερευνητικά Ιδρύματα για την εκπόνηση μελετών και προγραμμάτων που αφορούν τις δραστηριότητες του Οργανισμού .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Οργανώνονται ειδικές εκθέσεις (φωτογραφίας, ζωγραφικής παιδιών,) εκπονεί αφίσες, δημοσιεύει άρθρα στον τοπικό τύπο με θέματα που αφορούν την προσχολική ηλικία και την Οικογένεια .

Το Κ.Ε.Φ.Ο. πραγματοποιεί Ημερίδες και Σεμινάρια με θέματα κοινωνικής διάστασης με παράλληλη συμμετοχή του παιδαγωγικού προσωπικού των Παιδικών Σταθμών και των Γονέων .

Η ενημέρωση των κατοίκων της πόλης του Ηρακλείου γίνεται μέσω του τοπικού τύπου .Προβάλλονται σε Επετείους και Παγκόσμιες Ημέρες θέματα που είναι σχετικά με την ευαίσθητη ηλικιακή ομάδα βρεφών και νηπίων .

Ο Οργανισμός συμμετέχει στην Ειδική Παιδαγωγική Επιτροπή Προγράμματος και προτείνει Επιστημονική βιβλιογραφία για συνεχή επιμόρφωσης του προσωπικού των Παιδικών Σταθμών και του ΚΕ.Φ.Ο. , στις σύγχρονες προσεγγίσεις της Κοινωνικής Εργασίας ,της Ψυχολογίας, της Παιδαγωγικής και της ανθρώπινης συμπεριφοράς .

ΦΟΡΕΑΣ.**ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ (ΙΚΑ)**

Γραφείο Κοινωνικής Μέριμνας

Δ/ση : Μονής Καρδιωτίσσης 31

Τηλ.2810 221.112/ 344.052

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Τα γραφεία Κοινωνικής Μέριμνας λειτούργησαν για πρώτη φορά το 1987 .

ΣΚΟΠΟΣ.

Σκοπός, είναι η παροχή κοινωνικής φροντίδας και προστασίας στους ασφαλισμένους του ΙΚΑ με στόχο την βελτίωση και αξιοποίηση παροχών του Ιδρύματος για την άνοδο της ποιότητας της ζωής τους .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Το διοικητικό συμβούλιο του Ιδρύματος .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

1 Κοινωνική Λειτουργός .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Οι αρμοδιότητες της Υπηρεσίας αφορούν παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας και προστασίας ασφαλισμένων του ιδρύματος και συγκεκριμένα :

α.Κοινωνική φροντίδα ασφ/νων προς αντιμετώπιση κοινωνικοοικονομικών προβλημάτων αυτών και των οικογενειών τους μέσα από τα προγράμματα του ιδρύματος και κάθε άλλου δημόσιου ή ιδιωτικού φορέα .

β.Αντιμετώπιση προβλημάτων ατόμων με ειδικές ανάγκες (υπερήλικοι- παραπληγικοί)

-για εξασφάλιση επιδόματος παραπληγικό

-για εξασφάλιση επιδόματος συνοδού

γ.Εισαγωγή σε Ιδρύματα- άσυλα ανιάτων- κλινικές χρόνιων νοσημάτων ή σε ιδρύματα άλλα συμβεβλημένα με το ΙΚΑ .

δ. Παρέμβαση κοινωνικού λειτουργού σε κάθε περίπτωση εισαγωγής σε ειδικό σχολείο ή σε κάποιο ίδρυμα αναπήρων

ε.Επισκέψεις κατ' οίκον για διερεύνηση περιπτώσεων (περιβάλλον- συνθήκες διαβίωσης, γνωριμία οικογένειας κ.λ.π.)

στ. Σε συνεργασία με Διοικητικούς και Υγειονομικούς Διευθυντές του χώρου εργασίας προγραμματίζουν και αναπτύσσουν οι Κοινωνικοί Λειτουργοί πρωτοβουλίες και δραστηριότητες, για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Ιδρύματος .

- Κέντρο παιδοψυχικής Υγιεινής .(Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο)
- Ομάδες γονέων .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Η χρηματοδότηση γίνεται από το Ίδρυμα .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Συνεργασία υπάρχει με τους Διοικητικούς και Υγειονομικούς Διευθυντές του χώρου εργασίας αφού από κοινού προγραμματίζουν και αναπτύσσουν δραστηριότητες, για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Ιδρύματος .

Συνεργασία υπάρχει με την συνάδελφο Κοινωνική Λειτουργό του Σταθμού Προστασίας Μάνας και Παιδιού, της οποίας το γραφείο βρίσκεται σε κοντινό χώρο .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Η ενημέρωση των ασφαλισμένων γίνεται μέσω ανακοινώσεων που αναρτώνται στο γραφείο Κοινωνικής Μέριμνας .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Δεν υπάρχει ιδιαίτερη ανταπόκριση εξαιτίας του ότι οι παροχές της Υπηρεσίας δεν είναι παροχές σε είδος .Αντιθέτως οι παροχές αφορούν συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Υπάρχει μια στασιμότητα, την τελευταία δεκαετία, ενώ τονίστηκε ότι γίνονται μεμονωμένες προτάσεις από Κ.Λ.

Γενικότερη στασιμότητα στον τομέα της Κοινωνικής Πρόνοιας .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Τονίστηκε ότι το ΙΚΑ είναι ένας κεντρογενής φορέας και ενδιαφέρεται να προγραμματίσει για το κέντρο και έπειτα στην περιφέρεια .Οι προσδοκίες αφορούν την αναβάθμιση του ιδρύματος, να ειδικευτούν επαγγελματίες και να στελεχώσουν τον τομέα της Κοινωνικής Πρόνοιας .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την Υπεύθυνη Κοινωνική Λειτουργό του Γραφείου Κοινωνικής Μέριμνας .

ΦΟΡΕΑΣ.**ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
ΣΤΑΘΜΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΜΑΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΟΥ .**

Δ/ση : Μονής Καρδιωτίσσης 31

Τηλ.2810 221.112/ 344.052

Ο Σ.Π.Μ και παιδιού στεγάζεται στο ίδιο κτήριο που βρίσκεται και το Γραφείο Κοινωνικής Μέριμνας σε διπλανό γραφείο .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Ο Σταθμός Προστασίας μάνας και παιδιού λειτουργεί στο Ηράκλειο από το 1958 σαν Κέντρο Υγείας και από το 1983 μετονομάστηκε σε Σ.Π.Μ και Παιδιού.

Είναι Ν.Π.Δ.Δ. και υπάγεται στη Δ/ση Υγιεινής και Πρόνοιας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας .

ΣΚΟΠΟΣ.

Σκοπός του είναι η εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων του Ι.Κ.Α.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Το προσωπικό απαρτίζει η Κοινωνική Λειτουργός .

Και μια παιδίατρος .

Μέλη του είναι οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Τον Σταθμό απαρτίζει το εξής τμήμα :

- Συμβουλευτικός Σταθμός βρεφών και προσχολικών παιδιών με παιδίατρο και Κοινωνική Λειτουργό .

Κάθε περίπτωση που έρχεται για πρώτη φορά γράφεται στο Μητρώο και παίρνει οδηγίες ανάλογα με την περίπτωση (βρέφος-προσχολικό, επίτοκος) που αφορούν την υγιεινή διατροφή, την καθαριότητα και την τακτική παρακολούθηση.

Εκτελούνται οι εμβολιασμοί μετά την εξέταση της Παιδιάτρου από ηλικίας 3 μηνών και άνω και συγχρόνως ενημερώνονται τα ατομικά βιβλιάρια των παιδιών καθώς και τα βιβλία του Σταθμού .Επίσης κατά την θερινή περίοδο γίνονται οι εγγραφές των παιδιών που θα λάβουν μέρος κατόπιν επιλογής στις κατασκηνώσεις . Τέλος συνεργάζεται με την Κοινωνική Λειτουργό του Σταθμού .

Η Κοινωνική Υπηρεσία του Σταθμού μέσα από τις μεθόδους της Κοινωνικής Εργασίας προσπαθεί να βοηθήσει τις οικογένειες ή τα άτομα που προσέρχονται στο Σταθμό για να ζητήσουν την βοήθειά της .

Οποιαδήποτε οικογένεια (ασφαλισμένη του ΙΚΑ) αντιμετωπίζει πρόβλημα (σχέσεων- ψυχολογικό, κοινωνικό) και εντοπισθεί από την παιδίατρο ή και από την ίδια την Κοινωνική Λειτουργό και βέβαια με την αποδοχή της ίδιας της οικογένειας θα βοηθηθεί από την Κ.Λ. να βρει τον τρόπο για να ξεπεράσει το ή τα προβλήματά της .

Αυτό γίνεται μέσα από συναντήσεις με το άμεσα ενδιαφερόμενο άτομο, των άλλων μελών της οικογένειας και διαφόρων φορέων της κοινότητας που κινείται αυτό το άτομο ή η οικογένεια .Η Κοινωνική Λειτουργός κρατάει το κοινωνικό ιστορικό των περιπτώσεων που χρειάζονται παρακολούθηση και μετά το πέρας της παρακολούθησης μένει στο αρχείο της Κοινωνικής Υπηρεσίας .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Η χρηματοδότηση της υπηρεσίας γίνεται από το Ίδρυμα, το οποίο με την σειρά του χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Η Κοινωνική Λειτουργός έχει άμεση και συνεχή συνεργασία με την παιδίατρο του Σταθμού ..Επίσης η συνεργασία με την Κοινωνική Λειτουργό του Γραφείου Κοινωνικής Μέριμνας είναι χρήσιμη.

Επιπλέον συνεργασία υπάρχει και με Διοικητικούς και Υγειονομικούς Διευθυντές του χώρου εργασίας ώστε να προγραμματιστούν και να αναπτυχθούν πρωτοβουλίες και δραστηριότητες, για την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Ιδρύματος .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Η ενημέρωση των ενδιαφερόμενων ασφαλισμένων του ΙΚΑ γίνεται από την ίδια την Κοινωνική Υπηρεσία και από ανακοινώσεις που κατά καιρούς εκδίδονται.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Η ανταπόκριση είναι ιδιαίτερα αυξημένη .Ο κόσμος δείχνει να ενδιαφέρεται να μάθει πρακτικά θέματα που αφορούν την διατροφή του βρέφους, και τον αναγκαίο εμβολιασμό του κ.ά.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει η Υπηρεσία βρίσκονται στην έλλειψη Επισκέπτριας Υγείας .

Θα πρέπει να τονιστεί ότι η **εξωτερική εργασία** του σταθμού θα πρέπει να γίνεται από τις Επισκέπτριες Υγείας και είναι συνέχεια της εσωτερικής .Χωρίς εξωτερική εργασία μειώνεται σημαντικά και η εσωτερική γιατί η επισκέπτρια εις τις κατ'όκον επισκέψεις της, φροντίζει:

α) για την προστασία Μητρότητας, ώστε να εξασφαλίσει την τακτική ιατρική παρακολούθηση των εγκύων, συμβουλεύει και διαφωτίζει σχετικά με την ατομική υγιεινή, την υγιεινοδιαιτητική αγωγή και τις προετοιμάζει ψυχοσωματικά για την αντιμετώπιση του τοκετού .

β) για την προστασία βρεφών και νηπίων συνεργάζεται με τις υπό παρακολούθηση οικογένειες συμβουλεύει ως προς την ορθή περιποίηση των βρεφών, την σωστή διατροφή για υγιεινές συνήθειες και πρόληψη των παιδιών από τα λοιμώδη νοσήματα, μέσο της διαπαιδαγωγήσεως των μητέρων για την αξία των προφυλακτικών εμβολιασμών .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Οι προσδοκίες αφορούν στην πρόσληψη προσωπικού εξειδικευμένου και πιο συγκεκριμένα στην πρόσληψη Επισκεπτριών Υγείας .Χωρίς εξωτερική εργασία μειώνεται σημαντικά και η εσωτερική εργασία που γίνεται από την Κοινωνική Λειτουργό .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την Υπεύθυνη Κοινωνική Λειτουργό του Σταθμού Προστασίας Μάνας και Παιδιού .

ΦΟΡΕΑΣ.

ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΘΗΛΕΩΝ (Κ.Π.Μ.Θ) ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Διεύθυνση: Νηρέως 3 , Πόρος

Τηλ. 2810 226339

Χώρος: Κληροδότημα της οικογένειας Καλοκαιρινού. Το κτίριο είναι διώροφο και εξυπηρετεί της ανάγκες του κέντρου.

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το Κ.Π.Μ.Θ.Η. ιδρύθηκε το 1922.

ΣΚΟΠΟΣ.

Ο κύριος σκοπός του κέντρου είναι η εκπαίδευση και η διαπαιδαγώγηση των κοριτσιών. Το κέντρο φιλοξενεί παιδιά ηλικίας από 5,5 ως 18 ετών. Τη συγκεκριμένη περίοδο φιλοξενεί 29 κορίτσια.

Οι προϋποθέσεις για να εισαχθεί ένα παιδί στο κέντρο είναι οι εξής:

- ✓ Να είναι το παιδί σωματικά και ψυχικά υγιές και να μην πάσχει από μεταδοτικά νοσήματα.
- ✓ Διεξαγωγή έρευνας από την Πρόνοια, και παραπομπή.

Κατά την εισαγωγή προτιμούνται :

- Παιδιά ορφανά
- Παιδιά που οι γονείς τους πάσχουν από κάποιο σοβαρό χρόνιο νόσημα ή ψυχική νόσο.
- Παιδιά φυλακισμένων γονέων.
- Παιδιά που οι γονείς τους αδυνατούν να ανταποκριθούν οικονομικά.
- Παιδιά πολυτέκνων.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Το ΔΣ είναι 5μελές και τα μέλη του ανήκουν σε διάφορα επαγγέλματα .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ- ΜΕΛΗ:

Το Κέντρο στελεχώνεται από 16 μέλη προσωπικό διαφόρων ειδικοτήτων και υπάρχει μόνο μια Κοινωνική Λειτουργό, εξειδικευμένο προσωπικό.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Το κέντρο παρέχει στα κορίτσια τη διαμονή τους , οικονομική ενίσχυση , καθώς επίσης και την εκπαίδευσή τους. Τα κορίτσια τελειώνοντας τις σπουδές τους δεν μπορούν να παραμείνουν στο κέντρο , αλλά μόνο όταν συντρέχει κάποιος σοβαρός λόγος και θα πρέπει να υπάρχει απόφαση από το Υπουργείο.

Παράλληλα λειτουργούν ομάδες αυτουποστήριξης, με σκοπό να εκφράζουν ελεύθερα τα συναισθήματά τους και να αντιμετωπίζουν τα διάφορα προβλήματα που τους παρουσιάζονται.

Υπάρχουν διάφοροι κανονισμοί που πρέπει να τηρούν τα παιδιά:

- Τα ανήλικα παιδιά δεν μπορούν να βγουν μόνα τους έξω , παρά μόνο αν τα συνοδεύσει κάποιο ενήλικο παιδί .
- Τα ενήλικα παιδιά μπορούν να βγουν μόνα τους αλλά ως μια συγκεκριμένη ώρα.

Είναι αξιοσημείωτο να αναφέρουμε ότι όταν το παιδί φύγει από το ίδρυμα , του χορηγείται μια οικονομική ενίσχυση αξίας 6.000 ευρώ ,με την προϋπόθεση πρέπει να έχει μείνει στο ίδρυμα 5 χρόνια.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Η χρηματοδότηση γίνεται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και από το οικονομικό ταμείο του Καλοκαιρινού , αφού το οίκημα είναι κληροδότημα του Καλοκαιρινού.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Το κέντρο συνεργάζεται με διάφορους φορείς.

- ΠΑΓΝΗ
- Βενιζέλειο
- Κ.Ψ.Υ
- ΠΙΚΠΑ
- ΟΑΕΔ
- Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοια

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ - ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ.

Το κέντρο δεν είναι γνωστό στην ευρύτερη περιοχή και στο Ηράκλειο και γι' αυτό το λόγο η ενημέρωση και η συμμετοχή των κατοίκων είναι μηδαμινή.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Οι κύριες δυσκολίες καθώς και προοπτικές της οργάνωσης είναι:

- *Η έλλειψη προσωπικού.* Υπάρχει μόνο μια ΚΛ και δεν μπορεί να αντεπεξέλθει στις ανάγκες της οργάνωσης και γι' αυτό το λόγο χρειάζεται και άλλο ειδικευμένο προσωπικό.
- Πρέπει να δημιουργηθούν *επιμελητήρια* για τα παιδιά για να μπορούν να συγκεντρωθούν στο διάβασμα.
- Να υπάρξει μια *διεπιστημονική ομάδα* για να υπάρξει το επιθυμητό αποτέλεσμα κυρίως για τα παιδιά.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Οι προσδοκίες αφορούν την εξάλειψη των δυσκολιών που αντιμετωπίζει η οργάνωση .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον Διευθυντή του Κέντρου.

ΦΟΡΕΑΣ.

ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΡΗΤΗΣ, “Ο ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ” «ΠΙΤΣΟΥΛΑΚΕΙΟ» .

Πρόκειται για Ν.Π.Ι.Δ.

Δ/ση : Αλκιβιάδου 8, Μπεντεβή

Τηλ. 2810. 232.153 .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το Ίδρυμα παιδικής προστασίας Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης “Ο Άγιος Μηνάς”, ιδρύθηκε το 1965 .

ΣΚΟΠΟΣ.

Παροχή στέγης, διαμονής, σίτισης, σε ορφανά παιδιά, παιδιά χωρισμένων γονέων καθώς και σε παιδιά πολύτεκνων αναξιοπαθούντων οικογενειών .

Φιλοξενούνται 15 παιδιά ηλικίας από 9 χρονών μέχρι 18χρονών. Επιπλέον, στα παιδιά εξασφαλίζονται φροντιστήρια , ψυχαγωγία καθώς και το ημερήσιο χαρτζιλίκι τους .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι 5μελές .Αποτελείται από τον Αρχιεπίσκοπο, Πρωτοσύγκελο, τον Διευθυντή του Ίδρύματος, έναν εκπρόσωπο της Κοινωνικής Πρόνοιας και έναν πολίτη .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ .

Το προσωπικό του Ίδρύματος αποτελείται από τον Δ/ντή, δυο μαγείρισσες-καθαρίστριες , μια νυχτερινή η οποία ασκεί χρέη και φύλακα, καθώς και μια δασκάλα του δημοτικού η οποία ασχολείται με την προετοιμασία των παιδιών για το σχολείο τους .

Επιπλέον σε εθελοντική βάση, καθηγητές, προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στα παιδιά .

Καθώς επίσης εθελοντικά προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στην φροντίδα των παιδιών μέλη των ΚΑΠΗ του Ηρακλείου.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Στο Ίδρυμα παιδικής προστασίας “Ο Άγιος Μηνάς”, παρέχεται στέγη, σίτιση, ένδυση και οικονομική στήριξη σε 15 παιδιά αναξιοπαθούντων οικογενειών .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Η χρηματοδότηση γίνεται από την Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας, από τις ενορίες των εκκλησιών καθώς και από δωρεές .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Συνεργασία υπάρχει με την Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας, με τις ενορίες των εκκλησιών , με τα ΚΑΠΗ και τα σχολεία .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Γίνεται από τον Διευθυντή του Ιδρύματος και Ιερέα , ο οποίος εκτελεί και χρέη γραμματέα στο Φιλόπτωχο Ταμείο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Η ανταπόκριση των κατοίκων του Ηρακλείου είναι μεγάλη αφού υπάρχουν αρκετές οικογένειες κάτω από οικονομική ένδεια καθώς επίσης και διαζευγμένες οικογένειες . Όπως σημαντική είναι και η ευαισθησία και η διάθεση των κατοίκων του Ηρακλείου για προσφορά στον συνάνθρωπο .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Οι δυσκολίες βρίσκονται στο ότι τα παιδιά που διαβιούν στο Ίδρυμα προέρχονται από οικογένειες με πολλαπλά προβλήματα και τα ίδια έχουν βιώσει στην ζωή τους δυσάρεστες εμπειρίες που είναι δύσκολο να αποβάλουν .Για το λόγο αυτό υπάρχει συνεργασία με την Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου και τους επαγγελματίες Κοινωνικούς Λειτουργούς, με παιδοψυχιάτρους νοσοκομείων καθώς επίσης με γιατρούς και με το Κ.Δ.Α.Υ.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Οι προσδοκίες βρίσκονται στο να διατηρηθεί ο επαρκής αριθμός των παιδιών ώστε να συνεχίσει να λειτουργεί το Ίδρυμα .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον Ιερέα και Διευθυντή του Ιδρύματος .

ΦΟΡΕΑΣ.

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΝΕΟΤΗΤΑΣ (Ε.Ι.Ν.) ,παράρτημα Ηρακλείου .

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

Δ/ση :Εσταυρωμένος – Α.Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου

Τηλ. 2810 250.611- 12,-13 .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας (ΕΙΝ) εδρεύει στην Αθήνα .Πρόκειται για Ν.Π.Ι.Δ. το οποίο εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας .

Με τη σημερινή μορφή λειτουργεί από το 1982 .Σήμερα λειτουργεί 50 εστίες από τις οποίες 4 φοιτητικές- σπουδαστικές εστίες στα Γιάννενα, την Θεσσαλονίκη, την Ξάνθη και την Κομοτηνή, καθώς και μαθητικές εστίες .Στον Νομό Ηρακλείου λειτουργεί φοιτητική- σπουδαστική εστία , στην περιοχή Εσταυρωμένου .

ΣΚΟΠΟΣ.

Το Ε.Ι.Ν υλοποιεί προγράμματα που αφορούν κυρίως τη νεολαία και επιδιώκει να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες κοινωνικές ανάγκες και απαιτήσεις με απώτερο σκοπό την εξύψωση του ηθικού μορφωτικού, κοινωνικού και βιοτικού επιπέδου του ελληνικού λαού . Η λειτουργία των Φοιτητικών Εστίων προσφέρει ευκαιρίες και διευκολύνσεις στην σπουδάζουσα νεολαία, για καλύτερους όρους σπουδών και διαβίωσης (διαμονή και διατροφή) .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ .

Ο Γενικός Διευθυντής ορίζεται από του Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και επιπλέον υπάρχει η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών, Διεύθυνση Εστιακών/ Πολιτιστικών, η Νομική Υπηρεσία και η Διεύθυνση Κοστολόγησης Προμηθειών στην φοιτητική εστία του Ηρακλείου .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Το προσωπικό αποτελείται από 14 άτομα, απαρτίζεται από τον Διευθυντή, στην Γραμματεία εργάζονται τρεις διοικητικοί υπάλληλοι- (ένας για κάθε κτήριο), συνεργείο καθαριότητας καθώς και φύλακες οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την φύλαξη του χώρου και εκτελούν 24ωρες βάρδιες .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Η φοιτητική εστία στο Ηράκλειο παρέχει διαμονή σε Φοιτητές και Φοιτήτριες του Α.Τ.Ε.Ι. Κρήτης και του Πανεπιστημίου καθώς και σπουδαστές άλλων σχολών που

προέρχονται από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα και που σπουδάζουν μακριά από τον τόπο διαμονής των οικογενειών τους .

Παρέχεται :

- ψυχαγωγία (τηλεόραση, επιτραπέζια παιχνίδια, βιβλιοθήκη με λογοτεχνικά βιβλία)
- Κουζίνα
- Πλυντήρια
- Φαρμακείο

Υπάρχουν 296 δωμάτια, από τα οποία 236 μονόκλινα , 4 για ΑΜΕΑ, και 56 δίκλινα .

Στους φοιτητές παρέχεται διαμονή ενώ είναι εξασφαλισμένη και η σίτιση τους στις φοιτητικές λέσχες των σχολών τους .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Η Χρηματοδότηση γίνεται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας .

Οι Φοιτητές συμμετέχουν στα λειτουργικά έξοδα συνεισφέροντας με ένα ενδεικτικό ποσό .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Συνεργασία υπάρχει και είναι ιδιαίτερα καλές με το Α.Τ.Ε.Ι., με το Ε.Ι.Ν. καθώς και με το Πανεπιστήμιο για την φιλοξενία φοιτητών και επιστημονικού προσωπικού ακόμα και από το εξωτερικό .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Γίνεται μια γενική ενημέρωση η οποία απευθύνεται στους πρωτοετείς φοιτητές σχετικά με τον κανονισμό λειτουργίας της εστίας καθώς επίσης ενημερώνεται ολόκληρο το προσωπικό με συχνές συναντήσεις μεταξύ τους και έτσι είναι σε θέση να ενημερώνουν οποιαδήποτε στιγμή χρειαστεί τους φοιτητές .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ.

Το ενδιαφέρον για φιλοξενία είναι ιδιαίτερα αυξημένο για τους φοιτητές που προέρχονται από ασθενέστερα οικονομικά στρώματα και η διαβίωσή τους στην φοιτητική εστία τους παρέχει τα μέσα για ανάπτυξη πνευματικής, ψυχαγωγικής και αθλητικής δραστηριότητας .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει η λειτουργία της φοιτητικής εστίας αναφέρονται στην συμβίωση των φοιτητών σε δίκλινα δωμάτια .

Η έλλειψη προσωπικού αναφέρθηκε επίσης σαν δυσκολία στην λειτουργία της φοιτητικής εστίας .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Υπάρχει προσδοκία να διατηρηθεί η φοιτητική εστία να λειτουργεί όπως λειτουργεί τώρα .

Οι προοπτικές αφορούν την δημιουργία επιπλέον κτηρίων, με περισσότερο προσωπικό για την καλύτερη εξυπηρέτηση των φοιτητών. Όπως επίσης να αγοραστούν Η/Υ και οι φοιτητές να έχουν πρόσβαση στο internet .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την Κοινωνική Λειτουργό της φοιτητικής εστίας .

ΦΟΡΕΑΣ.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ (Κ.Ε.Θ.Ι.)

Δ/ση :1866 αρ. 105, Τ.Κ.71201 Ηράκλειο

Τηλ.:2810 341.387, 343.778 .

Fax: 2810 343.778

Το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.) είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου

ΈΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Ιδρύθηκε το 1994 και λειτουργεί κεντρικά στην Αθήνα και περιφερειακά στη Θεσσαλονίκη, την Πάτρα, το Ηράκλειο και το Βόλο

ΣΚΟΠΟΣ.

Βασικός άξονας ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του Κ.Ε.Θ.Ι. είναι η διεξαγωγή κοινωνικής έρευνας σε θέματα ισότητας των φύλων και η προώθηση των γυναικών σε όλους τους τομείς της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ζωής μέσα στο πλαίσιο της πολιτικής που καθορίζεται από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας .

Πιο συγκεκριμένα το Κέντρο στοχεύει :

- Στην τεκμηρίωση και παροχή πληροφόρησης για ζητήματα ισότητας των φύλων στην απασχόληση, επιχειρηματικότητα και κοινωνική ένταξη .
- Στην υποστήριξη γυναικών για την προώθηση στην αγορά εργασίας .
- Στην ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση και επιμόρφωση ατόμων, φορέων, ομάδων και οργανισμών σε θέματα σχετικά με την ισότητα των φύλων .

- Στην ανάληψη πρωτοβουλιών για την προώθηση της ισότητας των φύλων, σε ιδιαίτερες συνθήκες πολυπολιτισμικότητας .
- Στο σχεδιασμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων που προωθούν τους στόχους για την ισότητα των φύλων .
- Στην ενημέρωση σε θέματα ισότητας των φύλων με την έκδοση και δημοσίευση μελετών, ερευνών και άλλου ενημερωτικού υλικού, καθώς και παραγωγή οπτικοακουστικού υλικού .
- Στη δημιουργία και λειτουργία πιλοτικών θεσμών που υποστηρίζουν και προωθούν τις γυναίκες .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Το Κεντρικό Διοικητικό Συμβούλιο του Κέντρου Ερευνών για θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.), διοικείται από επταμελές Δ.Σ. τριετούς θητείας και διευθύνεται από τη Γενική Διευθύντρια .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

1. Κέντρα Πληροφόρησης & Συμβουλευτικής Γυναικών για την Απασχόληση, την Επιχειρηματικότητα και την Κοινωνική Ένταξη στην Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο και Βόλο .

Τα Κέντρα απευθύνονται σε :

- Γυναίκες άνεργες που επιθυμούν να ενταχθούν ή να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας .
- Γυναίκες εργαζόμενες που απειλούνται από ανεργία .
- Γυναίκες που επιθυμούν να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση .
- Γυναίκες που αντιμετωπίζουν προβλήματα κοινωνικής ένταξης .
- Γυναίκες που επιθυμούν πληροφόρηση και συμβουλευτική σε θέματα κοινωνικής ένταξης, προσανατολισμού σταδιοδρομίας, απασχόλησης και νομοθεσίας .
- Γυναίκες που ζητούν νομική βοήθεια .

2. Μονάδα Τεκμηρίωσης

Η Μονάδα :

- Οργανώνει και διαχειρίζεται πολλαπλές βάσεις δεδομένων
- Επεξεργάζεται και διαχέει στατιστικά στοιχεία και πληροφορίες μέσω του δικτυακού τόπου του Κ.Ε.Θ.Ι. (www.Kethi.gr) για θέματα που αφορούν στα δικαιώματα των γυναικών και στις πολιτικές για την ισότητα των φύλων

- Οργανώνει και ενημερώνει τις ιστοσελίδες του δικτυακού τόπου του Κ.Ε.Θ.Ι., οι οποίες παρέχουν πληροφόρηση για : προγράμματα δράσης, μελέτες, εκδόσεις και θεματικούς άξονες για την ισότητα των φύλων .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Το Κ.Ε.Θ.Ι. είναι υπό την εποπτεία και χρηματοδότηση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Γίνεται , μέσω :

-Δικτύωσης των δομών στήριξης της γυναικείας απασχόλησης στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση .

-Επιμόρφωσης και ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτών σε θέματα ισότητας των φύλων στην εκπαίδευση .

-Πληροφόρησης σε θέματα πολιτικής για την ισότητα των φύλων στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση

Αμφίδρομη πληροφόρηση- ενημέρωση για θέματα ισότητας των φύλων με διεθνείς οργανισμούς .Με :

-Έκδοση μελετών και ερευνών

-Διαλέξεις, ημερίδες, συνέδρια

-Λειτουργία κόμβου στο διαδίκτυο (www.Kethi.gr)

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Το Κ.Ε.Θ.Ι. στοχεύει :

- Στη διεξαγωγή ερευνών και επιστημονικών μελετών για θέματα ισότητας των φύλων .
- Στην τεκμηρίωση και παροχή πληροφόρησης για ζητήματα των φύλων στην απασχόληση, επιχειρηματικότητα και κοινωνική ένταξη .
- Στην υποστήριξη γυναικών για την προώθηση στην αγορά εργασίας .
- Στην ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση και επιμόρφωση ατόμων, φορέων, ομάδων και οργανισμών σε θέματα σχετικά με την ισότητα των φύλων .
- Στην ανάληψη πρωτοβουλιών για την προώθηση της ισότητας των φύλων, σε ιδιαίτερες συνθήκες πολυπολιτισμικότητας .
- Στο σχεδιασμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων που προωθούν τους στόχους για την ισότητα των φύλων .
- Στην ενημέρωση σε θέματα ισότητας των φύλων με την έκδοση και δημοσίευση μελετών, ερευνών και άλλου ενημερωτικού υλικού, καθώς και με παραγωγή οπτικοακουστικού υλικού .

- Στη δημιουργία και λειτουργία πιλοτικών θεσμών που υποστηρίζουν και προωθούν τις γυναίκες .

Οι πληροφορίες συλλέχτηκαν μέσω έντυπου ενημερωτικού φυλλαδίου του Κ.Ε.Θ.Ι.

ΦΟΡΕΑΣ .

ΞΕΝΩΝΑΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Δ/ση επικοινωνίας : Αριάδνης 38, Κέντρο .

Τηλ. 2810. 324.900/ Fax. 324.949

Ο χώρος στον οποίο στεγάζεται το συμβουλευτικό κέντρο ανήκει στην Χριστιανική Ένωση Νεανίδων (ΧΕΝ Ηρακλείου) .

Στο χώρο εκείνο γίνεται η πρώτη συνάντηση με την ενδιαφερόμενη η οποία θα ήθελε να φιλοξενηθεί στον Ξενώνα .

Η διεύθυνση του Ξενώνα δεν αναφέρεται για ευνόητους λόγους .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ .

Ο Ξενώνας Κακοποιημένων Γυναικών ιδρύθηκε στο Ηράκλειο το 2000 .

ΣΚΟΠΟΣ .

Παροχή Συμβουλευτικής υποστήριξης σε γυναίκες με προβλήματα ενδοοικογενειακά καθώς και με προβλήματα κακοποίησης .

Επιπλέον, σε περιπτώσεις κρίσης προσφέρεται φιλοξενία στον Ξενώνα και Συμβουλευτική στήριξη ώστε να μπορέσει η γυναίκα να αναλάβει να ενεργήσει πιο δραστικά για την αντιμετώπιση του προβλήματός της ενδοοικογενειακής βίας που αντιμετωπίζει .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Ο Ξενώνας ανήκει στον Σύνδεσμο Μελών Γυναικείων Σωματείων Ηρακλείου και Νομού Ηρακλείου .

Το διοικητικό συμβούλιο του Συνδέσμου είναι 7μελές και απαρτίζεται από άτομα με μακρόχρονη εμπειρία σε Διοικητικά Συμβούλια .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Το προσωπικό του Ξενώνα αποτελείται από μία Κοινωνικό Λειτουργό .

Επίσης σε εθελοντική βάση υπάρχει συνεργασία με δυο δικηγόρους του Ηρακλείου καθώς και με ένα ψυχολόγο .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

- Συμβουλευτική υποστήριξη, πάνω σε θέματα ενδοοικογενειακής βίας . Συνεργασία με την Κοινωνική Λειτουργό του Ξενώνα και γίνεται προσπάθεια για ενίσχυση αυτοπεποίθησης και ενδυνάμωσης, καθώς και ενημέρωση και κατεύθυνση σε άλλες Υπηρεσίες για παροχή εξειδικευμένης υποστήριξης. Γίνεται προσπάθεια για εύρεση εργασίας, ώστε να μπορέσει η φιλοξενούμενη να αυτονομηθεί .
- Παροχή φιλοξενίας σε περιπτώσεις κρίσης .Η φιλοξενία στον ξενώνα είναι για 15 μέρες .Αυτή τη στιγμή φιλοξενούνται δυο γυναίκες και η δυνατότητα είναι δυο με τρία άτομα .
- Παροχή Νομικής Συμβουλευτικής και Πληροφόρησης πάνω σε θέματα Οικογενειακού Δικαίου, Εργατικού Δικαίου, Ασφαλιστικά θέματα, Νομολογία .
- Συνεργασία με ψυχολόγο για παροχή ψυχολογικής υποστήριξης .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Η χρηματοδότηση του Ξενώνα γίνεται από έσοδα και δωρεές του Συνδέσμου Γυναικείων Σωματείων Ηρακλείου και Νομού Ηρακλείου , καθώς επίσης από τις εισφορές μελών του Συνδέσμου .

Επιπλέον μέσω της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πρόνοιας δίνεται χρηματοδότηση από τα κρατικά λαχεία .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Συνεργασία υπάρχει με :

- ❖ την Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου , με τα νοσοκομεία στα οποία έρχονται περιστατικά γυναικών θύματα ενδοοικογενειακής βίας,

Με το Βενιζέλειο νοσοκομείο υπάρχει συνεργασία και παρέχεται σίτιση για τις φιλοξενούμενες .

- ❖ με την Αστυνομική Διεύθυνση,
- ❖ με το ΚΕΘΙ με το οποίο υπάρχει δυνατότητα; για συνεργασία με Ψυχολόγο και Σύμβουλο Εργασίας .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Η ενημέρωση των κατοίκων του Ηρακλείου γίνεται μέσω φυλλαδίων που κατά καιρούς τυπώνονται καθώς επίσης μέσα από εκπομπές της τοπικής τηλεόρασης και του τοπικού τύπου .

Επιπλέον είναι ενημερωμένοι όλοι οι φορείς του Ηρακλείου για την ύπαρξη του Ξενώνα και επομένως η ενημέρωση των κατοίκων γίνεται και μέσα από όλους τους φορείς του Ηρακλείου .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Τα πρώτα χρόνια ίδρυσης και λειτουργίας του ξενώνα η ανταπόκριση και η συμμετοχή των κατοίκων του Ηρακλείου ήταν μηδαμινή .Οι ενδιαφερόμενοι έπαιρναν τηλέφωνο και ρωτούσαν για την λειτουργία του ξενώνα χωρίς να αναφέρουν καθόλου προσωπικά τους στοιχεία

Τώρα, υπάρχει τηλεφωνική επικοινωνία και κατόπιν δέχονται να συνεργαστούν με το ειδικευμένο προσωπικό και να συζητήσουν τους προβληματισμούς τους .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Οι δυσκολίες που υπάρχουν αφορούν την διάρκεια παραμονής στον Ξενώνα, καθώς οι φιλοξενούμενες μπορούν να παραμείνουν στον Ξενώνα μόνο για 15 ημέρες , μέχρι να σταματήσει η κρίση που υπάρχει .

Στην συνέχεια δεν υπάρχει κάποιο υποστηρικτικό πλαίσιο για τις γυναίκες αυτές, έτσι αρκετές γυρίζουν ξανά στο οικογενειακό τους περιβάλλον και βεβαίως δεν αντιμετωπίζουν το πρόβλημα, καθώς με τον τρόπο αυτό διαιωνίζεται .

Επιπλέον ο Ξενώνας απευθύνεται όπως προαναφέρθηκε σε τρις γυναίκες ενώ οι ανάγκες είναι μεγαλύτερες . Και επομένως όταν δημιουργηθεί ανάγκη φιλοξενίας κάποιας νέας περίπτωσης, θα πρέπει να περιμένει να αδειάσει κάποια θέση για να μπορέσει να φιλοξενηθεί στο χώρο .

Επίσης στις φιλοξενούμενες δεν υπάρχει δυνατότητα οικονομικής στήριξης, μόνο σε περιπτώσεις εξασφάλισης εισιτηρίων για μετάβαση στον τόπο εργασίας τους.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Οι προσδοκίες αφορούν την επέκταση του ξενώνα , η οποία έχει αρχίσει και όταν ολοκληρωθεί θα μπορεί να φιλοξενεί μέχρι και 6 γυναίκες .

Επιπλέον, υπάρχει ανάγκη για πρόσληψη ειδικευμένου προσωπικού διάφορων ειδικοτήτων .

Όπως επίσης να ενταχθεί ο Ξενώνας σε κάποιο πρόγραμμα ώστε να μπορούν να καλυφθούν οικονομικά τα έξοδά του .

Αναγκαίο τέλος είναι, η δημιουργία ενός υποστηρικτικού πλαισίου για να μπορέσουν οι φιλοξενούμενες μέσω Συμβουλευτικής να απευθυνθούν στις εξειδικευμένες υπηρεσίες και να μπορούν στην συνέχεια να αυτονομηθούν .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την Κοινωνική Λειτουργό του Ξενώνα .

ΦΟΡΕΑΣ.**ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ****ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΤΙΤΟΥ****ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

Δ/ση : Άγιος Τίτος, στο κέντρο του Ηρακλείου .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Η Ενορία του Αγίου Τίτου από το έτος 2001, με την υποστήριξη της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης, οργάνωσε πάνω σε νέες βάσεις το Κέντρο Συμπαράστασης Οικογένειας, το οποίο λειτουργεί πλέον ως αναγνωρισμένο Ίδρυμα, με διευρυμένους στόχους και νέες δραστηριότητες .

ΣΚΟΠΟΣ.

- Στήριξη και προστασία του θεσμού της οικογένειας, ανεξάρτητα από τη μορφή της και σε όλες τις φάσεις της ζωής της .
- Προσφορά χριστιανικής αγωγής στα μέλη των οικογενειών της Ενορίας και προώθηση της πνευματικής προκοπής των .
- Κατάλληλη προετοιμασία των μελλοντικών και των υποψήφιων γονέων .
- Έμπρακτη αντιμετώπιση των ποικίλων προβλημάτων που ταλανίζουν τις οικογένειες.
- Ενίσχυση της οικογένειας της οποίας απειλείται η ενότητα και η αρωγή στα μέλη της.
- Προβληματισμός για ζητήματα που αφορούν στις σύγχρονες διαστάσεις της οικογενειακής ζωής .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Το Δ.Σ. είναι 7μελές .Πρόεδρος είναι Ιερέας και τα υπόλοιπα μέλη ενεργοί πολίτες ενορίτες του Ηρακλείου .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Σύμβουλοι του Κέντρου και επιστημονικοί συνεργάτες παρέχουν συμβουλευτική υποστήριξη ανάμεσά τους θεολόγοι, επαγγελματίες των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

- Πρόγραμμα προετοιμασίας του γάμου :

Προσφέρονται μαθήματα με ειδικούς, από το χώρο της θεολογίας, των ανθρωπιστικών και των κοινωνικών επιστημών .

➤ Κύκλος νέων οικογενειών :

Κάθε 15 ημέρες, τα νέα ζευγάρια της Ενορίας του Αγίου Τίτου οργανώνουν συναντήσεις ενημέρωσης και προβληματισμού .

➤ Συμβουλευτικός Σταθμός Οικογένειας :

Για την αντιμετώπιση επειγόντων και έκτακτων περιστατικών λειτουργεί Συμβουλευτικός Σταθμός, με ειδικούς επιστήμονες .

➤ Έκτακτες δραστηριότητες :

Όποτε χρειαστεί, το Κέντρο οργανώνει ομάδες πρόνοιας, για τις οικονομικά αδύναμες οικογένειες, τους μετανάστες, τις άγαμες μητέρες, τα ορφανά κ.τ.λ. Μέριμνα για την προστασία των κυοφορούμενων αγέννητων παιδιών, την αντιμετώπιση προβλημάτων εξάρτησης κ.λ.π.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

- Η επιχορήγηση του Ιερού Ναού του Αγίου Τίτου .
- Έκτακτα έσοδα από εκδηλώσεις .
- Δωρεές πάσης φύσεως .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Συνεργασία υπάρχει με τα υπόλοιπα ποιμενικά τμήματα της Ενορίας, άλλους δημόσιους παράγοντες, οργανισμούς και επιστήμονες .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

- Η ενημέρωση των κατοίκων γίνεται μέσω συνάξεων που οργανώνονται και είναι αφιερωμένες στην οικογένεια .
- Οργανώνονται φιλανθρωπικές, μορφωτικές, πνευματικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις .
- Ιδρύονται ομάδες και σταθμοί δράσης και διακονίας .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Υπάρχει μεγάλη ανταπόκριση και συμμετοχή των κατοίκων της πόλης του Ηρακλείου .Η συμμετοχή εκφράζεται μέσω ηθικής συμπαράστασης στους έχοντες ανάγκη, προσφορά αγάπης και υλικής συνδρομής .Μεγάλη είναι και η εθελοντική εργασία που προσφέρεται . Δεν γνωρίζουμε δυσκολίες ούτε προσδοκίες .

Οι πληροφορίες συλλέχτηκαν από ενημερωτικό φυλλάδιο που μας έδωσε ο ιερέας της ενορίας του Αγίου Τίτου .

ΦΟΡΕΑΣ.**ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ**

Διεύθυνση: Στεργιογιάννη 3, Κομμένο Μπεντένι

Τηλ. 2810 310593

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Ο Σύλλογος ιδρύθηκε το 1925 και είναι Ν.Π.Ι.Δ.

ΣΚΟΠΟΣ.

Οι βασικοί σκοποί είναι οι εξής:

- ✓ Η συλλογική οργάνωση και δράση των μελών.
- ✓ Η προάσπιση και η προαγωγή των κοινωνικών, ηθικών και υλικών συμφερόντων των μελών του.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Το ΔΣ απαρτίζεται από 11 μέλη του Ηράκλειο.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕΛΗ.

Το μόνιμο προσωπικό στελεχώνεται από 3 διοικητικούς υπαλλήλους .

Στο νομό Ηρακλείου είναι εγγεγραμμένα 8.500 μέλη.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Ο σύλλογος προσφέρει στα μέλη του κάρτες για μειωμένο εισιτήριο στα μέσα συγκοινωνίας , και μείωση στα δημοτικά τέλη. Παράλληλα υπάρχει το Ταμείο Αρωγής για την οικονομική ενίσχυση των απόρων πολυτέκνων.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Ο σύλλογος χρηματοδοτείται αποκλειστικά από τις εισπράξεις θεωρήσεων των καρτών.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Συνεργάζεται με όλους τους φορείς. Μερικοί από αυτούς είναι:

- ✓ Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας
- ✓ Δήμοι – Κοινότητες
- ✓ Και γενικά με όλους τους ασφαλιστικούς φορείς.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΜΕΛΩΝ.

Η ενημέρωση γίνεται μέσα από εφημερίδα που δίνεται στα μέλη, αλλά και από τον ημερήσιο τύπο(ραδιόφωνο και τηλεόραση) .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΛΩΝ.

Υπάρχει ανταπόκριση των μελών γιατί μέσα από το Σύλλογο δίνονται επιδόματα στους πολυτέκνους , και άλλες παροχές και αυτό είναι ένα ισχυρό κίνητρο.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Η κυρίαρχη δυσκολία που αντιμετωπίζει η οργάνωση είναι η έλλειψη χρηματοδότησης.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Οι προσδοκίες είναι:

- ✓ Μόνιμη χρηματοδότηση
- ✓ Η αύξηση του πολυτεκνικού επιδόματος
- ✓ Η αύξηση της μοριοδότησης για τους Πολύτεκνους .
- ✓ Στήριξη των αγροτικών πολύτεκνων οικογενειών.
- ✓ Παροχή δωρεάν οικοδομικών αδειών και μείωση εισφορών στο ΙΚΑ

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τη Διευθύντρια του Συλλόγου.

ΦΟΡΕΑΣ.**ΣΥΛΛΟΓΟΣ “ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ”**

Δ/ση : Πατριάρχου Γρηγορίου 44, Μασταμπάς, Ηράκλειο

Τηλ. 2810/232-249

Ειδικά αναγνωρισμένο φιλανθρωπικό σωματείο ,Ν.Π.Ι.Δ.

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το 1979 στο Ηράκλειο της Κρήτης με πρωτοβουλία του Δικαστηρίου Ανηλίκων, μερίδας του Δικηγορικού κόσμου και ανωνύμων πολιτών, άρχισε μια προσπάθεια **ολοκληρωμένης παιδικής προστασίας**

Ιδρύθηκε έτσι ο “Σύλλογος Φίλοι του Παιδιού” ο οποίος λειτουργεί ένα “Σπίτι” στο οποίο ζουν κορίτσια που στερούνται τη στήριξη της φυσικής τους οικογένειας .

ΣΚΟΠΟΣ.

Το Σπίτι στηρίζει κορίτσια (12-18 ετών) και σε ειδικές περιπτώσεις 8 έως 21 που αντιμετωπίζουν οικογενειακές δυσκολίες .Κατάγονται από οποιαδήποτε περιοχή της Ελλάδας, ενώ προτεραιότητα δίνεται στο Νομό Ηρακλείου .

Επιδιώκεται :

- Κοινωνικοποίηση του παιδιού μέσω της συμμετοχής του στις δραστηριότητες της κοινότητας (σχολεία, φροντιστήρια, εργαστήρια τεχνών, εκδρομές κ.λ.π.)
- Επιστροφή του παιδιού στη φυσική του οικογένεια, εφ' όσον αποκατασταθεί η λειτουργικότητά της .
- Επαγγελματική αποκατάσταση του παιδιού για την απόκτηση μιας ποιοτικής και ανεξάρτητης ζωής μετά την ενηλικίωση του .
- Συνεργασία Κοινωνικών Λειτουργών του Συλλόγου με παιδαγωγούς, ψυχολόγους, εργοθεραπευτές, κοινωνιολόγους κ.λ.π. ανάλογα με τις ανάγκες των παιδιών.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Διοικείται από οκταμελές Διοικητικό Συμβούλιο εθελοντικού χαρακτήρα όπου συμμετέχουν εκπρόσωποι της Υπηρεσίας Επιμελητών του Δικαστηρίου Ανηλίκων και της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πρόνοιας .Την παρούσα στιγμή απαρτίζεται από 1 λογιστή, 1 δικαστή και πολίτες του Ηρακλείου, με αυξημένο ενδιαφέρον για προσφορά .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Το μόνιμο προσωπικό αποτελείται από 2 ψυχολόγους, 1 Κοινωνικό Λειτουργό .Σε εθελοντική βάση εργάζονται και εθελοντές πολίτες του Ηρακλείου .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Το Σπίτι λειτουργεί επί24ώρου βάσεως και οι υπηρεσίες προσφέρονται από το ειδικευμένο προσωπικό Κοινωνικό Λειτουργό, Ψυχολόγους .

Απευθύνεται σε κορίτσια από 8- 20 ετών .

Η χωρητικότητα του είναι επτά άτομα .Ο μειωμένος αυτός αριθμός κοριτσιών που εξυπηρετεί οφείλεται στον περιορισμένο χώρο που έχει στην διάθεσή του ο Σύλλογος αλλά και στην δημιουργία ενός περιβάλλοντος μη ιδρυματικό για τα κορίτσια .

Στα παιδιά παρέχεται :

- Στέγη ,τροφή, ρουχισμός, χαρτζιλίκι(καθημερινά)
- Ψυχολογική υποστήριξη σε ατομικό επίπεδο και ομαδικό επίπεδο
- Μόρφωση
- Στήριξη για Επαγγελματική αποκατάσταση
- Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
- Ιδιωτική εκπαίδευση- φροντιστήρια .

Τα φιλοξενούμενα κορίτσια έχουν κάποιες υποχρεώσεις .Είναι υπεύθυνες για τον καθαρισμό του σπιτιού .Επιπλέον, με την καθοδήγηση του ειδικού δημιουργούνται ομάδες συζήτησης, παιχνιδιού- εξωτερικές επισκέψεις .

Για να εισαχθεί ένα παιδί στον Σύλλογο, θα πρέπει να υπάρχει συγκατάθεση των γονιών του .Όταν υπάρχει προβληματικό οικογενειακό περιβάλλον η συγκατάθεση των γονιών αναπληρώνεται με παρέμβαση των Κοινωνικών Υπηρεσιών .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Η χρηματοδότηση γίνεται από το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας, από δωρεές και συνδρομές μελών .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Συνεργασία με την Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας ,με την Υπηρεσία Επιμελητών του Δικαστηρίου Ανηλίκων από το οποίο γίνονται παραπομπές αλλά και με άλλους φορείς και Αρχές της Πολιτείας .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Μέσω των Μ.Μ.Ε. (ραδιοφώνου, τηλεόρασης), εφημερίδες, τοπικό τύπο.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Υπάρχει ανταπόκριση .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Δυσκολίες αναφέρονται στη συνεργασία του προσωπικού με το διοικητικό συμβούλιο. Επίσης υπάρχει έλλειψη πόρων για κάλυψη αναγκών των παιδιών για ψυχαγωγία και διασκέδαση .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Ευνοϊκότερο θα ήταν το διοικητικό συμβούλιο να απαρτίζεται από ειδικευμένα άτομα Κ.Λ. και άλλους επαγγελματίες .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την Ψυχολόγο του Συλλόγου .

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ Α.Μ.Ε.Α.

ΦΟΡΕΑΣ.

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ (Κ.Δ.Α.Υ.) .

Δ/νση: Μονοφατρίου 8, στο Κέντρο του Ηρακλείου .

Τηλ.: 2810 333.774

Ο χώρος όπου στεγάζεται βρίσκεται στον πρώτο όροφο πολυκατοικίας και είναι μισθωμένος .

Τα Κ.Δ.Α.Υ. αποτελούν αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες, που υπάγονται απευθείας στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 2817/2000 (ΦΕΚ 78 Α) ιδρύονται και λειτουργούν Κέντρα Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Κ.Δ.Α.Υ.) των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στις έδρες των νομών και νομαρχιών του κράτους .

ΣΚΟΠΟΣ.

Σκοπός των Κ.Δ.Α.Υ είναι η προσφορά υπηρεσιών διάγνωσης, αξιολόγησης, και υποστήριξης των μαθητών και κυρίως εκείνων που έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και υποστήριξης, πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών, των γονέων και της κοινωνίας .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Δεν υπάρχει καθώς υπάγεται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και εποπτεύεται από αυτό .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ- ΜΕΛΗ.

Το προσωπικό των Κ.Δ.Α.Υ., εκπαιδευτικό, ειδικό εκπαιδευτικό και διοικητικό, δραστηριοποιείται με τη μορφή :

- α. συλλογικού διοικητικού οργάνου
- β. διεπιστημονικής ομάδας και υποομάδων
- γ. ατομικών ενεργειών κατά ειδικότητα

Πιο συγκεκριμένα, το συλλογικό διοικητικό όργανο συνέρχεται σε τακτές ή έκτακτες συνεδριάσεις υπό την προεδρία του προϊσταμένου του Κ.Δ.Α.Υ. στις οποίες συμμετέχουν όλοι οι υπηρετούντες σε αυτό, προκειμένου να ρυθμίσει θέματα προγραμματισμού των δραστηριοτήτων του, αναζήτησης και εφαρμογής τρόπων και μέτρων για την επίτευξη των γενικών και ειδικών σκοπών του και καθορισμού των λεπτομερειών λειτουργίας του .

Το εκπαιδευτικό και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό των Κ.Δ.Α.Υ. αποτελεί διεπιστημονική ομάδα, η οποία έχει την ευθύνη για την αναζήτηση και εφαρμογή μέτρων που αποβλέπουν στην εκπλήρωση των εκπαιδευτικών και επιστημονικών αρμοδιοτήτων του Κ.Δ.Α.Υ. Με απόφαση των μελών του Κ.Δ.Α.Υ. ,ως συλλογικό διοικητικό όργανο μπορεί να συγκροτούνται υποομάδες από δυο ή περισσότερα μέλη για την αντιμετώπιση ειδικών εκπαιδευτικών και επιστημονικών θεμάτων στους τομείς ανίχνευσης, διάγνωσης και υποστήριξης των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες .

Ο Προϊστάμενος των Κ.Δ.Α.Υ. , τα μέλη του εκπαιδευτικού και ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού και ο γραμματέας αυτού προσφέρουν ατομικά τις υπηρεσίες τους .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Οι αρμοδιότητες των Κ.Δ.Α.Υ. είναι οι ακόλουθες :

α) Η έρευνα για την διαπίστωση του είδους και του βαθμού των δυσκολιών των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο σύνολο των παιδιών σχολικής και προσχολικής ηλικίας .

β) Η εισήγηση για την εγγραφή, κατάταξη και φοίτηση στην κατάλληλη σχολική μονάδα, καθώς και την παρακολούθηση και αξιολόγηση της εκπαιδευτικής πορείας των μαθητών, σε συνεργασία με τους σχολικούς συμβούλους ειδικής αγωγής .

γ) Η εισήγηση για την κατάρτιση προσαρμοσμένων εξατομικευμένων ή ομαδικών προγραμμάτων ψυχοπαιδαγωγικής και διδακτικής υποστήριξης, δημιουργικής απασχόλησης, καθώς και την εφαρμογή άλλων επιστημονικών κοινωνικών και λοιπών υποστηρικτικών μέτρων για τα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στα σχολεία, στην έδρα του Κ.Δ.Α.Υ. ή στο σπίτι .

δ) Η παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής υποστήριξης και ενημέρωσης στο διδακτικό προσωπικό και σε όσους συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και επαγγελματική υποστήριξη, σε όλη την έκταση της εκπαίδευσης, και η διοργάνωση προγραμμάτων ενημέρωσης και κατάρτισης για τους γονείς των μαθητών και τους ασκούντες τη γονική μέριμνα .

ε) Η εξειδίκευση των τεχνικών βοηθημάτων και οργάνων που έχει ανάγκη το παιδί στο σχολείο ή στο σπίτι, καθώς και η υποβολή προτάσεων για την άνετη πρόσβαση και παραμονή στους χώρους της εκπαίδευσης .

στ) Η εισήγηση για την αντικατάσταση των γραπτών δοκιμασιών των μαθητών των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής με προφορικές ή άλλης μορφής δοκιμασίες, στις εξετάσεις της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Η χρηματοδότηση των Κ.Δ.Α.Υ. γίνεται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Τα Κ.Δ.Α.Υ. συνεργάζεται με τους σχολικούς συμβούλους ειδικής αγωγής, τους αρμόδιους κατά περίπτωση σχολικούς συμβούλους προσχολικής αγωγής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τους διευθυντές των σχολικών μονάδων, καθώς και το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό που υπηρετεί στις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής .

Πρέπει να σημειωθεί ότι τα Κ.Δ.Α.Υ. δεν λειτουργούν αυτόνομα στο πλαίσιο της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών προς τα παιδιά με ειδικές ανάγκες αλλά οφείλουν να συνεργάζονται με αντίστοιχους φορείς πρόνοιας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Η ενημέρωση των γονιών των παιδιών με ειδικές ανάγκες γίνεται με προσωπική επικοινωνία με το προσωπικό του Κ.Δ.Α.Υ.

Γενικότερη ενημέρωση για τις λειτουργίες που προσφέρει το Κέντρο γίνεται μέσα από τα Σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της πόλης του Ηρακλείου.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ- ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Το Κ.Δ.Α.Υ. Ηρακλείου καλύπτει τις ανάγκες του Νομού Ηρακλείου και του Νομού Λασιθίου .Υπάρχει αυξημένη ζήτηση των υπηρεσιών που προσφέρει το Κέντρο και με τις υπάρχουσες συνθήκες οι ανάγκες αυτές δεν καλύπτονται πλήρως .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Οι δυσκολίες του Κ.Δ.Α.Υ. Ηρακλείου αναφέρονται στην έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ-ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Οι προσδοκίες αφορούν την αύξηση του ειδικευμένου προσωπικού του Κέντρου .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την κοινωνική λειτουργό του Κ.Δ.Α.Υ.

ΦΟΡΕΑΣ.**ΠΑΙΔΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (Π.Α.Κ.)**

Δ/νση :Αγία Ειρήνη Χρυσοβαλάντου

Τ.Κ. 71410, Ηράκλειο Κρήτης

Τηλ. 2810 325.220, 324.032, 235.570

Fax: 2810 235.563

Παραχωρημένο κτήριο από την εκκλησία ..

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το 1987 το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας αναγνωρίζει την εμπειρία του ΠΙΚΠΑ για την λειτουργία Κέντρων Παιδικής Προστασίας και αποφασίζει να ζητήσει από τον Αρχιεπίσκοπο Κρήτης την παραχώρηση του Κτηρίου στο Π.Ι.Κ.Π.Α. ως φορέα υλοποίησης προγραμμάτων για ειδικές ομάδες ατόμων .

Η ίδρυση και η λειτουργία του Κέντρου Παιδικής Προστασίας αρχίζει το 1992 .

ΣΚΟΠΟΣ.

Το Παιδικό Αναπτυξιακό Κέντρο αποτελεί Ειδική Υπηρεσία του Ε.Ο.Κ.Φ., με σκοπό την πρόληψη, την πρώιμη διάγνωση και αποκατάσταση παιδιών με προβλήματα στην ψυχοκινητική τους ανάπτυξη .

Στόχοι του Κέντρου είναι :

- ❖ Η προαγωγή της ιδέας της πρόληψης της παιδικής βλάβης και η πρώιμη εξειδικευμένη διάγνωση σε συνεργασία με τις αντίστοιχες υπηρεσίες του Ε.Σ.Υ. για ειδικές εξετάσεις .
- ❖ Η ημερήσια αγωγή με κατάλληλα παιδαγωγικά και εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας με προβλήματα στην ψυχοκινητική τους ανάπτυξη (εγκεφαλική παράλυση, άλλες νευρολογικές βλάβες, διανοητική καθυστέρηση, διαταραχές λόγου και ομιλίας, ειδικοί τύποι μαθησιακών δυσκολιών, κ.λ.π.) με στόχο την προετοιμασία των παιδιών αυτών για την ένταξή τους στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο .
- ❖ Η δημιουργική απασχόληση των παιδιών με ειδικά προβλήματα ώστε να μπορούν οι γονείς να αναπτύξουν τις δραστηριότητές τους δίπλα στα παιδιά.
- ❖ Η υποστήριξη (ψυχολογική κ.λ.π.) της οικογένειας για την κατανόηση και αντιμετώπιση του προβλήματος και η εκπαίδευση της με μεθόδους αγωγής του παιδιού της .
- ❖ Η ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση της κοινότητας για την αλλαγή νοοτροπίας και στάσης ώστε το παιδί που γεννήθηκε με βλάβη ή απόκτησε

μια βλάβη, όπως και η οικογένειά του, να έχουν την κατάλληλη αποδοχή και υποστήριξη σαν ισότιμα μέλη της .

- ❖ Η συνεχής προσπάθεια για την προώθηση και ένταξη του παιδιού με το πρόβλημα στα προγράμματα προσχολικής και σχολικής αγωγής για “φυσιολογικά” παιδιά .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Διοικείται από 5μελές διοικητικό συμβούλιο .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Το προσωπικό του Π.Α.Κ. απαρτίζεται, από :

- ❖ Βρεφονηπιοκόμο
- ❖ Ειδική Παιδαγωγό
- ❖ Εργοθεραπευτή
- ❖ Κοινωνική Λειτουργό
- ❖ Λογοθεραπευτή
- ❖ Παιδίατρο
- ❖ Φυσιοθεραπευτές (2)
- ❖ Ψυχολόγο .

Ο αριθμός των παιδιών που συμμετέχουν αυτή την στιγμή στο πρόγραμμα του Κέντρου είναι 34, ενώ λόγω έλλειψης προσωπικού εκκρεμούν 40 αιτήσεις γονιών που επιθυμούν να συμμετέχουν τα παιδιά τους στο πρόγραμμα αποκατάστασης του Παιδικού Αναπτυξιακού Κέντρου .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Το Π.Α.Κ. απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας μέχρι 18 ετών, ελαφριές και βαριές περιπτώσεις που αντιμετωπίζουν κινητικά προβλήματα καθώς και αυτιστικά παιδιά. Ανάλογα με τις ανάγκες που έχει το κάθε παιδί διαμορφώνεται και το ατομικό πρόγραμμα του .Στο «Σχολείο» τα παιδιά έρχονται 1 ή 2 ώρες την εβδομάδα .

Η επιστημονική ομάδα θα κρίνει ανάλογα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες του κάθε παιδιού, αν θα ενταχθεί στο Π.Α.Κ.. Αναγκαία προϋπόθεση είναι τα παιδιά να είναι τουλάχιστον εκπαιδευσιμα, να έχουν μια επαφή, επικοινωνία .Για την ανάπτυξη των ικανοτήτων των παιδιών θεωρείται απαραίτητη η συνεργασία του ειδικευμένου προσωπικού με τους γονείς των παιδιών.

Κρίνεται αναγκαία η στήριξη της οικογένειας, τόσο από Κ.Λ. όσο και από Ψυχολόγο .Για το λόγο αυτό οι γονείς έχουν και οι ίδιοι θεραπευτικές ώρες μία φορά την εβδομάδα .Έτσι ο γονέας σε συνεργασία με τον ειδικό εκπαιδεύεται σε ασκήσεις χαλάρωσης, προσανατολισμού και δίνεται υποστήριξη και καθοδήγηση ώστε να

συνειδητοποιήσει το πρόβλημα, να το αποδεχθεί και να ενεργήσει προς την σωστή κατεύθυνση με την υποστήριξη του ειδικευμένου προσωπικού .

Το Π.Α.Κ. αναπτύσσει τις παρακάτω δραστηριότητες :

- ❖ Αγωγή σε παιδιά ηλικίας έως 18 ετών, με προγράμματα
  - Φυσιοθεραπείας
  - Εργοθεραπείας
  - Λογοπεδικής
  - Ειδικής εκπαίδευσης
  - Δημιουργικής Απασχόλησης
- ❖ Προγράμματα συμβουλευτικής και παρέμβασης
  - Στην οικογένεια
  - Στην κοινότητα

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Η χρηματοδότηση γίνεται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και τώρα από το Π.Ε.Σ.Υ.Π.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Γίνονται παραπομπές συνήθως από την Αναπτυξιακή Ιατρική του Βενιζέλειου νοσοκομείου καθώς επίσης συνεργασία υπάρχει και με τα παιδοψυχιατρικά τμήματα του ΠΑΓΝΗ και του Βενιζέλειου νοσοκομείου. Υπάρχει επίσης συνεργασία με το Κ.Δ.Α.Υ. και με τα Ειδικά σχολεία που φοιτούν τα παιδιά .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Σε ατομικό επίπεδο οι γονείς ενημερώνονται από το ειδικευμένο προσωπικό για τις δυνατότητες και τις επιδόσεις των παιδιών τους .Η ενημέρωση γίνεται επίσης μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας για κλείσιμο ραντεβού συνάντησης με το ειδικευμένο προσωπικό .

Η γενικότερη ενημέρωση των κατοίκων του Ηρακλείου γίνεται μέσω φυλλαδίων που κατά καιρούς τυπώνονται και διανέμονται από Κοινωνικές Υπηρεσίες .Καθώς επίσης το Κέντρο προβάλλεται μέσω των τοπικών Μ.Μ.Ε.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Υπάρχει έντονο ενδιαφέρον από την μεριά των γονιών για συμμετοχή των ιδίων και των παιδιών τους στο Κέντρο καθώς η λειτουργία του Π.Α.Κ. εξαρτάται από την δουλειά που οι ειδικοί κάνουν με τα παιδιά αλλά και σε σημαντικό βαθμό η συνέχισή και η γενίκευσή των δεξιοτήτων που αποκτούν, με την συνεργασία των γονιών τους, στην ζωή τους .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Οι δυσκολίες αναφέρονται στην έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού καθώς αυξάνονται συνεχώς οι αιτήσεις γονιών που επιθυμούν να ενταχθούν τα παιδιά τους στο πρόγραμμα αποκατάστασης του Παιδικού Αναπτυξιακού Κέντρου .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Αισιοδοξία υπάρχει για το Κέντρο .Οι προσδοκίες αφορούν την κάλυψη των αναγκών της περιοχής του Ηρακλείου και έπειτα της Περιφέρειας Κρήτης .Το Κέντρο αισιοδοξεί να υλοποιήσει ένα χρόνιο αίτημα παροχής υπηρεσιών σε άτομα με ειδικές ανάγκες, δίνοντάς τους τη δυνατότητα ανάπτυξης των ικανοτήτων τους και να επιτύχουν την όσο το δυνατόν καλύτερη κοινωνικοποίησή τους .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την Κοινωνική Λειτουργό του Π.Α.Κ.

ΦΟΡΕΑΣ.**ΚΕΝΤΡΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ, Παράρτημα Ηρακλείου**

Δ/νση : Χρυσοστόμου 25, καινούργια πόρτα

Τηλ. 2810/ 244.409 ,244.393, 342.050 .

Το κέντρο Ψυχικής Υγιεινής είναι κοινωφελές ίδρυμα (Ν.Π.Ι.Δ.)

Είναι προσβάσιμο για τα Α.Μ.Ε.Α.

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής ιδρύθηκε το 1956 και αποτελεί σήμερα το μεγαλύτερο Φορέα εξωνοσοκομειακής παροχής υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας σε Πανελλήνιο επίπεδο .

ΣΚΟΠΟΣ.

Σκοποί του Κέντρου Ψυχικής Υγιεινής είναι οι παρακάτω :

α) η πρόληψη και αντιμετώπιση ψυχολογικών προβλημάτων και ψυχικών διαταραχών παιδιών εφήβων και ενηλίκων,

β) η ενημέρωση του κοινού και ευαισθητοποίηση – ενημέρωση ειδικών επαγγελματιών ομάδων .Επίσης σύγχρονες αντιλήψεις επαγγελματιών ομάδων και σύγχρονες αντιλήψεις για την ψυχική υγιεινή,

γ) η εξειδίκευση και επιμόρφωση στελεχών ψυχικής Υγείας,

δ) η έρευνα και η μελέτη κοινωνικών και ψυχολογικών παραγόντων και φαινομένων που συνδέονται με την εκδήλωση ψυχολογικών διαταραχών,

ε) η εφαρμογή πρότυπων θεραπευτικών προγραμμάτων,

ζ) η οργάνωση και η λειτουργία υπηρεσιών και ενδιάμεσων δομών θεραπευτικής αντιμετώπισης ψυχικών διαταραχών και αποκατάσταση στο επίπεδο επίσης κοινότητας .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Ορίζεται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, συνήθως πρόεδρος ορίζεται Ψυχίατρος και το διοικητικό συμβούλιο είναι 7μελές : 1 εκπρόσωπος από Τ.Α. ,1 οικονομολόγος, 1 εκπρόσωπος από τον Σύλλογο εργαζομένων,1 ψυχολόγος, κοινωνικοί λειτουργοί και άλλες ειδικότητες .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Το προσωπικό αποτελείται από έναν Ψυχολόγο, τρεις Κοινωνικούς Λειτουργούς, έναν ψυχίατρο, έναν παιδοψυχίατρο, μια νοσηλεύτρια , πέντε εκπαιδευτές οι οποίοι είναι υπεύθυνοι των εργαστηρίων, δυο διοικητικούς υπάλληλοι και μια καθαρίστρια .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Υπηρεσίες που λειτουργούν στο παράρτημα Ηρακλείου :

➤ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ

ΤΜΗΜΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Εξυπηρετεί άτομα από 17 ετών και άνω που εμφανίζουν διάφορα ψυχολογικά προβλήματα π.χ. άγχος, κατάθλιψη ή προβλήματα στις σχέσεις τους με τους άλλους (όπως στην οικογένεια, στο γάμο, στο περιβάλλον των σπουδών ή της εργασίας).

Παράλληλα και ασθενείς με ψυχοπαθολογικές διαταραχές μετά την έξοδο από κλινική ή νοσοκομείο που πρέπει να υποβάλλονται σε συστηματική παρακολούθηση

➤ ΙΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Εξυπηρετεί παιδιά ηλικίας 3-16 ετών τα οποία παρουσιάζουν προβλήματα στη συμπεριφορά, στη σχέση τους με τους άλλους, στο σχολείο, εμφανίζουν δυσκολίες λόγου και ομιλίας, καθυστερούν στην ψυχοσυναισθητική τους εξέλιξη ή παρουσιάζουν διάφορα άλλα συμπτώματα, όπως άγχος, υπερβολικούς φόβους, επιθετικότητα κ.λ.π.

➤ ΜΟΝΑΔΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

Στη μονάδα αυτή επιδιώκεται η θεραπευτική προσέγγιση ψυχιατρικών περιπτώσεων σε ημερήσια βάση με στόχους την κοινωνικοποίηση, την κοινωνική αποκατάσταση και ένταξη .

➤ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Στα πλαίσια της υπηρεσίας αυτής λειτουργούν τέσσερα εργαστήρια με τα εξής αντικείμενα :

1. Γραμματειακή υποστήριξη / Ηλεκτρονικοί υπολογιστές.
2. Υφαντική – πλέξιμο – κέντημα
3. Ξυλογλυπτική
4. Αγγειοπλαστική

Απευθύνεται σε άτομα πάνω από 16 ετών που βρίσκονται σε ύφεση της ψυχιατρικής τους συμπτωματολογίας αλλά δεν είναι λειτουργικά αποκατεστημένα σε εργασιακό επίπεδο. Δηλαδή άτομα που κάποτε αρρώστησαν και δεν μπόρεσαν να εκπαιδευτούν και να ξεκινήσουν μια εργασία, ή διέκοψαν λόγω της νόσου .

Κατά τη διάρκεια και συγχρόνως με την κατάρτιση στα εργαστήρια, η υπηρεσία παρέχει συνεχή ιατρική παρακολούθηση και ψυχοθεραπευτική προσέγγιση σε κάθε άτομο εξατομικευμένα και σε συνεργασία με τον θεράποντα Ιατρό του .

Οι ομαδικές δραστηριότητες που λειτουργούν, σκοπό έχουν την ανάδειξη κοινωνικών δεξιοτήτων, την απόκτηση διαπροσωπικών σχέσεων και την εκπαίδευση στη λύση προβλημάτων .

Τέτοιες ομαδικές δραστηριότητες είναι η ψυχοεκπαιδευτική – ψυχοθεραπευτική εβδομαδιαία ομάδα ανά εργαστήριο, οι συγκεντρώσεις γονέων, οι γιορτές, οι έξοδοι στην πόλη για γνωριμία με άλλες υπηρεσίες, για ψυχαγωγία, για εμπλουτισμό γνώσεων και δεξιοτήτων .

Υποστηρικτικά λειτουργεί πρόγραμμα αλφαριθμητισμού, πρόγραμμα γυμναστικής και χορού, ομάδα εφημερίδας,

Τελικός στόχος επίσης υπηρεσίας είναι η βελτίωση της λειτουργικότητας σε τέτοιο σημείο ώστε μετά από δυο συνήθως χρόνια τα άτομα να μπορέσουν να εργαστούν πράγμα που προωθείται σε συνεργασία με τον Ο.Α.Ε.Δ. κυρίως .Επίσης να μπορέσουν τα άτομα που αποφοιτούν να ζήσουν μια αυτόνομη, ανεξάρτητη, και κοινωνική ζωή .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Επιχορηγείται και εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Με όλους τους φορείς της κοινότητας, ανάλογα με την κάθε περίπτωση .Πιο συχνά υπάρχει συνεργασία με την Δ/νση Κοινωνικής Πρόνοιας, τα νοσοκομεία, τα

Κέντρα Υγείας, τους Δήμους ,τα σχολεία το Α.Τ.Ε.Ι., το Κ.Ε.Θ.Ε.Α., το ΚΕΣΑΝ, και με άλλους φορείς της κοινότητας .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Η ενημέρωση των κατοίκων γίνεται μέσω φυλλαδίου που κατά καιρούς εκδίδεται και διανέμεται στους ενδιαφερομένους .Μέσα από εκδηλώσεις που διεξάγονται, εκθέτονται έργα που τα παιδιά μέσα στις ομάδες έχουν δημιουργήσει, σε κεντρικό σημείο της πόλης (Λότζια), και απευθύνονται στην κοινότητα .Επίσης κατά καιρούς διεξάγονται σεμινάρια και ομιλίες .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Η ανταπόκριση των κατοίκων είναι μεγάλη και ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι πρόσφατα μετακόμισαν σε καινούριο κτήριο και δεν υπήρξαν αντιδράσεις ούτε και από τους νέους κατοίκους της κοινότητας .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ :

Οι δυσκολίες αφορούν την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ :

Οι προσδοκίες αφορούν την πρόσληψη μόνιμου εξειδικευμένου προσωπικού το οποίο να εργάζεται με πλήρες ωράριο ώστε να μπορέσει το Κέντρο να ανοιχτεί περισσότερο στην κοινότητα .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την υπεύθυνη διοικητική υπάλληλο του Κέντρου .

ΦΟΡΕΑΣ:

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ (ΣΥ.Φ.ΟΙ.Ψ.Υ.)

Δ/ση :Βλαστών 2, Ηράκλειο – Κρήτης

Τηλ.:2810 342.050-263.051

Πρόκειται για ένα μη κερδοσκοπικό σωματείο .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ :

Ο Σύλλογος ιδρύθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης το 1998 με την πρωτοβουλία ατόμων που βιώνουν στην οικογένειά τους το πρόβλημα της ψυχικής νόσου .

ΣΚΟΠΟΣ :

Σκοποί του Συλλόγου είναι:

- Η παροχή υποστήριξης στα άτομα με ψυχοκοινωνική διαταραχή, καθώς και στις οικογένειές τους .
- Η συσπείρωση των οικογενειών των ασθενών .
- Η διεκδίκηση της υποστήριξης και της εφαρμογής των νόμων που έχουν θεσπιστεί για να βοηθήσουν τους ψυχικά ασθενείς .
- Η μείωση και τελικά η εξάλειψη των διακρίσεων και των προκαταλήψεων σε βάρος των ψυχικά ασθενών .
- Η ενημέρωση των πολιτών για την ψυχική υγεία .
- Η ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και η εξάλειψη του στίγματος .
- Η οργάνωση δραστηριοτήτων για την προαγωγή της ψυχικής υγείας .
- Η αλληλοϋποστήριξη των μελών του .
- Η κοινωνική και επαγγελματική αποκατάσταση των ψυχικά ασθενών .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ :

Το προσωπικό του Συλλόγου αποτελείται από τον ψυχίατρο, δυο ψυχολόγους και δυο Κοινωνικούς Λειτουργούς .

Τα μέλη του Συλλόγου αριθμούν τα 63 .Ανάμεσά τους βρίσκεται και ένας μικρός αριθμός εθελοντών .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ:

Μέχρι σήμερα έχουν υλοποιηθεί περιληπτικά οι παρακάτω ενέργειες

1. Σεμινάρια ενημέρωσης μελών οικογενειών και φίλων για την ψυχική νόσο .Ακόμη επί τρία χρόνια λειτούργησαν ψυχοεκπαιδευτικές οικογενειών από την επιστημονική επιτροπή του Συλλόγου (ψυχίατρος- ψυχολόγος- κοινωνική λειτουργός)
2. Λειτούργησε ομάδα μυθοπλασίας και αφήγησης
3. Στα πλαίσια του προγράμματος «Τοπικό Κοινωνικό κεφάλαιο» άρθρο 6 ΕΚΤ) έγιναν αντίστοιχες διοργανώσεις στην περιφέρεια (Τύλισος-Γάζι-Αρκαλοχώρι-Γέργερη κ.λ.π.)
4. Τα μέλη συμμετείχαν σε συνέδρια για την αποκατάσταση και την ψυχιατρική μεταρρύθμιση
5. Από την εργασία των εθελοντών προέκυψαν δυο εργασίες που παρουσιάστηκαν σε συνέδρια (Χανιά-Ρόδος)
6. Οργανώθηκαν στο Ηράκλειο πολλές εκδηλώσεις ψυχαγωγίας- ενημέρωσης καθώς και διακοπές για τα μέλη σε Τήνο – Πάρο – Σαντορίνη .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ :

Η Χρηματοδότηση του Συλλόγου γίνεται από το “Τοπικό Κοινωνικό Κεφάλαιο” Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (άρθρο 6).

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ :

Η συνεργασία με τοπικούς και εθνικούς αλλά και διεθνείς φορείς με παρεμφερείς σκοπούς και η ανάληψη σχετικών προγραμμάτων .

Σε συνεργασία με το Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής εφαρμόστηκε ένα πρόγραμμα αναδοχής ψυχικά ασθενών .Έχει ήδη τοποθετηθεί μια ψυχικά ασθενής σε οικογένεια και έχει πλήρης προσαρμοστεί .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Γίνεται μέσω οργάνωσης δραστηριοτήτων για την προαγωγή της ψυχικής υγείας .Η ενημέρωση στοχεύει στην μείωση και τελικά στην εξάλειψη των διακρίσεων και των προκαταλήψεων σε βάρος των ψυχικά ασθενών .

Στα πλαίσια του προγράμματος «Τοπικό Κοινωνικό κεφάλαιο» έγιναν αντίστοιχες διοργανώσεις ενημέρωσης στην περιφέρεια (Τύλισος- Γάζι- Αρκαλοχώρι – Γέργερη κ.λ.π.) με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των κατοίκων του Ηρακλείου .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Υπάρχει ανταπόκριση και αυξημένο ενδιαφέρον για συμμετοχή από την μεριά των κατοίκων

Το 2002 πραγματοποιήθηκε καμπάνια ενημέρωσης για την Ψυχική Υγεία μέσω του τοπικού τύπου και η ανταπόκριση των κατοίκων ήταν ιδιαίτερα εμφανής αφού αυξήθηκαν οι ενδιαφερόμενοι οι οποίοι στην συνέχεια απευθύνθηκαν στο επιστημονικό προσωπικό του Συλλόγου .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ :

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο Σύλλογος αφορούν την έλλειψη χώρου για μόνιμη εγκατάσταση του .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ :

- Η δημιουργία ξενώνα για τους ασθενείς που αντιμετωπίζουν πρόβλημα στέγης .
- Η συνεργασία με τοπικούς και εθνικούς αλλά και διεθνείς φορείς με παρεμφερείς σκοπούς και η ανάληψη σχετικών προγραμμάτων .
- Άσκηση πίεσης για αλλαγή της «απάνθρωπης» διαδικασίας για τον ασθενή που βρίσκεται σε κρίση .Αφού κρατείται σε Φυλακή .Η κατάσταση αυτή θίγει

την αξιοπρέπεια των ψυχικά ασθενών και διαιωνίζει την άποψη ότι ο ψυχικά ασθενείς είναι επικίνδυνος .

Οι πληροφορίες συγκεντρώθηκαν από το 1^ο Παγκρήτιο συνέδριο για την ψυχική υγεία «Ψυχιατρική μεταρρύθμιση εξελίξεις & προοπτικές στην ψυχική υγεία το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 8-9 Μαΐου 2004 στο Ηράκλειο Κρήτης με εισηγήτρια της Πρόεδρο του Συλλόγου .

ΦΟΡΕΑΣ :

ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ “Η ΖΩΟΔΟΧΟΣ ΠΗΓΗ” .

Πρόκειται για έναν μη κερδοσκοπικό, μη κυβερνητικό φορέα .Είναι Ν.Π.Ι.Δ. και είναι Ειδικώς Αναγνωρισμένο Φιλανθρωπικό Σωματείο .

Δ/νση :Σταθμός Α.Τ.Ο.Τ.Ε. ,Ν. Αλικαρνασσός, 71500 Ηράκλειο Κρήτης

Τηλ. 2810 344.094, 224.699, Fax :2810 344.094

e-mail: zoodohos@otenet.gr

Στεγάζεται σε ένα κτίριο 300τ.μ. που παραχωρεί ο Ο.Τ.Ε.

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ :

Το 1988 μία ομάδα γονέων της τοπικής κοινότητας του Ηρακλείου ιδρύουν την “Ένωση Γονέων, Κηδεμόνων και Φίλων Απροσάρμοστων Ατόμων” .Η πρωτοβουλία αυτή προέκυψε από την ανάγκη να υπάρξει μία δυναμική παρέμβαση στο χώρο των ατόμων με ειδικές ανάγκες της πόλης .Αμέσως φάνηκε η ανάγκη ενός χώρου όπου θα δινόταν η δυνατότητα σε παιδιά με νοητική υστέρηση και αυτισμό να απασχοληθούν, έστω για ένα διάστημα της ημέρας, με δημιουργικές δραστηριότητες. Έτσι το 1991 δημιουργείται το Κέντρο Ειδικών Παιδιών “Η Ζωοδόχος Πηγή” στη Νέα Αλικαρνασσό .

ΣΚΟΠΟΣ :

Με απώτερο σκοπό την βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με νοητική υστέρηση και αυτισμό και των οικογενειών τους, οι στόχοι της “Ζωοδόχου Πηγής” είναι :

- η αξιοποίηση στον ανώτερο δυνατό βαθμό του δυναμικού του κάθε ατόμου ώστε αυτό να καταστεί όσο είναι δυνατό πιο αυτόνομο και ανεξάρτητο,
- η κοινωνική ένταξη,
- η προεπαγγελματική και επαγγελματική κατάρτιση,
- η επαγγελματική αποκατάσταση,

- η αυτόνομη ή ημιαυτόνομη διαβίωση,
- η ψυχοκοινωνική στήριξη του ατόμου και της οικογένειας,
- η εκπαίδευση εκπαιδευτών και γονέων
- η ευαισθητοποίηση της κοινότητας .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ :

Διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο που εκλέγεται, ανά τριετία, από την Γενική Συνέλευση της Ένωσης Γονέων, Κηδεμόνων και Φίλων Απρροσάρμοστων Ατόμων και ελέγχεται από την τριμελή ελεγκτική επιτροπή η οποία είναι επίσης αιρετή .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ :

Τα προσωπικό του Κέντρου κατανέμεται ως εξής :

- Στο πρωινό τμήμα το μόνιμο προσωπικό είναι 2 Κοινωνικοί Λειτουργοί στην εκπαίδευση και κατάρτιση, 2 εργοθεραπευτές στα εργαστήρια τέχνης και συσκευασίας, 1 γυμναστής,
- Στα εργαστήρια μαγειρικής – ζαχαροπλαστικής και υφαντικής –ραπτικής εργάζονται δυο ειδικοί παιδαγωγοί .Στο εργαστήριο κηπουρικής- ανθοκομίας 1 γεωπόνος και 1 ειδικός παιδαγωγός .
- Στο απογευματινό τμήμα στο οποίο συμμετέχουν οχτώ παιδιά εργάζεται 1 κοινωνικός ανθρωπολόγος, 2 ειδικοί παιδαγωγοί, 1 λογοθεραπεύτρια, 1 ψυχολόγος, 1 γυμναστής,
- Στον Ξενώνα εργάζονται 3 ειδικοί παιδαγωγοί, 2 κοινωνικοί λειτουργοί, 1 γυμναστής.
- Στο τμήμα του Αυτισμού εργάζονται 2 ειδικοί παιδαγωγοί, 1 Κοινωνικός Λειτουργός, 1 ψυχολόγος, 2 γυμναστές .Επίσης 1 επιπλέον ψυχολόγος είναι εξωτερικός συνεργάτης του Κέντρου .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ:

Το κέντρο αρχικά λειτούργησε τα απογεύματα και πρόσφερε ένα συμπληρωματικό πρόγραμμα σε δέκα παιδιά που ήδη φοιτούσαν το πρωί στα ειδικά σχολεία της πόλης .Ένα χρόνο αργότερα ξεκινά το πρώτο πρωινό τμήμα με δέκα ακόμη παιδιά τα οποία παρακολουθούν προγράμματα αυτοεξυπηρέτησης, κυκλοφοριακής αγωγής και γενικά διδάσκονται όλες τις στοιχειώδεις αρχές που συνθέτουν την καθημερινή ζωή .

Μέσα από αυτή την πρώτη εμπειρία προκύπτουν σιγά σιγά ανάγκες για επαγγελματική εξειδίκευση με αποτέλεσμα τη δημιουργία, μέσα στον ίδιο χώρο,

εργαστηρίων στα οποία θα εκπαιδεύονται τα παιδιά σε επίπεδο προεπαγγελματικής και αργότερα επαγγελματικής κατάρτισης.

Η “Ζωοδόχος Πηγή” δεν αρκέστηκε όμως στο ρόλο ενός Κέντρου Ημέρας που θα απασχολούσε ένα αριθμό ατόμων με ειδικές ανάγκες .Από την πρώτη στιγμή και έχοντας ως γνώμονα την ανεπάρκεια σε εξειδικευμένο προσωπικό, οργάνωσε εκπαιδευτικά σεμινάρια διάρκειας που θα εξειδίκευαν εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς λειτουργούς, γυμναστές κ.α. στο χώρο της ειδικής αγωγής .Η στενή συνεργασία του κέντρου με αντίστοιχα κέντρα στο εξωτερικό έδωσε τη δυνατότητα στο προσωπικό να μετεκπαιδευτεί και να αποκτήσει νέες γνώσεις και εμπειρίες σχετικά με το αντικείμενό τους .

Σήμερα η Ζωοδόχος Πηγή παρέχει υπηρεσίες σε 40 περίπου άτομα με νοητική υστέρηση ή αυτισμό και στις οικογένειές τους .

Υπηρεσίες- Δραστηριότητες

➤ **Ατομική και Κοινωνική Αγωγή .**

Περιλαμβάνει όλους της τομείς της καθημερινής ζωής, της ατομική υγιεινή, κοινωνική αγωγή, επικοινωνία, σεξουαλική αγωγή, κυκλοφοριακή αγωγή κ.λ.π.

➤ **Επαγγελματική προκατάρτιση και κατάρτιση της ειδικότητας :**

- υφαντική – ραπτική
- μαγειρική – τραπεζοκομία
- κηπουρική – ανθοκομία
- χειροτεχνία
- τέχνης & συσκευασίας.

➤ **Παράλληλα αναπτύσσει :**

α. θεραπευτικά – ψυχαγωγικά προγράμματα

β. ειδικά θεραπευτικά προγράμματα (drama-therapy, art- therapy, εργοθεραπεία)

γ. λογοθεραπεία

δ. ειδικά προγράμματα φυσικής αγωγής της ιππασίας, κολύμβηση κ.λ.π.

ε. εκπαίδευση μέσω cd-rom, επεξεργασία κειμένου σε Η/Υ και γραφιστική υποστήριξη των παραγωγικών εργαστηρίων του κέντρου .

στ. εκπαίδευση στην φροντίδα ζώων (ορνιθώνας, κονικλοτροφείο)

➤ Προώθηση στην απασχόληση .

Οι εναλλακτικές δυνατότητες των εκπαιδευόμενων με το πέρας της κατάρτισης, αναλόγως των ικανοτήτων και ενδιαφερόντων της, είναι:

- α. τα προστατευόμενα παραγωγικά εργαστήρια του κέντρου, των οποίων τα προϊόντα διατίθενται στην ελεύθερη αγορά .
- β. Κοινωνικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης που δημιουργείται μέσω προγραμμάτων του ΟΑΕΔ
- γ. η τοποθέτηση στην ελεύθερη αγορά εργασίας και διατήρηση της θέσης της μέσω προγραμμάτων στήριξης του κέντρου .

➤ Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Υπηρεσίες (Σ.Υ.Υ.)

Οι ανασφάλειες, οι φοβίες, η αντικοινωνική συμπεριφορά, το κλείσιμο στον εαυτό της είναι έμμεσες εκφράσεις της δυσκολίας ή αδυναμίας των ατόμων με νοητική υστέρηση και αυτισμό να δηλώσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν .Ο ρόλος των Σ.Υ.Υ. , μέσω της καθημερινής και στενής επαφής των στελεχών της με της καταρτιζόμενους και της οικογένειάς της, είναι ο εντοπισμός και η διαχείριση τέτοιων προβλημάτων .Οι υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνουν:

- α. Υποστήριξη και ενθάρρυνση .
- β. Ψυχολογική και κοινωνική στήριξη .
- γ. Συμβουλευτική οικογένειας .
- δ. Ευαισθητοποίηση κοινότητας .

➤ Αυτόνομη διαβίωση .

Στα πλαίσια της προετοιμασίας των καταρτιζόμενων για αυτόνομη ή ημιαυτόνομη διαβίωση, η ``Ζωοδόχος Πηγή`` πραγματοποιεί :

- α. ετήσια δεκαπενθήμερη κατασκήνωση
- β. διήμερες εκδρομές καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου
- γ. εκπαιδευτικά σεμινάρια που απευθύνονται της γονείς ή κηδεμόνες των καταρτιζόμενων .

Λειτουργεί Ξενώνας Στήριξης ο ρόλος του οποίου είναι η διευκόλυνση της οικογένειας του ατόμου με την παροχή φιλοξενίας σε αυτόν (π.χ. ασθένεια του γονέα, έκτακτο ταξίδι κ.λ.π.) και η συμπλήρωση της κοινωνικής και θεραπευτικής εκπαίδευσης του ατόμου που θα το βοηθήσει στην κοινωνική του ένταξη και αυτονομία

➤ Παράλληλες Δραστηριότητες

Εκπαίδευση εκπαιδευτών μέσω σεμιναρίων, ημερίδων, εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πρακτική άσκηση σε αντίστοιχους φορείς στην Ελλάδα και στο εξωτερικό .

- Διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων σε θέματα ειδικής αγωγής που απευθύνονται σε γονείς, εκπαιδευτές, κοινωνικούς λειτουργούς και της ειδικότητες .
- Διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και συμμετοχή σε κοινωνικές δραστηριότητες .
- Πρακτική άσκηση των σπουδαστών του τμήματος κοινωνικών λειτουργών του Α.Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ :

Η Ζωοδόχος Πηγή, υπόκειται στην αξιολόγηση και τον έλεγχο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας .

Είναι πιστοποιημένο ως Εξειδικευμένο Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης. Αξιολογείται και ελέγχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Υπουργείο Εργασίας .

Η “Ζωοδόχος Πηγή” χρηματοδοτείται από :

- Κοινοτικά Προγράμματα
- Κρατικές Επιχορηγήσεις
- Δωρεές/ Χορηγήσεις ιδιωτών
- Συνδρομές μελών
- Εκθέσεις προϊόντων
- Πολιτιστικές εκδηλώσεις .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ :

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο το κέντρο συνεργάζεται στενά με της

- Seven Sisters Day Service, Λονδίνο
- St. Mark's Day Service, Λονδίνο
- Σχολή Ορθοπαιδαγωγικής (τμήμα Αυτισμού) του πανεπιστημίου της Μονς, Βέλγιο .

Της μέσω προγραμμάτων ανταλλαγής επισκέψεων με της

- Park Lane College, Λήντς
- Lavanagh Centre, Κόρκ, Ιρλανδία
- Anthropos, Μπάρι, Ιταλία
- Adepsi, Κανάρια Νησιά
- C.I.A., Ιταλία
- Fatima, Πορτογαλία
- Femarec, Ισπανία

Είναι της μέλος του Διακρατικού Δικτύου Aster .

Σε εθνικό επίπεδο το κέντρο συνεργάζεται στενά με αρκετούς φορείς της Κρήτης που παρέχουν υπηρεσίες στα άτομα με ειδικές ανάγκες, με την αστική, μη κερδοσκοπική εταιρεία “Καλειδοσκόπιο” κ.α.

Τέλος, είναι μέλος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (Ε.Σ.Α.Ε.Α.) και συνεργάζεται στενά με την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Η ενημέρωση των κατοίκων του Ηρακλείου για την “Ζωοδόχο Πηγή” γίνεται μέσω των εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται .Όπως επίσης μέσω των Μ.Μ.Ε. (τοπικού τύπου) .

Το εργαστήριο Χειροτεχνίας εκθέτει και πουλάει τα προϊόντα του στο ετήσιο χριστουγεννιάτικο παζάρι του “Ζωοδόχος Πηγή” και σε εκθέσεις και εκδηλώσεις διάφορων οργανισμών όπου οι ίδιοι οι καταρτιζόμενοι αναλαμβάνουν την πώληση των προϊόντων του εργαστηρίου με την υποστήριξη των εκπαιδευτών της .Της, κατά την περίοδο των εορτών, τοποθετούνται εκθετήρια καρτών του κέντρου σε τράπεζες, δημόσιες υπηρεσίες, βιβλιοπωλεία κ.α. Έτσι έχουν τα παιδιά την ευκαιρία για επαφή με την κοινότητα της και η κοινότητα έρχεται σε επαφή με τα παιδιά .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Υπάρχει ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον από της κατοίκους του Ηρακλείου, έχουν αγκαλιάσει την προσπάθεια που γίνεται στο Κέντρο .

Η ανάγκη εξεύρεσης οικονομικών πόρων, καθόλου εύκολα για την ελληνική πραγματικότητα, ώθησε την Ζωοδόχο Πηγή στην διοργάνωση πολιτιστικών και κοινωνικών εκδηλώσεων που σιγά σιγά απέκτησαν χαρακτήρα προσφοράς στα κοινωνικά και πολιτιστικά πράγματα της τοπικής κοινότητας .

Σήμερα η Ζωοδόχος Πηγή αποτελεί ένα πολυδιάστατο χώρο εκπαίδευσης, κατάρτισης και επαγγελματικής αποκατάστασης ατόμων με ειδικές ανάγκες καθώς και ένα ευρύτερα κοινωνικά αποδεκτό ζωντανό κομμάτι της κοινωνίας της πόλης του Ηρακλείου .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ :

Η αποδεκτή κοινωνική συμπεριφορά είναι όρος απαραίτητος της κοινωνικές συναναστροφές και της επαγγελματικές συναλλαγές των ανθρώπων .Όμως οι δυνατότητες κοινωνικοποίησης και η υιοθέτηση κοινωνικών κανόνων για τα άτομα με νοητική υστέρηση και αυτισμό δεν είναι δεδομένες εξαιτίας της παθολογίας της και των συνεπειών της .

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα παιδιά αφορούν την εκμάθηση βασικών δεξιοτήτων ατομικής και κοινωνικής υγιεινής .Λόγω των ιδιομορφιών των εκπαιδευόμενων, ένας παράγοντας- τροχοπέδη στην κοινωνική και επαγγελματική ένταξή τους είναι η αδυναμία τους σε ατομικές δεξιότητες και θέματα αυτοεξυπηρέτησης .

Για το λόγο αυτό δίδεται έμφαση στην εκπαίδευσή της σε τέτοιες δεξιότητες, με σκοπό την αύξηση της αυτονομίας της (ατομική υγιεινή, ντύσιμο, ξύρισμα κ.λ.π.)

Επίσης δυσκολία υπάρχει και στην απορρόφηση τους στην αγορά εργασίας. Σε αυτό το επίπεδο χρειάζεται πολύ προσπάθεια για να ευαισθητοποιηθούν οι εργοδότες και να προσλάβουν Α.Μ.Ε.Α.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ :

Οι προσδοκίες αφορούν την αύξηση του ειδικευμένου προσωπικού .Επιπλέον, χρειάζεται περαιτέρω προσπάθεια για να ευαισθητοποιηθούν οι εργοδότες, να τους δοθούν ισχυρά κίνητρα για να προσλάβουν ένα Α.Μ.Ε.Α..

Μελλοντικός στόχος του Κέντρου Ζωοδόχου Πηγής είναι η διατήρηση του Ξενώνα ημιαυτόνομης διαβίωσης σε μονιμότερη βάση .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την Κοινωνική Λειτουργό του Κέντρου Ζωοδόχου Πηγής .

ΦΟΡΕΑΣ.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ «Ο ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ»

Έδρα : Πλατεία Παρασκευοπούλου, Μασταμπάς, Ηράκλειο Κρήτης .

Εγκαταστάσεις :Σε περιβάλλον 26 στρεμμάτων, στην ευρύτερη περιοχή του Ηρακλείου, Κρουσώνα .Ο όλος χώρος είναι ειδικά διαμορφωμένος, σύμφωνα με τις προδιαγραφές λειτουργίας του «κέντρου» .

Τηλ. 2810 711,475, 711.477, Fax 2810 711.560

<http://www.forthnet.gr/mitow> E-mail :Kepas@her.forthnet.gr

Ταχ. Θυρίς 1142 Κεντρικό Ταχυδρομείο Ηρακλείου – 71110 Ηράκλειο

Σωματείο, Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, Ειδικώς Αναγνωρισμένο ως Φιλανθρωπικό (Αριθμ. Απόφ. 1573/1-10-1975 Επιθ. Κοινωνικών Υπηρεσιών Κρήτης.)

ΣΚΟΠΟΣ.

Η Διάγνωση, Ειδική Αγωγή, Προκατάρτιση, Επαγγελματική Κατάρτιση και επαγγελματική – Κοινωνική Προώθηση των «Ατόμων με Νοητική Υστέρηση» 45-70 I.Q.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ :

Το Κέντρο χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Το προσωπικό του κέντρου αποτελείται από 17 άτομα Ανάμεσά τους επαγγελματίες, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, ειδικοί παιδαγωγοί, εκπαιδευτές, και βοηθητικό προσωπικό .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Στο Κέντρο ειδικών παιδιών «Ο ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ» λειτουργούν οι παρακάτω τομείς:

- I. Διαγνωστικός Συμβουλευτικός Σταθμός
- II. Θεραπευτική Παιδαγωγική Μονάδα
- III. Προκατάρτιση
- IV. Επαγγελματική Κατάρτιση
- V. Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Υπηρεσίες
- VI. Ινστιτούτο έρευνας για την Ενσωμάτωση των Α.Μ.Ε.Α.
- VII. Προώθηση στην Απασχόληση
- VIII. Συνεργασίες με Διακρατικά Προγράμματα .

Πιο αναλυτικά, στον *Διαγνωστικό- Συμβουλευτικό Σταθμό* γίνεται διερεύνηση, διάγνωση του προβλήματος από διεπιστημονική ομάδα(παιδοψυχίατρο, ψυχίατρο, γιατροί ειδικοτήτων , Κοινωνικό Λειτουργό) .Παρέχεται Ατομική ή Ομαδική Αγωγή, Συμβουλευτική Αγωγή Γονέων, Υποστηρικτική στο Πρόγραμμα Κοινωνικής Ενσωμάτωσης .Γίνεται λήψη Ατομικού/ Κοινωνικού Ιστορικού, Ψυχομετρικές δοκιμασίες (tests), Ψυχιατρική Εκτίμηση, Δοκιμαστική διαδικασία Ένταξης .

Στην *Θεραπευτική – Παιδαγωγική μονάδα* εφαρμόζεται ένα πρότυπο πρόγραμμα που αφορά την ανάπτυξη και την καλλιέργεια των ατόμων , ηλικίας 6-18 ετών, στα πλαίσια της νοημοσύνης τους, μέσα από το πολύπλευρο σύστημα της Ειδικής Παιδαγωγικής Αγωγής , δομημένο στις αρχές της συμπεριφορικής θεραπείας (Behaviour Therapy) , με σύγχρονη εκμετάλλευση της πληροφορικής δια του Access Programme που παρέχει δυνατότητα συνεχούς και ανελλιπούς απεικόνισης του/ης εκπαιδευομένου/ης – Ομάδας – Παιδαγωγού .

Θεωρείται αναγκαίο το άτομο πριν ακολουθήσει ένα πρόγραμμα καθαρά εργασιακό – παραγωγικό, να έχει την δυνατότητα προετοιμασίας, συναισθηματικής και εργασιακής, που θα το βοηθήσει στην ομαλή ένταξη του στην Επαγγελματική Κατάρτιση .(*Προεπαγγελματικό εργαστήριο*)

Η ένταξη του ατόμου στην Προκατάρτιση, συνίσταται στα εξής βασικά σημεία:

- Γνωριμία και εξοικείωση με το εργασιακό περιβάλλον
- Γνωριμία και εξοικείωση με τους εργασιακούς κανόνες
- Γνωριμία με τα εργαλεία και υλικά της Επαγγελματικής Κατάρτισης
- Γνωριμία και εξοικείωση με τα πρώτα στάδια κατασκευής αντικειμένων
- Ψυχολογική στήριξη των Α.Μ.Ε.Α.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ :

Το «Κέντρο Ειδικών Παιδιών ο Άγιος Σπυρίδων» κατά την πολυετή παρουσία και δράση του, έχει αναπτύξει έντονη δραστηριότητα στον τομέα των εθνικών και διακρατικών συνεργασιών σε πολλά επίπεδα :

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ :

- Συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κρήτης / Παιδαγωγικό Τμήμα Ρεθύμνου , για την πρακτική άσκηση τελιοφοίτων φοιτητών .
- Συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κρήτης /Τμήμα Κοινωνικής Ιατρικής , επι του Προγράμματος εφαρμογής δομών Τηλεϊατρικής .
- Συνεργασία με το Πολυτεχνείο Κρήτης / Τμήμα Πληροφορικής , Πρόγραμμα MVSIC TUC,επι του προγράμματος HORIZON II .
- Συνεργασία με το Α.Τ.Ε.Ι. Ηράκλειο / Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, για εργαστηριακούς σπουδαστές και πρακτική άσκηση τελιοφοίτων σπουδαστών .
- Συνεργασία με την αστική εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ΚΑΛΕΙΔΟΣΚΟΠΙΟ .
- Συνεργασία με την Αναπτυξιακή Ηρακλείου .
- Μέλος της Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.Μ.Ε.Α. μέσω του Συλλόγου Γονέων .

ΦΟΡΕΑΣ.**ΚΕΝΤΡΟ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑΣ (Κ.Ψ.Υ)**

Διεύθυνση: Σπιναλόγκας 1, στην Υγειονομική Υπηρεσία .

Τηλ. 2810 333.402

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το κέντρο ιδρύθηκε τον Μάιο του 2003.

ΣΚΟΠΟΣ.

Το Κ.Ψ.Υ έχει ως βασικό σκοπό, την προαγωγή και τη διατήρηση της πρωτοβάθμιας κυρίως αλλά και της δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας. Η πρωτοβάθμια πρόληψη έγκειται στην προληπτική παρέμβαση με βιομετρικές μεθόδους και είναι αποτελεσματική μόνο σε ορισμένα οργανικά ψυχοσύνδρομα. Παράλληλα στοχεύει στην προαγωγή της ψυχικής υγείας. Και στην ενημέρωση των πολιτών σε θέματα που σχετίζονται με την ψυχική υγεία. Ενώ στη δευτεροβάθμια πρόληψη επιτυγχάνεται η σμίκρυνση του χρόνου διαρκείας μια διαταραχής.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Δεν υφίσταται γιατί το κέντρο ανήκει στο Βενιζέλειο νοσοκομείο, το οποίο έχει Δ.Σ.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕΛΗ.

Το προσωπικό στελεχώνεται από 2 άτομα (ψυχίατρο και νοσηλεύτρια) , ενώ στον ένα χρόνο λειτουργίας του έχει εξυπηρετήσει 120 μέλη.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

- ✓ Λειτουργεί ένα ψυχιατρικό ιατρείο, το οποίο δέχεται τα άτομα 1 φορά την εβδομάδα μετά από τηλεφωνικό ραντεβού.
- ✓ Ένας Συμβουλευτικός Σταθμός, όπου οι συνεδριάσεις γίνονται επίσης μία φορά την εβδομάδα.
- ✓ Ομάδες ασθενών.
- ✓ Ομιλίες σε διάφορους φορείς ή στο κοινό για την ψυχική ασθένεια και τις επιπτώσεις της.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας , και μελλοντικά από Ευρωπαϊκό πρόγραμμα.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Το Κέντρο συνεργάζεται με τους ακόλουθους φορείς:

- ✓ Βενιζέλειο νοσοκομείο.

- ✓ Ξενώνας «ΑΛΚΥΟΝΙΔΑ»
- ✓ Μελλοντική συνεργασία με το Α.Τ.Ε.Ι Ηρακλείου.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ.

Η ενημέρωση επιτυγχάνεται μέσω των

- ✓ Μ.Μ.Ε
- ✓ Έντυπο τύπο.
- ✓ Ομιλίες από τον υπεύθυνο του Κέντρου.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΣΘΕΝΩΝ.

Υπάρχει μεγάλη ανταπόκριση των ατόμων που επισκέπτονται το Κέντρο, γεγονός που δημιουργεί πρόβλημα γιατί το προσωπικό δεν μπορεί να εξυπηρετήσει τα άτομα αυτά.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Η σημαντικότερη δυσκολία που αντιμετωπίζει το Κέντρο είναι ότι δεν έχει στελεχωθεί ακόμη και αυτό δημιουργεί ποικίλα προβλήματα.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ:

Να υπάρξει μια πλήρης λειτουργία ενός Κέντρου Ψυχικής Υγείας για να μπορέσει να λειτουργήσει σωστά και να εξυπηρετεί τα άτομα που χρήζουν βοήθεια.

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον Ψυχίατρο του Κέντρου.

ΦΟΡΕΑΣ.

Ν.Ε.Λ.Ε Ηρακλείου

Δ/ση : Γιαμαλάκη 50

Τηλ.2810. 289.480

Ο χώρος στον οποίο βρίσκονται τα κεντρικά γραφεία της Υπηρεσίας είναι μισθωμένος. Στεγάζεται στο ισόγειο του IRAKLION CENTER .

Είναι προσβάσιμο στα άτομα με ειδικές ανάγκες .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ .

Η Ν.Ε.Λ.Ε. Ηρακλείου λειτούργησε το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες το 1988 .

ΣΚΟΠΟΣ.

Ο πρωταρχικός της στόχος ήταν η πάταξη του αναλφαριθμητισμού .

Η Λαϊκή Επιμόρφωση είναι ένας παλιός καταξιωμένος θεσμός που πραγματοποιείται από την Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης, η οποία μετονομάστηκε σε Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ανηλίκων σε συνεργασία με την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Αναλαμβάνει να πετύχει την κάθε μορφής οργανωμένη εκπαίδευση έξω από το σχολικό σύστημα. Σκοπός, της είναι η ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας του κάθε ατόμου ανεξάρτητα από εκπαιδευτικό επίπεδο, ηλικία, φύλο καθώς και την ενεργητική συμμετοχή του στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή του τόπου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ .

Διοικείται από 15μελές διοικητικό σύμβουλο το οποίο αποτελούν εκπρόσωποι φορέων του Ηρακλείου ανάμεσά τους η Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων, ο Γεωργικός Συνεταιρισμός, το Εργατικό Κέντρο Ηρακλείου, ο Ε.Ο.Τ. και ο Τομέας Ισότητας .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ .

Το προσωπικό του κεντρικού γραφείου της Ν.Ε.Λ.Ε. απαρτίζεται από 4 διοικητικούς υπαλλήλους και μία υπάλληλο η οποία παρέχει γραμματειακή υποστήριξη . .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

- **ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ “ΡΟΔΑΥΓΗ”**

Δ/ση: Περιοχή Εσταυρωμένου .

Α.Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου . Τηλ. 2810 261.319

Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες “ΡΟΔΑΥΓΗ”, λειτουργεί από το 1988 .Σήμερα υλοποιείται από προγραμματική σύμβαση στην οποία συμμετέχουν η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου, Ο Δήμος Ηρακλείου, το Α.Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου, η Γενική Γραμματεία, Εκπαίδευσης Ενηλίκων και η ΝΕΛΕ Ηρακλείου. Εποπτεύεται από την ΝΕΛΕ και λειτουργεί στην περιοχή του Εσταυρωμένου .

Στόχοι

Το πρόγραμμα στοχεύει στο να αναπτύξει στα άτομα κατά κύριο λόγο επαγγελματικές δεξιότητες οι οποίες σε συνδυασμό με τις γνωστικές, μαθησιακές, συναισθηματικές και κοινωνικές συνήθειες και δεξιότητες είναι απαραίτητες για μια ικανοποιητική επαγγελματική και κοινωνική προσαρμογή .

Σε ποιους απευθύνεται το πρόγραμμα

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε άτομα από 16 έως 25 χρονών με σωματική αναπηρία, με ελαφριά νοητική στέρση, εκπαιδευσιμα, και αυτοεξυπηρετούμενα που κατοικούν τόσο στο Ηράκλειο όσο και στις άλλες περιοχές του Νομού Ηρακλείου .

Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης

Οι εκπαιδευόμενοι καταρτίζονται σε θερμοκηπιακές καλλιέργειες όπως γλαστρικά φυτά, κηπευτικά, δρεπτά (λουλούδια) σε υπαίθριες καλλιέργειες, στην παραγωγή και επεξεργασία αργιλόμαζα, στην κηπιοτεχνία, στην αγγειοπλαστική και την ανθοδετική.

Προγράμματα επιμόρφωσης

Λειτουργούν προγράμματα αλφαριθμητισμού, ανάπτυξη δεξιοτήτων, προσέγγιση μαθησιακών δυσκολιών με την μέθοδο της εξατομικευμένης διδασκαλίας .Παράλληλα οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν σε αθλητικές δραστηριότητες καθώς και σε προγράμματα Οικονομικής Διαχείρισης .

Προγράμματα ψυχαγωγίας

Γιορτές, έξοδοι, παρακολούθηση πολιτιστικών εκδηλώσεων, επισκέψεις σε εκθέσεις, μουσεία, ιστορικούς χώρους, εκδρομές σε τοποθεσίες φυσικού κάλλους .

Υποστηρικτικά προγράμματα

Συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική στήριξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των οικογενειών τους σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο (ομάδες εκπαιδευομένων, ομάδες γονέων).

Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση κοινότητας, υπηρεσιών, εργαζομένων σχετικά με τα άτομα με ειδικές ανάγκες .

Συνεργασία με φορείς, υπηρεσίες και ειδικούς στον τομέα της ειδικής αγωγής και της ψυχικής υγείας .

Παροχές

Η κατάρτιση παρέχεται δωρεάν στις εκπαιδευτικές μονάδες .

Οι εκπαιδευόμενοι επιδοτούνται για την απασχόλησή τους στις μονάδες κατάρτισης .

Προσωπικό

Το κέντρο στελεχώνεται από :Υπεύθυνο εκπαίδευσης, Ψυχολόγο, Κοινωνικό Λειτουργό, Μηχανολόγο, Αγγειοπλάστη, Ανθοδέτρια .Επίσης στο κέντρο εργάζεται τεχνικό και βοηθητικό προσωπικό .

- **Εκπαίδευση Φυλακισμένων**, μέσα στην Φυλακή της Αλικαρνασσού .Στο πρόγραμμα αυτό εκπαιδεύονται 45 άτομα σε κεραμική, αγιογραφία, γλυπτική και ζωγραφική .

Μία φορά το χρόνο, κάθε Αύγουστο εκθέτονται τα έργα των ατόμων αυτών και τα χρήματα που εισπράττουν ανήκουν αποκλειστικά σε αυτούς. Υπάρχουν περιπτώσεις, όπως χαρακτηριστικά αναφέρθηκε από τον Δ/ντη Κο Γρηγοράκη φυλακισμένων οι οποίοι συντηρούν οικονομικά τις οικογένειές τους .Επιπλέον για εκείνους που εργάζονται μειώνεται η ποινή τους κατά το ήμισυ .

Στο πρόγραμμα αυτό απασχολούνται δυο επιμορφωτές (1κεραμίστρια και 1 γλύπτης) καθώς επίσης υπάρχει συχνή παρακολούθηση από την Κοινωνική Υπηρεσία των φυλακών Αλικαρνασσό .

Θα πρέπει να τονιστεί ότι υπάρχει μεγάλη ζήτηση για την ένταξη φυλακισμένων στο πρόγραμμα αυτό αλλά οι θέσεις που μπορεί αυτήν την στιγμή να καλύψει είναι ελάχιστες .

- **Λειτουργία Σχολών Γονέων**, σε Δημοτικά Σχολεία του Ηρακλείου .Η ΝΕΛΕ διαθέτει λίστα με 35 επαγγελματίες Κ.Λ. και ψυχολόγους οι οποίοι με χρηματοδότηση της, οργανώνουν τις Σχολές Γονέων, σε συνεργασία και με το διδακτικό προσωπικό του κάθε σχολείου, στις οποίες Σχολές Γονέων συμμετέχουν οι Γονείς των μαθητών των σχολείων όπου πραγματοποιούνται. Στις συζητήσεις που διεξάγονται οι γονείς έχουν την ευκαιρία να μιλήσουν με τον ειδικό για θέματα που τους απασχολούν, όπως οι σχέσεις συζύγων, σχέσεις γονέων – παιδιών , εφηβεία κ.α.. Αυτήν την στιγμή λειτουργούν 35 Σχολές Γονέων στο Ηράκλειο, κάτω από την εποπτεία της ΝΕΛΕ Ηρακλείου .
- **Τμήματα μάθησης Η/Υ**, τα οποία απευθύνονται σε «Υγιή» πληθυσμό και αφορούν την εκμάθηση χειρισμού Ηλεκτρονικών Υπολογιστών .Λειτουργούν εννέα τμήματα και συμμετέχουν στα σεμινάρια 120 άτομα .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ :

Η Ν.Ε.Λ.Ε. χρηματοδοτείται από την Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ανηλίκων. Επίσης για πρώτη φορά συμμετέχει στην χρηματοδότηση και η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου μέσω προγραμματικής σύμβασης .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ :

Συνεργασία υπάρχει τόσο με τις Δ/σεις Πρόνοιας, τον Σύλλογο Τυφλών, τον Σύλλογο Κωφών, το ΚΕΣΑΝ , την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου καθώς και με πολιτιστικούς συλλόγους, αγροτικούς συλλόγους ,Συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Γίνεται, μέσω Δελτίων Τύπου καθώς και μέσω των φορέων με τους οποίους συνεργάζεται .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Υπάρχει μεγάλη ανταπόκριση για την συμμετοχή στα προγράμματα. Αξίζει να αναφέρουμε ότι το 2003 εντάχθηκαν στα προγράμματα 996 άτομα .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ :

Οι δυσκολίες αναφέρονται στην αύξηση των αναγκών του Ηρακλείου και των ατόμων που επιθυμούν να ενταχθούν στα προαναφερόμενα προγράμματα αφού τα προγράμματα απευθύνονται σε ένα συγκεκριμένο αριθμό ατόμων .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ :

Διεύρυνση των ήδη υπαρχόντων προγραμμάτων ώστε να καλυφθούν περισσότερες ανάγκες .

Ανάπτυξη νέων δράσεων .Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η ανάπτυξη προγράμματος Επιμόρφωσης Νέων Αγροτών πάνω στη φυτοφαρμάκων καθώς και πρόγραμμα εκπαίδευσης παραδοσιακών τεχνών (πελεκισμό- χτίσιμο πέτρας, υφαντική, ράψιμο παραδοσιακών στολών .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. της ΝΕΛΕ .

ΦΟΡΕΑΣ.**ΤΟΠΙΚΗ ΈΝΩΣΗ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΥΦΛΩΝ ΚΡΗΤΗΣ
(Τ.Ε.Τ.Κ.)**

Διεύθυνση: Σκεπετζή 28, Μπεντεβή

Τηλ. 2810 211511

Χώρος: Ανήκει στο Δήμο , και είναι ισόγεια κατοικία με 1 δωμάτιο.

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Η Τοπική Ένωση Τυφλών Κρήτης (Τ.Ε.Τ.Κ.) αποτελεί παράρτημα του Πανελληνίου συνδέσμου Τυφλών και εδρεύει στην Πόλη του Ηρακλείου από το 1986 και απαριθμεί σήμερα 220 μέλη.

ΣΚΟΠΟΣ.

Πρόκειται για ένα συνδικαλιστικό όργανο . Η Τ.Ε.Τ.Κ απευθύνεται σε άτομα με προβλήματα όρασης στην περιφέρεια Κρήτης. Ο σύλλογος αγωνίζεται καθημερινά για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των τυφλών, δίνει πληροφορίες για την επαγγελματική εκπαίδευση και αποκατάστασή τους , προωθεί τα δικαιώματά τους και στοχεύει στην πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας για τα θέματα που αφορούν τη συμμετοχή και ένταξη των ατόμων με προβλήματα όρασης ως ισότιμα μέλη μέσα στο κοινωνικό σύνολο.

Αξίζει να αναφερθεί ότι η μοναδική προϋπόθεση για να γίνει ένα άτομο μέλος είναι η έκθεση κοινωνικής έρευνας από τη Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Το ΔΣ είναι 5μελές .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ- ΜΕΛΗ.

Το προσωπικό της ένωσης αποτελεί μια εκπαιδευτρια κινητικότητας προσανατολισμού και δεξιοτήτων καθημερινής διαβίωσης, η οποία ενισχύει τα άτομα στην εκπαίδευσή και στην αυτοεξυπηρέτησή τους.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Οι λειτουργίες του κέντρου είναι οι εξής :

- Εκπαίδευση στην κινητικότητα – προσανατολισμό και δεξιότητες καθημερινής διαβίωσης .
- Διοργάνωση επιμορφωτικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων με στόχο την προώθηση της αλληλοαποδοχής της κοινότητας των τυφλών με την ευρύτερη κοινωνία.
- Συνεργασία με τοπικούς συλλόγους ατόμων με ειδικές ανάγκες για την προώθηση των κοινών αιτημάτων τους.
- Λειτουργία κασσετοβιβλιοθήκης για τα μέλη.
- Συμμετοχή στη διανομή τροφίμων σε συνεργασία με τη Δ/ση Γεωργίας.
- Συγκέντρωση πληροφοριών για τα μέτρα προστασίας των τυφλών , για την πληρέστερη ενημέρωση των μελών.
- Εκπαίδευση στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών μέσω προηγμένων τεχνολογικά συστημάτων πληροφορικής για τα άτομα με προβλήματα όρασης.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Χρηματοδοτείται από τις εισφορές της κεντρικής διοίκησης και από τα διάφορα σεμινάρια που διοργανώνει ο σύνδεσμος για την ευαισθητοποίηση όλων των ατόμων, για τα άτομα που πάσχουν από τύφλωση.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Ο σύλλογος συνεργάζεται με:

- ΠΑΣΑΠ
- ΝΕΛΕ
- Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας .
- Τοπική Αυτοδιοίκηση
- Διεύθυνση Γεωργίας

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ-ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ.

Είναι αξιοσημείωτο να αναφερθεί ότι ενώ ο σύλλογος είναι ιδιαίτερα γνωστός στην τοπική κοινωνία του Ηρακλείου και αυτό οφείλεται στα σεμινάρια που διοργανώνονται, καθώς και η ενημέρωση που κατά καιρούς γίνεται μέσω του τοπικού τύπου .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ:

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει η οργάνωση είναι ότι :

- Υπάρχει μεγάλη συμμετοχή των μελών , και η οργάνωση δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες όλων των ατόμων.
- Δεν λειτουργεί σχολείο ειδικής εκπαίδευσης για τα άτομα με προβλήματα όρασης.(σχολείο τηλεφωνητών)
- Τα οικονομικά της οργάνωσης δεν επαρκούν να καλύψουν πολλές από τις δραστηριότητες που είχαν σχεδιαστεί.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ:

Οι προσδοκίες και προοπτικές της οργάνωσης είναι να δημιουργηθούν περισσότερα κέντρα για την εξυπηρέτηση των ατόμων με προβλήματα όρασης , καθώς και η πρόσληψη διεπιστημονικού προσωπικού. Παράλληλα να βελτιωθούν τα οικονομικά της οργάνωσης έτσι ώστε ο σύλλογος να έχει περισσότερες δυνατότητες και ευκαιρίες να υλοποιεί τα προγράμματα που σχεδιάζει για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ατόμων με προβλήματα όρασης.

Η ενημέρωση έγινε από τον Πρόεδρο του Συνδέσμου.

ΦΟΡΕΑΣ.**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ (Π.Α.Σ.Α.Π.)
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΡΗΤΗΣ .**

Δ/νση : Απολλωνίας 29, Καμίνια, Ηράκλειο

Τηλ. 2810. 316.602(και fax) / 2810 .262.212

e-mai :

Ο χώρος που στεγάζεται ο σύλλογος είναι μισθωμένος .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Ο Πανελλαδικός Σύλλογος Αναπήρων Πολιτών (ΠΑ.Σ.Α.Π.) Παράρτημα Κρήτης, είναι ο ιστορικότερος και ο πιο δραστήριος Σύλλογος Αναπήρων στην Κρήτη. Ιδρύθηκε τον Μάιο του 1986 από την κα Ψυχογιού και αποτέλεσε τον πρώτο Σύλλογο Αναπήρων στο νησί .Οι αντίξοες συνθήκες που επικρατούσαν την εποχή εκείνη, όπως επίσης παρά τις απεγνωσμένες και άκαρπες προσπάθειες εξεύρεσης στέγης του Συλλόγου δεν επέτρεψαν στον ΠΑ.Σ.Α.Π. Κρήτης να αναπτύξει την πολυδύναμη και πολύμορφη δράση, που χαρακτηρίζει την πορεία του από το 1995 και μετά .

ΣΚΟΠΟΣ.

Ο ΠΑ.Σ.Α.Π. Κρήτης αποτελεί πρωτοβάθμιο συνδικαλιστικό όργανο με πολλαπλούς στόχους, για την υλοποίηση των οποίων συνεργάζεται στενά με την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (Ε.Σ.Α.Ε.Α.), με άλλους φορείς του αναπηρικού κινήματος σε όλη την Ελλάδα και αποτελεί ιδρυτικό μέλος της Εθνικής Ομοσπονδίας Κινητικά Αναπήρων (Ε.Ο.Κ.Α.) .

Οι σκοποί του ΠΑ.Σ.Α.Π. είναι :

- Η Οργάνωση όλων των αναπήρων σε ενιαίο νομικό πλαίσιο που θα είναι εκφραστής της συλλογικής βούλησης .
- Η μελέτη, προβολή, προάσπιση, και επίλυση ζητημάτων των Αναπήρων .
- Η σωματική, επαγγελματική και οικονομική αποκατάσταση των Αναπήρων .
- Η υλική ενίσχυση, πνευματική ανάπτυξη και ηθική τόνωση των αναπήρων .Η ευαισθητοποίηση του Κοινωνικού Συνόλου για την αποδοχή της διαφορετικότητας των αναπήρων .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ .

Το διοικητικό συμβούλιο είναι 7μελές , και αποτελείται από :

την πρόεδρο του ΠΑ.Σ.Α.Π. από μέλη του Γενικής Συνέλευσης της Ε.Σ.Α.Ε.Α. καθώς και μέλη του Δ..Σ.. της Ε.Ο.Κ.Α.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ .

Το προσωπικό του Συλλόγου απαρτίζουν τρεις διοικητικοί υπάλληλοι . Ενώ τα μέλη του Συλλόγου ανέρχονται Πανελλαδικά στα 1450 .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Απευθύνεται σε ανάπηρους πολίτες από όλη την Ελλάδα .Ο Σύλλογος δεν απευθύνεται σε Τυφλούς πολίτες καθώς υπάρχει ο Σύλλογος τυφλών ο οποίος εξυπηρετεί τα συμφέροντά τους, αλλά ούτε και στους Κωφούς, καθώς εκπροσωπούνται από τον Σύλλογό τους .

Κριτήριο ένταξης στον Σύλλογο Αναπήρων είναι η απόφαση της Υγειονομικής Επιτροπής η οποία ορίζει το ποσοστό αναπηρίας .

Πιο συγκεκριμένα τα επιτεύγματα του Συλλόγου, είναι :

1. Η καθιέρωση του Ποδηλατικού Γύρου Κρήτης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες που ξεκίνησε από τον ΠΑ.Σ.Α.Π. Κρήτης το 1996 και ο οποίος τον διοργάνωσε και την επόμενη χρονιά, ενώ από το 1998 και μετά διοργανώνεται σε συνεργασία με το Νομαρχιακό Αθλητικό Σωματείο Αθλητών με Αναπηρίες “Τάλως” .
2. Προσπελασιμότητα στο Πολύκεντρο Νεολαίας (αίθουσα Ανδρόγεω) του Δήμου Ηρακλείου και του Δημαρχείου Ηρακλείου.
3. Προσπελασιμότητα στη Δημοτική πλαζ Καρτερού στο Ηράκλειο .
4. Προσπελασιμότητα στην κεντρική πλατεία της πόλης του Ηρακλείου, της Πλατείας Ελευθερίας .
5. Τοποθέτηση σημάτων στάθμευσης για αναπηρικά αυτοκίνητα σε κεντρικά σημεία της πόλης μας .

Στα πλαίσια του προγράμματος Horizon /Λυσίας το οποίο έληξε στα τέλη του 2000, εκπαιδεύτηκαν 15 άτομα με κινητική αναπηρία στην τέχνη της αιογραφίας. Εξοπλίστηκε ο χώρος του Συλλόγου με καθίσματα, γραφεία, βιβλιοθήκη, ντουλάπες προκειμένου να λειτουργήσει τόσο ο Σύλλογος όσο και οι ομάδες ψυχολογικής στήριξης με τη συνεργασία ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών .

Μέσω του προγράμματος Disnet step by step/ Horizon (το οποίο έληξε επίσης το Δεκέμβριο του 2000) εκπαιδεύτηκε ο μέντορας που ενημερώνει τα μέλη για τις νέες τεχνολογίες στο χώρο του εμπορίου και της εργασίας .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ .

Ο Σύλλογος χρηματοδοτείται μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων καθώς επίσης από δωρεές πολιτών του Ηρακλείου.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ .

Συνεργασία υπάρχει σε τοπικό επίπεδο με τον Σύλλογο Τυφλών Ηρακλείου, με τον Σύλλογο Κωφών, με τον Σύλλογο Παραπληγικών, με το Νομαρχιακό Αθλητικό Σωματείο Αθλητών με Αναπηρίες “Τάλως”, με την Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας κ.α. τοπικούς φορείς .

Επίσης συνεργασία υπάρχει και με την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (Ε.Σ.Α.Ε.Α.), με την Εθνική Ομοσπονδία Κινητικά Αναπήρων (Ε.Ο.Κ.Α.) και με άλλους φορείς του αναπηρικού κινήματος σε όλη την Ελλάδα .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ .

Η ενημέρωση των κατοίκων του Ηρακλείου, γίνεται με ενημερωτικό έντυπο το οποίο διανέμεται μέσω Κοινωνικών Υπηρεσιών της πόλης. Καθώς επίσης μέσω των τοπικών Μ.Μ.Ε και του τοπικού Τύπου .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ .

Υπάρχει έντονο ενδιαφέρον για εγγραφή στο Σύλλογο .Ο κάθε πολίτης με αναπηρία αντιλαμβάνεται ότι μπορεί να διεκδικήσει περισσότερα ενταγμένος σε ένα Σύλλογο παρά να κάνει μεμονωμένες προσπάθειες .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ .

Οι δυσκολίες του Συλλόγου βρίσκονται στην έλλειψη χρηματοδότησης για την σωστή λειτουργία του .

Όσον αφορά τα μέλη οι δυσκολίες βρίσκονται στην προκατάληψη που ακόμα υπάρχει από το κοινωνικό σύνολο απέναντι στα άτομα με αναπηρίες .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ .

Σκοπός του Συλλόγου είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής των αναπήρων ,η οποία αφορά :

α) την προσβασιμότητα στα δημόσια κτίρια για τους κινητικά αναπήρους ώστε να μπορούν ελεύθερα να μετακινούνται στην πόλη και να μην αποκλείονται εξαιτίας της μειονεξίας τους .

β) την επιδοματική πολιτική της κάθε κυβέρνησης .Γίνεται προσπάθεια να δουν τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες με περισσότερη ευαισθησία .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από διοικητικό υπάλληλο του ΠΑΣΑΠ .

ΦΟΡΕΑΣ :

**ΠΑΓΚΡΗΤΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΝΕΟΠΛΑΣΙΑ
“ΗΛΙΑΧΤΙΔΑ” .**

Δ/ση : Κόσμων 6, 2^{ος} όροφος, στο κέντρο του Ηρακλείου

Τηλ. 2810 342.544

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ :

Ο Σύλλογος Ηλιαχτίδα ιδρύθηκε το 1992, από εθελοντές .

ΣΚΟΠΟΣ :

Απευθύνεται, σε παιδιά με νεοπλασία, ηλικίας από ενός μηνός μέχρι δεκαοχτώ χρονών χωρίς να αποκλείονται και μεγαλύτερα παιδιά .

Γενικότερος σκοπός, είναι η βελτίωση των συνθηκών ζωής, περίθαλψης και παραμονής των παιδιών με καρκίνο τόσο στο νοσοκομείο όσο και στην κοινωνική τους ζωή γενικότερα .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ :

Πρόεδρος : Δαβράδου- Χουλάκη Μ.

Αντιπρόεδρος : Σκουλιδά Θ.

Γραμματέας : Ραμουτσάκη Κ.

Ταμίας : Γιαννούλη Κ.

Τα μέλη : Αναστασάκης Κ.

Δελίδης Γ.

Ραμουτσάκη Χ.

Τσαπάρα Α.

Φασουλάκη Μ.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ :

Δεν υπάρχει μόνιμο προσωπικό .Η Πρόεδρος του Δ.Σ. αποτελεί και το προσωπικό του Συλλόγου .

Σε εθελοντική βάση υπάρχει συνεργασία με Κοινωνική Λειτουργό, Παιδοψυχολόγο και Παιδαγωγό .

Τα μέλη του Συλλόγου ανέρχονται σε 500 σε όλη την Κρήτη .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ:

Κατά την παραμονή του παιδιού στην Παιδιατρική Κλινική Αιματολογίας Ογκολογίας του Π.Α.Γ.Ν.Η., η “Ηλιαχτίδα” μπορεί να προσφέρει οικονομική και ηθική στήριξη

Η κοινωνική λειτουργός, η παιδοψυχολόγος και η παιδαγωγός βρίσκονται σε άμεση συνεργασία και επικοινωνία με το σύλλογο και όποτε τους ζητηθεί είναι πάντα πρόθυμες να ακούσουν και τα μεταφέρουν στο Σύλλογο τα προβλήματα, τις ανάγκες, τους φόβους των οικογενειών που το παιδί τους νοσηλεύεται .

Η “Ηλιαχτίδα” :

- Υλοποίησε την ίδρυση μονάδας μεταμόσχευσης μυελού των οστών στο Π.Α.Γ.Ν.Η. .
- Χρηματοδοτεί για την εξειδίκευση Ιατρών – νοσηλευτών και την πρόσληψη παιδοψυχολόγου και δασκάλας για την παιδαγωγική και ψυχολογική αντιμετώπιση παιδιών και γονέων της παιδιατρικής κλινικής αιματολογίας ογκολογίας του νοσοκομείου .
- Καλύπτει ανάγκες αγοράς μηχανημάτων, εκδόσεων ιατρικών και συμβουλευτικών φυλλαδίων, εκδόσεων καρτών με εργασίες των παιδιών κ.λ.π.
- Συμμετέχει σε δαπάνες οργάνωσης συνεδρίων, σεμιναρίων, εκδηλώσεων που αφορούν την πορεία των νεοπλασματικών νοσημάτων .
- Συντηρεί πλήρως εξοπλισμένη την κλινική σε ότι χρειάζεται για την άνετη παραμονή ασθενών και συνοδών (ψυγεία, τηλεοράσεις, κρεβάτια πτυσσόμενα, σκεύη εξυπηρέτησης σε όλα τα δωμάτια) .
- Έχει οργανώσει πλήρως την ψυχαγωγία των παιδιών σε παιχνίδια, βιβλία, επιτραπέζια παιχνίδια- κατασκευές, play-room με τηλεοράσεις, μουσική και με καθιερωμένες της ετήσιες εορτές, Χριστούγεννα, Απόκριες, Πάσχα, Τριών Ιεραρχών (εορτή του Συλλόγου) με πλούσια δώρα, γλυκά και παιχνίδια καθώς και στις ονομαστικές και γενέθλιες εορτές όλων ανεξαρτήτως των παιδιών .

Επιπλέον θα πρέπει να τονιστεί ότι παρέχεται στους γονείς Ψυχολογική στήριξη από παιδοψυχολόγο και παιδαγωγό του Συλλόγου και από τα μέλη του Δ.Σ. της “ΗΛΙΑΚΤΙΔΑΣ”, αν οι γονείς το θελήσουν και το ζητήσουν .

Σημαντικό είναι επίσης ότι ο Σύλλογος αναλαμβάνει την εκτέλεση των εξωνοσοκομειακών εξετάσεων για όλα τα παιδιά .Παρέχει οικονομική βοήθεια σε οικογένειες που “χρειάζεται” να επισκεφτούν ξένα εξειδικευμένα κέντρα για δύσκολα περιστατικά και επικοινωνεί αν χρειαστεί για την μετάβαση και εισαγωγή των ασθενών σε αυτά .

Φροντίζει για την μεταφορά ασθενών και συνοδών όταν οι ανάγκες της υγείας των παιδιών το επιβάλλουν και τους φιλοξενεί κατά την περίοδο της θεραπείας τους .

Τέλος στηρίζει οικογένειες χαμηλού εισοδήματος όταν διαπιστωθεί από την κοινωνική υπηρεσία του νοσοκομείου .Αρμόδια γι' αυτό είναι η κοινωνική λειτουργός της κλινικής η οποία και θα μεταφέρει το αίτημα στο Δ.Σ. της "ΗΛΙΑΚΤΙΔΑΣ ".

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ :

Η Χρηματοδότηση του Συλλόγου γίνεται από δωρεές από εκδηλώσεις που οργανώνονται και εκτίθενται προς πώληση έργα των παιδιών (λαμπάδες, κάρτες) αλλά και μέσα από μια ετήσια ανοικτή εκδήλωση προς το κοινό .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ :

Συνεργασία υπάρχει άριστη με την κοινωνική υπηρεσία του Π.Α.Γ.Ν.Η. καθώς επίσης με το Ιατρικό Κέντρο Κρήτης και το Κέντρο Γενετικής Αθηνών για τις αναγκαίες εξωνοσοκομειακές εξετάσεις των παιδιών .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Η ενημέρωση των κατοίκων του Ηρακλείου γίνεται μέσω φυλλαδίων που κατά καιρό εκδίδει ο Σύλλογος και η διανομή τους γίνεται από την Κοινωνική Υπηρεσία του Π.Α.Γ.Ν.Η. με την ανάλογη πληροφόρηση .

Χρησιμοποιείται επίσης ο τοπικός τύπος (εφημερίδες- τηλεόραση).

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Υπάρχει έντονο ενδιαφέρον .Το αντικείμενο με το οποίο ασχολείται ο Σύλλογος έχει ιδιαίτερη ευαισθησία εξαιτίας όμως της μη στήριξης από τις αρχές δεν υπάρχει η επιθυμητή δραστηριοποίηση προς την κοινότητα.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ :

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο Σύλλογος αναφέρονται στην μη λειτουργία της Μονάδας Μεταμόσχευσης Μυελού των Οστών . Ενώ έχει ιδρυθεί και εξοπλιστεί με τα απαραίτητα μηχανήματα εδώ και επτά χρόνια δεν έχει λειτουργήσει .Αυτό οφείλεται σύμφωνα με τα λεγόμενα της προέδρου στην "ολιγωρία των Ιθυόντων" .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ :

Οι Στόχοι του Συλλόγου, περιλαμβάνουν την καλύτερη κατά το δυνατόν περίθαλψη και ευχάριστη παραμονή των ασθενών και των οικογενειών τους κατά την διάρκεια της νοσηλείας τους στην κλινική .

Επιπλέον οι προσδοκίες του Συλλόγου αφορούν :

- κάθε δυνατή προσπάθεια για έρευνα και εφαρμογή νέων εξελιγμένων μεθόδων θεραπείας .

- κάλυψη των αναγκών της κλινικής σε μηχανήματα και στήριξη σε ότι χρειάζεται για να κερδίζουν τη μάχη τους περισσότερα παιδιά .
- δημιουργία τράπεζας αίματος και αιμοπεταλίων
- ανέγερση ξενώνα και χώρων κατασκήνωσης για τις ανάγκες των παιδιών .
- ενεργοποίηση της Πολιτείας και ειδικά του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας για την ανάγκη βελτίωσης των συνθηκών στα νοσοκομεία και την θεσμοθέτηση των δικαιωμάτων των ασθενών παιδιών .
- προσπάθεια να πειστεί ο καθένας από εμάς για το δικαίωμα των παιδιών να ζήσουν, να ενταχθούν ισότιμα στην κοινωνία και να αγωνιστούν για την αποκατάσταση και την ευτυχία τους
- ενημέρωση της κοινότητας για την αναγκαιότητα κάλυψης των ελλείψεων και παραλείψεων της Πολιτείας στο πρόβλημα των παιδιών με νεοπλασία και την ανάγκη να ξεπεραστούν οι προκαταλήψεις και να αλλάξουμε τον τρόπο αντιμετώπισής τους .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την Πρόεδρο του Συλλόγου .

ΦΟΡΕΑΣ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΚΛΗΡΥΝΣΗ ΚΑΤΑ ΠΛΑΚΑΣ

Διεύθυνση: Σολωμού 50 ,Λεωφόρος Ιωνίας , Τρία Πεύκα .

Τηλ.6942840467

Δεν υπάρχει προς το παρόν κτίριο στέγασης , και τα μέλη συγκεντρώνονται στο σπίτι του προέδρου για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ:

Η Εταιρία στο Ηράκλειο ιδρύθηκε το 1999.

Υπάρχουν παραρτήματα σε όλη την Ελλάδα τα οποία λειτουργούν στη Θεσσαλονίκη, Αθήνα, Λάρισα, Πάτρα, Ιωάννινα, Σύρο, Ρόδο, Κρήτη, Αλεξανδρούπολη , Καβάλα και Κέρκυρα.

ΣΚΟΠΟΣ:

Ο βασικός σκοπός είναι η ενημέρωση των πασχόντων για την ασθένεια , τα αίτια , αλλά και οι συνέπειες που έχει στο ίδιο το άτομο και στο κοινωνικό του περιβάλλον. Υπάρχει μια παραπληροφόρηση για τη συγκεκριμένη ασθένεια και υπάρχουν πολλά άτομα που δεν γνωρίζουν από που μπορούν να ενημερωθούν σωστά και πως πρέπει να συμπεριφέρονται.

Παράλληλα παρέχεται αλληλοβοήθεια στα άτομα μέσα από τις συγκεντρώσεις των πασχόντων όπου ο καθένας μοιράζεται τις δικές του εμπειρίες.

Τέλος ένας ακόμη σημαντικός σκοπός είναι η προσπάθεια των μελών να γίνει η ασθένεια αυτόνομη. Διεκδικούν αυτή την αυτονομία γιατί με τους σημερινούς νόμους θεωρούνται άτομα με ειδικές ανάγκες , γεγονός που τα μέλη είναι αρνητικά σε αυτή την άποψη.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

Το Δ.Σ. είναι 3μελές , το οποίο αποτελείται από τον πρόεδρο , γραμματέα και τον ταμία.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕΛΗ:

Η εταιρία λειτουργεί σε όλη την Κρήτη και απαρτίζεται από 250 μέλη.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ:

Παρέχεται υποστήριξη των μελών και των οικογενειών , για την κατανόηση της κατάστασης στην οποία βρίσκεται ο πάσχων αλλά και για την ψυχολογική κατάσταση της οικογένειάς . Παράλληλα μια άλλη λειτουργία είναι η ανάγκη υποστήριξης των ατόμων που πάσχουν από τη συγκεκριμένη ασθένεια , να μιλήσουν με άτομα συμπάσχοντα, πως αντιλαμβάνεται ο καθένας την αρρώστια του. Επιπρόσθετα η εταιρία αναλαμβάνει την έκδοση ενός περιοδικού για ενημέρωση της ασθένειας , τα αίτια, της επιπτώσεις , την ψυχολογική κατάσταση των πασχόντων και γενικά ότι αφορά την ασθένεια.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ:

Η εταιρία είναι μη κερδοσκοπική , και η χρηματοδότηση γίνεται από τις συνδρομές των μελών , από δωρεές , και από διάφορους χορηγούς.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ:

Υπάρχει συνεργασία με τους παρακάτω φορείς :

- ✓ Νοσοκομεία
- ✓ Συλλόγους παραπληγικών
- ✓ Συλλόγους τυφλών
- ✓ Υπηρεσίες Πρόνοιας

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΜΕΛΩΝ:

Η ενημέρωση επιτυγχάνεται μέσω:

- ✓ Σεμιναρίων
- ✓ Εφημερίδας που δίνεται στα μέλη από το σύλλογο
- ✓ Μ.Μ.Ε

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΛΩΝ:

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η ανταπόκριση των μελών δεν είναι μεγάλη και αυτό συμβαίνει γιατί, υπάρχουν προκαταλήψεις για τα άτομα αυτά και κατά συνέπεια στιγματίζονται. Και αυτό βέβαια είναι αποτέλεσμα της παραπληροφόρησης.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Το κύριο πρόβλημα και παράλληλα δυσκολία που αντιμετωπίζει η οργάνωση, είναι η έλλειψη στέγασης, που έχει ως αποτέλεσμα την έλλειψη επικοινωνίας των μελών γιατί δεν υπάρχει ένα κτίριο για την συγκέντρωσή τους και έτσι αναγκάζονται να συναντιούνται σε διαφορετικό κάθε φορά μέρος .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ:

Οι προσδοκίες και οι προοπτικές της οργάνωσης αφορούν:

- ✓ Την ανάγκη ψυχολογικής στήριξης των ατόμων με ΚΛ , ψυχολόγους και άλλες ειδικότητες.
- ✓ Την έμπνευση αισιοδοξίας των ατόμων
- ✓ Το άνοιγμα στην κοινωνία για την ασθένεια
- ✓ Να ψηφιστεί νόμος για την σκλήρυνση κατά πλάκας έτσι ώστε να έχουν δικαιώματα όπως όλα τα άτομα.

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την Πρόεδρο της Εταιρίας.

ΦΟΡΕΑΣ.**ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ « ΤΑΛΩΣ»**

Διεύθυνση: Λευκωσίας 28, Δειλινά.

Τηλ. 2810252.421

Email: coachg@pathfinder.gr

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το Νομαρχιακό Αθλητικό Σωματείο « ΤΑΛΩΣ» , ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 1998 από τον Πανελλαδικό σύλλογο Αναπήρων Πολιτών (ΠΑΣΑΠ) και καλλιεργεί τον αθλητισμό στα άτομα με αναπηρίες στην πόλη του Ηρακλείου.

ΣΚΟΠΟΣ.

α) Η συστηματική καλλιέργεια και η ανάπτυξη των αθλητών ατόμων με ειδικές ανάγκες μεταξύ όλων των κατηγοριών των Α.Μ.Ε.Α όπως προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία και η δημιουργία ισχυρών και ηθικών χαρακτήρων μέσα από τη διάδοση του αθλητισμού.

β) Η συμμετοχή σε αθλητικούς αγώνες ,

γ) Η προσπάθεια δημιουργίας αθλητικών χώρων για Α.Μ.Ε.Α , σύμφωνα με τα πρότυπα της Ι.Ρ. (INTERNATIONAL PARALYMPIC COMMITTEE).

δ) Η ανάπτυξη συνεργασίας με σωματεία και παρεμφερείς οργανώσεις εσωτερικού και εξωτερικού ,

ε) Η συμμετοχή σε Ομοσπονδίες και η εκπροσώπηση των συμφερόντων των μελών του σε τοπικό , περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.

στ) Η ανάπτυξη τμημάτων ομαδικών και ατομικών αθλημάτων σύμφωνα με τα πρότυπα των παγκοσμίων οργανώσεων αθλητισμού , και η συμμετοχή των αθλητών σε αγώνες περιφερειακούς – πανελλήνιους και διεθνείς.

Παράλληλα σκοποί του σωματείου είναι η προσπάθεια βελτίωσης των αθλητικών χώρων ώστε:

- Να εξυπηρετηθούν αθλητές με αναπηρία.
- Να γίνουν προσπελάσιμοι ώστε να δώσουν τη δυνατότητα σε άτομα που μέχρι σήμερα ζουν αποκομμένοι να ασχοληθούν με τον αθλητισμό και να γευτούν τη χαρά που τους προσφέρει.
- Η δημιουργία αθλητικών προτύπων και ενασχόληση όσο το δυνατό περισσότερων αναπήρων με τον αθλητισμό ως ένα μέσο κοινωνικοποίησης και προσωπικής ανάπτυξης και ολοκλήρωσης.
- Καθώς επίσης και η ανάπτυξη και εξάπλωση του αθλητισμού στο χώρο των αθλητών με αναπηρίες.

Το σωματείο ανήκει στα ιδρυτικά μέλη της Ε.Α.ΟΜ.- Α.μ.Ε.Α (Εθνική Αθλητική Ομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες) και υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. (Γ.ΓΑ)

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Είναι 7μελές και έχει 3 αναπληρωματικά μέλη.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Υπάρχει μόνο ένας προπονητής στο Σύλλογο και το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα τα μέλη ανέρχονται στα 120. Είναι αξιοσημείωτο να αναφερθεί ότι τα μέλη του συλλόγου δεν είναι απαραίτητα να είναι άτομα με αναπηρίες αλλά , μόνο οι αθλητές πρέπει να έχουν μορφή αναπηρίας.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Το σωματείο διοργανώνει διάφορες εκδηλώσεις για τα άτομα με αναπηρίες. Μερικές από αυτές είναι:

- Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Στίβου.
- Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Άρσης Βαρών.
- Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Ποδηλασίας Πίστας.
- Πανελλήνιο Πρωτάθλημα στίβου Νεφροπαθών .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Χρηματοδοτείται από:

- Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.
- Δωρεές.
- Επιχορηγήσεις πολιτών.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Με διάφορα αθλητικά και συνδικαλιστικά σωματεία.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΜΕΛΩΝ.

Επιτυγχάνεται μέσω των ΜΜΕ όπου από τις διακρίσεις των αθλητών γνωστοποιείται και ο Σύλλογος. Παράλληλα ο έντυπος τύπος συμβάλλει στην ενημέρωση των ατόμων με αναπηρίες για την ύπαρξη και τις δραστηριότητες του Συλλόγου.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΛΩΝ.

Η ανταπόκριση των μελών είναι αυξημένη, αφού ήδη είναι εγγεγραμμένα 120 μέλη ,και αυτό οφείλετε στην καλή οργάνωση και στις δραστηριότητες που προσφέρει ο Σύλλογος.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

- *Η έλλειψη προσωπικού.* Το Σωματείο επειδή εξυπηρετεί άτομα με διάφορες αναπηρίες , πρέπει να διαθέτει και το ανάλογο προσωπικό για να μπορεί να καλύψει επαρκώς τις ανάγκες όλων των ατόμων. Τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο υπάρχει μόνο ένας προπονητής, που καλείται να καλύψει τις ανάγκες όλων των μελών που όπως αναφερθήκαμε παραπάνω ανέρχονται στα 120.
- *Οικονομικής φύσης.* Τα έξοδα τις περισσότερες φορές , είναι αυξημένα από ότι τα έσοδα με αποτέλεσμα να μην καλύπτει τις ανάγκες των ατόμων.
- *Στέγαση χώρου.* Το κτίριο νοικιάζεται , και καταβάλλεται ένα σημαντικό ποσό για τη συντήρησή του, και αυτό το ποσό θα μπορούσε να καλυφθεί για την αγορά διαφόρων οργάνων γυμναστικής.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

- Η πρόσληψη προσωπικού για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ατόμων.
- Οι εθνικές επιδόσεις των αθλητών σε διεθνές επίπεδο.
- Η ενεργοποίηση περισσότερων ατόμων που πάσχουν από κάποια αναπηρία, να συμμετέχουν σε διάφορες εκδηλώσεις.

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον Πρόεδρο του Σωματείου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (ΚΑΠΗ) .

Σας γνωρίζουμε ότι στην πόλη του Ηρακλείου λειτουργούν 7 ΚΑΠΗ :

- Α΄ ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Δ/ση : Π. Φωτίου & Σ. Γεωργίου, Μασταμπάς
Τηλ.:2810-360.973
- Β΄ ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Δ/ση : Μ. ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΚΑΙ ΜΙΝΩΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, Θέρισσος
Τηλ.:2810-256.271
- Γ΄ ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Δ/ση : Δωδώνης 15 ,Χρυσοπηγή .
Τηλ.:2810-229.420
- Δ΄ ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Δ/ση :Κ. Ζώτου 8, Αγ. Δημήτριος
Τηλ.:2810-280.939
- Ε΄ ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Δ/ση :Ιπποκράτους 8, Φορτέτσα .
Τηλ. :2810-360.399
- Ζ΄ ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Δ/ση : Βουρδουμπάδων 15 , Αγία Τριάδα
Τηλ.:2810-333.261
- ΣΤ΄ ΚΑΠΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Δ/ση :Αγησιλάου 4 , Κατσαμπάς .
Τηλ.:2810-333.263

- Το Α΄ ΚΑΠΗ έχει γραμμένα 1.900 μέλη, ενεργά είναι τα 900 και εξυπηρετεί τις περιοχές Μασταμπά, Όαση, Ατσαλένιο .Το 2003 άρχισε η διαδικασία της μεταστέγασης του στην περιοχή Παναγίτσα, Μασταμπά .Οι νέες κτιριακές εγκαταστάσεις είναι μεγαλύτερες και λειτουργικότερες .

Λειτουργεί Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι και εξυπηρετούν 120 άτομα .

- Το Β΄ ΚΑΠΗ έχει 1.400 γραμμένα μέλη, ενεργά είναι τα 900 και εξυπηρετεί τις περιοχές Θέρισσος, Δειλινά, Καμίνια, Γιόφυρο .Το 2003 άρχισε η λειτουργία του Προγράμματος ``Βοήθεια στο σπίτι`` ενώ έγινε παράλληλα κτιριακή επέκταση με ενοικίαση νέου επιπλέον χώρου για το Τμήμα Εργοθεραπείας αλλά και για τις ανάγκες του Προγράμματος .

- Το Γ΄ ΚΑΠΗ έχει 1.400 γραμμένα μέλη, ενεργά είναι τα 1.000 και εξυπηρετεί τις περιοχές Πόρου, Πατελών, Χρυσοπηγή .Λειτουργεί Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας και εξυπηρετεί 100 άτομα .Έγιναν διάφορες κτιριακές παρεμβάσεις για την καλύτερη εξυπηρέτηση των μελών .
- Το Δ΄ ΚΑΠΗ έχει 800 μέλη και ενεργά είναι περίπου 400 .Εξυπηρετεί τις περιοχές Αγ. Δημητρίου, Αγ. Μηνά, Ανάληψης .
Το κτήριο ανήκει στα Ιδρύματα Καλοκαιρινού και έγιναν πολλές οικοδομικές εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης .
Λειτουργεί Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας και εξυπηρετεί 150 άτομα στις περιοχές εντός των τειχών και στην Ανάληψη .
- Το Ε΄ ΚΑΠΗ έχει 300 γραμμένα μέλη, ενεργά και εξυπηρετεί τις περιοχές Ν. Αλάτσατα, Φορτέσα .Το 2003 άρχισε η λειτουργία του Προγράμματος ΄΄Βοήθεια στο σπίτι΄΄ ενώ έγινε παράλληλα κτιριακή επέκταση με ενοικίαση νέου επιπλέον χώρου για το τμήμα Φυσιοθεραπείας αλλά και για τις ανάγκες του Προγράμματος.
Το 2003 προσελήφθησαν 4 άτομα (Νοσηλεύτρια, Φυσιοθεραπευτής, Εργοθεραπευτής και Οικογενειακός Βοηθός)
- Το ΣΤ΄ ΚΑΠΗ έχει 300 γραμμένα μέλη, ενεργά και εξυπηρετεί τις περιοχές Κατσαμπά, Αγία Αικατερίνη .Το 2003 άρχισε η λειτουργία του Προγράμματος ΄΄Βοήθεια στο σπίτι΄΄ ενώ έγινε παράλληλα κτιριακή επέκταση με ενοικίαση νέου επιπλέον χώρου για το Τμήμα Φυσιοθεραπείας αλλά και για τις ανάγκες του Προγράμματος .
Το 2003 προσελήφθησαν 4 άτομα (Κοιν. Λειτουργός, Νοσηλεύτρια, Φυσιοθεραπεύτρια, Εργοθεραπεύτρια και Οικογενειακός Βοηθός)
- Το Ζ΄ ΚΑΠΗ έχει 300 γραμμένα μέλη, ενεργά και εξυπηρετεί τις περιοχές Αγία Τριάδα, Καμαράκι .Το 2003 προσελήφθησαν με την διαδικασία του ΑΣΕΠ 4 άτομα (Νοσηλεύτρια, Φυσιοθεραπευτή, Εργοθεραπεύτρια και Οικογενειακός Βοηθός)

Άρχισε η διαδικασία ίδρυσης νέου ΚΑΠΗ στα Καμίνια με ιδιόκτητες εγκαταστάσεις .Η χρηματοδότηση έχει εξασφαλισθεί από το πρόγραμμα URBAN .

Το έργο έχει δημοπρατηθεί και εκτός από το ΚΑΠΗ θα λειτουργήσει και Πρόγραμμα ΄΄Βοήθεια στο Σπίτι΄΄, αλλά και άλλες κοινωνικές δομές .

ΣΚΟΠΟΣ.

Σκοπός του ΚΑΠΗ, ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, που συνιστάται σε εφαρμογή προγράμματος εξωιδρυματικής προστασίας υπερηλίκων είναι η παροχή ιατροκοινωνικής προστασίας στα ηλικιωμένα άτομα της περιοχής του Δήμου Ηρακλείου ώστε αυτά να παραμένουν στην οικογένεια και στην Κοινότητα .

Πιο συγκεκριμένα το ΚΑΠΗ *στοχεύει* :

- α) στην πρόσληψη βιολογικών, ψυχολογικών κι κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων της περιοχής .
- β) στην διαφώτιση και συνεργασία του ευρύτερου κοινού και των ειδικών φορέων, σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων και
- γ) στην έρευνα των σχετικών με τους ηλικιωμένους προβλημάτων .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Το νομικό αυτό πρόσωπο διοικείται από πενταμελές διοικητικό συμβούλιο που αποτελείται από τους :

- α) Δήμαρχο ή Αντιδήμαρχο που ορίζει ο Δήμαρχος ως Πρόεδρο .
- β) Ένα δημοτικό σύμβουλο που ορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου .
- γ) Ένα αιρετό μέλος του νομικού προσώπου, που εκλέγεται, ανάμεσα στα μέλη του, από αυτά.
- δ) Μία κοινωνική λειτουργός υπάλληλο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας που ορίζεται από το Υπουργείο
- ε) Ένα δημότη που ορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, ανάμεσα σε πρόσωπα που ασχολούνται με τα ανθρωπιστικά επαγγέλματα, ύστερα από σχετική πρόταση του Δημάρχου .
- στ) Ένας αιρετός εκπρόσωπος των εργαζομένων στο ΚΑΠΗ .
- ζ) Ένας εκπρόσωπος των Τοπικών Συλλόγων των Συνταξιούχων .

Το διοικητικό συμβούλιο εκλέγει από τα μέλη του αντιπρόεδρο και γραμματέα αυτού .

Η θητεία του διοικητικού συμβουλίου ακολουθεί τη δημοτική περίοδο .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ-ΜΕΛΗ .

Το προσωπικό των ΚΑΠΗ αποτελείται από τους ακόλουθους επαγγελματίες:

- Κοινωνική Λειτουργό,
- Ιατρός φυσικής Ιατρικής και Αποκαταστάσεως ή Γηρύατρος κατά προτίμηση και αν υπάρχουν έπειτα Παθολόγος,
- Νοσηλεύτριες,
- Φυσιοθεραπευτή,
- Εργοθεραπευτή,

-Οικογενειακό βοηθό .

Μέλη του Κέντρου Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων εγγράφονται από 60 ετών και άνω άνδρες και γυναίκες που κατοικούν στην περιοχή που λειτουργεί το Κέντρο, χωρίς διάκριση οικονομικών δυνατοτήτων .

Τα μέλη για την εγγραφή τους πληρώνουν συνδρομή η οποία είναι συμβολική ανάλογα με τις οικονομικές τους δυνατότητες .Επίσης ανάλογη οικονομική συμμετοχή καταβάλλουν τα μέλη για τη συμμετοχή τους στις εκδηλώσεις και στα διάφορα προγράμματα που οργανώνει το Κέντρο .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Στα προστατευόμενα από το Κέντρο άτομα παρέχονται :

1. Κοινωνική εργασία στους ίδιους και στο άμεσο περιβάλλον τους
2. Φυσιοθεραπεία
3. Εργοθεραπεία
4. Βοήθεια στο σπίτι για τα άτομα που ζουν μόνα τους ή γι' αυτά που έχουν ιδιαίτερες ανάγκες εξυπηρέτησως μέσα και έξω από το σπίτι (π.χ. ελαφρύ μαγείρεμα, μικροθελήματα και διάφορες μικροεξυπηρετήσεις .
5. Φροντίδα και οδηγίες για ιατροφαρμακευτική και Νοσοκομειακή περίθαλψη .
6. Οργανωμένη ψυχαγωγία (εκδρομές με πούλμαν κ.λ.π.) και επιμόρφωση (διαλέξεις, μελέτη θεμάτων εργασίας με ομάδες κ.λ.π.)
7. Εντευκτήριο στο οποίο λειτουργεί καντίνα που προσφέρει ρόφημα, αναψυκτικά κ.λ.π. και βρίσκουν συντροφιά και απασχόληση στα μέλη

Στα ΚΑΠΗ λειτουργούν οι παρακάτω Ομάδες και Επιτροπές :

- ✓ Ομάδα Αλληλοβοήθειας
- ✓ Ομάδα Ψυχαγωγίας
- ✓ Ομάδα Εφημερίδας
- ✓ Ομάδα Πρασίνου
- ✓ Ομάδα Εργοθεραπείας
- ✓ Επιτροπή Κουζίνας
- ✓ Επιτροπή Εκδρομών .

Κατά το 2003 έγιναν εκδηλώσεις ποικίλου περιεχόμενου (Απόκριες, Ημέρα Ηλικιωμένων, Εθνικοί Επέτειοι) συνεσιτιάσεις για την ψυχαγωγία των μελών .

Έγιναν διαλέξεις από επιστήμονες για την ενημέρωση των μελών για θέματα που τους αφορούν .

Πραγματοποιήθηκαν αρκετές εκδρομές για την γνωριμία του τόπου μας από τα μέλη με τις σχετικές ξεναγήσεις .

Έγινε ανανέωση – συμπλήρωση του Ιατρικού εξοπλισμού, οργάνων ψυχαγωγίας και Φυσιοθεραπευτηρίου και δημιουργικής απασχόλησης .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Η Χρηματοδότηση των ΚΑΠΗ γίνεται, από :

- α) ετήσια επιχορήγηση του Δήμου,
- β) επιχορήγηση και κάθε άλλη παροχή του Κράτους είτε απ' ευθείας προς το νομικό πρόσωπο, είτε προς το Δήμο και έμμεσα στο ΚΑΠΗ,
- γ) κάθε είδους συνδρομές, εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες,
- δ) έσοδα από τη συμβολική χρηματική συμμετοχή μελών που έχουν ανάγκη προστασίας,
- ε) πρόσοδοι από την ίδια αυτού περιουσία και
- στ) κάθε άλλη νομική πρόσοδο .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ:

Το προσωπικό των ΚΑΠΗ έχουν συνεργασία τόσο με τα άτομα που εξυπηρετεί, όσο και με τους διάφορους φορείς και τις υπηρεσίες της πόλης του Ηρακλείου .

Τα ΚΑΠΗ χρησιμοποιούνται ως Κέντρα Πρακτικής Άσκησης των σπουδαστών των Α.Τ.Ε.Ι. και συγκεκριμένα του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Η ενημέρωση των κατοίκων των περιοχών που εξυπηρετεί το κάθε ΚΑΠΗ γίνεται με ανακοινώσεις που καταρτίζονται στο χώρο των ΚΑΠΗ αλλά και μέσα από τον τοπικό τύπο (εφημερίδες) .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ- ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Η ανταπόκριση και η συμμετοχή των κατοίκων της πόλης του Ηρακλείου είναι ικανοποιητική .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Οι δυσκολίες αφορούν την ελλιπή κτιριακή υποδομή (π.χ. διάσπαρτα κτίρια, δυσεύρετοι χώροι) , ελλιπές προσωπικό καθώς δεν έχουν προσληφθεί όλες οι ειδικότητες .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Με την σωστή κτιριακή υποδομή , αλλά και την πλήρη στελέχωση των υπηρεσιών του κάθε ΚΑΠΗ θα μπορέσουν να επιτεύξουν το σκοπό της ίδρυσής τους .

Οι πληροφορίες δόθηκαν τόσο από την γραμματεία των ΚΑΠΗ (Δ/νση :Άγιο Μηνά) όσο και από τους Κοινωνικούς Λειτουργούς υπεύθυνους των ΚΑΠΗ

ΦΟΡΕΑΣ .**ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ****ΑΝΔΡΕΟΥ & ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ****ΠΤΩΧΟΚΟΜΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ**

Δ/νση : Ευαγγέλου Χατζάκη 34, Άγιος Ιωάννης

Τηλ. 231.552 & 232.509

Το Πτωχοκομείο Ηρακλείου είναι Ν.Π.Ι.Δ. , Φιλανθρωπικού χαρακτήρα .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ .

Το Πτωχοκομείο Ηρακλείου άρχισε να λειτουργεί από το 1956 .

ΣΚΟΠΟΣ .

Παροχή στέγης, σίτισης, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και γενικότερα φροντίδας σε αναξιοπαθούντα άτομα, αυτοεξυπηρετούμενα, «με σώας τας φρένας» τα οποία είναι ανίκανα για εργασία .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ .

Αποτελείται από 5μελής επιτροπή την οποία απαρτίζουν :

1 εκπρόσωπος της οικογένειας Καλοκαιρινού .

1 εκπρόσωπος της εκκλησίας .

1 εκπρόσωπος του Δήμου .

1 εκπρόσωπος της Νομαρχίας .

1 πολίτης που καθορίζεται από τον Νομάρχη .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ .

Το μόνιμο προσωπικό αποτελείται από τον Διευθυντή ,μία Κοινωνική Λειτουργός, έναν διαχειριστή, δυο νοσοκόμες.

Επίσης κάθε μέρα για δυο ώρες Φυσιοθεραπεύτρια παρέχει τις υπηρεσίες της στους τροφίμους .Τέλος ένας γιατρός- παθολόγος επισκέπτεται το Πτωχοκομείο τρεις φορές την εβδομάδα .

Το βοηθητικό προσωπικό αποτελείται από δυο μαγείρισσες, δυο τραπεζοκόμους, μία πλύντρια, έναν φύλακα και δέκα καθαρίστριες .

Στο πτωχοκομείο διαβιούν 122 άτομα, από τα οποία 61 γυναίκες και 61 άνδρες .

Προϋπόθεση είναι οι τρόφιμοι να είναι πάνω από πενήντα ετών,με δυνατότητα αυτοεξυπηρέτησης .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Το Πτωχοκομείο αποτελείται από πτέρυγες ανδρών και γυναικών. Υπάρχουν δωμάτια τα οποία περιέχουν 8 κρεβάτια καθώς επίσης δίκλινα και μονόκλινα .

Στους τροφίμους προσφέρεται συχνή ιατρική παρακολούθηση - Φυσιοθεραπείες. Οργανώνονται εκδηλώσεις ανοικτές για τις οικογένειες των τροφίμων και για την γειτονιά. Γίνεται προσπάθεια από την Κοινωνική Λειτουργό να μην εγκαταλείπονται ηλικιωμένοι στο Πτωχοκομείο αντίθετα να συνεχίσουν να ζουν με τις οικογένειές τους.

Τέλος στις περιπτώσεις εκείνες που αποφασίζεται να εισαχθεί κάποιος τρόφιμος στο Πτωχοκομείο δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην διατήρηση των επαφών με την οικογένεια του .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ .

Η Χρηματοδότηση γίνεται από τον ετήσιο προϋπολογισμό των Ιδρυμάτων Καλοκαιρινού, από ενοίκια ακινήτων, μια μικρή επιχορήγηση από το Κράτος καθώς επίσης από δωρεές και από τα τροφεία που δίνουν οι τρόφιμοι τα οποία εξαρτώνται από την σύνταξη τους .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ .

Συνεργασία υπάρχει με τα ΚΑΠΗ της πόλης, με τα σχολεία, Συλλόγους, Εκκλησίες .

Επίσης με τους ασφαλιστικούς φορείς και με την Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας .

Υπάρχουν διάφοροι Σύλλογοι που έρχονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και συμμετέχουν με χαρά στις εκδηλώσεις που οργανώνονται.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ .

Το Πτωχοκομείο είναι ιδιαίτερα γνωστό στους κατοίκους του Ηρακλείου αφού άρχισε να λειτουργεί από πολύ παλιά .Η ενημέρωση των κατοίκων του Ηρακλείου γίνεται μέσω των κοινωνικών υπηρεσιών της πόλης ,πιο συγκεκριμένα της Δ/σης Κοινωνικής Πρόνοιας, των εκκλησιών και των ΚΑΠΗ της πόλης .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ .

Υπάρχει ανταπόκριση και ενδιαφέρον για την εισαγωγή τροφίμων στο Πτωχοκομείο. Όπως επίσης υπάρχει και έντονο ενδιαφέρον για προσφορά προς τους τροφίμους τόσο από Συλλόγους, όσο και από μέλη των ΚΑΠΗ .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ .

Οι τρόφιμοι στην προσαρμογή τους αντιμετωπίζουν κάποιες δυσκολίες, όμως με την υποστήριξη και την παρουσία της Κοινωνική Λειτουργού ξεπερνιούνται .

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Πτωχοκομείο αφορούν επίσης τον ανταγωνισμό και την επιθετικότητα που εκδηλώνουν οι τρόφιμοι μεταξύ τους .

Όσον αφορά τον υπάρχοντα χώρο διαβίωσης υπάρχουν δυσκολίες έλλειψης χώρου και έτσι αναγκάζονται να διαβιούν τρόφιμοι σε 8κλινα δωμάτια με μια κοινή τουαλέτα.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ .

Οι προσδοκίες αφορούν την επέκταση του ιδρύματος, με σκοπό να μεγαλώσουν τα δωμάτια, και να εκσυγχρονιστούν, να δημιουργηθούν μονόκλινα και δίκλινα δωμάτια και να διαμορφωθεί ο υπάρχον χώρος .Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον Διευθυντή του Ιδρύματος .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον Διευθυντή και εκπρόσωπο του Πτωχοκομείου Καλοκαιρινού

ΦΟΡΕΑΣ.

ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

Διεύθυνση: Άγιος Μηνάς .

Τηλ. 2810 325.227

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το γηροκομείο ιδρύθηκε το 1999.

ΣΚΟΠΟΣ.

Η παραμονή των ηλικιωμένων σε ένα σπίτι που θα τους προσφέρει τα απαραίτητα για να επιζήσουν, όπως επίσης και η πρόληψη των γερόντων από τις διάφορες ασθένειες λόγω ηλικίας.

Η μοναδική και βασική προϋπόθεση για να εισέλθουν στο ίδρυμα τα άτομα μεγάλης ηλικίας , είναι να έχουν σώας τα φρένα. Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό , είναι ότι τα περισσότερα άτομα που μένουν στο κτίριο μη αυτοεξυπηρετούμενα.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Το Δ.Σ αποτελείται από 5 άτομα.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Το προσωπικό αποτελείται από 5 άτομα μέχρι στιγμής αλλά αυτό οφείλεται στο ότι το κτίριο δεν έχει αποπερατωθεί και είναι ημιτελές, ενώ παράλληλα τα μέλη ανέρχονται στα 15. Όταν ολοκληρωθεί το κτίριο θα μπορούν να στεγάζονται σε αυτό 60 άτομα.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Το ίδρυμα διοργανώνει διάφορες εκδηλώσεις, χορούς , για τα ηλικιωμένα άτομα προκειμένου να τους παρέχει ψυχαγωγία και στιγμές ξεγνοιασιάς. Γιατί όπως όλοι γνωρίζουμε τα άτομα αυτά χρειάζονται ιδιαίτερη φροντίδα και κατανόηση , γιατί για διάφορους λόγους έχουν μείνει μόνοι τους στη ζωή. Το ίδρυμα λοιπόν προσπαθεί να καλύψει τις ανάγκες τους με όποιον τρόπο μπορεί.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Η χρηματοδότηση γίνεται από την Αρχιεπισκοπή.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ .

- Γηροκομείο Καλοκαιρινού.
- Διεύθυνση Πρόνοιας.
- Νοσοκομεία.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΜΕΛΩΝ.

Η ενημέρωση πραγματοποιείται μέσω της εκκλησίας, και μέσω των Μ.Μ.Ε όπου γίνεται γνωστό το ίδρυμα για τις υπηρεσίες που προσφέρει στα ηλικιωμένα άτομα.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΛΩΝ.

Υπάρχει μεγάλη ανταπόκριση των ατόμων που επιθυμούν να μείνουν στο ίδρυμα , αλλά αυτό δεν είναι εφικτό γιατί το κτίριο δεν έχει ολοκληρωθεί.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Η μοναδική δυσκολία που αντιμετωπίζει είναι οικονομικού χαρακτήρα για να μπορέσει να ολοκληρωθεί το κτίριο.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Να μπορέσει να αποπερατωθεί το γηροκομείο για να μπορέσει να φιλοξενήσει τα άτομα που πραγματικά το έχουν ανάγκη.

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον υπεύθυνο Ηγούμενο του γηροκομείου.

ΦΟΡΕΑΣ.**ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ « ΑΓΙΑ ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΒΑΛΑΝΤΟ»**

Διεύθυνση: Αγ. Ειρήνη Χρυσοβαλάντο.

Τηλ. 2810 323.119

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το γηροκομείο ιδρύθηκε το 1998.

ΣΚΟΠΟΣ.

Η πρόληψη των ηλικιωμένων από διάφορες ασθένειες , και η διαμονή τους σε ένα σπίτι κατάλληλα διαμορφωμένο όπου θα μπορούν να καλύψουν τις βασικές ανάγκες τους. (στέγη, τροφή , ψυχαγωγία)

Παράλληλα το ίδρυμα προσπαθεί να κρατήσει τις επαφές τις οικογένειας με τα ηλικιωμένα άτομα.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Το Δ.Σ είναι 5μελές.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Το προσωπικό αποτελείται από 10 άτομα διαφόρων ειδικοτήτων (νοσηλεύτρια, μαγείρισσα , καθαρίστρια, γιατρό που δεν αποτελεί όμως μόνιμο προσωπικό αλλά επισκέπτεται το γηροκομείο για τις ανάγκες των ατόμων σε εθελοντική βάση).

Τα μέλη που διαμένουν στο κτίριο ανέρχονται στα 30, και είναι ο μέγιστος αριθμός που μπορεί να φιλοξενήσει το ίδρυμα.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

- Εκδηλώσεις με μουσική και χορό με σκοπό την ψυχαγωγία των ατόμων.
- Συνεστιάσεις των μελών με άλλα ιδρύματα με σκοπό την κοινωνικοποίηση και την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ τους.
- Επαφή των μελών με τις οικογένειές τους.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Χρηματοδοτείται από την εκκλησία της Αγίας Χρυσοβαλάντος , και από τα τροφεία των γερόντων.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

- Νοσοκομεία.
- Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας .

- Γηροκομεία.
- ΚΑΠΗ.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΜΕΛΩΝ.

Η ενημέρωση επιτυγχάνεται μέσο:

- Μ.Μ.Ε.
- Της εκκλησίας στο τέλος της λειτουργίας.
- Έντυπο τύπο.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΛΩΝ.

Υπάρχει μεγάλη ανταπόκριση των μελών για να διαμένουν στο κτίριο αλλά δυστυχώς δεν μπορεί το κτίριο να καλύψει τις ανάγκες όλων των ατόμων που χρειάζονται βοήθεια.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Η κύρια δυσκολία είναι το οικονομικό θέμα , που βάση των αυξημένων αναγκών των ατόμων δεν μπορούν να υλοποιήσουν όλες τις ανάγκες.

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον υπεύθυνο Ηγούμενο του γηροκομείου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ

ΦΟΡΕΑΣ.

ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΝΕΩΝ (ΚΕ.Σ.Α.Ν)

Διεύθυνση: Μίνως και Μιχαήλ Αρχαγγέλου , Θέρισσος.

Τηλ: 2810 253190, 2810 313222

Χώρος: Δήμος Ηρακλείου.

Πρόκειται για Ν.Π.Ι.Δ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το ΚΕΣΑΝ δημιουργήθηκε από το Δήμο Ηρακλείου το Μάιο του 1989 . παράλληλα ο Δήμος Ηρακλείου το Νοέμβριο του 1990 ξεκίνησε συνεργασία με το ΚΕΘΕΑ προκειμένου να δημιουργηθεί ένα πρόγραμμα για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών μέσα στο πλαίσιο του ΚΕΣΑΝ.

ΣΚΟΠΟΣ.

Το Κέντρο έχει ως βασικό σκοπό την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων με την προληπτική παρέμβαση στην τοπική και την ευρύτερη κοινωνία. Παράλληλα συμβάλλει στη σωστή και υπεύθυνη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των νέων, γονέων, εκπαιδευτικών και όλων των ενδιαφερομένων φορέων και πολιτών γενικότερα για το πρόβλημα της εξάρτησης από ειδικά εκπαιδευμένα στελέχη στην πρόληψη.

Τέλος έχει ως σκοπό τη δραστηριοποίηση και την παρέμβαση – κυρίως των νέων-στην αντιμετώπιση προβλημάτων που τους αφορούν , ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις που θα αποτελέσουν την ασπίδα όχι μόνο απέναντι στο πρόβλημα των ναρκωτικών αλλά και σε μια σειρά σύγχρονων προβλημάτων.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Ανήκει στις διοικητικές υπηρεσίες του Δήμου.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ- ΜΕΛΗ.

Το μόνιμο προσωπικό είναι 3 διοικητικοί υπάλληλοι , αλλά υπάρχουν και εθελοντές στο ΚΕΣΑΝ.(φοιτητές , άτομα που ήταν πρώην χρήστες κ.α)

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ .

Με τους νέους :

- Πραγματοποιούνται ενημερωτικές συναντήσεις στο Πανεπιστήμιο , στο Α.Τ.Ε.Ι και στο στρατό. Επιδιώκεται δραστηριοποίηση των νέων με τη

δημιουργία πρωτοβουλιακών ομάδων, που έχουν ως στόχο τη διοργάνωση και πραγματοποίηση πολιτιστικών , οικολογικών , αθλητικών και άλλων εκδηλώσεων.

- Γίνεται ενημέρωση και ευαισθητοποίηση στα σχολεία σε όλους τους μαθητές - ανά τμήμα- ή σε ομάδες μαθητών μετά από άδεια του Υπουργείου Παιδείας

Με τους γονείς :

- Με το σύλλογο γονέων του κάθε σχολείου πραγματοποιούνται συναντήσεις για την ενημέρωση και δραστηριοποίηση των γονέων, των μαθητών, όλων των τάξεων.
- Ενημερωτικές συναντήσεις με γονείς πραγματοποιούνται και στο κέντρο πρόληψης ή όπου αλλού , εφόσον ζητηθεί από μεμονωμένους γονείς , από συλλόγους γονέων, από συνοικιακά συμβούλια κ.α.
- Πραγματοποιούνται Βιωματικά Σεμινάρια στα μέλη από τους Συλλόγους Γονέων των σχολείων που συνεργάζεται το ΚΕ.Σ.Α.Ν. και σε άλλες ομάδες γονέων. Στόχος των βιωματικών σεμιναρίων είναι :
  - ✓ η ευαισθητοποίηση των γονέων στο σύγχρονο ρόλο τους για τη βελτίωση της επικοινωνίας μέσα στην οικογένεια
  - ✓ η σύνδεσή τους με τη σχολική κοινότητα και τις δραστηριότητές της
  - ✓ η ενθάρρυνση και δραστηριοποίηση των γονέων
  - ✓ Γίνονται κύκλοι συναντήσεων που απευθύνονται στους γονείς και σε όλους τους πολίτες γενικότερα που ενδιαφέρονται να πληροφορηθούν για διάφορα θέματα που άπτονται της πρόληψης με την ευρεία της έννοια.

Με εκπαιδευτικούς:

Η συνεργασία με το σύλλογο καθηγητών είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ουσιαστική παρέμβαση σε κάθε σχολείο που συνεργάζεται το κέντρο πρόληψης.

Αυτό επιτυγχάνεται:

- Με την ενημέρωση των καθηγητών για το πρόβλημα της τοξικοεξάρτισης , την αιτιολογία και τις παραμέτρους του ,όσο και για τις δραστηριότητες και τους στόχους του κέντρου πρόληψης
- Με τη διοργάνωση ημερίδων και βιωματικών σεμιναρίων για θέματα που σχετίζονται με τη πρόληψη στη σχολική κοινότητα, τη βελτίωση της επικοινωνίας μέσα στο σχολείο και το ρόλο του εκπαιδευτικού.
- Με την πραγματοποίηση διάφορων εκδηλώσεων σε συνεργασία με την ΕΛΜΕ

Με το Πανεπιστήμιο και το Α.Τ.Ε.Ι :

Η συνεργασία με το πανεπιστήμιο και το Α.Τ.Ε.Ι επικεντρώνεται σε τέσσερις τομείς:

- Στην έρευνα
- Στην επιστημονική καθοδήγηση και στην παροχή εξειδικευμένης γνώσης στα στελέχη
- Στην πραγματοποίηση εργαστηρίων και πρακτικής άσκησης σπουδαστών του τμήματος κοινωνικής εργασίας του Α.Τ.Ε.Ι στο κέντρο πρόληψης
- Στη διοργάνωση δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων για την πρόληψη
- Στην πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης φοιτητών του Πανεπιστημίου Κρήτης (τμήμα ψυχολογίας) στο ΚΕ.Σ.Α.Ν.

Παράλληλα το κέντρο διοργανώνει ημερίδες-συνέδρια :

- Για την ενημέρωση κοινωνικών ομάδων
- Για την δραστηριοποίηση ευαισθητοποιημένων ομάδων ή πολιτών.
- Για την γόνιμη συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων με ειδικούς επιστήμονες για όλες τις πρακτικές προσέγγισης και τις μορφές πρόληψης,
- Για τη γνωριμία κ την ανταλλαγή θέσεων και εμπειριών με άλλα προγράμματα
- Για την προβολή των θέσεων και των δραστηριοτήτων του Κέντρου Πρόληψης, διοργανώνονται ημερίδες, σεμινάρια και συνέδρια από το Κέντρο Πρόληψης ή συμμετέχουν τα στελέχη του Κέντρου, ως εισηγητές σε παρόμοιες διοργανώσεις άλλων φορέων ή άλλων προγραμμάτων.

Από το Νοέμβριο του 1996 λειτουργεί στο ΚΕ.Σ.Α.Ν το γραφείο «ΙΑΣΩΝ» - *ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΤΗΡΙΞΗ ΝΕΩΝ.*

Η αναζήτηση και η επιλογή επαγγέλματος αποτελεί ουσιαστική πλευρά ωρίμανσης του νέου - περάσματος στην ενήλικη ζωή και συνδέεται με τη διαμόρφωση συγκεκριμένης στάσης ζωής. Στο σημείο αυτό το Γραφείο «ΙΑΣΩΝ» το ΚΕ.Σ.Α.Ν. έχει αναπτύξει τρόπους υποβοήθησης τόσο των εφήβων - νέων όσο και του οικογενειακού τους περιβάλλοντος, ώστε να καταστεί συμπαραστάτης του σ' αυτή την πορεία Προσανατολισμού Ζωής.

Στόχος του Γραφείου «ΙΑΣΩΝ» είναι η βελτίωση της θέσης των Νέων και η καλύτερη πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας.

Πληροφορεί το νέο:

- Για τους φορείς που παρέχουν εκπαίδευση και κατάρτιση όπως Ο.Α.Ε.Δ., Κ.Ε.Κ., Ι.Ε.Κ
- Για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των διαφόρων επαγγελμάτων, τις προαπαιτούμενες γνώσεις, τις συγκεκριμένες απαιτήσεις, τη μελλοντική τους εξέλιξη...
- Για τα μέτρα ενίσχυσης της αυτοαπασχόλησης, πηγές χρηματοδότησης μέσω εθελοντικών πρωτοβουλιών και κοινοτικών προγραμμάτων.
- Για τις τάσεις της αγοράς εργασίας. Ποια επαγγέλματα θεωρούνται «σύγχρονα και περιζήτητα», «κλασσικά - διαχρονικά», «απαρχαιωμένα - ξεπερασμένα», ποια υπόσχονται καριέρα, υψηλές αμοιβές...
- Για τους κοινωνικούς - προνοιακούς φορείς, Υπηρεσίες, Ιδρύματα, Φιλανθρωπικά Σωματεία, Συλλόγους και τις υπηρεσίες που παρέχουν.
- Για τους Πολιτιστικούς, Καλλιτεχνικούς, Αθλητικούς Συλλόγους, Σωματεία, Ομίλους, σχήματα στα οποία μπορεί να συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα ο νέος και να αξιοποιήσει δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο του.

Βοηθά το νέο μέσα από διαδικασίες Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Ψυχολογικής- Κοινωνικής υποστήριξης:

- Στις Εκπαιδευτικές και Επαγγελματικές του επιλογές και αποφάσεις.
- Να αποκτήσει μια πρώτη επαφή με τον κόσμο των επαγγελμάτων και την αγορά εργασίας.
- Να μάθει τεχνικές ανεύρεσης εργασίας, π.χ. πώς να συντάσσει βιογραφικό σημείωμα, πώς να παρουσιάζεται σε μια συνέντευξη.
- Να ανιχνεύσει, να καλλιεργήσει, να αναπτύξει κλίσεις, ικανότητες, δεξιότητες και χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του.

Να έρθει σε επαφή με άλλους νέους, να αναπτύξει τρόπους επικοινωνίας και έκφρασης, να μοιραστεί εμπειρίες συμμετέχοντας σε ομαδικές δραστηριότητες, σε πολιτιστικές, καλλιτεχνικές, κοινωνικές εκδηλώσεις.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΚΕ.Σ.Α.Ν.

- **ΣΤΕΚΙ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ**

Η ανάγκη των νέων για δημιουργία και έκφραση, για την καλλιέργεια των ικανοτήτων και δεξιοτήτων τους, για τη δημιουργική διάθεση του ελεύθερου χρόνου τους, δημιούργησε το Στέκι Ερασιτεχνικής Δημιουργίας.

Το Στέκι λειτουργεί από το Νοέμβρη του 1993 με ομάδες εφήβων, με σκοπό να δίδει στους νέους κίνητρα, αφορμές για συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες πολιτιστικού, οικολογικού, αθλητικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα. Η εμπλοκή των νέων στις παραπάνω δραστηριότητες είναι η έμπρακτη αναφορά στην πρόληψη.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ:

Γίνεται από το Δήμο του Ηρακλείου.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ:

ΤΟ ΚΕ.Σ.Α.Ν. συνεργάζεται με :

- Τοπικούς Φορείς:

Το Κέντρο Πρόληψης επιδιώκει τη συνεργασία όλων των φορέων που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τους στόχους του. Είναι σημαντικό η πρόληψη να αποτελεί κοινή προσπάθεια όσο γίνεται περισσοτέρων πολιτών και φορέων μέσα στην τοπική κοινωνία.

Μόνο με το ενδιαφέρον και την εμπλοκή όλων (μας), γίνεται ουσιαστικό το έργο της πρόληψης.

- Άλλα Προγράμματα:

Η συνεργασία με τα άλλα προγράμματα πρόληψης στην Ελλάδα, έγκειται στην ανταλλαγή θέσεων, μεθόδων , πρακτικής και εμπειριών στον τομέα της πρόληψης. Γεγονός που συντελεί στη συνεχή βελτίωση και την αναπροσαρμογή της μεθοδολογίας στα καινούρια δεδομένα που διαμορφώνονται καθημερινά.

Το ΚΕ.Σ.Α.Ν. παρακολουθεί τα ευρωπαϊκά δεδομένα και παραδείγματα, ενημερώνεται για τις προσπάθειες που γίνονται σε άλλες χώρες και συμμετέχει σε ευρωπαϊκά προγράμματα. Επίσης, είναι μέλος της Επταμελούς Γραμματείας του Πανελλαδικού Δικτύου Φορέων Πρόληψης.

- Τον Ο.ΚΑ.ΝΑ. (Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών) του Υπουργείου Υγείας - Πρόνοιας.
- Το ΚΕ.Θ.Ε.Α. (Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων)

Ειδικότερα συνεργάζεται με το Κέντρο Ενημέρωσης και Εισαγωγής Κρήτης που στεγάζεται στον ίδιο χώρο με το ΚΕ.Σ.Α.Ν. σε χώρο που παραχώρησε ο Δήμος Ηρακλείου. Εκεί παραπέμπονται οι χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών και οι οικογένειές τους.

- Το Ε.Π.Ι.Ψ.Υ. (Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής .

- Το ΚΕ.Σ.Α.Ν. συνδέεται με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο μέσω του Ε.Κ.ΤΕ.Π.Ν. (Ελληνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά)

Το κέντρο πρόληψης επιδιώκει τη συνεργασία όλων των φορέων που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τους στόχους του (Επαγγελματικοί Πολιτιστικοί σύλλογοι ΑΤΕΙ, ΑΕΙ σχολεία). Είναι σημαντικό η πρόληψη να αποτελεί κοινή προσπάθεια όσο γίνεται περισσότερων πολιτών και φορέων μέσα στην τοπική κοινωνία.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ:

Το κέντρο είναι γνωστό στην τοπική κοινωνία του Ηρακλείου ,αποδεκτό και υπάρχουν πολλοί εθελοντές σε αυτό.

Πολλές δραστηριότητες του ΚΕ.Σ.Α.Ν., αν υλοποιούνται επιτυχώς, οφείλονται και στην προσπάθεια της ομάδας φίλων και συνεργατών που με την εθελοντική προσφορά τους, στηρίζουν τις ποικίλες δραστηριότητες του Κέντρου Πρόληψης. Την ομάδα των συνεργατών απαρτίζουν άτομα ευαισθητοποιημένα που έχουν ενημερωθεί, είναι σύμφωνοι με τις βασικές αρχές πρόληψης, έχουν τη διάθεση να προσφέρουν και κυρίως να στηρίξουν το έργο της Πρόληψης, από τη θέση τους ή ως απλοί πολίτες.

Είναι σημαντική η συμβολή των φίλων και συνεργατών του ΚΕ.Σ.Α.Ν., αφού οι ίδιοι αποτελούν πυρήνες πρόληψης προς το κοινωνικό σύνολο.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ:

Η πρωταρχική και κύρια δυσκολία που παρουσιάζει το Κέντρο είναι η έλλειψη προσωπικού αφού το υπάρχον δεν επαρκεί για την κάλυψη των αναγκών των ατόμων που χρήζουν βοήθεια.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ:

Οι προσδοκίες καθώς και οι προοπτικές του κέντρου αφορούν:

- Πρόσληψη προσωπικού .
- Να δραστηριοποιηθεί το κέντρο σε επίπεδο νομού .
- Να υπάρξει στελέχωση σε όλους του τομείς δράσης.

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον Υπεύθυνο του Κέντρου.

ΦΟΡΕΑΣ.**ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ (ΚΕ.Θ.Ε.Α)**

Διεύθυνση: Μίνως και Μιχαήλ Αρχαγγέλου, Θέρισσος

Τηλ. 2810 261.026 – 2810 261.126

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το ΚΕ.Θ.Ε.Α. ιδρύθηκε στο Ηράκλειο το 1988, το οποίο είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. (Ν.Π.Ι.Δ)

ΣΚΟΠΟΣ.

- Η θεραπεία στη χρήση ουσιών.
- Η συναισθηματική υποστήριξη και φροντίδα της οικογένειας ανεξάρτητα από την ένταξη ή μη του μέλους στις θεραπευτικές ομάδες.
- Πλήρης και υπεύθυνη πληροφόρηση της οικογένειας με στόχο την αναγνώριση, αποδοχή και απομυθοποίηση του προβλήματος της κατάχρησης και εξάρτησης από ψυχοδραστικές ουσίες.
- Ανάπτυξη θεραπευτικής συμμαχίας μεταξύ του προγράμματος, της οικογένειας και του μέλους ενάντια στην εξάρτηση.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Το ΔΣ είναι 9μελές , αλλά πρέπει να τονισθεί ότι είναι άμισθο.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ/ ΜΕΛΗ.

Το μόνιμο προσωπικό είναι 18 άτομα αλλά υπάρχουν και 3 άτομα που είναι ωρομίσθιοι. Τα μέλη ανέρχονται στα 25 άτομα.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Το κέντρο παρέχει:

- Πρωτογενή και δευτερογενή πρόληψη στα εξαρτημένα άτομα
- Εκπαίδευση
- Επανένταξη των ατόμων στην κοινωνία
- Θεραπεία στους χρήστες και στις οικογένειές τους.

Παράλληλα στο ΚΕ.Θ.Ε.Α. λειτουργεί το ανοιχτό θεραπευτικό πρόγραμμα ΑΡΙΑΔΝΗ, το οποίο ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1993.

Οι μονάδες και τα τμήματα του θεραπευτικού προγράμματος είναι:

- **Συμβουλευτικό κέντρο:** εδώ γίνεται η πρώτη επαφή του χρήστη και της οικογένειάς του με το πρόγραμμα.

Οι στόχοι του είναι πολλαπλοί:

- Ενημερώνει για τα Θεραπευτικά Προγράμματα του ΚΕ.Θ.Ε.Α. και τη φιλοσοφία τους.
- Ενισχύει το βαθμό κινητοποίησης των μελών και ενθαρρύνει τη μείωση ή τη διακοπή της χρήσης.
- Προετοιμάζει τα μέλη για την ένταξή τους στην Ανοιχτή Θεραπευτική Κοινότητα Αριάδνη.
- Φροντίζει για την υγεία των μελών , παραπέμποντας για εξετάσεις σε τοπικές ιατρικές υπηρεσίες.
- Παρέχει διατροφή και δυνατότητα δημιουργικής απασχόλησης.

➤ **Ανοιχτή Θεραπευτική Κοινότητα Αριάδνη:** Η κοινότητα είναι ανοιχτή, δηλαδή τα μέλη επιστρέφουν στο σπίτι τους, ενώ σε αυτούς που αντιμετωπίζουν πρόβλημα διαμονής , δίνεται δυνατότητα να μείνουν στον ξενώνα του Προγράμματος.

Η θεραπευτική κοινότητα αποτελεί ένα περιβάλλον κοινοβιακού χαρακτήρα όπου τα άτομα συνυπάρχουν , συνδέονται μεταξύ τους και αλλάζουν μέσα από τον κοινό τους σκοπό: την ψυχική απεξάρτηση από τις ψυχοτρόπες ουσίες και την επανένταξή τους στην κοινωνία.

Οι στόχοι της είναι:

- Πλήρης αποδοχή από τη χρήση εξαρτητικών ουσιών και παραβατικών συμπεριφορών.
- Ψυχική απεξάρτηση.
- Επαγγελματικός προσανατολισμός και επαγγελματική κατάρτιση.
- Κάλυψη βασικών εκπαιδευτικών ελλείψεων.
- Συστηματική αντιμετώπιση των προβλημάτων υγείας.

➤ **Κέντρο Κοινωνικής Επανένταξης :** Η κοινωνική επανένταξη αποτελεί την τελευταία φάση του θεραπευτικού προγράμματος και οι στόχοι της είναι:

- Η εδραίωση της αλλαγής και η στήριξη του ατόμου για να αναλάβει πλήρως την ευθύνη του εαυτού του.
- Η αποκατάσταση και δημιουργία νέων σχέσεων με το οικογενειακό, επαγγελματικό και κοινωνικό περιβάλλον.
- Η ολοκλήρωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και η ένταξη στην αγορά εργασίας.
- Η ενίσχυση για δημιουργική διαχείριση του ελεύθερου χρόνου.

- Ακόμη λειτουργεί το **Κέντρο Οικογενειακής Υποστήριξης** που απευθύνεται σε γονείς – αδέρφια – συντρόφους εξαρτημένων και παρέχει:
  - Συναισθηματική υποστήριξη και φροντίδα της οικογένειας ανεξάρτητα από την ένταξη ή μη του χρήστη στις θεραπευτικές μονάδες του Προγράμματος.
  - Ενημέρωση γύρω από τη χρήση , την εξάρτηση και τον τρόπο θεραπευτικής παρέμβασης του ΚΕ.Θ.Ε.Α..
  - Ενημέρωση για τον καθοριστικό ρόλο της οικογένεια στη θετική έκβαση της θεραπευτικής διαδικασίας.
  - Δημιουργία και διατήρηση θεραπευτικής συμμαχίας με τις οικογένειες των εξαρτημένων ατόμων.
  - Οικογενειακή θεραπεία για την εξομάλυνση των δυσλειτουργιών στο οικογενειακό σύστημα.

➤ **Ομάδα Εθελοντών Πολιτών:**

Βασικοί στόχοι της ομάδας αυτής είναι:

- Η υποστήριξη των στόχων του προγράμματος.
- Η ενημέρωση και ο προβληματισμός φορέων και προσώπων πάνω στις πραγματικές διαστάσεις του προβλήματος.
- Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση παρεμβάσεων- εκδηλώσεων.
- Η συνειδητοποίηση της προσωπικής ευθύνης που αναλογεί στον καθένα μας.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Το 80% της χρηματοδότησης παρέχεται από το Υπουργείο Υγείας , ενώ το υπόλοιπο 20% από δωρεές και από παραγωγικές μονάδες.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Το κέντρο συνεργάζεται με:

- Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας.
- ΠΕΣΥ
- Α.Τ.Ε.Ι.
- Α.Ε.Ι.
- ΚΕ.Σ.Α.Ν.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΜΕΛΩΝ.

Η ενημέρωση των μελών γίνεται μέσω σεμιναρίων για τα εξαρτημένα άτομα και μέσω των φυλλαδίων του κέντρου.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΛΩΝ.

Η συμμετοχή των μελών ανέρχεται στα 25 άτομα, και η ανταπόκριση του κοινού είναι ακόμη μεγαλύτερη. Βέβαια υπάρχει κάποιος στιγματισμός απέναντι στα εξαρτημένα άτομα και γι' αυτό το λόγο είναι μικρός ο αριθμός των μελών.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Η μοναδική δυσκολία που αντιμετωπίζει η οργάνωση είναι η αποδοχή από τον πληθυσμό, όμως αυτό με τον καιρό γίνεται αποδεκτό.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Η προσδοκία και η προοπτική της οργάνωσης είναι η πολύπλευρη ανάπτυξη στα επίπεδα θεραπείας και πρόληψης καθώς και σε περισσότερες ομάδες πληθυσμού.

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την ΚΛ της οργάνωσης.

ΦΟΡΕΑΣ.**ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΑΛΚΟΟΛ «
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ»**

Διεύθυνση: Μάχης Κρήτης 3, Χανιόπορτα
Τηλ. 2810 318889

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Ο Σύλλογος ιδρύθηκε το Μάιο του 2000 και έχει φιλανθρωπικό μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα, από εθελοντές που είχαν εξαρτηθεί από το αλκοόλ.

ΣΚΟΠΟΣ.

Σκοπός του συλλόγου είναι η παροχή βοήθειας σε εξαρτημένα άτομα από το αλκοόλ και ειδικότερα στους τομείς:

- ✓ Σωματική απεξάρτηση
- ✓ Ψυχολογική στήριξη
- ✓ Κοινωνική επανένταξη

Παράλληλα όμως ο σύλλογος θεμελιώνεται από βασικές αρχές οι οποίες είναι:

- Σεβασμός στην ανωνυμία του αλκοολικού.
- Βοήθεια σε οποιονδήποτε ενήλικα αλκοολικό που έχει ανάγκη και θέλει να απεξαρτηθεί, ανεξαρτήτως εθνικότητας, θρησκείας ή πολιτικής ιδεολογίας.
- Οι υπηρεσίες είναι δωρεάν.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Το ΔΣ απαρτίζεται από 5 μέλη ,των οποίων οι ειδικότητες είναι , ιατρός, καθηγητής γαστρεντερολογίας, αρχαιολόγος Βυζαντινών αρχαιοτήτων, και σύμβουλος σε θέματα αλκοολισμού.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ- ΜΕΛΗ.

Το προσωπικό είναι απόρρητο και δεν μπορούν να γίνουν γνωστά τα ονόματα και οι ειδικότητες τους, γιατί εργάζονται εθελοντικά και δεν επιθυμούν να γνωστοποιηθούν. Τα μέλη που επισκέπτονται το Σύλλογο το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ανέρχονται στα 82.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

- Η διανομή ενημερωτικού φυλλαδίου « ο δρόμος της επιστροφής» που σκοπό έχει την ευκολότερη προσέγγιση των εξαρτημένων και οικείων τους.
- Συνεργασία με το Εξωτερικό Ηπατολογικό Ιατρείο στο Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου , όπου γίνονται δεκτοί κατά προτεραιότητα αλκοολικοί για εξέταση και παρακολούθηση μία φορά την βδομάδα.
- Λειτουργία θεραπευτικών ομάδων αλλά και ομάδων συγγενών σε αποχή. Καθώς επίσης και κλειστές συναντήσεις ομαδικής θεραπείας , ενημερώσεις και συζητήσεις με συγγενείς των εξαρτημένων ατόμων , συνεδριάσεις των επιστημονικών επιτροπών και άλλες συναντήσεις του συλλόγου.
- Σεμινάρια για την εκπαίδευση των εθελοντών.(άτομα από τις ομάδες των αλκοολικών σε αποχή ή συγγενών αυτών, σε ομάδες που ήδη λειτουργούν , αλλά και εθελοντές)
- Τοποθέτηση αφισών με μηνύματα , γραφικά κολάζ ενημερωτικού χαρακτήρα για τον αλκοολισμό στους διαδρόμους και χώρους αναμονής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Ηρακλείου.
- Επισκέψεις γνωριμίας με ομοειδείς συλλόγους ή άλλους φορείς για αλληλοενημέρωση , στη λοιπή Ελλάδα.
- Ενημέρωση για το αλκοόλ σε Δήμους της ενδοχώρας.
- Ενημερωτικές ομιλίες στους φοιτητές της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης .
- Ομιλίες στην Αστυνομία, Τμήματα Τροχαίας και Δίωξης Ναρκωτικών.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Οι πηγές χρηματοδότησης του συλλόγου προέρχονται από:

- Εγγραφές και ετήσιες συνδρομές των μελών
- Δωρεές και χορηγίες ιδιωτικού τομέα
- Προγράμματα , κυρίως Ευρωπαϊκά.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Ο σύλλογος συνεργάζεται κυρίως με:

- Νοσοκομεία
- ΚΕΣΑΝ
- ΚΕΘΕΑ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΜΕΛΩΝ.

Η ενημέρωση των ατόμων γίνεται από:

- ✓ Ενημερωτικές εκπομπές με θέμα τον αλκοολισμό σε συνεργασία με τους τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς.
- ✓ Ενημερωτικά άρθρα και ρεπορτάζ στον τοπικό έντυπο τύπο
- ✓ Ενημερωτικές ομιλίες και ανοιχτές συζητήσεις σε συνεργασία με Δήμους ή άλλους φορείς. (Τ.Ε.Ι , Δημοτικά, Γυμνάσια, Λύκεια)

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΛΩΝ.

Η ανταπόκριση και η συμμετοχή των μελών είναι ελάχιστη γιατί τα άτομα δεν απευθύνονται στο σύλλογο για το πρόβλημά τους , αλλά προσπαθούν να το αντιμετωπίσουν μόνοι τους . Τα άτομα νιώθουν ότι μπορεί να στιγματιστούν , και γι αυτό το λόγο δεν επισκέπτονται την οργάνωση.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Οι δυσκολίες συνοψίζονται στις παρακάτω:

- Δεν υπάρχει σταθερή χρηματοδότηση από δημόσιο φορέα για να υπάρξει σοβαρός προγραμματισμός σχετικά με μια ορθότερη δράση του συλλόγου.
- Η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των φορέων
- Δεν υπάρχει νομοθετικό πλαίσιο για τα εξαρτημένα άτομα από το αλκοόλ.
- Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η μη επαρκής γνώση της σοβαρότητας του προβλήματος της εξάρτησης του αλκοολισμού, τις επιπτώσεις και τις επιπλοκές που δημιουργεί τόσο σε ατομικό, οικογενειακό αλλά και κοινωνικό επίπεδο.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Οι προσδοκίες και οι προοπτικές δεν μπορούν να υπάρξουν ,από τη στιγμή που δεν έχει ψηφιστεί νομοθετικό πλαίσιο για τα άτομα που είναι εξαρτημένα από το αλκοόλ. Συμπερασματικά, λοιπόν η προσδοκία είναι να ψηφιστεί ειδικός νόμος για τα συγκεκριμένα άτομα.

Η ενημέρωση πραγματοποιήθηκε από τον Υπεύθυνο του Συλλόγου και εμπνευστή της ίδρυσής του.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**ΦΟΡΕΑΣ :****ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΝΗΛΙΚΩΝ**

Δ/ση : Δαιδάλου 36 , στο Αστόρια Ηρακλείου

Πρόκειται για Ν.Π.Δ.Δ. το οποίο εποπτεύεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ :

Η σύσταση της Υπηρεσίας αναφέρεται στο διάταγμα 378, 8/07/1979 .

ΣΚΟΠΟΣ :

Σκοπός της Υπηρεσίας είναι η πρόληψη και η καταστολή εγκληματικών πράξεων ανηλίκων Ηρακλείου. Στο νομό Ηρακλείου υπάρχουν έξι επιμελητές .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ :

Διοικητικό Συμβούλιο δεν υπάρχει . Η Υπηρεσία ελέγχεται και εποπτεύεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ :

Το προσωπικό αποτελείται από έξι Επιμελητές Ανηλίκων, οι περισσότεροι των οποίων είναι Κοινωνικοί Λειτουργοί .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ:

Η Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων τηρεί :

- Πρωτόκολλο και αρχείο .
- Ατομικούς φακέλους ανηλίκων .

- Ατομικά δελτία ανηλίκων.
- Βιβλίο Δικασίμων .
- Βιβλίο Κοινωνικών Ερευνών .
- Βιβλίο Επιμελειών .
- Βιβλίο επιμελειών γονέων και επιπλήξεων .
- Βιβλίο των υπ' όρων απολυομένων και εν δοκιμαστική άδεια τελούντων .
- Αλφαβητικό ευρετήριο Δημοσίων Θεαμάτων .
- Βιβλίο συνεκδικαζομένων μετ' ανηλίκων υποθέσεων .Ημερολόγιο εργασίας επιμελητών .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ :

Η Χρηματοδότηση της Υπηρεσίας παρέχεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ :

Η Υπηρεσία έχει συνεργασία με όλους τους Φορείς του Ηρακλείου .Πιο συγκεκριμένα με το Κέντρο Ψυχικής Υγείας, με την Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας, με την παιδονευρολογική κλινική του Π.Α.Γ.Ν.Η., με την Αστυνομική Ασφάλεια όλων των Νομών, με το ΚΕ.Θ.Ε.Α καθώς αυξάνονται συνεχώς οι ανήλικοι χρήστες ναρκωτικών ουσιών.

Συχνή συνεργασία υπάρχει με την Στέγη Ανηλίκων στην οποία τοποθετούνται παιδιά καθώς και με τον Σύλλογο Φίλων του Παιδιού και το Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Θηλέων .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Η ενημέρωση των κατοίκων γίνεται μέσω Ημερίδων καθώς επίσης δίνονται στατιστικά στοιχεία αν ζητηθεί .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Γενικότερο ενδιαφέρον υπάρχει από τους κατοίκους της πόλης ο οποίοι ανταποκρίνονται με την συμμετοχή τους στις ημερίδες που διεξάγονται .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ :

Ο δυσκολίες που αντιμετωπίζει η Υπηρεσία επιμελητών Ανηλίκων αφορούν :

α) την έλλειψη χώρων στους οποίους θα μπορούσαν να τοποθετηθούν τα παιδιά ώστε να μην εισαχθούν στην φυλακή .Έτσι γίνεται προσπάθεια από τους Κοινωνικούς Λειτουργούς της Υπηρεσίας για επικοινωνία με την οικογένεια και ενίσχυση του αισθήματος της υπευθυνότητας των γονιών απέναντι στα παιδιά τους .

β) την ασάφεια στο νόμο , καθώς για μια πράξη που θα κάνει ένας ανήλικος θα δικάσεται μετά από ενάμιση χρόνο περίπου .Αυτό συνεπάγεται ότι αν δεν υποβληθεί σε κάποια αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα θα προβεί ξανά στην ίδια η σε ακόμα μεγαλύτερης βαρύτητας πράξη .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ :

Τα τελευταία χρόνια υπάρχει αύξηση των ανήλικων χρηστών ναρκωτικών ουσιών για το λόγο αυτό θα πρέπει να γίνεται πιο συστηματική ενημέρωση η οποία θα πρέπει να αρχίσει από τα σχολεία .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την Κοινωνική Λειτουργό-Επιμελήτρια στην Υπηρεσία Επιμελητών Δικαστηρίου Ανηλίκων .

ΦΟΡΕΑΣ :

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΕΓΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Δ/ση :Πολυχρονάκη 5 και Πετρακογιώργη στον Μασταμπά, Ηρακλείου

Τηλ. 2810- 310.092

Πρόκειται για Ν.Π.Δ.Δ. εποπτευόμενο από το Υπουργείο Δικαιοσύνης (Νόμος 2298 / 4-4-95 κεφ. 5 αριθ.18)

Το κτίριο αποτελείται από Υπόγειο-Ημιόροφο και όροφο .Μπορεί να φιλοξενήσει μέχρι και 35 αγόρια από όλη την Κρήτη .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ :

Η Στέγη Ανηλίκων Ηρακλείου λειτουργεί στο Ηράκλειο από το έτος 1961. Λειτουργήσε αρχικά σε ιδιόκτητο ακίνητο επί της οδού Πλούτωνος 30. εκεί όπου στεγάζεται σήμερα το 16^ο Δημοτικό Σχολείο .Με εισφορές των Ηρακλειωτών και με επιχορήγηση του Υπουργείου Δικαιοσύνης ολοκληρώνεται η ανέγερση κτιρίου όπως έχει σήμερα , το 1993 .

ΣΚΟΠΟΣ :

Οι εταιρείες προστασίας ανηλίκων έχουν ως σκοπό την παροχή υλικής και κοινωνικής στήριξης, επαγγελματικής κατάρτισης, εκπαίδευσης, πολιτιστικής καλλιέργειας, ή εφόσον τούτο είναι δυνατόν και στέγης σε ανηλίκους 7-18 ετών μόνο αγοριών :

α) στους οποίους έχουν επιβληθεί αναμορφωτικά μέτρα,

β) οι οποίοι έχουν απολυθεί από ιδρύματα Αγωγής Ανηλίκων ή από σωφρονιστικό κατάστημα ανηλίκων,

- γ) κατά των οποίων εκκρεμεί δίωξη για αξιόποινη πράξη,
  - δ) αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσχέρειες κοινωνικής προσαρμογής,
  - ε) όταν η εισαγωγή σε Ίδρυμα Αγωγής δεν κρίνεται αναγκαία .
- Επίσης παρέχει δικαστική συνδρομή στους κατηγορούμενους ανηλίκους .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ :

Το διοικητικό συμβούλιο της Στέγης είναι 7μελές .Πρόεδρος είναι ο εισαγγελέας, μια επιμελήτρια ανηλίκων και τα υπόλοιπα μέλη είναι διορισμένα από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Πρόκειται για εξέχοντα πρόσωπα με έντονη κοινωνική δράση .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ :

Το προσωπικό της Στέγης αποτελείται, από τον προϊστάμενο ο οποίος είναι παιδαγωγός, από μια Κοινωνική Λειτουργό, έναν Φροντιστή που ασχολείται με το διάβασμα των παιδιών, έναν λογιστή ,από μια μαγείρισσα και έναν μάγειρα ο οποίος ασχολείται και με την φύλαξη των παιδιών .

Το προσωπικό εργάζεται επί 24ώρου βάσεως και τα Σαββατοκύριακα. Επίσης νυχτερινή φύλαξη των παιδιών παρέχεται από τον φύλακα ή τον μάγειρα εναλλάξ .

Το ωράριο εργασίας της Κοινωνική Λειτουργού είναι 8:30- 16:00 ή 14:30 –22:00 .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ:

Την παρούσα στιγμή φιλοξενούνται έξι παιδιά και παρακολουθούνται στενά άλλα πέντε. Όταν εξαρτάται από την Στέγη η εισαγωγή κάποιου ανήλικου παιδιού τότε γίνεται προσπάθεια να παραμείνει το παιδί σπίτι του, με την οικογένεια του και παρακολουθείται στενά, σε συνεργασία με το σχολείο (καθηγητές, δάσκαλοι κ.λ.π.) και με εργοδότες όταν ο ανήλικος εργάζεται .Μόνον όταν εξαντληθούν τα περιθώρια φιλοξενείται στην Στέγη .

Η εισαγωγή ενός ανήλικου στην Στέγη γίνεται :

- α) κατόπιν παραγγελίας εισαγγελέως .
- β) από παραπομπή από Κοινωνική Υπηρεσία .

Απαραίτητη θεωρείται η συγκατάθεση των γονέων, εκτός και αν είναι παραγγελία εισαγγελέα. Αναγκαία προϋπόθεση θεωρείται η αίτηση των γονέων για την εισαγωγή και για την απομάκρυνση του ανήλικου από την Στέγη .

Στην Στέγη Ανηλίκων Ηρακλείου δημιουργούνται και λειτουργούν ομάδες ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης των παιδιών γύρω από διάφορα θέματα, αλλά και για την δημιουργία και διατήρηση του αισθήματος ότι τα παιδιά ανήκουν σε μια οικογενειακής μορφής ομάδα. Σημαντικό είναι να μάθουν τα παιδιά που φιλοξενούνται να λειτουργούν σαν ομάδα, απολαμβάνοντας ταυτόχρονα το αίσθημα της συμμετοχής, αλλά και αντιμετωπίζοντας μερικά από τα προβλήματα της

κοινωνικής ζωής :της ένταξης ή του αποκλεισμού, της συμμόρφωσης και της ανεξαρτησίας .

Οι ομάδες που ήδη λειτουργούν είναι οι εξής :

✓ Ομάδα αυτοανάλυσης

Στην ομάδα αυτή μετέχουν όλα τα παιδιά και επιδιώκονται στόχοι αυτοανάλυσης που αφορούν την ομαλή συμβίωση των παιδιών, τα προβλήματα σχέσεων, συμπεριφοράς κ.ά.

✓ Ομάδες ενδιαφερόντων

Οι ομάδες αυτές σχεδιάζονται βάση των ενδιαφερόντων των ίδιων των παιδιών και η συμμετοχή σε αυτές είναι ανάλογη του ηλικιακού σταδίου, στο οποίο βρίσκεται το κάθε παιδί .Για παράδειγμα λειτουργεί ομάδα ανάγνωσης παραμυθιών στην οποία μετέχουν τα μικρότερα παιδιά, ενώ ομάδα ενδιαφερόντων για τα μεγαλύτερα παιδιά θα δημιουργηθεί με θέματα που επιλέγουν οι ίδιοι .

✓ Ομάδα κηπουρικής

Λειτουργεί εδώ και ένα εξάμηνο η ομάδα κηπουρικής, μετά από παρότρυνση των παιδιών από τον Μάγειρα της Στέγης, ο οποίος συμμετέχει σε αυτήν, όπως και τέσσερα παιδιά τα οποία ενδιαφέρθηκαν. Η ομάδα αυτή έχει αναλάβει την φροντίδα και περιποίηση του κήπου, αλλά και την παρακολούθηση των οπωροκηπευτικών που φύτεψαν .

✓ Ομάδα δημιουργίας .

Στην ομάδα αυτή συμμετέχουν τα παιδιά μικρότερης ηλικίας. Αντικείμενο της ομάδας είναι η ζωγραφική, οι κατασκευές από χαρτί και άλλα υλικά, και η λειτουργία της στοχεύει στην έκφραση των παιδιών, μέσα από τη δημιουργία .

✓ Ομάδες ενημέρωσης- επιμόρφωσης .

Οι ομάδες αυτές σχεδιάζονται βάση θεμάτων της επικαιρότητας που ενδιαφέρουν τα παιδιά .Σχολιάζονται άρθρα εφημερίδων, γεγονότα της τοπικής κοινωνίας, της ελληνικής και διεθνούς ειδησεογραφίας. Ακόμη αφορούν και θέματα οικολογικής συνειδητοποίησης, μετά από συνεργασία με σπουδάστριες Κοινωνικής Εργασίας, οι οποίες και διεξάγουν την συγκεκριμένη ομάδα .

✓ Ομάδα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης .

Μετά από την διερεύνηση αναγκών των παιδιών και λαμβάνοντας υπ' όψιν την αφύπνιση της σεξουαλικότητας κατά την εφηβεία (σωματική ανάπτυξη και παράλληλη σεξουαλική ωρίμανση), λειτουργεί ομάδα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, στην οποία μετέχουν τα παιδιά που βρίσκονται σε προ-εφηβικά και εφηβικά στάδια. Σκοπός είναι η ενημέρωση των παιδιών σε θέματα ανατομίας του ανθρώπινου σώματος, αντισύλληψης, σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων και σχέσεων .Η

ομάδα αυτή γίνεται σε συνεργασία της Κοινωνικής Λειτουργού και της ασκούμενης Κοινωνικής Λειτουργού και με τους φοιτητές του τμήματος της Κοινωνικής Εργασίας .

✓ Ομάδα προσωπικού .

Η λειτουργία αυτής της ομάδας αναφέρεται στους υπαλλήλους της Στέγης όπου συζητούνται προβλήματα των μεταξύ τους σχέσεων και προβλήματα που οι ίδιοι αντιμετωπίζουν κατά την καθημερινή τους επαφή με τα παιδιά .

Μελλοντικός σκοπός είναι η λειτουργία της ομάδας με επιμορφωτικό χαρακτήρα, σε θεματικές ενότητες όπως : η ψυχολογία του παιδιού, τρόποι διαχείρισης της συμπεριφοράς του, ο νέος στην εφηβεία κ.τ.λ.

✓ Ομάδα εθελοντών

Η ομάδα αυτή έχει σκοπό το άνοιγμα της υπηρεσίας προς την κοινότητα, την ενημέρωση του κοινού για τις ιδιαιτερότητες των παιδιών που φιλοξενούνται στη Στέγη, και την ενθάρρυνση για την προσφορά εθελοντικής εργασίας .

✓ Ομάδα γονέων

Η δημιουργία αυτής της ομάδας είναι ακόμη υπό μελέτη .Γίνεται προσπάθεια προσέγγισης και ευαισθητοποίησης των γονέων ώστε να λειτουργήσει αυτή η ομάδα. Στόχος της είναι η επαφή και επικοινωνία με τους γονείς, η συνεργασία σε θέματα που αφορούν τα παιδιά τους, η προσπάθεια επίλυσης από κοινού των δυσλειτουργιών στη σχέση τους με τα παιδιά και τους συντρόφους τους καθώς και η ενημέρωσή τους σε θέματα αντισύλληψης .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ :

Η χρηματοδότηση της Στέγης γίνεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ :

-Με τα σχολεία

-εργοδότες

-ΚΕΣΑΝ

-Α.Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου, τμήμα Κοινωνικής Εργασίας (πρακτική άσκηση φοιτητών, μεταπτυχιακών αλλοδαπών φοιτητών)

-Τοπικό τύπο (εφημερίδα Πατρίς, Τηλεόραση)

-Βενιζέλειο νοσοκομείο

-ΠΑΓΝΗ , τμήμα παιδοψυχιατρικό, παιδιατρική κλινική

-Ιδιώτες παιδοψυχιάτρους

-Σύλλογο εθελοντών στην πρόληψη "Η ομάδα"

-Δήμο (Δημοτικό Αθλητικό Οργανισμό- Ηρακλείου)

-ΚΑΠΗ (Αλικαρνασσού- Φορτέτσας)

-Ιδιωτικό Κέντρο Φιλοξενίας Ηλικιωμένων "Η Φιλική Εστία" .

- Ιδιωτικές κατασκηνώσεις
- Φροντιστήρια ξένων γλωσσών, και γενικής εκπαίδευσης οι οποίοι προσφέρουν εθελοντική βοήθεια .
- Ιδιοκτήτες στα σινεμά της πόλης
- Υποδιεύθυνση Ασφαλείας Ηρακλείου

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Η ενημέρωση των κατοίκων του Ηρακλείου γίνεται μέσω του τοπικού τύπου, τηλεόρασης .Επίσης μέσα από σεμινάρια που διοργανώνονται και συμμετέχει το εξειδικευμένο προσωπικό εκπροσωπώντας την Στέγη .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Η ανταπόκριση είναι ικανοποιητική .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ :

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει η Στέγη αφορούν την έλλειψη επιστημονικού προσωπικού .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ :

- α) Δημιουργία κινητής ομάδας που θα παρέχει στήριξη στις οικογένειες, (καθημερινή τους λειτουργία, καθαριότητα, ντύσιμο, μαγείρεμα, ατομική υγιεινή κ.τ.λ.)
- β) Πρόσληψη Ψυχολόγων- Ψυχιάτρων –Παιδαγωγών –Κοινωνικών Λειτουργών (πρόγραμμα θεραπευτικό σε μόνιμη βάση)
- γ) Εισαγωγή μόνον όταν κρίνεται άκρως αναγκαίο .
- δ) Τα παιδιά να παρακολουθούνται σπίτι τους από εξειδικευμένο προσωπικό και να φιλοξενούνται για όσο το δυνατό μικρότερο χρονικό διάστημα .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την Κοινωνικό Λειτουργό της Στέγης

ΦΟΡΕΑΣ :**ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΠΟΦΥΛΑΚΙΖΟΜΕΝΩΝ .(Ε.Π.Α.)**

Δ/νση: Εισαγγελία Πρωτοδικών Ηρακλείου .

Η Εταιρία δεν στεγάζεται σε κάποιο χώρο .

Πρόκειται για Ν.Π.Δ.Δ. οι οποίες εποπτεύονται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ :

Στις έδρες των πρωτοδικείων της χώρας ιδρύονται και λειτουργούν Εταιρείες Προστασίας Αποφυλακισμένων από το 1938 .

ΣΚΟΠΟΣ:

Βασικός σκοπός των Ε.Π.Α. είναι η βοήθεια προς τους αποφυλακισμένους -υλική, ιατρική περίθαλψη και οικονομική ενίσχυση σε απόρους .Επιπλέον, γίνεται προσπάθεια για την επανένταξη των κρατουμένων στην κοινωνία .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ :

Το Δ.Σ. είναι 7μελές .Πρόεδρος ορίζεται πάντα εκ του νόμου ο εισαγγελέας και τα υπόλοιπα μέλη είναι ιδιώτες .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ:

Τα οικονομικά μέσα των Ε.Π.Α. είναι πολύ περιορισμένα και, συνεπώς, η προσφερόμενη βοήθεια είναι περιστασιακή και κυμαίνεται σε 90 ευρώ - 105 ευρώ περίπου για κάθε οικογένεια .Γίνεται προσπάθεια για ενεργοποίηση του αποφυλακισμένου ώστε να ξαναενταχθεί στο κοινωνικό σύνολο αρχίζοντας από την εξεύρεση εργασίας .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ :

Η χρηματοδότηση των Ε.Π.Α. γίνεται από το υπουργείο Δικαιοσύνης .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ:

Στενή συνεργασία υπάρχει με την Κοινωνική Υπηρεσία και τους επαγγελματίες Κοινωνικούς Λειτουργούς των φυλακών .Στο έργο της Κοινωνικής Υπηρεσίας για την επανένταξη των κρατουμένων στην κοινωνία συμβάλουν και οι Εταιρείες Προστασίας Αποφυλακισμένων .

Επίσης συνεργασία υπάρχει με την Δ/νση Κοινωνικής Πρόνοιας και τα νοσοκομεία της πόλης .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Η ενημέρωση των φυλακισμένων για την ύπαρξη της Εταιρείας της και τις λειτουργίες που προσφέρει γίνεται μέσω της Κοινωνικής Υπηρεσίας των φυλακών . Επίσης κατά καιρούς οργανώνονται νομικές ενημερώσεις στις φυλακή της Αλικαρνασσού .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Υπάρχει μεγάλη ανάγκη από την μεριά των αποφυλακισμένων για οικονομική στήριξη μετά την αποφυλάκισή τους .Γίνεται προσπάθεια για παροχή υπηρεσιών στους φυλακισμένους .Η οικονομική στήριξη που προσφέρεται αφορά π.χ. την αγορά γυαλιών μυωπίας, φτιάξιμο οδοντοστοιχίας .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ :

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει η Εταιρεία αφορούν την περιορισμένη οικονομική στήριξη που προσφέρει στους αποφυλακισμένους .

Επιπλέον οι προσπάθειες που γίνονται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για την επανένταξη του ατόμου στην κοινωνική ζωή στηρίζοντάς το στην εύρεση εργασίας στην πράξη δεν επιτυγχάνεται καθώς η πλειοψηφία των αποφυλακισμένων είναι χρήστες ναρκωτικών ουσιών και τα χρήματα ξοδεύονται για την ικανοποίηση των αναγκών τους αυτών .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ:

Οι προσδοκίες αφορούν την αλλαγή φιλοσοφίας της Εταιρείας .Προτεραιότητα της θα πρέπει να είναι η κοινωνικοποίηση των εξυπηρετούμενων, αφού βγουν από τις φυλακές .Η διαδικασία αυτή αρχίζει μέσα στους χώρους των φυλακών με την ένταξη των φυλακισμένων σε επαγγελματικά εργαστήρια, με την εκμάθηση κάποια τέχνης της προτίμησής του .Έτσι μετά την αποφυλάκισή τους και την μικρή οικονομική στήριξη που θα προσφέρει η Εταιρεία να γίνεται προσπάθεια για την επανένταξη του ατόμου στην κοινωνία .

Επιπλέον, στις προσδοκίες της Εταιρείας είναι η Βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρονται στους φυλακισμένους κατά τον εγκλεισμό τους .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον γραμματέα της Εταιρείας Προστασίας Αποφυλακισμένων.

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΙ- ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΦΟΡΕΑΣ:

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ “ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΕΛΕΗΜΩΝ”

Δ/ση : Ιουστινιανού 1, στο κέντρο του Ηρακλείου .

Τηλ. 2810 281-434/ 258-045

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ :

Ιδρύθηκε το 1973 .Ήταν ο πρώτος Φιλανθρωπικός Σύλλογος που ιδρύθηκε στην Κρήτη .Ιδρυτής του υπήρξε ο Ιερέας Μαρκάκης Ιωάννης.

ΣΚΟΠΟΣ :

Παροχή προς τους απόρους . Απευθύνεται σε Κρήτες, από όλους τους νομούς αλλά υπάρχουν και περιπτώσεις ατόμων από άλλα μέρη της Ελλάδας που τυχαίνει να βρεθούν στο Ηράκλειο και έχουν ανάγκη οικονομικής βοήθειας. .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ- ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ :

Πρόεδρος : Τριχάκης Μιχάλης, 1 λογίστρια , η οποία εκτελεί χρέη γραμματέα .

Μέλη του Συλλόγου : έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι .

Φίλοι του Συλλόγου : δεν μπορούν να συμμετέχουν στο διοικητικό Συμβούλιο .

Τα μέλη του Συλλόγου επισκέπτονται τους χώρους κατοικίας των αιτούντων για οικονομική στήριξη, προκειμένου να διερευνήσουν τις συνθήκες διαβίωσης τους. Κατόπιν στηρίζουν ή απορρίπτουν το αίτημά τους .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ:

Παροχές :

- Χρηματική βοήθεια
- Σπουδαστικά έξοδα
- Έξοδα ενοικίου
- Τρόφιμα

Οι παροχές αυτές μπορεί να είναι μηνιαίες, 6μηνες, ετήσιες, ανάλογα με την περίπτωση .

Στις εγκαταστάσεις του Συλλόγου οι οποίες βρίσκονται εκτός Ηρακλείου υπάρχει αίθουσα στην οποία πραγματοποιούνται συγκεντρώσεις τροφίμων και παιχνιδιών πριν αυτά μοιραστούν στους έχοντες ανάγκη .

Τα Χριστούγεννα και το Πάσχα γίνεται διανομή τροφίμων .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ :

Ο Σύλλογος επιχορηγείται από την Γεν. Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας με ένα μικρό ποσό καθώς επίσης από δωρεές των Φίλων του Συλλόγου και γενικότερα των πολιτών .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ :

Με την Γεν. Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας υπάρχει συνεργασία καθώς οι αιτήσεις που γίνονται στον Σύλλογο για οικονομική ενίσχυση μεταβιβάζονται στην Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας για έλεγχο, καθώς υπάρχουν περιπτώσεις απόρων που στηρίζονται οικονομικά από την Υπηρεσία .Στις περιπτώσεις όμως που κρίνεται η παροχή οικονομικής βοήθειας και από τον Σύλλογο, δίνεται .

Συνεργασία υπάρχει επίσης με τα νοσοκομεία και με εκκλησίες .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Μέσω εφημερίδων ,τύπου αλλά γενικότερα με ανακοινώσεις που αναρτώνται στην είσοδο του Συλλόγου .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Ενδιαφέρον από ευυπόληπτους και ευαισθητοποιημένους πολίτες υπάρχει .

Από την άλλη αυξάνονται συνεχώς τα άτομα που επιζητούν οικονομική στήριξη .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ :

Οι δυσκολίες αναφέρονται στους πόρους που έχει στην διάθεσή του ο Σύλλογος καθώς τα χρήματα που δίνονται από την Νομαρχία είναι λιγοστά .

Επίσης στο χώρο του Συλλόγου έρχονται χρήστες ναρκωτικών ουσιών και ζητάνε χρήματα με συνέπεια την ψυχική αναστάτωση των υπαλλήλων .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ :

Γενικότερες προσδοκίες για μείωση των κοινωνικά αποκλεισμένων κοινωνικών ομάδων .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την λογίστρια και γραμματέα του Συλλόγου.

ΦΟΡΕΑΣ .**ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ- ΓΕΝΙΚΟ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟ ΤΑΜΕΙΟ**

Δ/ση : Αγ. Μηνά (Αρχιεπισκοπή)

Τηλ.2810.282.209

Πρόκειται για Ν.Π.Ι.Δ

Ο χώρος όπου στεγάζεται ανήκει στην Αρχιεπισκοπή Κρήτης .Είναι μονοκατοικία .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ .

Ιδρύθηκε, το 1950 .

ΣΚΟΠΟΣ .

Παροχή οικονομικής στήριξης σε αναξιοπαθούντα άτομα .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ .

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι 14μέλης .Μέλη του είναι Γιατροί, Δικηγόροι, Λογιστές καθώς και τέσσερις Ιερείς .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ .

Ένας Ιερέας, ο οποίος εκτελεί χρέη γραμματέα .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Παρέχονται :

- Οικονομικά βοηθήματα ,
- Τρόφιμα ,
- Φάρμακα ,
- Ένδυση ,
- Εισιτήρια σε πολίτες που αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα καθώς και σε σπουδαστές .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ .

Η χρηματοδότηση του Φιλόπτωχου Ταμείου γίνεται από τις ετήσιες εισφορές των ενοριών, από τον Έρανο Αγάπης που διεξάγεται τα Χριστούγεννα ,από ενοίκια ακινήτων που έχει στην κατοχή της η Αρχιεπισκοπή .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ .

Με την Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου υπάρχει συνεργασία και με τις ενορίες των εκκλησιών του Ηρακλείου .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ .

Γίνεται μέσω των Ιερέων της κάθε ενορίας .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ .

Υπάρχει μεγάλη ανταπόκριση αφού τα κοινωνικά προβλήματα αυξάνουν συνεχώς και οι ανάγκες των ατόμων μεγαλώνουν .Στο Ηράκλειο υπάρχουν πολλές οικογένειες που βρίσκονται κάτω από οικονομική ένδεια και το φιλόπτωχο ταμείο προσπαθεί να δείξει ευαισθησία στις οικογένειες αυτές .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ .

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Φιλόπτωχο Ταμείο είναι κυρίως οικονομικές αφού οι ανάγκες αυξάνονται συνεχώς .

Επίσης η έλλειψη ενός χώρου φιλοξενίας- ξενώνας για την παροχή στέγης σε άτομα που έρχονται στο Ηράκλειο από άλλους νομούς της Κρήτης και δεν έχουν την οικονομική ευχέρεια να μείνουν σε κάποιο ξενοδοχείο .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ .

Για αύξηση των οικονομικών πόρων που διαχειρίζεται η Αρχιεπισκοπή ώστε να μπορέσουν να προσφέρουν μεγαλύτερη οικονομική βοήθεια σε οικογένειες που έχουν ανάγκη .

Τέλος. δημιουργία ενός χώρου φιλοξενίας (ξενώνα) τόσο για φοιτητές, όσο και για άτομα που έρχονται στα νοσοκομεία του Ηράκλειο, από τους άλλους νομούς της Κρήτης και είναι οικονομικά αδύναμοι .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον Ιερέα υπεύθυνο για το Φιλόπτωχο ταμείο .

ΦΟΡΕΑΣ :**ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ****ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟ ΤΑΜΕΙΟ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓ. ΤΙΤΟΥ**Δ/νση 25^{ης} Αυγούστου, κέντρο Ηρακλείου .

Τηλ. 2810 346.221

Πρόκειται για Ν.Π.Δ.Δ., Εκκλησιαστικός Φορέας .

Στεγάζεται σε ένα γραφείο που έχει παραχωρήσει η εκκλησία και βρίσκεται εντός του ναού .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ :

Το Φιλόπτωχο ταμείο ιδρύθηκε το 1950 .

ΣΚΟΠΟΣ :

Σκοπός του Φιλόπτωχου Ταμείου είναι η στήριξη και ανακούφιση αναξιοπαθούντων ατόμων, μελών των Γηροκομείων της Πόλης του Ηρακλείου , των φυλακισμένων της Αλικαρνασσού. Φροντίζουν οι ιθύνοντες για την αγορά φαρμάκων στους έχοντες ανάγκη καθώς επίσης και την χορηγία υποτροφιών σε άπορους φοιτητές .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ :

Αποτελείται από 4 μελές διοικητικό συμβούλιο .

Πρόεδρος, είναι ο κ. Παναγιωτάκης Π.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ :

Υπεύθυνος του Φιλανθρωπικού Ταμείου είναι ο Πρόεδρος, του Διοικητικού Συμβουλίου.

Μέλη είναι Φιλάνθρωπες γυναίκες κυρίως, της ενορίας οι οποίοι έχουν την διάθεση προσφοράς και ηθικής στήριξης σε συμπολίτες τους .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ:

Τα μέλη του Φιλόπτωχου Ταμείου έχουν ιδρύσει επιτροπές, και η κάθε επιτροπή δρα ανεξάρτητα από τις άλλες παρέχοντας τις λειτουργίες της σε συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα .

1.Υπεύθυνη επιτροπή άμεσης βοήθειας .

Μέλη του Φιλόπτωχου ταμείου κάνουν επισκέψεις σε αναξιοπαθούντες ενορίτες και ενεργούν ταχύτατα .

Η στήριξη που προσφέρουν, είναι :

-οικονομική,

-ηθική συμπαράσταση, κρατούν συντροφιά σε έχοντες ανάγκη

-περιποίηση, φροντίδα ηλικιωμένων .

2.Υπεύθυνη επιτροπή φυλακών .

Γίνονται εβδομαδιαίες επισκέψεις στους φυλακισμένους της Αλικαρνασσού και ακούνε τα αιτήματά τους .

Η στήριξη που προσφέρουν είναι :

-οικονομική.

-ένδυση .

3.Υπεύθυνη επιτροπή Νεότητας .

Η επιτροπή αυτή είναι υπεύθυνη για το Κέντρο Νεότητας, το οποίο λειτουργεί επί 24 συνεχή χρόνια .

Προσφέρει πολλές ευκαιρίες για ψυχαγωγία, άθληση, μόρφωση, αλλά και συμμετοχή στην λειτουργική ζωής της Ενορίας .

4. Υπεύθυνη επιτροπή τρίτης ηλικίας .

Γίνονται εβδομαδιαίες επισκέψεις στο Πτωχοκομείο Καλοκαιρινού και προσφέρουν ηθική στήριξη στους διαμένοντες, συνομιλούν μαζί τους και συμμετέχουν στις δραστηριότητές τους, όπως π.χ. προετοιμασία γλυκών .

5.Υπεύθυνη επιτροπή ασθενών .

Τα μέλη, υπεύθυνοι της επιτροπής επισκέπτονται δυο φορές την εβδομάδα την Κλινική Αγ. Γεωργίου, και το Ασκληπιείο Νοσοκομείο και παρέχουν στους ασθενείς ηθική στήριξη, μέσα από την συνομιλία που έχουν μαζί τους .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ :

Το Φιλόπτωχο ταμείο χρηματοδοτείται από δωρεές κατοίκων του Ηρακλείου .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ :

Συνεργασία υπάρχει με την Αρχιεπισκοπή και με άλλες ενορίες .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Η ενημέρωση των κατοίκων γίνεται μέσο φυλλαδίου που εκδίδεται από την ενορία και το Κέντρο Νεότητας και διανέμεται στους ενορίτες .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Η συμμετοχή των κατοίκων είναι δυναμική και η διάθεσή τους για προσφορά επίσης . Μεγάλες είναι οι ανάγκες οικογενειών και ατόμων για οικονομική και ηθική στήριξη .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ :

Οι δυσκολίες που αναφέρονται είναι κυρίως οικονομικές .Οι ανάγκες αυξάνονται το καλοκαίρι αφού απευθύνονται και τουρίστες, οι οποίοι βρέθηκαν στο νησί μας και εξαιτίας οικονομικών δυσκολιών δεν μπορούν να επιστρέψουν στις πατρίδες τους .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ :

Οι προοπτικές αφορούν την λειτουργία ενός Οίκου Ευγηρίας, και την καθιέρωση για τους ενορίτες του Αγ. Τίτου συσσίτια Αγάπης .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον υπεύθυνο του Φιλόπτωχου Ταμείου ,Ιερέα Παναγιωτάκη Π.

ΦΟΡΕΑΣ .

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΤΙΤΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ

Δ/ση : Επιμενίδου 3, 71202 Ηράκλειο

Τηλ. 2810- 226.539 & 2810- 242.023

Πρόκειται για Εθελοντική- Κοινωνική Οργάνωση που βρίσκεται κάτω από την αιγίδα του τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Αντίληψης και Αλληλεγγύης της Αρχιεπισκοπής Κρήτης.

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το Κέντρο Νεότητας είναι ένας πολιτισμένος και φιλόξενος χώρος επικοινωνίας, για νέους και νέες, που λειτουργεί επί 24 συνεχή χρόνια .

ΣΚΟΠΟΣ.

Το Κέντρο Νεότητας προσφέρει πολλές ευκαιρίες για ψυχαγωγία, άθληση, μόρφωση αλλά και συμμετοχή στη λειτουργική και λατρευτική ζωή της Ενορίας του Αγίου Τίτου. Πιο συγκεκριμένα, στους νέους παρέχονται :

- α) ευκαιρίες για συμμετοχή και ανάληψη ευθυνών στην πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη και πρόοδο της κοινότητας τους και του τόπου τους γενικότερα .
- β) δημιουργική απασχόληση και υγιής ψυχαγωγία των νέων κατά τον ελεύθερο τους χρόνο .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Κέντρου είναι 7μελές, αποτελείται από : έναν ιερέα, έναν θεολόγο, τέσσερις εκπαιδευτικούς, έναν γυμναστή .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Το Προσωπικό του Κέντρου ταυτίζεται με το διοικητικό συμβούλιο και οχτώ φοιτητές οι οποίοι προσφέρουν εθελοντική εργασία .

Τακτικό μέλος του κέντρου μπορεί να γίνει κάθε νέος ή νέα ανεξάρτητα από φυλή, χρώμα, θρησκεία ή εθνική καταγωγή ηλικίας 12-18 που αποδέχεται του σκοπούς του Κέντρου.

Μέλος του Κέντρου εγγράφεται κατόπιν γραπτής αιτήσεως προς το Διοικητικό Συμβούλιο . Η αίτηση εγκρίνεται ή απορρίπτεται από το Συμβούλιο κατά πλειοψηφία μέσα σε διάστημα όχι μεγαλύτερο των 15 ημερών .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Στο χώρο του Κέντρου υπάρχουν :

- Εντευκτήριο πινγκ πονγκ, μπιλιάρδου και πολλά επιτραπέζια παιχνίδια .
- Νεανικό αρχονταρίκι και κυλικείο .
- Αίθουσες εργαστηρίων, εκδηλώσεων και υπολογιστών .
- Δανειστική βιβλιοθήκη και βιβλιοπωλείο .
- Μουσικά όργανα, μηχανές ήχου και εικόνας, σύνδεση INTERNET.
- Συλλογή ταινιών, video και ψηφιακών δίσκων CD ROM .
- Χώροι παιχνιδιών και άθλησης .
- Γυμναστήριο .

Μεταξύ των δραστηριοτήτων του περιλαμβάνονται ομάδες συζήτησης, εργαστήρια, ομιλίες, προβολές, διαγωνισμοί, παιχνίδια γνώσεων, πρωταθλήματα, εξορμήσεις, εκδρομές κ.α.

Ορισμένα από τα εργαστήρια του Κέντρου είναι : Μουσικής, Ζωγραφικής, Χειροτεχνίας, Ξυλογλυπτικής, Πληροφορικής, Μαγειρικής- Ζαχαροπλαστικής, Θεατρικής Έκφρασης, Παραδοσιακών χορών, Δημοσιογραφίας, Οικολογίας κ.ά.

Στο Κέντρο λειτουργούν και τμήματα δημιουργικής απασχόλησης για τις μικρές τάξεις του Δημοτικού .

Είναι ανοικτό κάθε μέρα από 5:00 έως 9:00 μ.μ. (Χειμερινό ωράριο : 4:00 έως 8:30 μ.μ.) Από 5:00 έως 6:30 μ.μ. δέχεται παιδιά Δημοτικού και όλες τις ώρες της λειτουργίας του, παιδιά Γυμνασίου και Λυκείου .Κάθε Κυριακή, μετά τη Θ. Λειτουργία, είναι ανοικτό για ένα κέρασμα, σε όσους νέους από το εκκλησίασμα επιθυμούν .

Υπεύθυνος Επιτροπής : Κος Στριλιγκάς Γ.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Η χρηματοδότηση του Κέντρου Νεότητας γίνεται από την Εκκλησία του Αγίου Τίτου . Οι πόροι του Κέντρου, προέρχονται επίσης από δωρεές, κληρονομίες και εισφορές κατοίκων του Ηρακλείου καθώς επίσης από εράνους και από έσοδα διάφορων εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Ο αθλητικές δραστηριότητες του Κέντρου Νεότητας γίνονται υπό τη σκέπη αναγνωρισμένου αθλητικού σωματείου, που είναι **Ο Νέστορας** .

Η ομάδα ποδοσφαίρου του Νέστορα αθλείται, υπό την καθοδήγηση καθηγητή φυσικής αγωγής εκτός του Κέντρου Νεότητας, σε γήπεδα ποδοσφαίρου και μίνι ποδοσφαίρου της πόλης μας .

Κάθε χρόνο, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των παιδιών και τις τρέχουσες δυνατότητες, οργανώνονται και ομάδες καλαθοσφαίρισης (μπάσκετ), πετοσφαίρισης (βόλεϊ), τένις, μίνι τένις, μπιλιάρδου και πινγκ πονγκ .

Στο κατάλληλα εξοπλισμένο γυμναστήριο, λειτουργούν ομάδες ενόργανης και αεροβικής γυμναστικής (aerobic) .

Τακτικές ετήσιες δραστηριότητες είναι το πρωτάθλημα μπιλιάρδου και πινγκ πονγκ, το ετήσιο τουρνουά σκακιού του Κέντρου Νεότητας, τουρνουά βόλεϊ και μπάσκετ κ.ά.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Η ενημέρωση των κατοίκων του Ηρακλείου γίνεται μέσω έντυπου φυλλαδίου το οποίο διανέμεται στα σχολεία και στην εκκλησία του Αγίου Τίτου και αναφέρεται στις δραστηριότητες του Κέντρου όσο και τις δραστηριότητες του Ιερού Ναού Αγίου Τίτου. Επίσης ανακοινώσεις προβάλλονται από τον τοπικό τύπο (εφημερίδες) .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Η ανταπόκριση όσο και η συμμετοχή των κατοίκων του Ηρακλείου είναι ιδιαίτερα μεγάλη .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει το Κέντρο αναφέρονται στο ότι τα παιδιά- μέλη του Κέντρου εξαιτίας υποχρεώσεων που έχουν με το σχολείο τους δεν μπορούν να συμμετέχουν συστηματικά στις ομάδες .

Κατά καιρούς επίσης δημιουργούνται προβλήματα με συμπεριφορές παιδιών – μελών ομάδων τα οποία προέρχονται από πολυπροβληματικές οικογένειες.

Η έλλειψη αυτοκινήτου για τις μεταφορές των παιδιών δημιουργεί δυσκολίες καθώς χρησιμοποιούνται ιδιωτικά αυτοκίνητα τα οποία δεν είναι πάντα διαθέσιμα για τις ανάγκες των παιδιών .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Οι προσδοκίες του Κέντρου αφορούν την απόκτηση αυτοκινήτου, το οποίο να εξυπηρετεί τις ανάγκες των παιδιών για εξόδους .

Μέσα από την λειτουργία του Κέντρου κρίνεται αναγκαία η συνεργασία με Ψυχολόγο σε εθελοντική βάση .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από δυο εκπαιδευτικούς του Κέντρου

ΦΟΡΕΑΣ:

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΟΡΟΥ

Δ/νση :Πλατεία Αγίου Γεωργίου Πόρου

Τηλ./Fax: 2810 229.044, 343.654, 245.171 .

E-mail:imagpor@her.forthnet.gr .

Το Πνευματικό Κέντρο έχει κτισθεί σε οικόπεδο της ενορίας συνολικής εκτάσεως 1400 τ.μ. , από τα οποία τα 700 τ.μ. έχουν γίνει δωρεά στο Δήμο Ηρακλείου για τη δημιουργία Παιδικής Χαράς, που λειτουργεί ήδη από ετών.

Αποτελείται από δυο ορόφους και το υπόγειο.

Στο υπόγειο στεγάζονται οι βοηθητικοί χώροι του Κέντρου .

Στο ημιυπόγειο υπάρχει αίθουσα διαλέξεων, προβολών και συνεδρίων, χωρητικότητας 400 ατόμων.

Τέλος στο ισόγειο βρίσκεται η κουζίνα παρασκευής φαγητού για το συσσίτιο γερόντων και το γραφείο της ενορίας και του Πνευματικού Κέντρου.

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ:

Το Πνευματικό Κέντρο ιδρύθηκε στις 13 Οκτωβρίου 1996

ΣΚΟΠΟΣ:

Το Πνευματικό Κέντρο σκοπό έχει να δίνει οργανωμένες ευκαιρίες για πληρέστερη και αρτιότερη ποιμαντική και πολιτιστική δράση στα πλαίσια της Ορθόδοξης Εκκλησίας .

Απευθύνεται σε παιδιά και νέους όλων των ηλικιών .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι 5μελές .

Πρόεδρος είναι ο Ιερέας του ναού του Αγ. Γεωργίου .

Τα υπόλοιπα μέλη του Δ.Σ. είναι ενεργοί κάτοικοι της κοινότητας του Πόρου .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ-ΜΕΛΗ :

Μόνιμο προσωπικό του Κέντρου είναι ο δάσκαλος Η/Υ, δάσκαλος θεατρικής έκφρασης, και Μαγείρισσα .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ:

Στο Πνευματικό Κέντρο λειτουργούν

-Εργαστήρια:

- Μουσικής (παιδικής χορωδίας)
- Ζωγραφικής – Αγιογραφίας
- Ξυλογλυπτικής
- Παραδοσιακών χορών
- Πληροφορική
- Θεατρικής έκφρασης
- Εργαστήρια Η/Υ
- Ομάδες Πινγκ Πονγκ και Σκακιού (Τα μαθήματα Πινγκ Πονγκ απευθύνονται σε παιδιά Γυμνασίου)
- Για πρώτη φορά φέτος λειτουργεί τμήμα Γυμναστικής με όργανα για παιδιά Δημοτικού Σχολείου .

-Ομάδες :

- Λειτουργούν κάθε Σάββατο οι ομάδες συζήτησης για παιδιά Δημοτικού (3-4μ.μ.), Γυμνασίου(4-5 μ.μ.) και Λυκείου (5μ.μ.) .

-Επιπλέον στον χώρο του Πνευματικού Κέντρου προσφέρονται :

- Δανειστική βιβλιοθήκη
- Παρακολούθηση προβολής video .

-Τα μεγαλύτερα παιδιά έχουν δημιουργήσει ομάδα περιοδικού το οποίο εκδίδεται και διανέμεται στους ενορίες .

-Στο χώρο του Κέντρου λειτουργεί συσσίτιο γερόντων το οποίο εξυπηρετεί καθημερινά είκοσι ηλικιωμένα αναξιοπαθόντα άτομα της ευρύτερης περιοχής του Ηρακλείου .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ:

Η χρηματοδότηση του Κέντρου γίνεται από τους ενορίες του Αγίου Γεωργίου Πόρου

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ:

Συνεργασία υπάρχει με την εκκλησία του Αγ. Γεωργίου .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Η ενημέρωση των κατοίκων του Πόρου για τις δραστηριότητες του Πνευματικού κέντρου γίνεται μέσω του περιοδικού που εκδίδει ομάδα παιδιών και περιλαμβάνει τις

δράσεις του Κέντρου .Επίσης η ενημέρωση των ενοριτών γίνεται κάθε Κυριακή μετά το τέλος της Λειτουργίας .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ- ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Υπάρχει έντονο ενδιαφέρον παιδιών και νέων της ευρύτερης περιοχής του Πόρου για συμμετοχή στις δραστηριότητες του Κέντρου .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ :

Δεν αναφέρθηκαν δυσκολίες .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ:

Φιλοδοξία είναι ο χώρος του Πνευματικού Κέντρου να αγκαλιάσει όλες τις ηλικίες και ιδιαίτερα τα παιδιά και τους νέους, για τους οποίους στην περιοχή δεν υπάρχει ανάλογος χώρος, που θα τους προφυλάσσει στην ευαίσθητη αυτή ηλικία που βρίσκονται από τους πολλούς και ποικίλους κινδύνους της ζωής .

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον υπεύθυνο Ιερέα του Πνευματικού Κέντρου .

ΦΟΡΕΑΣ:

“ΣΤΕΓΗ Ο ΚΑΛΟΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗΣ” ΤΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΟΦΙΑΣ

Δ/νση.:Σμωκού και Απολλωνίου Ροδίου γωνία , Αγία Σοφία .

Τηλ.: 2810 238.271

Φιλανθρωπικό Ίδρυμα .

Στεγάζεται σε ιδιόκτητο χώρο του Ιερού ναού “Της του Θεού Σοφίας” .

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ:

Η Στέγη ιδρύθηκε και λειτουργεί από το 1979 .

ΣΚΟΠΟΣ:

Προσφορά στους απόρους και αναξιοπαθούντες .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

Το Δ.Σ. είναι 5μελές .Πρόεδρος είναι ο Ιερέας του Ναού και τα μέλη αποτελούν Κυρίες ευαισθητοποιημένες οι οποίες παρέχουν τις υπηρεσίες τους για τον σκοπό της Στέγης .

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ –ΜΕΛΗ :

Το μόνιμο προσωπικό του Κέντρου αποτελείται από μια μαγείρισσα και μία καθαρίστρια .

Επίσης έχει συσταθεί μια Επιτροπή την οποία αποτελούν 30 Φιλάνθρωπες Κυρίες οι οποίες έχουν αναλάβει την λειτουργία και επίβλεψη της Στέγης .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ:

Στην Στέγη παρέχονται :

- Συσσίτιο γερόντων .
- Οικονομική στήριξη σε οικογένειες και άτομα που εξαιτίας προβλημάτων υγείας χρίζουν επείγοντως νοσοκομειακής περίθαλψης .
- Αγορά φαρμάκων, για αυτούς που αδυνατούν να τα αγοράσουν .
- Τρόφιμα ,ένδυση τα οποία διανέμονται στους έχοντες ανάγκη
- Αίθουσα συγκεντρώσεων, συνεστιάσεων (μνημόσυνα)

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ:

Οι πόροι της Στέγης προέρχονται από δωρεές και προσφορές ενοριτών .

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ:

Συνεργασία υπάρχει με τον Ιερό Ναού “Της του Θεού Σοφίας” .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ:

Η ενημέρωση των κατοίκων του Μασταμπά γίνεται κάθε Κυριακή μετά την λειτουργία από τον Ιερέα αλλά και μέσω της Επιτροπής των Κυριών οι οποίες ενημερώνουν στην συνέχεια τους κατοίκους του Μασταμπά .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ- ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ :

Υπάρχει αυξημένη η διάθεση προσφοράς από μέρος των ενοριτών .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ:

Οι δυσκολίες αναφέρθηκαν στην έλλειψη χώρου φιλοξενίας της Στέγης καθώς και στην αύξηση των ατόμων που επιζητούν την βοήθεια της Στέγης και που με τις παρούσες συνθήκες δεν είναι σε θέση να εξυπηρετηθούν .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ:

Οι προσδοκίες αφορούν την εύρεση μόνιμου χώρου φιλοξενίας της Στέγης στον οποίο θα παρέχεται το συσσίτιο γερόντων και θα διεξάγονται συνεστιάσεις και εκδηλώσεις .Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον Ιερέα του Ιερού ναού της του Θεού Σοφίας και υπεύθυνος για της “Στέγη ο καλός Σαμαρείτης” .

ΦΟΡΕΑΣ.**ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ**

Διεύθυνση: Ρούσου Κούρδου 7

Τηλ. 2810 225094

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Ο Πρώτος Ερυθρός Σταυρός (Ε.Σ) ιδρύθηκε το 1863 στη μάχη Σολφερίνου της Ιταλίας από τον Ερρίκο Ντινάν .

Παράλληλα στην Ελλάδα ιδρύθηκε το 1877, ενώ στο Ηράκλειο της Κρήτης το 1947.

ΣΚΟΠΟΣ.

Ο σκοπός του Ε.Σ είναι κυρίως ανθρωπιστικός και εθελοντικός .Είναι ένας παγκόσμιος οργανισμός ανθρωπισμού και έχει μια προσφορά εθελοντικής εργασίας στον πάσχοντα συνάνθρωπο .Παρέχει δηλαδή οικονομική βοήθεια σε άπορα άτομα, τρόφιμα, ρούχα και ψυχολογική υποστήριξη. Δεν γίνονται διακρίσεις στα άτομα που τους προσφέρεται βοήθεια κάθε είδους, καθώς επίσης γίνεται παραπομπή σε αρμόδιες υπηρεσίες, όταν κριθεί ότι μια οικογένεια ή ένα άτομο κινδυνεύει σωματικά.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από 13 άτομα , ενώ το μόνιμο προσωπικό είναι στελεχωμένο από 2 εκπαιδευτριες νοσηλεύτριες. Παράλληλα όμως πρέπει να αναφέρουμε ότι ο εθελοντισμός ξεπερνάει τα 800 μέλη τα οποία δεν έχουν συγκεκριμένες ειδικότητες.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός Ηρακλείου είναι ένα εκπαιδευτικό παράρτημα της κεντρικής διοίκησης. Παρέχει την εκπαίδευση των εθελοντών νοσηλευτών και την εκπαίδευση των εθελοντών Σαμαρειτών. Εκτός από αυτές της λειτουργίες διεξάγει μαθήματα Α' Βοηθειών και Αγωγή Υγείας σε σχολεία και Συλλόγους.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Είναι ένα Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ) και έχει κρατική επιχορήγηση. Η χρηματοδότηση γίνεται παράλληλα από τις δωρεές και από τα έσοδα των εκδηλώσεων που διοργανώνει ο Ε.Σ.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Ο Ε.Ε.Σ συνεργάζεται με ποικίλους φορείς. Ενδεικτικά μερικοί από αυτούς είναι οι εξής:

- Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας Ηρακλείου
- Γηροκομεία
- Νοσοκομεία
- Νομαρχία
- Δήμος Ηρακλείου
- Σχολεία
- Αστυνομία
- Πυροσβεστική
- ΚΑΠΗ
- Και διάφορα κοινωνικά ιδρύματα

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Οι κάτοικοι της περιοχής αλλά και του Ηρακλείου είναι πλήρως ενημερωμένοι για τον Ε.Ε.Σ .Στην ενημέρωση αυτή συντελούν τα Μ.Μ.Ε καθώς επίσης και διάφορες εκδηλώσεις που διεξάγονται από την οργάνωση .

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Η ανταπόκριση των κατοίκων (και όχι μόνο) είναι μεγάλη αφού ήδη υπάρχουν 800 άτομα εθελοντές.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει η οργάνωση είναι ο αυξημένος αριθμός των ατόμων που χρήζουν βοήθειας και βάση αυτού δυσκολεύεται να καλύψει όλες τις ανάγκες των ατόμων.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Ο ΕΣ έχει σαν κύρια προσδοκία να δημιουργηθεί ένα τμήμα γεροντολογίας που θα έχει στόχο του την ψυχολογική υποστήριξη των ατόμων της Γ΄ ηλικίας.

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τη νοσηλεύτρια της οργάνωσης.

ΦΟΡΕΑΣ.**«ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ»**

Διεύθυνση: Θεσσαλονίκης 3 , Άγιος Μηνάς.

Τηλ. 2810 242375

Χώρος: Ιδιοκτησία του Ιερού Μητροπολιτικού Ναού του Αγίου Μηνά, το οποίο στεγάζεται σε δύοφορο κτίριο.

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Το Σπίτι της αγάπης θεμελιώθηκε το 1982, και στις 10/6/1984 ολοκληρώθηκε όπου και ξεκίνησε η λειτουργία του.

ΣΚΟΠΟΣ- ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Στο σπίτι της αγάπης λειτουργούν:

1) Κέντρο Νεότητας

Σκοπός του είναι η συμπαράσταση της εκκλησίας προς τους νέους της ενορίας, σε θέματα πνευματικής αναζητήσεως και προβληματισμού, σε μελέτη των φαινομένων της εποχής μας , στην ορθή αξιοποίηση του ελευθέρου χρόνου τους και παροχή ψυχαγωγίας ποιότητας σε πολιτισμένο περιβάλλον.

Το Κέντρο Νεότητας λειτουργεί κατά κύριο λόγο για τους νέους της ενορίας , δεν αποκλείεται όμως η προσέλευση και άλλων νέων. Απευθύνεται σε νέους ηλικίας 10-20 ετών.

2) Πνευματικό Κέντρο

Σκοπός του είναι η παροχή στους ενορίτες (άντρες και γυναίκες) πνευματικής τροφής , η απασχόλησή τους κατά τον ελεύθερο χρόνο τους και η συμμετοχή τους στη μυστηριακή και ηθική ζωή της εκκλησίας, με βάση την Ενορία και το κέντρο ζωής στο ναό.

3) Συσσίτιο απόρων ηλικιωμένων

Σκοπός του είναι η δωρεά παροχή καθημερινά ενός γεύματος σε 30 περίπου φτωχούς ενορίτες , που λόγω ανικανότητας για εργασία (ηλικία, ασθένεια , αναπηρία) αδυνατούν να συντηρηθούν.

Η εφορευτική επιτροπή με αποφάσεις της :

- ✓ Ορίζει τον αριθμό των σιτιζομένων
- ✓ Προκαθορίζει μηνιαίως πρόγραμμα φαγητού
- ✓ Ορίζει τις ενορίτισσες που θα εποπτεύουν στην παρασκευή και διανομή του συσσιτίου.
- ✓ Ρυθμίζει κάθε θέμα σχετικό με τη λειτουργία του συσσιτίου.

4) Ξενώνας

Σκοπός του είναι η παροχή φιλοξενίας σε πρόσωπα, προσκεκλημένα από το εκκλησιαστικό συμβούλιο ή την Εφορευτική Επιτροπή, για εξυπηρέτηση ναού και της Εκκλησίας. Για το σκοπό αυτό « Το Σπίτι της Αγάπης » διατηρεί τρία επιπλωμένα και καταλλήλως επιπλωμένα δωμάτια στο β' όροφο του κτιρίου.

5) Κυλικείο

Σκοπός του είναι η εξυπηρέτηση όλου του κτιριακού συγκροτήματος και των επί μέρους λειτουργικών χώρων του. Επίσης η παροχή καφέ σε περιπτώσεις μνημόσυνων τελουμένων στον ιερό ναό ή άλλων τελετών και δεξιώσεων.

Παράλληλα μερικές άλλες δραστηριότητες του Σπιτιού είναι:

- ✓ Λειτουργία βιβλιοθήκης.
- ✓ Μουσικές εκδηλώσεις, ιδίως στη Βυζαντινή Μουσική
- ✓ Οργάνωση κύκλων μελέτης Αγίας Γραφής.
- ✓ Έκδοση περιοδικού και γενικά διαφωτιστικών εντύπων.
- ✓ Λειτουργία ειδικής αίθουσας επιτραπέζιων παιχνιδιών.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Διευθύνεται από 7μελή εφορευτική επιτροπή που αποτελείται: Από τον Πρόεδρο του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου, ένα μέλος του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου, δύο μέλη του Ενοριακού Φιλόπτωχου Ταμείου και από τρεις ευαισθητοποιημένους Ενορίτες.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ / ΜΕΛΗ.

Η λειτουργία του Σπιτιού της Αγάπης στηρίζεται κυρίως στην ευγενή προσφορά εργασίας και υπηρεσιών των ενοριτών αλλά και σε αμειβόμενο προσωπικό που προσλαμβάνεται με Σύμβαση Ιδιωτικού Δικαίου από τον ιερό ναό.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Χρηματοδοτείται από τον Ιερό Ναό του Άγιου Μηνά και από τις προσφορές των ενοριτών και μη ενοριτών.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Δεν υπάρχουν συνεργασίες με άλλους φορείς .

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΜΕΛΩΝ.

Το σπίτι της αγάπης είναι γνωστό από το έργο του και οι κάτοικοι είναι ενημερωμένοι γι' αυτό.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ / ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΛΩΝ.

Τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο υπάρχει συσσίτιο γερόντων 25 ατόμων. Η ανταπόκριση είναι μεγάλη αφού κάθε βδομάδα εξυπηρετεί 700 άτομα.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Δεν υπάρχει κάποια δυσκολία που αντιμετωπίζει η οργάνωση.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Η μοναδική προσδοκία που έχει το Σπίτι , είναι να μπορεί να εξυπηρετεί τα άτομα που έχουν ανάγκη.

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον Πρόεδρο (Ηγούμενος) του σπιτιού.

ΦΟΡΕΑΣ.**«ΣΥΣΣΙΤΙΑ ΓΕΡΟΝΤΩΝ» – ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΑΣ**

Διεύθυνση: Αγία Τριάδα

Τηλ, 2810 282183

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Ιδρύθηκε το 1964.

ΣΚΟΠΟΣ.

Η προσφορά φαγητού σε ηλικιωμένα και άπορα άτομα, τα οποία αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τον εαυτό τους και να καλύψουν την βασική τους ανάγκη για επιβίωση .

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Είναι 5μελές το οποίο απαρτίζεται από τους εκπροσώπους της Εκκλησίας.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Στο κέντρο υπάρχει μόνο μία μαγείρισσα, καθώς επίσης και εθελοντές που βοηθάνε στην προετοιμασία του φαγητού. Τα μέλη ανέρχονται στα 80, αφού καθημερινά γίνεται διανομή φαγητού σε 80 οικογένειες.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Η μοναδική λειτουργία είναι ότι προσφέρει φαγητό στα άτομα ανεξαρτήτως διάκρισης.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Χρηματοδοτείται από την Εκκλησία της Αγίας Τριάδας.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Δεν υπάρχουν συνεργασίες με άλλους φορείς γιατί είναι εθελοντικός φορέας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Το κέντρο είναι γνωστό από το έργο που προσφέρει, και η ενημέρωση επιτυγχάνεται μέσω από τα Μ.Μ.Ε και από τον έντυπο τύπο.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ.

Υπάρχει μεγάλη ανταπόκριση των ατόμων που χρήζουν βοήθεια, και η Εκκλησία κάνει το δυνατότερο για να καλύψει της ανάγκες όλων των ατόμων.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Δεν υπάρχει κάποια συγκεκριμένη δυσκολία .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Οι προσδοκίες αφορούν την εξυπηρέτηση όλων των ατόμων που έχουν πραγματική ανάγκη για βοήθεια . Στις προσδοκίες επίσης είναι η αύξηση των οικονομικών εισοδημάτων της Εκκλησίας έτσι ώστε να μπορέσει να καλύψει και οικονομικά τα άπορα άτομα.

Οι πληροφορίες δόθηκαν από τον Υπεύθυνο Ιερέα της Αγίας Τριάδας και των Συσσιτίων .

ΓΕΝΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΦΟΡΕΑΣ :

ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ – ΠΑΝΑΝΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Διεύθυνση: Λεωφόρος Κνωσού

Τηλ. 2810 368.101

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Η κοινωνική υπηρεσία ιδρύθηκε το 1970.

ΣΚΟΠΟΣ.

Η προσφορά κοινωνικών υπηρεσιών βάση της δεοντολογίας και των αρχών της κοινωνικής εργασίας στο πλαίσιο της γενικότερης κοινωνικής πολιτικής της πολιτείας στους ακόλουθους άξονες:

- Προληπτικής παρέμβασης.
- Επείγουσας παρέμβασης.
- Κλινικής παρέμβασης.
- Εξωνοσοκομειακής παρακολούθησης.
- Τομέας έρευνας και εκπαίδευσης.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Δεν υφίσταται διοικητικό συμβούλιο στην κοινωνική υπηρεσία γιατί το ΔΣ απαρτίζεται από όλο το νοσοκομείο.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ.

Υπάρχουν 6 άτομα που απαρτίζουν το προσωπικό της κοινωνικής υπηρεσίας.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

- Η αποκατάσταση των ασθενών από τα προβλήματα που τυχόν αντιμετωπίζουν.
- Συμβουλευτικό χαρακτήρα, έτσι ώστε να δώσουν στα άτομα την ώθηση για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν μόνοι τους τα προβλήματά τους.
- Παροχή εξωνοσοκομειακής περίθαλψης στα άτομα που χρειάζονται βοήθεια όταν βγούνε από το νοσοκομείο.

Στο νοσοκομείο λειτουργεί υπηρεσία **Οικογενειακού Προγραμματισμού** από το 1983. Το τμήμα είναι στελεχωμένο με Κοινωνική Λειτουργό, και νοσηλεύτριες Ο

Οικογενειακός Προγραμματισμός ασχολείται με τη μεθοδολογία της αντισύλληψης. Η σωστή μεθοδολογία θα βοηθήσει τη γυναίκα να προγραμματίσει τον χρόνο και τον αριθμό των παιδιών που επιθυμεί, αλλά θα την προστατεύσει και από προβλήματα γονιμότητας, σεξουαλικών μεταδιδόμενων νοσημάτων και θα μειώσει της ανεπιθύμητες κύησης. Πιο συγκεκριμένα τα θέματα με τα οποία ασχολείται ο οικογενειακός προγραμματισμός είναι:

1. Προβλήματα γονιμότητας
2. Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση
3. Σεξουαλικός μεταδιδόμενα νοσήματα
4. Ευγονική
5. Αντισύλληψη
6. Τεχνητή διακοπή της κυήσεως για κοινωνικούς λόγους

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Παρέχεται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

Με όλες τις υπηρεσίες Προνοιακού χαρακτήρα.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ.

Η ενημέρωση των ασθενών γίνεται από το νοσηλευτικό προσωπικό και έρχονται στην υπηρεσία μετά από τις παραπομπές των γιατρών όπου ενημερώνονται και από τους ίδιους. Βέβαια πρέπει να τονιστεί ότι πολλοί ασθενείς γνωρίζουν την ύπαρξη της κοινωνικής υπηρεσίας στο νοσοκομείο και ζητάνε τη βοήθεια μόνοι τους.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΣΘΕΝΩΝ.

Υπάρχει μεγάλη ανταπόκριση των ασθενών και καθημερινά η υπηρεσία καλείται να καλύψει ένα μεγάλο ποσοστό ατόμων που χρήζουν βοήθεια.

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

Υπάρχει ανάγκη δημιουργίας ξενώνων , Κέντρων Αποκατάστασης Αναπήρων και διαφόρων άλλων κέντρων για την καλύτερη εξυπηρέτηση όλων των πολιτών.

Οι πληροφορίες δόθηκαν από την Κοινωνική Λειτουργό της υπηρεσίας.

ΦΟΡΕΑΣ.**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (Π.Α.Γ.Ν.Η.)**

Διεύθυνση : Βούτες Ηρακλείου

Τηλ. 2810 392.220

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Η Κοινωνική Υπηρεσία ξεκίνησε τη λειτουργία της μαζί με το νοσοκομείο , τον Απρίλιο του 1989.

ΣΚΟΠΟΣ.

Η Κοινωνική Υπηρεσία υπάγεται σε όλους τους οργανισμούς του νοσοκομείου. Έχει ως σκοπό τη συναισθηματική και οικονομική στήριξη των ασθενών και γενικά στοχεύει στην επίλυση οποιουδήποτε προβλήματος παρουσιάζει ο ασθενής με την είσοδό του στο νοσοκομείο. Ο Κοινωνικός Λειτουργός προσπαθεί να βοηθήσει τον ασθενή στο να επανενταχθεί , ή να επιλύσει τα προβλήματα που πιθανόν να παρουσιάζει με το οικογενειακό του περιβάλλον.

Η Υπηρεσία παρέχει στήριξη στον ασθενή σε ότι χρειάζεται.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

Στο νοσοκομείο υπάρχει το Συμβούλιο Διοίκησης με manager - πρόεδρος του Συμβουλίου, τον Διοικητή του Νοσοκομείου , το Διοικητικό Συμβούλιο και επίσης από τρεις υπηρεσίες -η Διοικητική , η Νοσηλευτική και η Ιατρική- συμμετέχουν οι Διευθυντές.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕΛΗ.

Το προσωπικό αποτελείται από 8 Κοινωνικούς Λειτουργούς, 9 Επισκέπτες Υγείας,

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Ο κάθε επαγγελματίας Κοινωνικός Λειτουργός έχει την παρούσα στιγμή 4 με 5 κλινικές υπό την ευθύνη του .

Οι παραπομπές των περιστατικών γίνονται :

α) από την καθημερινή επίσκεψη των γιατρών στους ασθενείς .Στην ομάδα των επαγγελματιών που επισκέπτονται καθημερινά τους ασθενείς είναι και ο επαγγελματίας Κοινωνικός Λειτουργός

Αυτό εξαρτάτε από την λειτουργία της κλινικής αφού σε άλλες κλινικές ο γιατρός θα παραπέμψει τον ασθενή στον Κοινωνικό Λειτουργό .Σε άλλες πάλι κλινικές οι παραπομπές γίνονται από την Προϊσταμένη .

β) από τον ίδιο τον ασθενή .Έρχεται στην κλινική έχοντας την επιθυμία να συνεργαστεί με τον Κοινωνικό Λειτουργό .

γ) εκτός του νοσοκομείου .Έπειτα από τηλεφωνικό ραντεβού .

Στην πρώτη επαφή του ασθενή , αλλά και τις οικογένειά του, γίνεται μια πρώτη διερεύνηση του προβλήματος που μπορεί να έχει ο ασθενής. Το πρόβλημα αυτό μπορεί να είναι πολύ σοβαρό (υγείας , παραμελημένα παιδιά , αλκοολικοί , άγαμη μητέρα κ.α). Βέβαια η παρέμβαση του Κοινωνικού Λειτουργού εξαρτάται από το είδος του προβλήματος. Στη συνέχεια γίνεται η καταγραφή των αναγκών , και η μελέτη για το πώς θα γίνει η παρέμβαση και η συνέχιση της περίπτωσης .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Η Υπηρεσία χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ.

- Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας , για την χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης σε ασθενείς με κάποια έκτακτη ανάγκη ..
- Νομαρχία.
- Δήμος Ηρακλείου .
- ΚΑΠΗ και τα Προγράμματα «Βοήθειας στο Σπίτι» που εφαρμόζονται .
- Με όλους τους φορείς του Ηρακλείου , που μπορούν να βοηθήσουν τον ασθενή μετά την έξοδό του από το νοσοκομείο.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ - ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΣΘΕΝΩΝ.

Οι ασθενείς είναι πρόθυμοι να μιλήσουν στον Κοινωνικό Λειτουργό για τα προβλήματα που τους απασχολούν . Υπάρχει καλή συνεργασία , και με τους ίδιους τους ασθενείς αλλά και με τις οικογένειές τους .

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

Η Κοινωνική Υπηρεσία αντιμετωπίζει το πρόβλημα τις μετανοσοκομειακής φροντίδας του ασθενή. Δηλαδή είναι ορισμένα άτομα που δεν έχουν μόνιμη κατοικία, και μετά την έξοδο τους από το νοσοκομείο μένουν απροστάτευτοι, εγκαταλελειμμένοι. Έργο των Κοινωνικών Λειτουργών είναι να βρουν κάποιες λύσεις για την διαμονή των ασθενών αφού αναφέρονται περιπτώσεις ατόμων εγκαταλελειμμένων σε παγκάκια και τρώγλες .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ.

Οι προσδοκίες αφορούν την δημιουργία δομών για την μετανοσοκομειακή φροντίδα του ασθενούς .Οι πληροφορίες δόθηκαν από την Κοινωνική Λειτουργό του Νοσοκομείου .

ΦΟΡΕΑΣ.**ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ.**

Υπάγεται στον ψυχιατρικό τομέα του Πανεπιστημίου Κρήτης, και βρίσκεται στο Γ΄ κτίριο στο ισόγειο.

Διεύθυνση: Βούτες Ηρακλείου

Τηλ. 2810 392.860

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ.

Η κλινική ιδρύθηκε τον Δεκέμβριο του 1994.

ΣΚΟΠΟΣ.

Η παροχή υπηρεσιών σε ανήλικα άτομα σε ασθενείς και τις οικογένειές τους στο νομό Ηρακλείου και σε άλλους νομούς της Κρήτης κυρίως στο Ρέθυμνο και το Λασιθί γιατί τα Χανιά έχουν Κ.Ψ.Υ.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΕΛΗ:

Σε εθελοντική βάση υπάρχουν επιστημονικοί συνεργάτες οι οποίοι κάποιες συγκεκριμένες μέρες της βδομάδας παρέχουν υπηρεσίες συμπληρωματικά και βοηθητικά. Το μόνιμο προσωπικό της κλινικής αποτελούν 1 Παιδοψυχίατρος, 2 παιδοψυχολόγοι, 1 ειδική ψυχοπαιδαγωγός, 3 εκπαιδευόμενοι μεταπτυχιακοί Φοιτητές του Οργανωμένου Προγράμματος του Τμήματος Ψυχολογίας στο Ρέθυμνο, 3 Λογοθεραπευτές, Εργοθεραπεύτρια, και 2 εκπαιδευόμενοι Κοινωνικοί Λειτουργοί.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

Οι παραπομπές γίνονται από όλες τις κλινικές του νοσοκομείου .

Η Κλινική παρέχει υπηρεσίες σε παιδιά και έφηβους μέχρι 18 ετών .

Σε Καθημερινή βάση λειτουργούν διασυνδεδετικές υπηρεσίες και συχνά είναι επείγοντα τα περιστατικά που αντιμετωπίζονται .Λειτουργεί σε εξωτερική βάση καθώς δεν υπάρχουν κλίνες .

Η Επιστημονική Ομάδα της Παιδοψυχιατρική Κλινική κάνει αξιολόγηση των ψυχολογικών προβλημάτων και η λογοθεραπεύτρια θα προχωρήσει σε εκτίμηση των κινητικών ικανοτήτων των ατόμων .

Σε περίπτωση που εκτιμηθεί ότι το παιδί έχει σοβαρό πρόβλημα, παραπέμπεται σε νοσοκομείο των Αθηνών για εσωτερική νοσηλεία .π.χ. νοσοκομείο Αγίας Σοφίας

Στον τομέα της Θεραπείας παρέχεται οικογενειακή θεραπεία από τον Διευθυντή της Κλινικής και Οικογενειακό θεραπευτή κο Παρίση .

Παιδοψυχιατρική και Φαρμακευτική Θεραπεία γίνεται από τον Παιδοψυχίατρο .

Οι λογοθεραπευτές ασχολούνται με την θεραπεία προβλημάτων λόγου και ψυχοθεραπείες γίνονται από τον Ψυχολόγο .

Θα πρέπει να τονιστεί ότι η διεπιστημονική ομάδα έχει τακτές εβδομαδιαίες συναντήσεις όπου διαχειρίζονται από κοινού όλες τις παραπομπές και τα περιστατικά που βρίσκονται σε εξέλιξη την παρούσα στιγμή .Έτσι γίνεται η κατανομή των περιπτώσεων στους Ειδικούς, συζητούνται οι δυσκολίες που βιώνουν οι επαγγελματίες και λαμβάνονται αποφάσεις .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.

Από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

ΤΥΧΟΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ .

Οι δυσκολίες που αναφέρθηκαν αφορούν την έλλειψη χώρων .Οι επαγγελματίες εργάζονται αθόρυβα, αποτελεσματικά και με τις διαθέσιμες ελλιπής πηγές που κατέχουν να φέρουν εις πέρας το έργο τους .

Εξαιτίας της έλλειψης διαθέσιμων χώρων οι επαγγελματίες έρχονται λιγότερες μέρες την εβδομάδα αφού πολλές φορές περιμένει ο ένας να δουλέψει αφού τελειώσει ο άλλος επαγγελματίας .

ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.

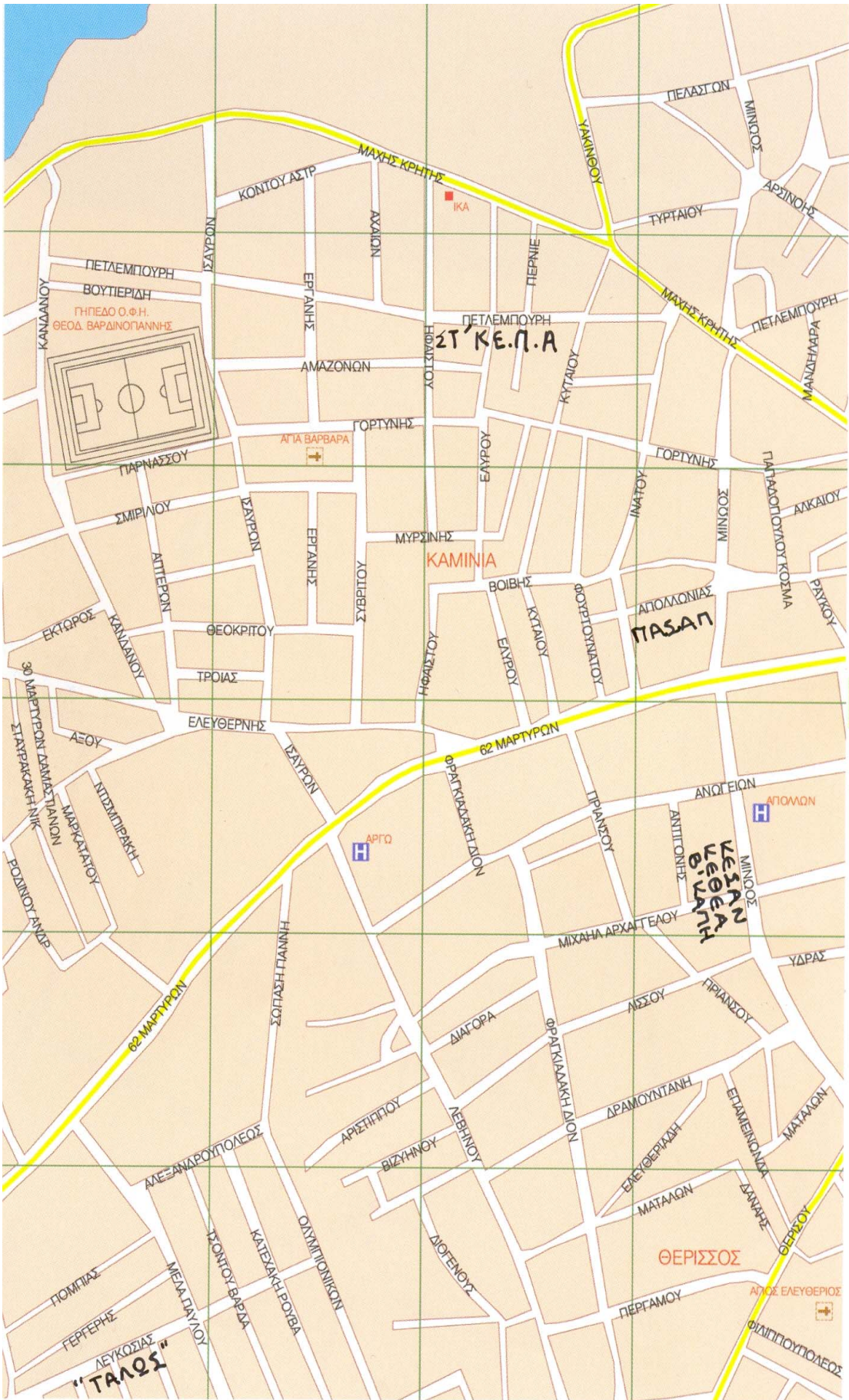
Οι προσδοκίες αφορούν την διάθεση χώρων στους επαγγελματίες της Κλινικής για να μπορέσουν να εργαστούν .Έτσι θα μπορέσει να γίνει και εσωτερική νοσηλεία παιδιών όταν κρίνεται αναγκαία και να μην αναγκάζεται η οικογένεια να μετακινείται σε νοσοκομείο των Αθηνών

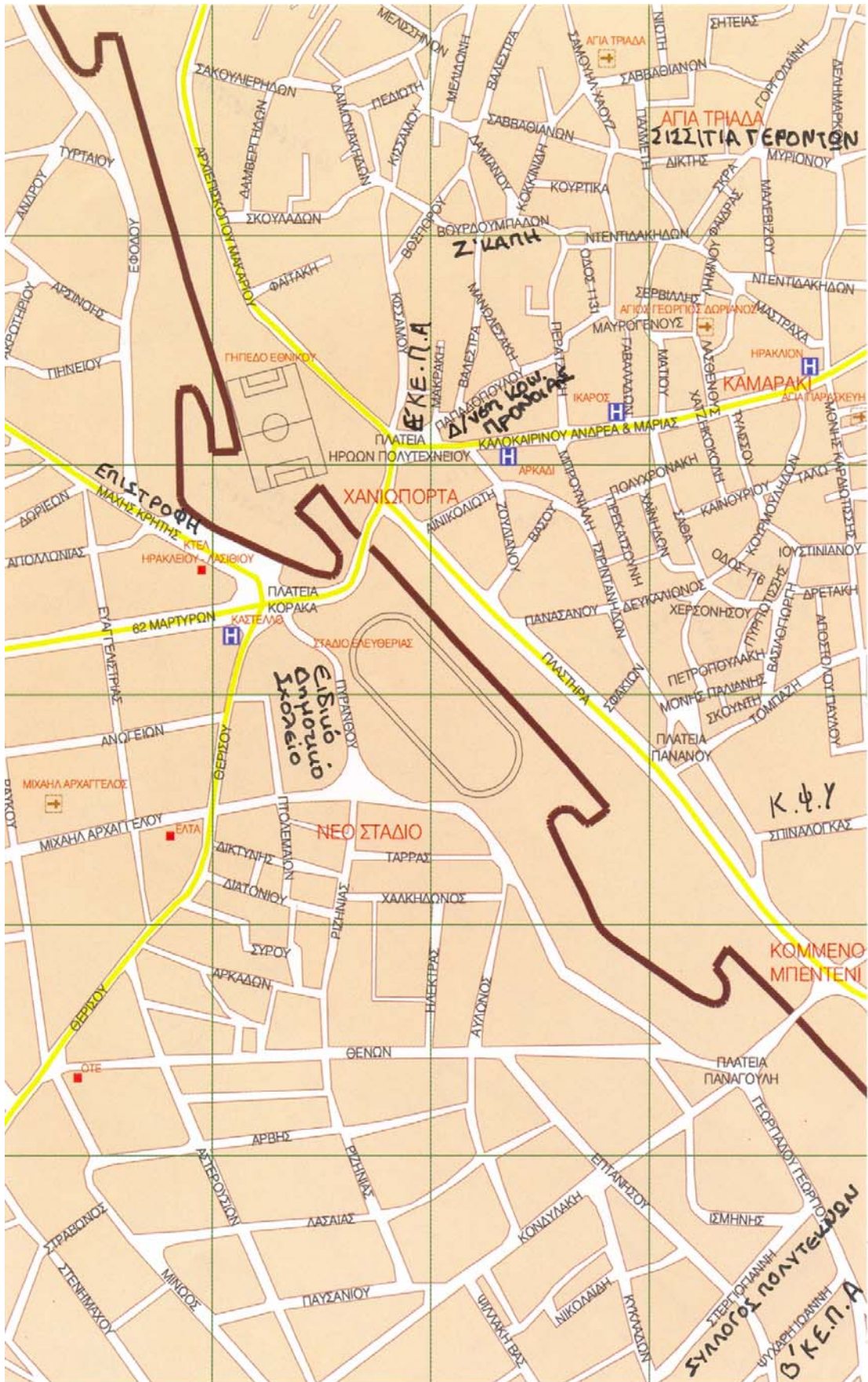
Οι πληροφορίες δόθηκαν από την Παιδοψυχολόγο της Κλινικής .

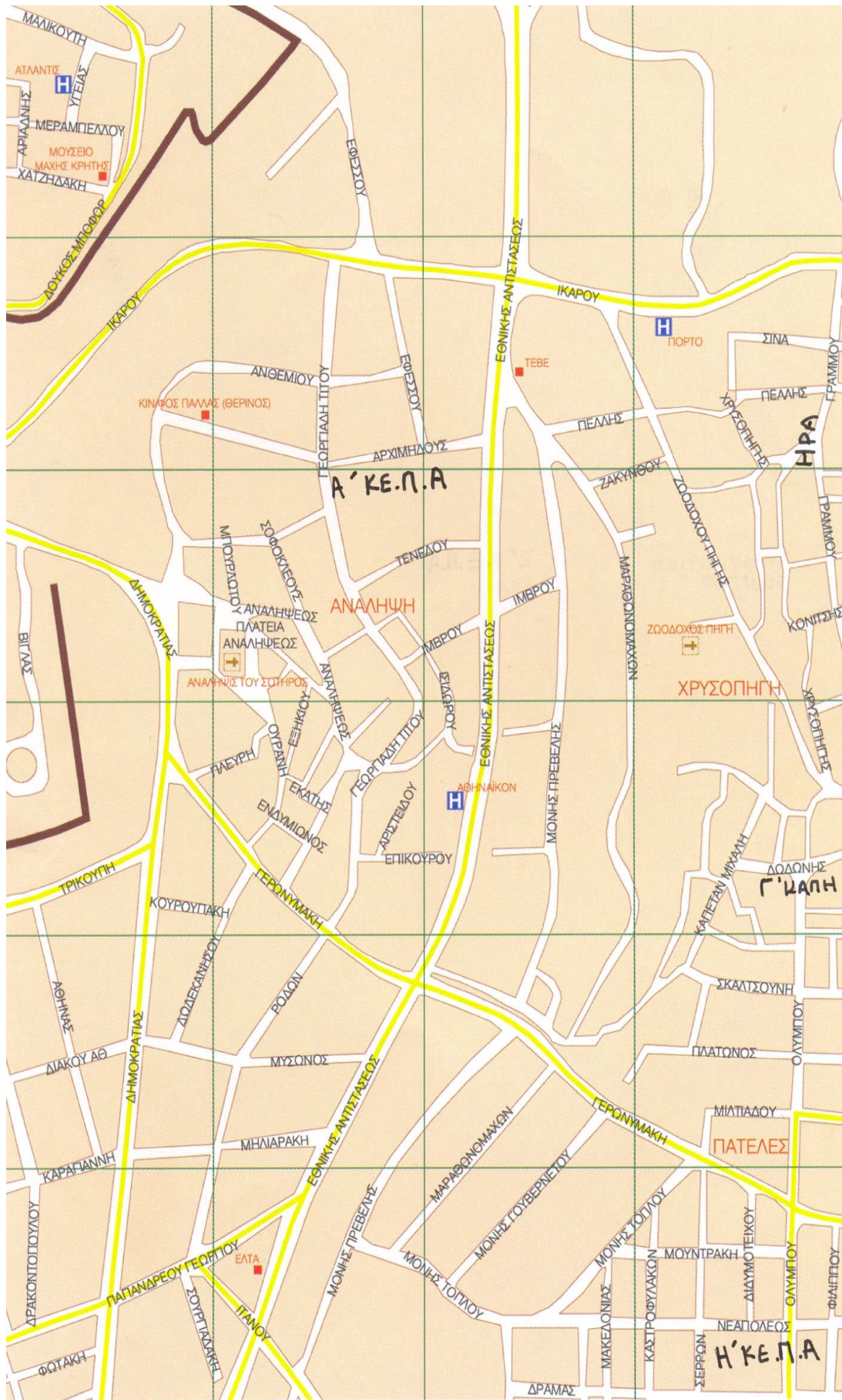
9.9. Ο ΠΡΟΝΟΙΑΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ .

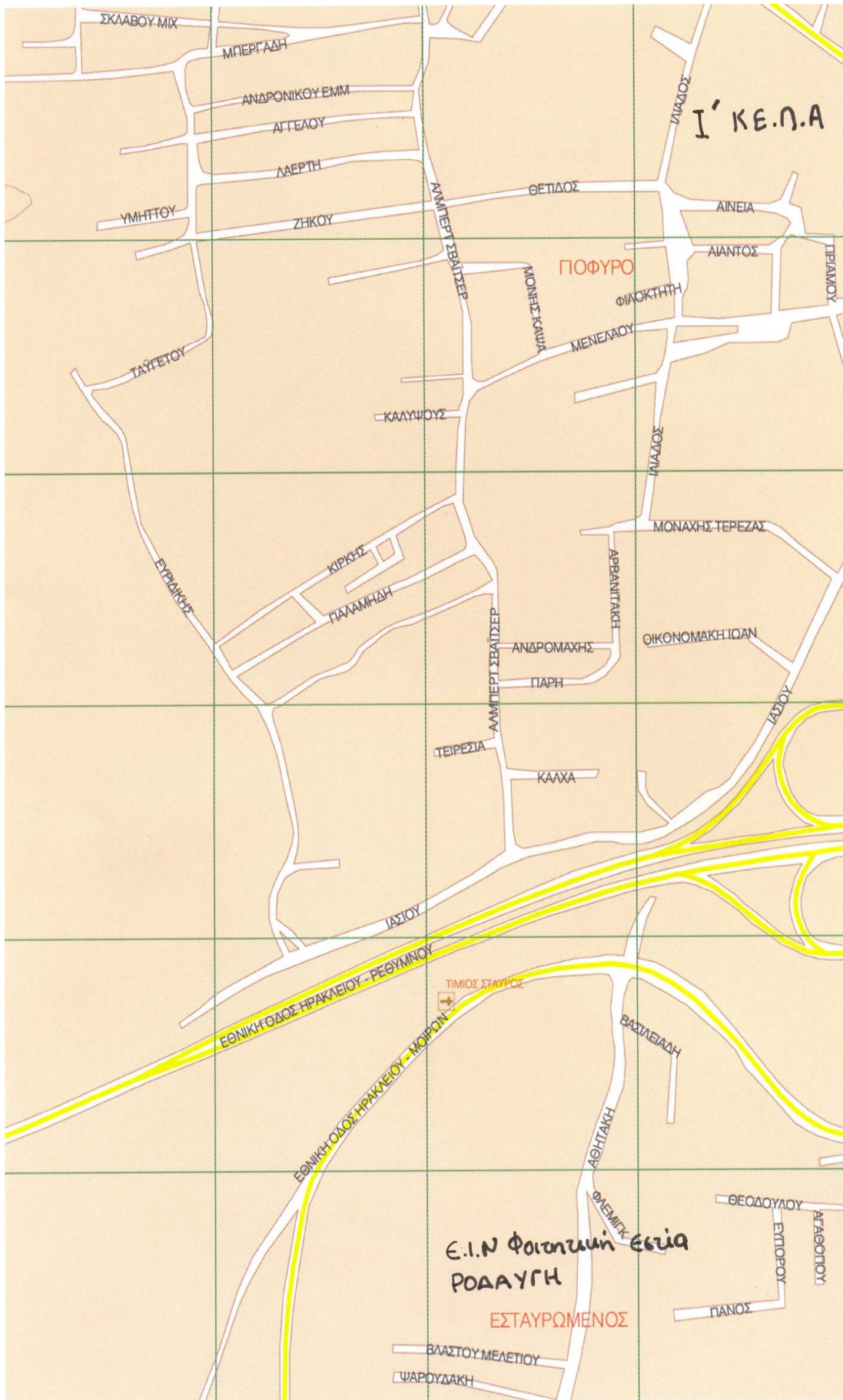

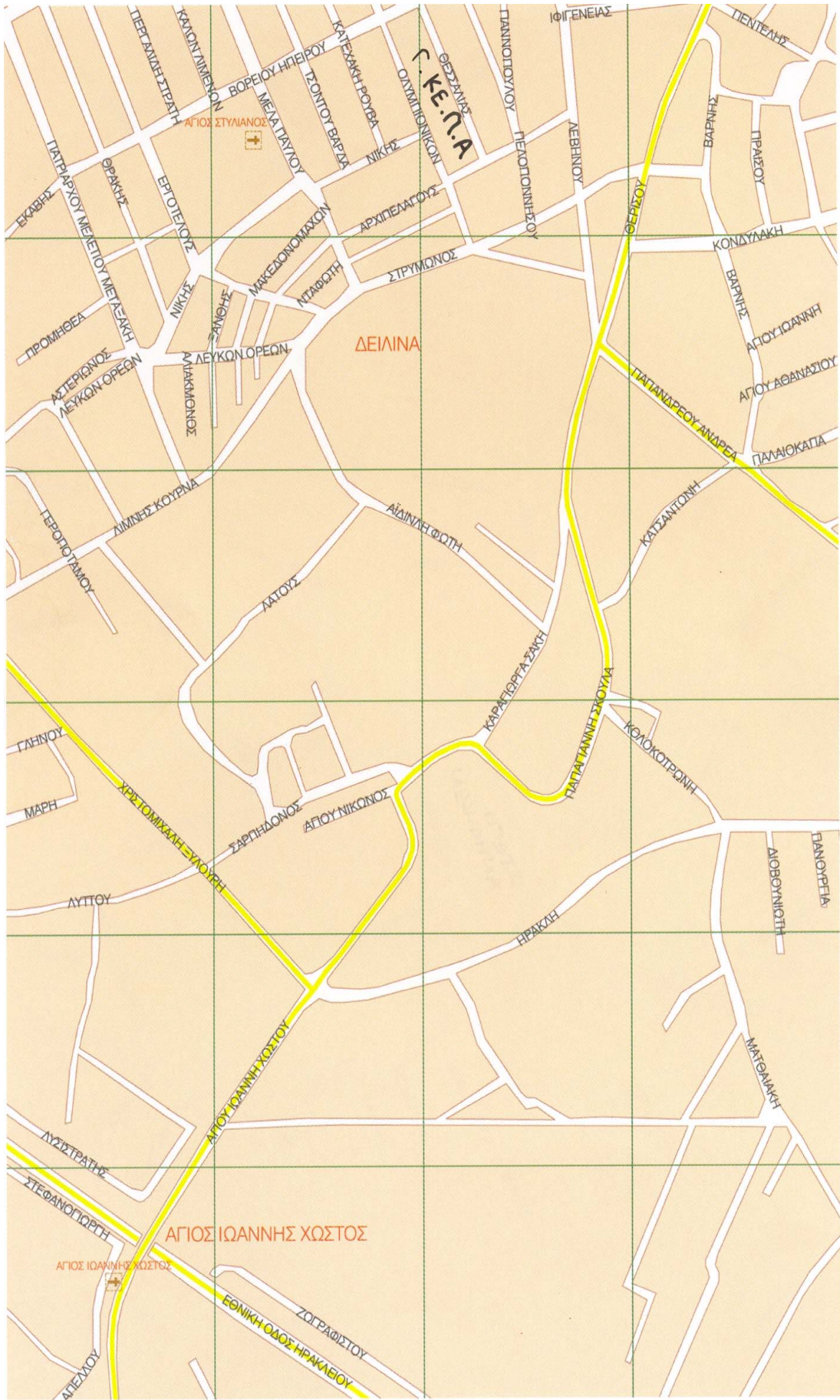

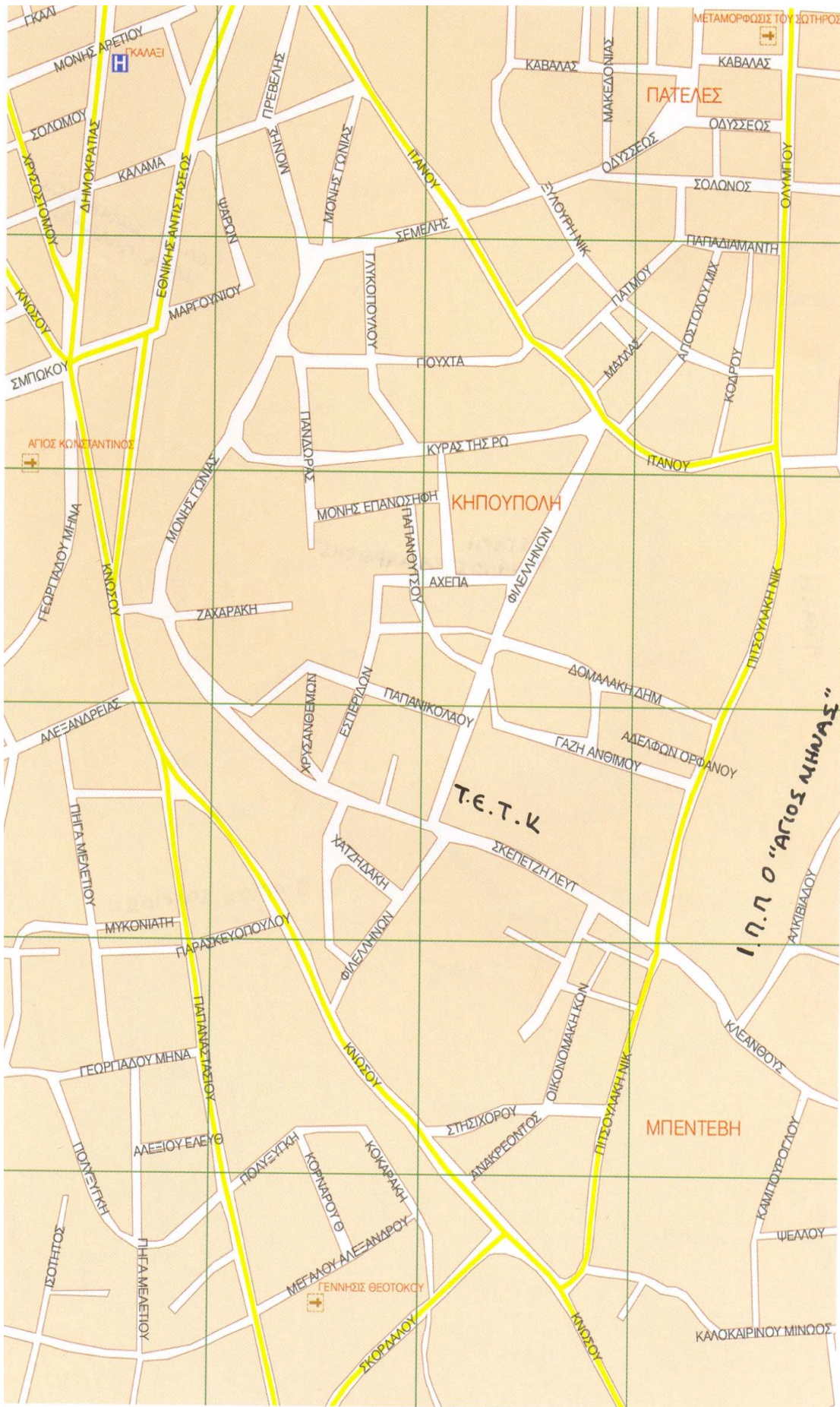

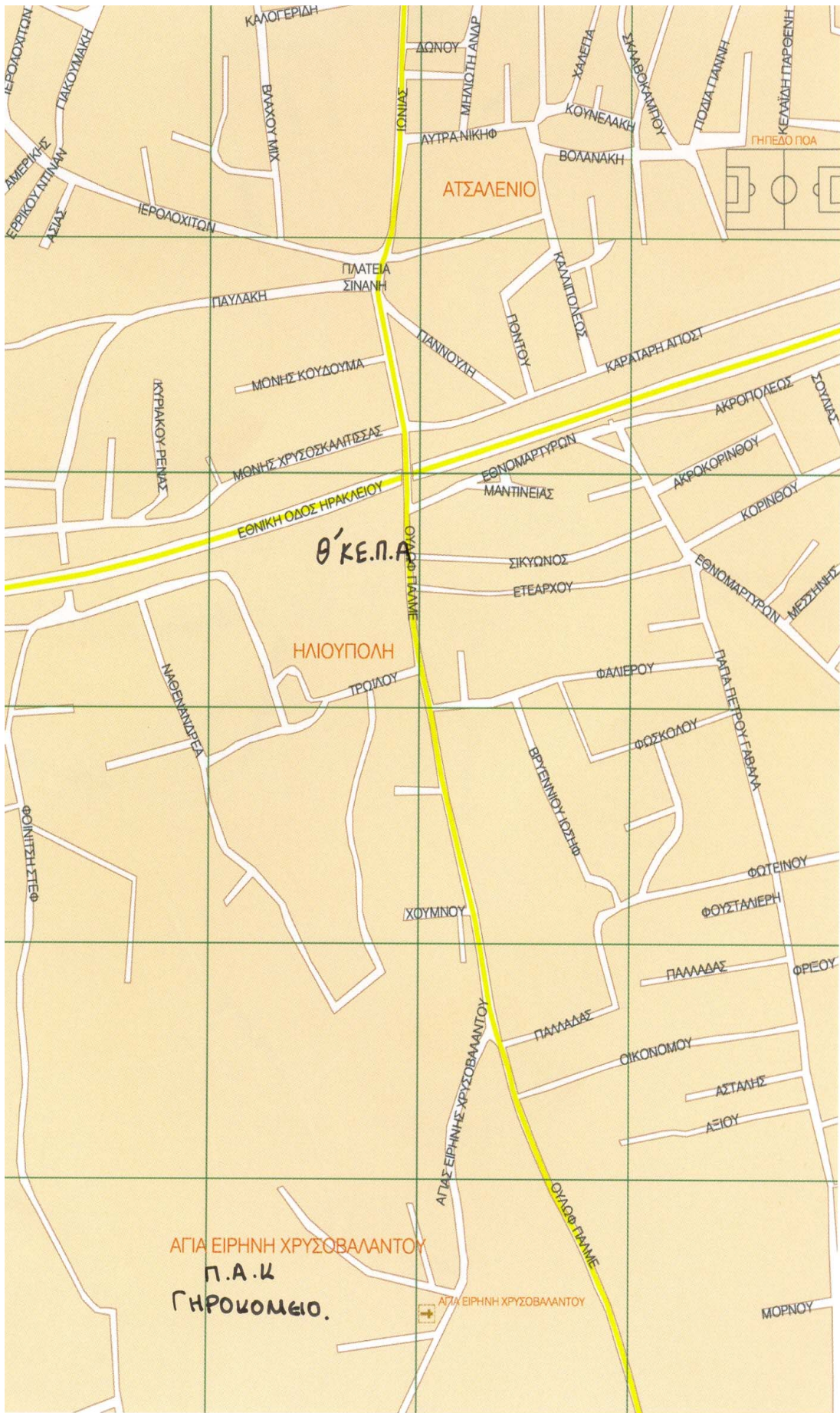

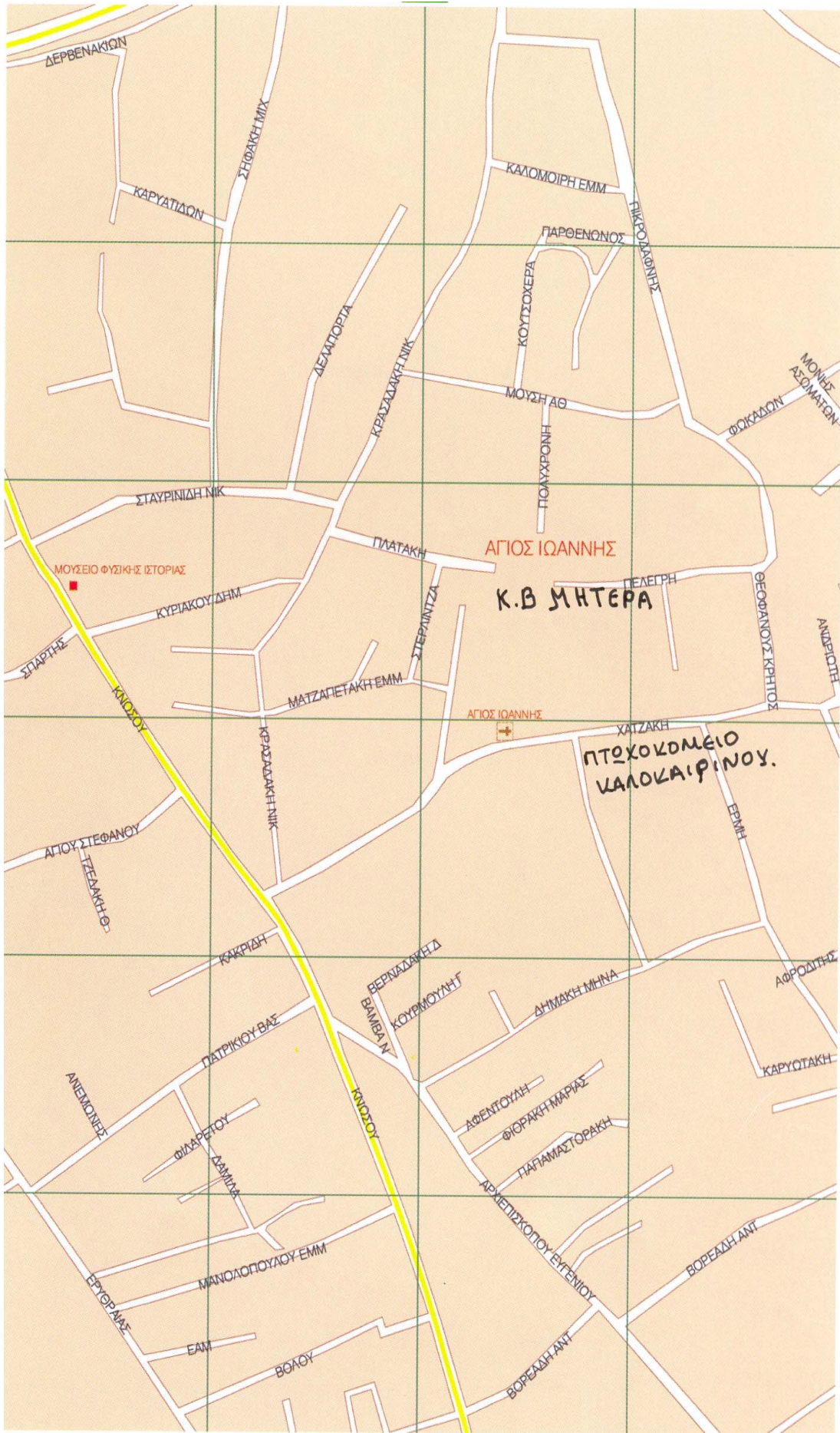

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ- ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Έπειτα από την διεκπεραίωση του θεωρητικού μέρους της παρούσης αυτής πτυχιακής εργασίας , και την εκπόνηση του προνοιακού χάρτη της πόλης του Ηρακλείου προχωράμε στην καταγραφή των συμπερασμάτων που προέκυψαν και τέλος παρουσιάζουμε τις προτάσεις που προέκυψαν από την έρευνα αυτή.

Το Ελληνικό σύστημα κοινωνικής πρόνοιας λειτουργεί ως ένα κεντρικά κατευθυνόμενο μοντέλο παροχής χρηματικών επιδομάτων, παροχών σε είδος και προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών που στηρίζεται στην παρέμβαση των φορέων του δημόσιου τομέα .Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις εξειδικεύονται στην παροχή υπηρεσιών προς άτομα που δεν επιθυμούν να εισαχθούν στο δημόσιο σύστημα, ενώ οι εθελοντικοί φορείς δραστηριοποιούνται για την προώθηση συλλογικών αιτημάτων των μελών τους ή για την κάλυψη των κενών προστασίας που απορρέουν από την περιοριστική λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών .

Η ανάλυση των θεματικών πεδίων εξειδίκευσης των κοινωνικών υπηρεσιών στην χώρα μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι υφιστάμενες παρεμβάσεις επικεντρώνονται στην κάλυψη τεσσάρων ομάδων στόχων : πρόκειται για τα παιδιά , τις οικογένειες, τους ηλικιωμένους και τα άτομα με ειδικές ανάγκες .Οι προσφερόμενες υπηρεσίες αναπτύσσονται κυρίως στο επίπεδο της κλειστής περίθαλψης, εάν και αυξάνονται κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας οι δράσεις στο επίπεδο της ανοικτής φροντίδας και της κατ' οίκον προστασίας .

Οι υφιστάμενες κοινωνικές υπηρεσίες που λειτουργούν στο πεδίο των φορέων της κεντρικής διοίκησης, της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν μπορούν να εξυπηρετήσουν αποτελεσματικά όλες τις ανάγκες των πολιτών .

Εντοπίζουμε περιπτώσεις ομάδων πληθυσμού που αδυνατούν να καλυφθούν αποτελεσματικά από το υφιστάμενο πλαίσιο .Πρόκειται για κατηγορίες που αντιμετωπίζουν έντονα προβλήματα κοινωνικού και οικονομικού αποκλεισμού, τα οποία αναμφισβήτητα επιδεινώνονται από την έλλειψη πρόσβασης ή χρήσης εξειδικευμένων κοινωνικών υπηρεσιών : είναι οι τσιγγάνοι και οι πρόσφυγες / μετανάστες .

Η κάλυψη των αναγκών αυτών επιβάλλει την άμεση εφαρμογή Ειδικών Προγραμμάτων Κοινωνικής Παρέμβασης, που θα περιέχουν εξειδικευμένες δράσεις υποστήριξης και προώθησης της ένταξής τους στον οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό ιστό της χώρας .

Ίδρυση νέων φορέων παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών .

Η εδραίωση του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και η κάλυψη των νέων αναγκών στο πεδίο της κοινωνικής φροντίδας επέβαλαν την ίδρυση νέων φορέων παροχής προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών αλλά και την εξέλιξη των είδη υπαρχόντων .

Η ανάλυση της λειτουργίας του Ελληνικού μοντέλου κοινωνικών υπηρεσιών αναδεικνύει συγκεκριμένες οργανωτικές και διοικητικές αδυναμίες που εμποδίζουν την ορθολογική και αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών. Πιο συγκεκριμένα οι κυριότερες αδυναμίες καταγράφονται ως εξής:

- ✓ Αδυναμία συντονισμού των συστημάτων πρόνοιας , υγείας, κοινωνικής ασφάλισης και προώθησης της απασχόλησης.
- ✓ Αδυναμία υποστήριξης των αποκεντρωτικών παρεμβάσεων.
- ✓ Έλλειψη ενιαίου σχεδιασμού και κεντρικής εποπτείας των δημόσιων φορέων πρόνοιας.
- ✓ Έλλειψη κριτηρίων και δεικτών αξιολόγησης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- ✓ Αδυναμία κάλυψης του συνόλου των ομάδων στόχου.

- Για την κάλυψη των παραπάνω κενών επιβάλλεται η κατοχύρωση του επιτελικού ρόλου του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και υπαγωγή όλων των «προνοιακών» αρμοδιοτήτων που ασκούνται σήμερα από άλλα Υπουργεία στο οργανωτικό του πλαίσιο .Η οργανωτική αρχή αυτή ανάγει το Υπουργείο σε φορέα ενιαίου σχεδιασμού και προγραμματισμού στον τομέα των προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών .

- Κρίνεται άμεσα η δημιουργία **Κέντρων Εκπαίδευσης, Κοινωνικής Υποστήριξης και Κατάρτισης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ)** .Με το Ν.2646/98 προβλέπεται η λειτουργία των Κέντρων αυτών στο πλαίσιο ενός πανελλαδικού δικτύου υποστήριξης των ατόμων με ειδικές ανάγκες .Το δίκτυο αυτό θα αποτελέσει καινοτομική δράση στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας και συνιστά ένα νέο, αποκεντρωμένο μοντέλο παροχής υπηρεσιών , εξασφαλίζοντας υπηρεσίες έγκαιρης διάγνωσης, κοινωνικής υποστήριξης, λειτουργικής αποκατάστασης και προεπαγγελματικής κατάρτισης , με στόχο την πληρέστερη ένταξη των ΑΜΕΑ στην κοινωνική ζωή .

- Τα **Προστατευτικά Παραγωγικά Εργαστήρια (Π.Π.Ε.)** αποτελούν σύνθετες μονάδες προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με ειδικές ανάγκες .Η παρέμβαση τους προσανατολίζεται στην ενίσχυση ατόμων με

νοητική στέρση, βαριές σωματικές και πολλαπλές αναπηρίες, καθώς και ατόμων που αντιμετωπίζουν ψυχικά προβλήματα (αυτιστικά)

- Η εισαγωγή **Ειδικών Προγραμμάτων** για την κοινωνική ένταξη ομάδων – στόχων (Τσιγγάνοι, Πρόσφυγες) που μέχρι σήμερα δεν αντιμετωπίζονται ενιαία από τις υπηρεσίες πρόνοιας .

Πιο συγκεκριμένα ,προτείνεται :

- Η επέκταση του Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» για την εξυπηρέτηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των μελών των οικογενειών τους που τους φροντίζουν, καθώς και των μονογονεϊκών οικογενειών .
- Ίδρυση Κέντρων Ενημέρωσης Πολιτών για την πληροφόρησή τους σε θέματα υγείας, κοινωνικής πρόνοιας και φροντίδας, κατάρτισης και απασχόλησης .
- Ίδρυση υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών με κινητικές αναπηρίες ή νοητικά προβλήματα .
- Ίδρυση ξενώνων διαβίωσης για τα άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα στέγασης αλλά και για τα άτομα – θύματα ενδοοικογενειακής βίας . .

Για την υλοποίηση των νέων δράσεων στο πεδίο της κοινωνικής πρόνοιας απαιτούνται αντίστοιχες παρεμβάσεις στο ανθρώπινο δυναμικό του τομέα της Πρόνοιας .Είναι γνωστή η έλλειψη ειδικών δομών εκπαίδευσης και κατάρτισης σε εθνική κλίμακα αλλά και η απουσία εξειδικευμένων ερευνητικών κέντρων που δραστηριοποιούνται σε θέματα κοινωνικών υπηρεσιών .

Παραθέτουμε την επίκαιρη Εισήγηση προς τον Δήμο Ηρακλείου της υπεύθυνης Κοινωνικής Λειτουργού του Κέντρου Φροντίδας Οικογένειας (ΚΕ.Φ.Ο.) Ηρακλείου Κας Φουστανάκη – Ψαρολογάκη Ιωάννας για Οργάνωση και Λειτουργία Γραφείου Κοινωνικής Μέριμνας στο Δήμο Ηρακλείου

Οι αρμοδιότητες του Γ ραφείου Κοινωνικής Μέριμνας είναι οι εξής:

- Συγκέντρωση με έρευνα ,μελέτη και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν την υφιστάμενη κατάσταση των Υποδομών της περιοχής του Δήμου Ηρακλείου, σε ζητήματα Κοινωνικής Πολιτικής ,Πρόνοιας, Υγείας, Επιμόρφωσης και Εθελοντισμού .Εκπόνηση του Προνοιακού Χάρτη του Δήμου Ηρακλείου .

- Συγκέντρωση με Κοινωνική Έρευνα- Επεξεργασία και Ανάλυση στοιχείων που αφορούν την υφιστάμενη κατάσταση Πληθυσμιακών Ομάδων του Δήμου, οι οποίες κινδυνεύουν από αποκλεισμό και γκετοποίηση.

Αποτίμηση των συνθηκών διαβίωσης, ακάλυπτων αναγκών και ενδιαφερόντων.

Σχεδιασμός προγραμμάτων κοινωνικής ανάπτυξης.

- Συνεργασία με τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου που ασκούν αρμοδιότητες κοινωνικής πολιτικής, για Συμβουλευτική Στήριξη του προσωπικού, για συνεχή επιμόρφωση και επαγγελματική καθοδήγηση. Επίσης παρακολούθηση και αξιολόγηση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών πρόνοιας προς τους Δημότες, είτε μέσω των Νομικών Προσώπων του Δήμου είτε μέσω άλλων τοπικών φορέων και συνεργασία με αυτούς.

- Υποβολή προτάσεων σε Εθνικά και Ευρωπαϊκά Προγράμματα για την καταπολέμηση των διακρίσεων, των αρνητικών κοινωνικών στερεότυπων, του κοινωνικού στιγματισμού και προαγωγή της κοινωνικής αλληλεγγύης. Υλοποίηση , παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησής τους.

- Δημιουργία Συμβουλευτικού Κέντρου Στήριξης οικογενειών, που τα παιδιά τους φιλοξενούνται στους Παιδικούς Σταθμούς του Δήμου με παράλληλη λειτουργία Διαγνωστικού Κέντρου τύπου Κ.Δ.Α.Υ, για τα παιδιά με δυσκολίες προσαρμογής.

- Ανάπτυξη συνεργασιών και συντονισμού με άλλους φορείς με σκοπό τη δημιουργία ενιαίας αντίληψης για τις ανάγκες των Δημοτών. Δημιουργία ενός μόνιμου μηχανισμού Διασύνδεσης και Συνεργασία των Φορέων, Κρατικών και μη επαγγελματικών και Εθελοντικών, Εθνικών, Περιφερειακών και Ευρωπαϊκών που παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες στα γεωγραφικά όρια του Δήμου. Ο αριθμός των φορέων του Δήμου Ηρακλείου είναι ιδιαίτερα μεγάλος αλλά άγνωστος σε Δημότες και Υπηρεσίες.

- Πληροφόρηση- Ενημέρωση-Ευαισθητοποίηση των Δημοτών για θέματα κοινωνικών παροχών. Διευκόλυνση της επικοινωνίας με διάφορες κρατικές και μη αρχές.(Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας, Νοσοκομεία, Σχολεία ,Γραφεία Εύρεσης Εργασίας, Ο.Α.Ε.Δ, Στατιστική Υπηρεσία, άλλοι Δήμοι Κέντρα για την Ισότητα των Γυναικών ή την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της χρήσης Ναρκωτικών Ουσιών.)

- Ενημέρωση -μέσω παρακολούθησης Σεμιναρίων, Συνεδρίων, Ημεριδων- και Συνεχής Επιμόρφωση της Δημοτικής Κοινωνικής Υπηρεσίας ώστε να κρατηθεί επαφή με την τρέχουσα γνώση και μεθόδους σχετικά με θέματα Κοινωνικής Πολιτικής . Παρουσίαση του έργου της Δημοτικής Αρχής σε Ελληνικά και Διεθνή Forum . Προσέλκυση και ενθάρρυνση Εθελοντών . Ανάπτυξη του Εθελοντικού Κινήματος στην Πόλη του Ηρακλείου .

- Διασύνδεση των Υπηρεσιών του Δήμου με το Τ.Ε.Ι Ηρακλείου « Σχολή Κοινωνικής Εργασίας & Νοσηλευτικής », με το Πανεπιστήμιο Κρήτης «Τμήμα Κοινωνικής Ιατρικής»στο Ηράκλειο και με τα Τμήματα Ψυχολογίας , Κοινωνιολογίας και Παιδαγωγικών Επιστημών στο Ρέθυμνο ως δίκτυα πληροφόρησης και Συνεργασίας .Συστηματική συνεργασία με το με το ΠΕ.ΣΥ.Π Κρήτης το οποίο σύμφωνα με το νέο Νόμο 3106 \ 2003 « Περί Αναδιοργάνωσης του Εθνικού

Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας « ανέλαβε πλέον την Προνοιακή Πολιτική στην Περιφέρεια Κρήτης .

- Διοργάνωση Σεμιναρίων Πληροφόρησης και Εργαστήρια Ευαισθητοποίησης ευάλωτων ομάδων του Δήμου, παράλληλα με κοινωνική και ψυχολογική στήριξη. Πιλοτικό Πρόγραμμα θα εφαρμοστεί με τη λειτουργία του ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ επίπεδο γειτονιάς και θα αναφέρεται κυρίως στους Γονείς των παιδιών των Παιδικών Σταθμών του Δήμου .

- Λειτουργία Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για Κοινωνικά και Προνοιακά θέματα με Τράπεζα Προνοιακών Δεδομένων η οποία θα συγκεντρώνει, ανανεώνει, κωδικοποιεί, διαθέτει, διαδίδει και παρέχει άμεσα σε κάθε ενδιαφερόμενο ιδιώτη ή φορέα υλικό σε θέματα Προνοιακής Πολιτικής, Κοινωνικού Αποκλεισμού, Κοινωνικής Προστασίας και Παροχών ,Επιστημονικά-Βιβλιογραφικά στοιχεία, Στατιστικά στοιχεία για Κοινωνικά- Προνοιακά θέματα και ιδιαίτερα για τη Φροντίδα της Οικογένειας ,Μητρότητας και παιδιού.

- Οργάνωση Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων ,αποτελούμενης από διακεκριμένους επιστήμονες με σκοπό την αναζήτηση Πολιτικών Αντιμετώπισης Κοινωνικών Προβλημάτων της Τοπικής Κοινωνίας. Κοινωνικός Σχεδιασμός και Προτάσεις για Διερεύνηση , Επεξεργασία και Μελέτη Κοινωνικών Προβλημάτων με Ολιστική Προσέγγιση σε Επίπεδο Δήμου.

- Λειτουργία Κινητής Μονάδας Πρόνοιας με επισκέψεις στα Δημοτικά Διαμερίσματα σε εβδομαδιαία βάση με εξειδικευμένο προσωπικό για άμεση επικοινωνία με τους Δημότες και τα προβλήματα τους με δυνατότητα Διάγνωσης - Παραπομπής επιτόπιας Παρέμβασης.

Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στις Ομάδες Πληθυσμού του Δήμου που μετά από Έρευνες και Αναλύσεις Στοιχείων έχουν άμεση ανάγκη Στήριξης. Αναφέρουμε τις παρακάτω:

ΜΟΝΟΓΟΝΕΙΚΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ--ΑΝΥΠΑΝΤΡΕΣ ΜΗΤΕΡΕΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΜΕ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΑΛΚΟΟΛΙΚΟΙ ΑΝΔΡΕΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΑ ΜΟΝΑΧΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΗΜΠΟΡΑ ΑΤΟΜΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

ΤΣΙΓΓΑΝΟΙ ΠΟΥ ΔΙΑΜΕΝΟΥΝ ΣΕ ΣΥΝΟΙΚΙΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

ΑΣΤΕΓΟΙ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΠΑΡΑΜΕΛΗΜΕΝΑ – ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΜΜΕΝΑ - ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΑΝΗΛΙΚΟΙ ΠΑΡΑΒΑΤΕΣ

ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ Σ.Κ.Λ.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Σύμφωνα με τον Beveridge, **Κοινωνική Πολιτική** είναι η διαδικασία διανομής κοινωνικής Φροντίδας, για πρόοδο, οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση, ικανοποιώντας είτε αμβλύνοντας τις κοινωνικές ανάγκες και κοινωνικούς κινδύνους, διατηρώντας την κοινωνική συνοχή.

Στη χώρα μας ο Τομέας Κοινωνικής Φροντίδας παρουσιάζει απουσία κοινωνικού σχεδιασμού, μερική κάλυψη - ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών που διενεργείται από πολλαπλές αποσπασματικές και ασυντόνιστες πολιτικές. Προβάλλει επομένως πρωταρχική η ανάγκη ορθολογικού σχεδιασμού συστήματος υπηρεσιών αντιμετώπισης των κοινωνικών κινδύνων και ικανοποίησης των κοινωνικών αναγκών σε τοπικό επίπεδο μέσω έρευνας, καταγραφής, αξιολόγησης και λήψης συγκεκριμένων πολιτικών αποφάσεων.

Με στόχο τα παραπάνω συγχρόνως με την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη μείωση του διοικητικού κόστους λειτουργίας, την βελτιστοποίηση ικανοποίησης των πραγματικών αναγκών και τη διασύνδεση των πολιτικών προτείνεται:

- Η δημιουργία Κοινωνικών Υπηρεσιών στους Ο.Τ.Α., ως Διεύθυνση στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας.

Σήμερα η αρμοδιότητα ανάπτυξης υπηρεσιών πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας έχει περάσει στις αποκλειστικές αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α., από τις συντρέχουσες που ήταν παλιότερα.

Με την ανάπτυξη Κοινωνικών Υπηρεσιών στους Ο.Τ.Α, και δια μέσω αυτών διανομής κοινωνικής φροντίδας, εξασφαλίζεται η αμεσότητα, η κοινωνική συμμετοχή, η κοινωνική αλληλεγγύη.

Οι Κοινωνικές Υπηρεσίες στηρίζουν την οικογένεια και παρέχουν τα μέσα για την ενίσχυση της λειτουργικότητας και των σχέσεων εντός των οικογενειών που βρίσκονται ή κινδυνεύουν να βρεθούν σε μειονεκτική θέση, η οποία μπορεί να απειλήσει την ποιότητα της ζωής τους, ανεξάρτητα από τις ιδιαιτερότητες στη δομή και τη σύνθεσή τους.

Απαιτούμενο είναι η ανάπτυξη συστήματος Κοινωνικών Υπηρεσιών για πρόληψη, θεραπεία, με εξατομικευμένη προσέγγιση με μοναδικό πάντα στόχο την ικανοποίηση των αναγκών του ανθρώπου-πολίτη.¹¹²

¹¹² Κοινωνικός Λειτουργός, «Θέματα Κοινωνικής Εργασίας και Πρόνοιας», τεύχος 4- 2003

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΩΝ Ο.Τ.Α.**

Δημιουργείται Διεύθυνση Κοινωνικών Υπηρεσιών με τέσσερις (4) υποδιευθύνσεις ή τμήματα (ανάλογα της πληθυσμιακής έκτασης των Ο.Τ.Α.) :

1. Ηλικιωμένων
2. Ατόμων με Αναπηρίες
3. Οικογένειας και παιδιού
4. Ευπαθών Ομάδων

Στην Υποδιεύθυνση ή Τμήμα Ηλικιωμένων εντάσσονται τα ήδη λειτουργούντα όπως Κ.Α.Π.Η., Βοήθεια στο Σπίτι, Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων κ.ά.

Στην Υποδιεύθυνση ή Τμήμα Ατόμων με Αναπηρίες εντάσσονται τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Ατόμων με Αναπηρίες.

Στην Υποδιεύθυνση ή Τμήμα Οικογένειας και παιδιού εντάσσονται οι Βρεφικοί - Παιδικοί, τα Συμβουλευτικά Κέντρα, οι Ξενώνες Προστασίας Μητέρας και Παιδιού, τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιού, τα Συμβούλια Πρόληψης Εγκληματικότητας κ.ο.κ.

Στην Υποδιεύθυνση ή Τμήμα Ευπαθών Ομάδων εντάσσονται τα Ιατροκοινωνικά Κέντρα, τα Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης, τα Κέντρα Διανομής Φαγητού Αστέγων, Ξενώνες, Προγράμματα Αιμοδοσίας, Εθελοντισμός κ.ο.κ.

Δημιουργία Κοινωνικών Υπηρεσιών στους Ο.Ε. Υ. των ΟΤΑ Α' βαθμού

Αθήνα 22/7/2003 Αριθ. Πρωτ.: 6158

Προς: Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης,

ΚΟΙΝ. :Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης,
κύριο Λάμπρο Παπαδήμα, Βαλασόπουλο

Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, κύριο Νίκο Μπίστη, Γενικό Γραμματέα Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, κύριο Βαλασόπουλο

Γενική Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Δνση Οργ. και Λειγ. ΟΤΑ

Τμήμα Προσωπικού ΟΤΑ
 Πρόεδρο και ΔΣ ΚΕΔΚΕ
 ΠΟΕ - ΟΤΑ

Θέμα: Δημιουργία Κεντρικών Κοινωνικών Υπηρεσιών στους Ο.Ε.Υ. των Ο.Τ.Α. Α: βαθμού

Αξιότιμε Υπουργέ,

Σχετικά με το έγγραφό σας 255/26203 που αφορά στην πρόβλεψη θέσεων στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας των ΟΤΑ Ν Βαθμού καθώς και σε συνέχεια του εγγράφου μας 4918/7-11-03, ο Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος που εκπροσωπεί επιστημονικά και επαγγελματικά τους 5.000 Κοινωνικούς Λειτουργούς της χώρας με 27 Περιφερειακά και Νομαρχιακά τμήματα, σας επισημαίνει τα εξής: .

Η συνεχής εκχώρηση πολλαπλών αρμοδιοτήτων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση που αφορά τομείς Κοινωνικής Πολιτικής όπως: Παιδικοί Σταθμοί, ΚΔΑΠ, ΚΑΠΗ, Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι, Πρόγραμμα Κοινωνικής Μέριμνας, Κέντρα Πρόληψης σε συνεργασία με Ο.ΚΑ.Ν.Α κ.ά. είναι δεδομένη και εμπλέκει την Τοπική Αυτοδιοίκηση στη διαδικασία Κοινωνικής Πολιτικής.

Θεωρούμε ότι η Τ.Α. είναι η πλέον αρμόδια Διοικητική Δομή, που είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες της κοινωνίας σε τοπικό επίπεδο και να υλοποιεί την Κοινωνική Πολιτική.

Η Κοινωνική Πολιτική όμως, σαν διαδικασία συνολικής παρέμβασης στις βασικές οικονομικές, κοινωνικές, πολιτισμικές λειτουργίες ενός τόπου που στοχεύει στη συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των δημοτών και κατοίκων, δεν πρέπει να εξαντλείται σε υπηρεσίες ή προγράμματα Κοινωνικής Πρόνοιας.

Η εικόνα της σημερινής πραγματικότητας χαρακτηρίζεται από την αποσπασματικότητα και την έλλειψη συντονισμού μεταξύ των ήδη υπαρχουσών υπηρεσιών με αρνητικές συνέπειες τόσο για τις υπηρεσίες όσο και για τους πολίτες.

Θεωρούμε ότι η θέση του Συνδέσμου μας για δημιουργία κεντρικής Κοινωνικής Υπηρεσίας στους Δήμους, στελεχωμένη κατάλληλα με Κοινωνικούς Λειτουργούς και άλλες ειδικότητες ανάλογα τις δράσεις που αναπτύσσονται θα συμβάλει τόσο στη διασύνδεση και συντονισμό όλων των Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Κοινωνικής Φροντίδας σε τοπικό επίπεδο αλλά και θα υλοποιεί την Κοινωνική Πολιτική συμβάλλοντας στην πρόληψη ατομικής και κοινωνικής παθολογίας.¹¹³

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
 Δημήτρης Βεζυράκης

Η Γεν. Γραμματέας
 Μαριέττα Λεοντάρη

¹¹³ Κοινωνικός Λειτουργός, «Θέματα Κοινωνικής Εργασίας και Πρόνοιας», τεύχος 3- 2003 .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1.1. Συγγράμματα .

1. Αμίτσης Γ., Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας, το Ελληνικό μοντέλο των Κοινωνικών Υπηρεσιών και η Ευρωπαϊκή εμπειρία, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2000 .
2. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα, κύρια θέματα και προσδιορισμός προτεραιοτήτων πολιτικής , Τόμος Α΄, Αθήνα, 1999.
3. Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα, κύρια θέματα και προσδιορισμός προτεραιοτήτων πολιτικής , Τόμος Β΄, Αθήνα, 1999.
4. Ειδική εκπαίδευση στην Ελλάδα , εκδόσεις gutenber, Αθήνα 1999.
5. Επαγγελματική Εκπαίδευση και Αποκατάσταση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, ΗΜΕΡΙΔΑ 24 Ιουνίου, 1995.
6. ΖΩΝΙΟΥ-ΣΙΔΕΡΗ Α., Σκεπτικό για την επαγγελματική αποκατάσταση των ΑΜΕΑ, Νεφέλη 1988 .
7. Η Ειδική Εκπαίδευση στην Ελλάδα, παιδαγωγική σειρά, Αθήνα, 1989 .
8. Καλλινικάκη Θ., Κοινωνική Εργασία, εισαγωγή στη θεωρία και την πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας, εκδ. Ελληνικά γράμματα, Αθήνα, 1998 .
9. Κ.Ε.Π.Ε. Θέματα Ε1 Προγραμματισμού, Εκθέσεις για το Πρόγραμμα 1983-1987, «Κοινωνική Πρόνοια», Αθήνα, Μάιος 1985 .
10. Κοινωνική Πρόνοια, εισαγωγή- ιστορία – Οργάνωση - Διοίκηση Φορέων, Αθήνα , 1969 .
11. Κουκλογιάννου –Δοριότου, Αποκατάσταση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες Αθήνα, 1992 .
12. Κουκούλη Σ., Στοιχεία Κοινωνικής Πολιτικής , Ηράκλειο 1999-2000 .
13. Κουσίδου Τ., Αναδοχή : Θεσμός Κοινωνικής Προστασίας, Εκλογή, 92, 1992 .
14. Κρεμάλη Κ., Το δικαίωμα του ατόμου για Κοινωνική Πρόνοιας, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα, 1991.
15. ΜΑΝΤΕΣ, Παιδιά με Ειδικές Ανάγκες, εκδ. Μπαρμπυσινάκης, θεσ/νικη, 1992, σελ.108 ..
16. Οδηγός Καλών Πρακτικών» για το Συνδυασμό Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής , ΚΕΘΙ .
17. Οδηγός του πολίτη, Τόμος Α΄, Του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης –Γενική γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης, Αθήνα, Οκτώβριος 2000 .

18. Οδηγός του πολίτη, Τόμος Β΄, Του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης –Γενική γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης, Αθήνα, Οκτώβριος 2000 .
19. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ, Οδηγός Ασφαλισμένου, Αύγουστος 1999 .
20. Σταθόπουλο Π., Κοινωνική Πρόνοια, εκδ. ΕΛΛΗΝ, Αθήνα 1999 .
21. Στασινοπούλου Ο., Κράτος Πρόνοιας, εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 1990 .
22. Φυλλάδιο «Γυναίκες αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών», Κοινωνικές Παροχές- Επιδόματα, Υποστηρικτικές Υπηρεσίες, από το Εθνικό Τυπογραφείο, Ιούλιος 2003 .

1.2. ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ- ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ - ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

- 1.ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ) Αθήνα, 10 Φεβρουαρίου 2003 .
- 2.ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ(ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ) αρ. φύλλου 132, Άρθρο 2.
- 3.ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ(ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ) αρ. Φύλλου 278,30 Δεκεμβρίου 1996 άρθρα 1543, 1544, 1551, 1555 .
- 4.Άρθρα 16 και 21 του Ν. 1566/85 .
5. ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ), Αθήνα, 12 Απριλίου 1983, άρθρο 2 .
- 6.ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ), Αθήνα, 23 Νοεμβρίου 1990, άρθρο 1 .
- 7.Εκλογή, Απρίλιος, 1990 .
8. Πανελλήνιο Σεμινάριο ΣΚΛΕ- ΤΕΔΚΝΑ, ομιλήτρια Γιαννάκου Τ. Κοινωνική Λειτουργός .
9. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ, «Θέματα Κοινωνικής Εργασίας και Πρόνοιας», τεύχος 3- 2003 .
10. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ, «Θέματα Κοινωνικής Εργασίας και Πρόνοιας», τεύχος 4- 2003 .

1.3. ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ INTERNET

1. www.eidiko.gr
2. www.pasap@her.forthnet.gr
3. www.iak.gr/AgiosTitos
4. www.zoodohos@otenet.gr
5. www.Kethi@Kethi.gr
6. www.Kethiira@otenet.gr

7. www.info@eokf.gr
8. www.ariadni-Kethea.gr
9. www.Kethea.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.**

ΠΗΓΗ:Κ.Δ.Α.Υ.Ηρακλείου

ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ***ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ ΜΕ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΝΤΑΞΗΣ***

3 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΣΑΒΒΑΘΙΑΝΩΝ 40 ΚΕΝΤΡΟ	Τηλ.2810/282.145
5 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΕΡ. ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ - ΜΠΕΝΤΕΒΗ	Τηλ.2810/239.612
10 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ 2	Τηλ.2810/232.111
11 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΠΛ.Μ.ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ	Τηλ.2810/245.117
12 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΚΡΑΠΗΣ 4	Τηλ.2810/227.272
13 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΚΑΝΑΡΗ 40	Τηλ.2810/245.513
14 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΤΡΙΤΩΝΟΣ 5	Τηλ.2810/245.297
19 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ	Τηλ.2810/231.459
23 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΜΟΥΣΩΝ 71	Τηλ.2810/239.611
26 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , Γ.ΜΑΡΑΝΤΗ 3	Τηλ.2810/255.097
30 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΠΥΡΑΝΘΟΥ Ν.ΣΤΑΔΙΟ	Τηλ.2810/253.392
32 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , Ν.ΛΥΤΡΑ 2	Τηλ.2810/234.768
33 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΠΛ.Ν.ΣΧ.ΔΕΙΛΙΝΑ	Τηλ.2810/251.505
34 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΑΛΜΠΕΡΤ ΣΒΑΙΤΣΕΡ 61	Τηλ.2810/250.952
36 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗ 41	Τηλ.2810/238.666
45 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΠΛ.Ν.ΣΧ.ΔΕΙΛΙΝΑ	Τηλ.2810/250.330
47 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΙ 1, ΑΓ.ΙΩΑΝΝΗΣ	Τηλ.2810/323.225
48 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΜΟΥΣΩΝ 71	Τηλ.2810/236.444
50 ^ο & 4 ^ο Δ.Σ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΤΑΛΩΣ-Μ.ΚΡΗΤΗΣ	Τηλ.2810/255.261

ΓΥΜΝΑΣΙΟ – ΛΥΚΕΙΟ ΜΕ ΤΜΗΜΑ ΕΝΤΑΞΗΣ

6 ^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΔΟΥΚΑΣ ΜΠΟΦΩΡ 19 ,	Τηλ.2810/220.729
6 ^ο Τ.Ε.Ε. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΠΙΤΣΟΥΛΑΚΗ 24, ΚΗΠΟΥΠΟΛΗ ,	Τηλ. 2810/234.444

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ ΜΕ ΤΜΗΜΑ ΕΝΤΑΞΗΣ

23 ^ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ 7 ΜΑΣΤΑΜΠΑΣ	Τηλ.2810/262.817
33 ^ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΟΠΙΣΘΕΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΑΝΗ ΜΑΣΤΑΜΠΑΣ ,	Τηλ.2810/232.045
35 ^ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , ΣΥΝΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟ 26 ^ο ΟΛΥΜΠΟΥ	

113 ΠΑΤΕΛΕΣ , Τηλ.2810/238.601

68° ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ , Α.ΣΒΑΙΤΣΕΡ 61 ΓΙΟΦΥΡΟ Τηλ. 2810/250.956

ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

1. Ειδικό Γυμνάσιο Ηρακλείου, Γερουλάνου 24 , τηλ.2810/213.514
2. 1^ο 2/θέσιο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου, Λεωφ. Κνωσσού1 ,
τηλ.2810/281.754
3. 2^ο 6/θέσιο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου, Πυράνθου & Αυλώνως,
τηλ.2810/316.275
4. 3^ο 6/θέσιο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου Ανδρέα Παπανδρέου 8,
τηλ.2810/282.028
5. 3/θέσιο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κωφών & Βαρηκών Ηρακλείου
Γερουλάνου 24, τηλ.2810/230.139
6. 1^ο 2/θέσιο Ειδικό Νηπιαγωγείο Ηρακλείου Α. Παπανδρέου 8,
τηλ.2810/282.486
7. Μονοθέσιο Ειδικό Νηπιαγωγείο στο 3^ο Ειδ. Δημ. Σχ. Ηρακλείου
Α.Παπανδρέου 8, τηλ.2810/343.820
8. Μονοθέσιο Ειδικό Νηπιαγωγείο Κωφών και Βαρήκων Ηρακλείου
Γερουλάνου 24, τηλ.2810/230.139